S.R B1.

175

175

1

Original ...
Punjab ...
Digitized ...
Panjab Digital Library

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

PU

Th

nounce

tuary F

Punj

ice : R

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਵਿਧਾਨ
ਪੰਜਾਬ ... ਸਭਾ
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

1/175

PUNJAB VIDHAN SABHA

DEBATES

Thursday, the 14th September, 2006

Vol. ' ' - No. 1

OFFICIAL REPOR

CONTENTS

		Page
nouncement by the Speaker	..	(1)1
ituary References	..	(1)1

Punjab Vidhan Sabha Secretariat, Chandigarh.

rice : Rs. ....

37-00

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

PUNJAB VIDHAN SABHA

Thursday, the 14th September, 2006

The Vidhan Sabha met in the Punjab Vidhan Sabha Hall, Vidhan Bhavan, Sector-1, Chandigarh, at 2.00 P.M. Mr. Speaker (Doctor Kewal Krishan) in the Chair.

ANNOUNCEMENT BY THE SPEAKER

Mr. Speaker : Before taking up the regular business for today, I alongwith all the Hon'ble Members of this August House, would like to thank the Almighty for the providential escape of the Leader of the House, Captain Amarinder Singh, Chief Minister, Punjab, alongwith his cabinet colleagues, Chaudhary Jagjit Singh and Sardar Partap Singh Bajwa and other officers accompanying them in the crash landing of the helicopter they were travelling in to attend a public rally on 12th September, 2006 in District Gurdaspur. We pray to the Almighty for their long life and wish that they shall continue to serve the people of the State for decades to come.

Now Obituary References. Deputy Chief Minister.

OBITUARY REFERENCES

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਿਛਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ 14 ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਬੜਾ ਭਾਰੀ ਦੁਖ ਹੈ ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਚੌਧਰੀ ਬੰਸੀ ਲਾਲ ਜੀ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਤੇ ਬੜੀ ਲੰਬੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਮਿਤੀ 23 ਫਰਵਰੀ, 2006 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਇੱਕ ਬੜੇ ਦੁਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇਸ ਉਮਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਨੌਜਵਾਨ ਬੇਟੇ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸਦਮਾ ਵੀ ਸਹਾਰਨਾ ਪਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦਿਲ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਦੁਖ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਤੇ ਉੱਥੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਫੇਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ 7 ਵਾਰੀ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ। ਉਹ ਇਕ ਮੰਨੀ ਪਰਮੰਨੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਅਤੇ ਬੇਦਾਗ ਇਨਸਾਨ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲੇ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਜਾਣ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਬੜਾ ਭਾਰੀ ਦੁਖ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਡੂੰਘੇ ਦੁਖ ਨਾਲ ਤੇ ਗਮਗੀਨ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਚੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੂਰਜ ਭਾਨ, ਸਾਬਕਾ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਿਤੀ 6 ਅਗਸਤ, 2006 ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1928 ਨੂੰ ਮਹਿਲਾਂਵਾਲੀ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਯਮੁਨਾਨਗਰ, ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਹ 2-3 ਵਾਰੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ ਤੇ ਸਰਬ-ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਸਾਲ 1996 ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਵੀ ਬਣੇ। ਉਹ 1987 ਤੋਂ 1989 ਤੱਕ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਵੀ ਰਹੇ। ਉਹ ਬੜੇ ਮੰਨੇ ਪਰਮੰਨੇ ਤੇ ਚੰਗੇ ਇਨਸਾਨ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਸਾਲੇ ਅਪਰਾਈਟ ਵਿਚ ਵੀ ਬੜੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤੇ ਇਸ ਵੱਲ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਫੀ ਤਵੱਜੋਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਲ 1999 ਵਿਚ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਅਤੇ 2003 ਵਿਚ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਬੜੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਵੀ ਸਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਬੜਾ ਭਾਰੀ ਅਫਸੋਸ ਹੈ।

ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੋਦ ਮਹਾਜਨ ਜੀ, ਸਾਬਕਾ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨ ਉਮਰ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਛੋੜਾ ਬਹੁਤ ਦੁਖਦਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 30 ਅਕਤੂਬਰ, 1949 ਨੂੰ ਮਹਿਬੂਬ ਨਗਰ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਉਹ 1980—83 ਵਿਚ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੇ ਜਨਰਲ ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀ ਰਹੇ ਤੇ 1983 ਤੋਂ 1986 ਤੇ ਫੇਰ 1993 ਵਿਚ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਉਹ 1986 ਵਿਚ ਰਾਜ ਸਭਾ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਉਹ 1992 ਤੇ ਫੇਰ 1996 ਵਿਚ 11ਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਬੜੀ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਈ। ਉਹ 1996 ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਸਨ। ਆਪਣੀਆਂ ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਭਾਰੀ ਦੁਖ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕਰਦੀ ਹਾਂ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਜਿਦਾ ਬੇਗਮ ਜੋ ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਮਿਤੀ 30 ਜੁਲਾਈ, 2006 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ "ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਅਰਾ" ਮਾਰਨ ਕਰਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਇਕ ਕੜੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਵੀ ਬੜੀ ਦੁਖਦਾਈ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਰਲ ਕੇ ਆਪਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਦੀ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਉਹ ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਵੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੁਖੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਗਾਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਕਫ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਰਹੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੜੀ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕਰਦੀ ਹਾਂ।

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਖਸ਼ੀਵਾਲਾ ਮਿਤੀ 10 ਸਤੰਬਰ, 2006 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਖਸ਼ੀਵਾਲਾ ਮਾਨਸਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਪਿੰਡ ਹੈ। 1940 ਵਿਚ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਪਰਜਾ ਮੰਡਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ ਅਤੇ 1946 ਵਿਚ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਆ ਗਏ । ਉਹ 1952, 1967 ਅਤੇ ਫਿਰ 1972 ਵਿਚ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਬਣੇ। ਉਹ ਬੜੀ ਨਿਡਰਤਾ, ਦਲੇਰੀ ਅਤੇ ਹਿੰਮਤ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਦੀ ਬੋਰਡ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੜੇ ਸਾਫ ਸੁਥਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਸਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਬੜਾ ਦੁਖਦਾਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕਰਦੀ ਹਾਂ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿੱਥੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੀਡਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਜੁਦਾ ਹੋ ਗਏ, ਉਥੇ "ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੋਇਲ" ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗਾਇਕਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵੀ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਜੁਦਾ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮਿਤੀ 15 ਜੂਨ, 2006 ਨੂੰ ਨਿਊ ਜਰਸੀ (ਅਮਰੀਕਾ) ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਲਚਰ, ਇਸ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੜਾ ਭਾਰੀ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 19 ਮਾਰਚ, 2006 ਨੂੰ "ਪਦਮ ਸ਼੍ਰੀ" ਦਾ ਐਵਾਰਡ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗੀਤ ਗਾਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਗੀਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੋਇਆ ਸੀ "ਮਾਂਵਾਂ ਤੇ ਧੀਆਂ ਰਲ ਬੈਠੀਆਂ ਨੀ ਮਾਏ"। ਇਹ ਇਕ ਐਸੀ ਸਚਾਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਗੂੰਜ ਹਰੇਕ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚੋਂ ਉਠਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ ਲੇਕਿਨ ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਹਿਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਛੜ ਜਾਣਾ ਬੜੀ ਘਾਟੇ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕਰਦੀ ਹਾਂ।

ਮਹਾਨ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਨਾਈਵਾਦਕ ਸ਼੍ਰੀ ਬਿਸਮਿੱਲਾ ਖਾਨ ਮਿਤੀ 21 ਅਗਸਤ, 2006 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਹਨ। ਇਕ ਮਹਾਨ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਨਾਈਵਾਦਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਿਆਰ ਦੀ ਇਕ ਵਧੀਆ ਮਿਸਾਲ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਿਨਾਈ ਦੀ ਗੂੰਜ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਕ ਕੋਨੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦੂਜੇ ਕੋਨੇ ਤੱਕ ਗੂੰਜਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ "ਭਾਰਤ ਰਤਨ" ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਨਾਰਸ ਹਿੰਦੂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਿਕੇਤਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ "ਤਾਨ ਸੇਨ" ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਕ ਕਾਬਲ, ਸੱਚੇ ਅਤੇ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਨਿਰਪੱਖ ਸੋਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਸਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮ ਇਸ ਮਹਾਨ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਨਾਈਵਾਦਕ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਤੇ ਆਪਣੇ ਡੂੰਘੇ ਦੁਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੀ ਹਾਂ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਵੀ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਰਦਾਰ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸਨ। ਉਹ ਮਿਤੀ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2006 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿੰਡ ਉਗੋਕੇ ਵਿਚ ਸਾਲ 1919 ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 5 ਸਾਲ ਫੌਜ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੇ ਇਵਜ਼ ਵਿਚ ਰੰਗੂਨ ਵਿਚ 6 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਕੱਟੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਡਮੁੱਲੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਆਪਣੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਸਦਕਾ ਉਹ ਸਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਬਣਾ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਭਾਰੀ ਦੁਖ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕਰਦੀ ਹਾਂ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਦਾਰ ਬਾਜ ਸਿੰਘ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ, ਵੀ ਮਿਤੀ 15 ਮਈ, 2006 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 1925 ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਲਖਨਕੇ ਭੰਗੂਰ, ਤਹਿਸੀਲ ਚੂਨੀਆ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲਾਹੌਰ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਈਮਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅੰਦੋਲਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਲਿਆਂ ਨੂੰ 11 ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਉਹ 25 ਸਾਲ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ 20 ਸਾਲ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੰਬਰਦਾਰ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਵੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਕ ਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਘਾਟਾ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੂਆ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ, ਇਹ ਵੀ ਸੱਚੇ ਮਹਾਨ, ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਮਿਤੀ 12 ਮਈ, 2006 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1932 ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1950 ਵਿੱਚ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਖਿਰ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ। 1963 ਵਿੱਚ ਉਹ ਰਾਜਪੁਰਾ ਬਲਾਕ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ, ਫਿਰ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਬੜਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 85 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਭੋਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਮਿਤੀ 1 ਜੁਲਾਈ, 2006 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਘਨੌਰ ਵਿਖੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਬੜਾ ਭਾਰੀ ਦੁਖ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਖੈਰਾਜਪੁਰਾ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ, ਮਿਤੀ 21 ਮਈ, 2006 ਨੂੰ 95 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਭੋਗ ਕੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਦੁਖ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ, ਵੀ ਮਿਤੀ 30 ਜੂਨ, 2006 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਅਤੇ 1945 ਤੋਂ 1948 ਤੱਕ ਲਾਹੌਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੈਦ ਰਹੇ। ਮੈਂ ਸਮਝਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਣਾ, ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਾਸਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਘਾਟਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਸਰਦਾਰ ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ ਵੀ ਮਿਤੀ 20 ਜੂਨ, 2006 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿੰਡ ਬੁਰਜੀ (ਸਿਆਲਕੋਟ), ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ 1924 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1942 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਛੱਡੋ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਭਾਰੀ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਨੇ ਬੜੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ 14 ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਪੱਖੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਔਰ ਕਈ ਸਾਡੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਸੋਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਦੁਖ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ (ਲੰਬੀ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਿਛਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮਹਾਨ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ, ਫਰੀਡਮ ਫਾਈਟਰ, ਗਾਇਕ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸੀ ਚੌਧਰੀ ਬੰਸੀ ਲਾਲ ਜੀ, ਜੋ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਲੈਜਿਸਲੇਚਰ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਵਿਚ 7 ਦਫਾ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਰਹੇ, ਉਹ ਦੋ ਦਫਾ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਇਲੈਕਟ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕਈ ਦਫਾ ਉਹ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਰਹੇ। ਸੈਂਟਰ ਗੌਰਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਉਹ ਡਿਫੈਂਸ ਮਨਿਸਟਰ ਵੀ ਰਹੇ, ਉਹ Union Minister for Railways ਵੀ ਰਹੇ ਅਤੇ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ]

Minister for Transport ਵੀ ਰਹੇ। ਉਹ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਚਾਰ ਦਫਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਦੂਜੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸ੍ਰੀ ਸੂਰਜ ਭਾਨ ਜੀ ਜੋ ਕਿ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਫਾਰ ਸ਼ੈਡੀਊਲਡ ਕਾਸਟਸ, ਸ਼ੈਡਿਊਲਡ ਟ੍ਰਾਈਬਜ਼ ਐਂਡ ਬੈਕਵਰਡ ਕਲਾਸਿਜ਼ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰਹੇ, ਉਹ ਵੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਚਾਰ ਵਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਉਹ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਯੂਨਾਨੀਮਸਲੀ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਵੀ ਬਣੇ। ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਰੈਵੇਨਿਊ ਮਨਿਸਟਰ ਵੀ ਰਹੇ। ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸਨ ਵੀ ਰਹੇ। ਸੈਂਟਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿਚ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਰਹੇ। ਉਹ ਇਕ ਚੰਗੇ ਜਰਨਲਿਸਟ ਵੀ ਸਨ। ਉਹ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਵੀ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅੱਛੇ ਐਡਮਨਿਸਟਰੇਟਰ ਅਤੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਚਮਕਦੇ ਸਿਤਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੋਦ ਮਹਾਜਨ ਜੀ ਦਾ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਬੜਾ ਬੇਵਕਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬੜਾ ਦਰਦਨਾਕ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਹਾਂਤ ਤੇ ਬੜਾ ਦੁਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਅਕਹਿ ਅਤੇ ਅਸਹਿ ਹੈ, ਉਹ ਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਹ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸਨ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੇਨ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ਰ ਵੀ ਸਨ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਵੀ ਸਨ। ਉਹ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿਚ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਨੂੰ ਬੜਾ ਭਾਰੀ ਦੁਖ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਡੇ ਹਾਊਸ ਦੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਜਿਦਾ ਬੇਗਮ ਜੀ ਵੀ ਸਾਥੋਂ ਵਿਛੜ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਦੋ ਵਾਰੀ 1972 ਵਿਚ ਅਤੇ 1980 ਵਿਚ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸੈਨੇਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਸਨ, ਪੰਜਾਬ ਵਕਫ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਸਨ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਵੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਖਸ਼ੀਵਾਲਾ ਬੜੀ ਅੱਛੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸਨ। ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਬੜਾ ਜੁੜੇ ਰਹੇ। ਬਖਸ਼ੀਵਾਲਾ ਪਿੰਡ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ, ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਸਟੇਟ ਪਰਜਾ ਮੰਡਲ ਨਾਲ ਅਤੇ ਰੈਡ-ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹੇ। ਉਹ 1967 ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਐਮ.ਐਲ.ਏ.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਬਣੇ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਰਹੇ। ਉਹ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੀ ਰਹੇ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੀ ਰਹੇ। ਖਾਦੀ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਵਿਲੇਜ਼ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੀ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੁਖ ਵਿਚ ਸ਼ਰੀਕ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੋਇਲ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਾਇਕੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਡਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਿੰਗਰ ਸਨ, ਉਹ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਜੁਦਾਈ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਲਾਹੌਰ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਾਇਕੀ ਖੇਤਰ ਲਈ ਪਦਮ ਸ੍ਰੀ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ 2000 ਗਾਣੇ ਗਾਏ। ਅੱਜ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਾਏ ਗਾਣਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਗਾਣਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਉਨਾ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਦੁਖ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸਮਿੱਲਾ ਖਾਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਬੜੇ ਵੱਡੇ ਕਲਾਸਿਕ ਮਿਊਜੀਸ਼ੀਅਨ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਨਾਈਵਾਦਕ ਸਨ, ਉਹ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਜੁਦਾਈ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਿਵਲੀਅਨ ਐਵਾਰਡ 'ਭਾਰਤ ਰਤਨ' ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਨਰੇਰੀ ਡਾਕਟਰੇਟ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਦਾ ਤਾਨਸੇਨ ਐਵਾਰਡ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਕਲਾਸਿਕ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਨਾਈ ਵਾਦਨ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡਾ ਖਲਾਅ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਬੜਾ ਡੂੰਘਾ ਦੁਖ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਰਦਾਰ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਸਰਦਾਰ ਬਾਜ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੂਆ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਖੈਰਾਜਪੁਰਾ, ਸ੍ਰੀ ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਫਰੀਡਮ ਫਾਈਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਆਪਾਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫਰੀਡਮ ਫਾਈਟਰਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਭੁੱਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਔਰ ਸਦਾ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਵੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਆਫਿਸ ਵਲੋਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਪਰ ਮੈਂ ਸਰਦਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੁਗੜਵਾਲਾ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਰੈਲੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਵੱਲ ਹਰ ਇਕ ਦਾ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ]

ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਛੜੀ ਆਤਮਾ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਵੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਰਥਿਕ ਤਰਾਸਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਹਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਲੀਲਾ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੋ ਡਿਪਟੀ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਨੇ ਮਤਾ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਤਾਈਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਿਛਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਹੜੀਆਂ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਅਫਸੋਸ ਦਾ ਮਤਾ ਡਿਪਟੀ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰੋੜ੍ਹਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੌਧਰੀ ਬੰਸੀ ਲਾਲ ਜੀ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਮਿਤੀ 28 ਮਾਰਚ, 2006 ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਉਹ ਸਧਾਰਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਉਹ 7 ਵਾਰ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਚੁਣੇ ਗਏ। 2 ਵਾਰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣੇ ਅਤੇ 3 ਵਾਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣੇ। ਉਹ ਯੂਨੀਅਨ ਮਨਿਸਟਰ ਵੀ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੋਮ, ਡਿਫੈਂਸ, ਰੇਲਵੇ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚਲਾਇਆ ਔਰ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ 4 ਵਾਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਬਣੇ। ਇੰਨੇ ਤਜਰਬੇ ਵਾਲਾ ਇਨਸਾਨ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਕ ਦੋ ਅਹਿਮ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੱਗੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹਨ, ਇਕ ਤਾਂ ਜਨ-ਸੰਖਿਆ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਨਸ਼ਾਖੋਰੀ ਦੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਚੌਧਰੀ ਬੰਸੀ ਲਾਲ ਜੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ, ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਕੇ ਜੰਗ ਲੜੀ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਪਸੰਦ ਵੀ ਨਾ ਆਇਆ ਹੋਵੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਕ ਐਸੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ, ਐਸਾ ਸਟਰੌਂਗ ਆਦਮੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਲੜਾਈ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਲੜਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ ਉਹ ਸ਼੍ਰੀ ਬੰਸੀ ਲਾਲ ਜੀ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਇਨਸਾਨ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਜਿਹੜੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਛੜੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੀਜ਼ਨਡ ਪਾਲੀਟੀਸ਼ਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੂਰਜ ਭਾਨ ਜੀ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਐਕਸ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਫਾਰ ਸ਼ਡਿਊਲਡ ਕਾਸਟ ਐਂਡ ਟਰਾਈਬਜ਼ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਚੈਕ ਕਰਵਾ ਲਓ। ਉਹ ਬਤੌਰ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਚੇਅਰਮੈਨ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਉਹ ਚਾਰ ਵਾਰੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀਮਸਲੀ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਬਣੇ। ਉਹ ਦੋ ਵਾਰੀ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮਨਿਸਟਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਲੀਡਰ ਰਹੇ। ਉਹ ਯੂਨੀਅਨ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਮੰਤਰੀ, ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਵਰਗੇ ਅਹਿਮ ਮਹਿਕਮੇ ਵਿੱਚ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਅਪਰਾਈਟ ਦੀ ਐਡੀਟਿੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਬਤੌਰ ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਸੋ, ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਜਰਬਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਿਸੀ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ ਜਿੰਨੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਉਹ ਸਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦੇਰ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਮੌਤ ਉਪਰੰਤ ਵੀ ਅਫਸੋਸ ਕਰਨ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਖਿਆਲ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਮਿਊਨਲ ਹਾਰਮੋਨੀ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧੇ ਔਰ ਜਾਤ ਪਾਤ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਸੋ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸੋਚਦੇ ਸਨ ਕਿ ਡਿਪਰੈਸਡ, ਪਛੜੇ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੰਬਾਲੇ ਦੇ ਲੋਕ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਣਦੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਹ ਕਈ ਵਾਰੀ ਪਬਲਿਕ ਲਾਈਫ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਗਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਗਰੀਬ ਪਾਪੂਲੇਸ਼ਨ ਅੰਬਾਲਾ ਕੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸੀ ਔਰ ਉਹ ਬੜੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਵਸੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕੰਟੋਨਮੈਂਟ ਬਣਿਆ ਤਾਂ ਆਰਮੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਕਾਨ ਤੋੜ ਦੇਣੇ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਦਲਿਤ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਔਰ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਮਿਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਲੜਾਈ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਇਹ ਮੰਗ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਉਹ ਪ੍ਰਾਈਮ ਮਨਿਸਟਰ, ਸਰਦਾਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਐਮ.ਪੀਜ਼ ਫੰਡ ਜੋ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ 25% ਹਿੱਸਾ ਦਲਿਤ ਬਸਤੀਆਂ ਲਈ ਖਰਚਿਆ ਜਾਵੇ। ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਜੰਗ ਮੰਗ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਔਰ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਡਿਪਰੈਸਡ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਗਾਈ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪਾਲੇਟੀਸ਼ੀਅਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਹੀ ਮਾਅਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਟੇਟਸਮੈਨ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੋਦ ਮਹਾਜਨ ਜੀ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਵਿਛੜ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਐਕਸ ਯੂਨੀਅਨ ਮਨਿਸਟਰ ਵੀ ਰਹੇ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਫੀ ਨਾਂ ਸੀ, ਕਾਫੀ ਉਚਾ ਸਥਾਨ ਸੀ। ਉਹ ਸੰਨ 1983-84 ਵਿੱਚ ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਣੇ। ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਜੰਮਿਆ ਹੋਇਆ ਆਦਮੀ ਬਾਹਰਲੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਕੜ ਬਣਾ ਲਵੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ]

ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਕੜ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੈਕਟਰੀ ਰਹੇ। 1984 ਤੋਂ 1993 ਤੱਕ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਰਹੇ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਕੋਈ ਸੰਕਟ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਨਿਗ੍ਹਾ ਪ੍ਰਮੋਦ ਮਹਾਜਨ ਜੀ ਵੱਲ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਕਟ ਮੋਚਨ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਦੋ ਵਾਰੀ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ। ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਉਹ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡਿਫੈਂਸ ਮਨਿਸਟਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੌਤ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ, ਆਪਣਾ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਤਰੀਕਾ ਆਪ ਚੁਣਦੀ ਹੈ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਐਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਐਸੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ, ਜਿਹੜਾ ਸਭ ਨਾਲ ਬੜੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਦਿਲ ਨਾਲ, ਬੜੇ ਖੁਸ਼ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਸੀ ਔਰ ਪਾਰਟੀ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋਏਗੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਦੇਖਿਆ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਕੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਦੁਖ ਮਨਾਇਆ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਰੋਲ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ bi-polar ਅੱਜ ਨਵੀਂ ਸਥਿਤੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਗੱਠਜੋੜ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੋਦ ਮਹਾਜਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਰੋਲ ਸੀ। ਸੋ, ਇੱਕ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ bi-polar ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਰੋਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੋਦ ਮਹਾਜਨ ਜੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਜਿਦਾ ਬੇਗਮ, ਐਕਸ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਦਾ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਔਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਰਹੇ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਸੈਨਿਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਹੈ। ਉਹ ਵਕਫ ਬੋਰਡ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਕਫ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਖਸ਼ੀਵਾਲਾ ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੇ ਦੋ ਵਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਔਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਤਮਾ ਦੇ ਨਮਿਤ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਅਗਲੀਆਂ ਦੋ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ— ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਮਸ਼ਹੂਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੰਗਰ ਅਤੇ ਕਲਾਸੀਕਲ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬਿਸਮਿੱਲਾ ਖਾਂ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ "ਪਦਮਸ਼੍ਰੀ" ਐਵਾਰਡ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਹੜਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬੱਚੇ-ਬੱਚੇ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੀਤ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਵੇਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਐਸੇ ਕਲਾਕਾਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਡਾ ਵੱਡਾ ਰੁਤਬਾ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੀ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਨ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮੰਗ ਸੀ। ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਬਿਸਮਿੱਲਾ ਖਾਂ ਨੂੰ "ਭਾਰਤ ਰਤਨ" ਵਰਗਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉਚਾ ਸਿਵਲੀਅਨ ਐਵਾਰਡ ਮਿਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਗਾਣੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਾ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੜਾ ਮਾਣ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਕੈਟੇਗਰੀ ਸਾਡੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਛੜੇ ਹੋਏ ਮਹਾਨ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਔਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਾਲਣਾ ਸਦਕਾ, ਮਿਹਨਤ ਸਦਕਾ ਸਾਡਾ ਮੁਲਕ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਉਸ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਭੋਗ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਨਾਲ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਫਰੀਡਮ ਫਾਈਟਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਫਰੀਡਮ ਫਾਈਟਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੂਆ, ਫਰੀਡਮ ਫਾਈਟਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਫਰੀਡਮ ਫਾਈਟਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਖੈਰਾਜਪੁਰਾ, ਫਰੀਡਮ ਫਾਈਟਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ, ਫਰੀਡਮ ਫਾਈਟਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ, ਫਰੀਡਮ ਫਾਈਟਰ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿੱਛੜੀਆਂ ਆਤਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਫਰੀਡਮ ਫਾਈਟਰ ਜਮਾਤ ਜਿਹੜੀ ਹੈ ਇਹ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਔਰ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਲਕ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਜਿਹੜਾ ਫਰੀਡਮ ਫਾਈਟਰਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਕਰਕੇ, ਮੇਰੀ ਫਿਰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬਚਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਸਾਰੀ ਹਿਸਟਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਰੀਡਮ ਫਾਈਟਰਜ਼ ਦੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬਚਾ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਖੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਡੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਹਨ, ਨੌਜਵਾਨ ਹਨ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਸਕਣ ਅਤੇ ਸੇਧ ਲੈ ਸਕਣ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੋ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਸਰਦਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਹੋਈ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

[ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ]

ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਸਾਨੀ ਬਾਰੇ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਤੱਕ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਡਾ ਮੁਲਕ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਉਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਜੋ ਨੀਤੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਵੇਲੇ-ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕੀਆਂ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਧੰਦੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਪੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਦ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਅਨਾਜ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਢਿੱਡ ਭਰਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਰਾਹ ਤੁਰਨਾ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਵੀ ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਰਧਾਂਜ਼ਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜਤਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹਾਦਸਾ, ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਲੇਗਾਉਂ ਵਿਖੇ ਬੰਬ ਸੁੱਟ ਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਜਾਨਾਂ, ਬੇਕਸੂਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ, ਇਨੋਸੈਂਟ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨ ਤੋਂ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਇੰਟਰਨਲ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਘਾਟਾਂ ਜਾਂ ਲੈਪਸਿਜ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸਦਕਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਘਟਨਾ ਹੋਈ ਹੈ ਔਰ ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਇਨੋਸੈਂਟ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਛੜੀਆਂ ਆਤਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਔਰ ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਛੋਟੇਪੁਰ (ਧਾਰੀਵਾਲ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੋ ਮਤਾ ਅੱਜ ਡਿਪਟੀ ਚੀਫ਼ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬਾ ਨੇ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਉਤੇ ਮੈਨੂੰ ਬੋਲਣ ਲਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਹਰ ਵਾਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਦੇਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਥੇ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕੁਝ ਐਸੀਆਂ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਕੋਲੋਂ, ਸਮਾਜ ਕੋਲੋਂ ਖੁਸ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਦੇ ਮਤੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਨਾਮਵਰ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਫੀਲਡ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਅੱਛਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਖੁਸ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਚੌਧਰੀ ਬੰਸੀ ਲਾਲ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਵਾਰੀ ਹਰਿਆਣਾ ਦਾ ਚੀਫ਼ ਮਨਿਸਟਰ ਬਣਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਔਰ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਏਨਾ ਸਮਾਂ ਇਸ ਅਹੁੱਦੇ ਦੇ ਉਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇ, ਚਾਰ ਵਾਰੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਨਸੀਬ ਹੋਈ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਦਾ ਮਨਿਸਟਰ ਬਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਮਿਲਿਆ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਤਕੜੇ ਐਡਮਨਿਸਟ੍ਰੇਟਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸਥਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੋ, ਐਸੇ ਯੋਗ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦਾ ਚਲਿਆ ਜਾਣਾ, ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸਤੇ, ਸਮਾਜ ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਜਲਦੀ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਹੋਣਹਾਰ ਬੱਚੇ ਦਾ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹੋਣਹਾਰ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਪ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸਦਮਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਇੰਨੀ ਜਲਦੀ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਵਿਛੜ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਦੁਖ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਕਾਬਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਟੇਟ ਦੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ। ਉਹ ਸਾਥੋਂ ਖੁੱਸ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਅਫਸੋਸ ਹੈ।

ਦੂਸਰਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੂਰਜ ਭਾਨ ਜੀ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਸਾਧਾਰਨ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਹ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਵੀ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਕੰਮ ਕੀਤੇ। ਉਹ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਵੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੋ, ਐਸੇ ਅੱਛੇ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਘਾਟਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਤਾਂ ਪੈਂਦਾ ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਨੇਕ ਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਬੰਦੇ ਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਘਾਟਾ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਵੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਦੁਖ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੋਦ ਮਹਾਜਨ ਜੀ ਦੀ ਦੁਖਦਾਈ ਮੌਤ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਇਸ ਮੌਤ ਦੇ ਨਾਲ ਇਨਸਾਨੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਮੋਦ ਮਹਾਜਨ ਜੀ, ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੇ ਰੂਹੇ ਰਵਾਂ ਸਨ। ਉਹ ਸ਼੍ਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਜੀ ਦੇ ਬੜੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਪਾਤਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਬਹੁਤ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰਹੇਗਾ। ਉਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਵੀ ਰਹੇ। ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਤੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਦੁਆਵਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ। ਸੋ, ਐਸੇ ਬੰਦੇ ਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਭ ਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਹੈ।

ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੇ ਬੜੇ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਜਿਦਾ ਬੇਗਮ ਜੀ, ਜੋ ਕਿ ਮਲੇਰਕੋਟਲੇ ਨੂੰ ਰਿਪ੍ਰੈਜ਼ੈਂਟ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਜਦੋਂ ਜ਼ੁਲਮ ਹੋ ਰਹੇ ਸੀ, ਉਸ ਵਕਤ ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਮਾਰਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਉਸ ਖਾਨਦਾਨ ਨੂੰ ਬਿਲੌਂਗ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਸੋ, ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਖਾਨਦਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਦੁਖ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਅਫਸੋਸ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਖਸ਼ੀਵਾਲਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਜਾ ਮੰਡਲ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਜਾਹਰਾ ਮੂਵਮੈਂਟ ਨੂੰ ਵੀ ਲੀਡ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੇ ਉਹ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਰਹੇ। ਉਹ ਖਾਦੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੀ ਰਹੇ। ਸੋ, ਐਸੇ ਅੱਛੇ ਤੇ ਸਿਆਣੇ ਇਨਸਾਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਲੜਦੇ ਰਹੇ, ਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੁਖ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਅਫਸੋਸ ਹੈ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਛੋਟੇਪੁਰ]

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੋਇਲ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਾਣੇ ਤੇ ਗੀਤ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਰਿਪ੍ਰੈਜ਼ੈਂਟ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਯਾਦ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਹਿਣੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ "ਮਾਂਵਾਂ ਧੀਆਂ ਮਿਲਣ ਲੱਗੀਆਂ, "ਚਾਰੇ ਕੰਧਾਂ ਨੀ ਚੁਬਾਰੇ ਦੀਆਂ ਹਿੱਲੀਆਂ" ਤੇ ਜੁੱਤੀ ਕਸੂਰੀ ਮੈਰੇ ਆਈ ਨਾ ਪੂਰੀ, ਹਾਏਓ ਰੱਬਾ ਵੇ ਸਾਨੂੰ ਤੁਰਨਾ ਪਿਆ," ਵਰਗੇ ਮਿੱਠੇ ਗੀਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰਹਿਣਗੇ। ਕੁਝ ਗਾਇਕ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਗਾਇਕ ਅਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਛਾਪ ਸਮਾਜ ਤੇ ਬਹੁਤ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬੀਬੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੀ ਵੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਦੁਖ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਬਿਲਮਿੱਲਾ ਖਾਨ ਜੀ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਬੜੇ ਅੱਛੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹਿਨਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਬੜੇ ਅੱਛੇ ਢੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਮਦਾ ਸ਼ਹਿਨਾਈਵਾਦਕ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਖਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਬੜੇ ਵੱਡੇ ਸਤਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲਿਆ। ਐਸੇ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, 7 ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ, ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮੀ, ਸ੍ਰੀ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੂਆ ਜੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਖੈਰਾਜਪੁਰਾ ਜੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਸਨ ਉਹ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਖੁਸ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਵਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਜੋ ਅਸੀਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਨਿੱਘ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦੇ ਸਦਕੇ ਹੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਅੰਡੇਮਾਨ ਅਤੇ ਨਿਕੋਬਾਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਥੇ ਸੈਲੂਲਰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇਖ ਕੇ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁੰਤਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮੀਆਂ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਵਾਸਤੇ ਕੀ ਦੇਣ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਕੀ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿੰਨੇ-ਕਿੰਨੇ ਦੁਖ ਤਕਲੀਫਾਂ ਸਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੁਖ ਤਕਲੀਫਾਂ ਜਰ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ ਜੀ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਹ ਮਹਾਨ ਮਨੁੱਖ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਚੇਤਾ ਵੀ ਭੁੱਲ ਜਾਵੇ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਉਹੀ ਮੁਲਕ ਤੇ ਉਹੀ ਲੋਕ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਖਿਆਂ, ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਛਪਵਾਓ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਫਰੀਡਮ ਫਾਈਟਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕੋਈ ਗੈਲਰੀ ਬਣਾਓ ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਲੱਗਣ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਜਾਗੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਲੋਕ ਕੁਰਪਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੇ। ਉਹ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੋ, ਐਸੀ ਚੀਜ਼ ਜ਼ਰੂਰ ਯਾਦ ਵਿਚ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੋ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਵਿਛੜ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Mr. Speaker : As pointed out by the Hon'ble Member, Shri Tikshan Sud, I am to state that Shri Suraj Bhan, Ex. Union Minister and Ex. Governor of Uttar Pradesh and Himachal Pradesh was Chairman of the National Commission for Scheduled Castes and Scheduled Tribes. It is correct. He was appointed Chairman of the Commission on 24th February, 2004.

"ਆਗਾਹ ਅਪਨੀ ਮੌਤ ਸੇ ਕੋਈ ਬਸ਼ਰ ਨਹੀਂ
ਸਾਮਾਨ ਸੌ ਬਰਸ ਕਾ, ਪਲ ਕੀ ਖਬਰ ਨਹੀਂ।"

ਡਿਪਟੀ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਨੇ ਜੋ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਔਰ ਜਿਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੀਡਰ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜੇ ਔਰ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਛੋਟੇਪੁਰ ਨੇ ਜੋ ਜਜ਼ਬਾਤ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਰਖੇ, ਮੈਂ ਵੀ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹਾਂ। ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਬਹੁਤ ਮਹਾਨ ਹਸਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਚੌਧਰੀ ਬੰਸੀ ਲਾਲ ਜੀ ਜਿਹੜੇ ਚਾਰ ਵਾਰੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਔਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹਿਨਾਈਵਾਦਕ ਬਿਸਮਿੱਲਾ ਖਾਂ ਜੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਿਨਾਈ ਦਾ ਜਾਦੂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਰਿਹਾ ਔਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗਾਇਕਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਨਾਈਟਿੰਗੇਲ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਰ ਨੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਮੋਹ ਲਿਆ ਔਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਰਹੇਗੀ, ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤਾ ਔਰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਜ਼ਾਰੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿਛੜਨ ਦਾ ਇਸ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗਹਿਰਾ ਅਫਸੋਸ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ, ਜੋ ਜਜ਼ਬਾਤ ਹਾਊਸ ਨੇ ਰਖੇ ਹਨ, ਉਹ ਭਿਜਵਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਮੈਂ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਛੜੀ ਹੋਈ ਆਤਮਾ ਲਈ ਦੋ ਮਿੰਟ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਵਾਸਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਮੁੱਚੇ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿਛੜੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਦੋ ਮਿੰਟ ਦਾ ਮੌਨ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।)

Mr. Speaker : The House stands adjourned till 10.00 A.M. on Friday, the 15th September, 2006.

*2.54 P.M.

(The Sahba then *adjourned till 10.00 A.M. on Friday, the 15th September, 2006.)

8552 PVS—Govt. Press, U.T., Chd.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

© 2006

Published under the authority of the Punjab Vidhan Sabha and printed by the Controller, Printing and Stationery Department, U.T., Chandigarh.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

PUNJAB VIDHAN SABHA

DEBATES

Friday, the 15th September, 2006

Vol. XII – No. 2

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

	Page
Starred Questions and Answers	(2) 1
Written Answers to Starred Questions laid on the Table of the House under Rule 38	(2) 36
Unstarred Questions and Answers	(2) 40
Announcement by the Speaker reg. Panel of Chairmen	(2) 69
Announcement by the Secretary	(2) 69
Matters raised During Zero Hour and Statement by the Chief Minister	(2) 70
Ruling by the Speaker reg. Adjournment Motion under Rule 59	(2) 73
Adjournment Motion Under Rule 59	(2) 73
Short Adjournment of the House	(2) 95
Adjournment Motion Under Rule 59 *(Resumption)*	(2) 96
APPENDIX	1-11

Punjab Vidhan Sabha Secretariat, Chandigarh

Price : Rs.________.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Short Adjournment of the House (2) 100

Adjournment Motion Under Rule 59 *(Resumption)* (2) 100

Call Attention Notices under Rule 66 (2) 103

·Motion Under Rule 97 (2) 103

Short Adjournment of the House (2) 104

Presentation of the First Report of the Business Advisory Committee (2) 105

Papers Laid on the Table (2) 106

LEGISLATIVE BUSINESS –

(i) The Punjab Value Added Tax (Second Amendment) Bill, 2006 (Replacing Ordinance) (2) 108

(ii) The Punjab Excise (Amendment) Bill, 2006 (Replacing Ordinance) (2) 110

(iii) The Punjab Municipal (Amendment) Bill, 2006 (Replacing Ordinance) (2) 113

(iv) The Punjab Municipal Corporation (Amendment) Bill, 2006 (Replacing Ordinance) (2) 115

(v) The Punjab Municipal Fund Bill, 2006 (Replacing Ordinance) (2) 117

(vi) The Punjab State Vigilance Commission Bill, 2006 (Replacing Ordinance) (2) 119

(vii) The Punjab Plastic Carry Bags (Manufacture, Usage and Disposal, Control (Amendment) Bill, 2006 (Replacing Ordinance) (2) 121

(viii) The Punjab School Teachers' Re-employment Bill, 2006 (Replacing Ordinance) (2) 124

(ix) The Punjab Private Health Sciences Educational Institutions (Regulation of Admission, Fixation of Fee and Making of Reservation) Amendment Bill, 2006 (Replacing Ordinance) (2) 126

(x) The Punjab Herd Registration Bill, 2006 (Replacing Ordinance) (2) 128

(xi) The Punjab Courts (Amendment) Bill, 2006 (Replacing Ordinance) (2) 130

Appendix-I (i)

Appendix-II (ii)

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

PUNJAB VIDHAN SABHA

Friday, the 15th September, 2006

The Vidhan Sabha met in the Punjab Vidhan Sabha Hall, Vidhan Bhavan, Sector-1, Chandigarh at 10.00 A.M. Mr. Speaker (Doctor Kewal Krishan) in the Chair.

STARRED QUESTIONS AND ANSWERS

ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

*1826. **ਡਾਕਟਰ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ** : ਕੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ 1 ਜਨਵਰੀ, 2006 ਤੋਂ ਮਿਤੀ ਅੰਤ ਤੱਕ ਤਹਿਸੀਲ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ (ਰੋਪੜ) ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 376 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਹੈ?

Captain Amarinder Singh : The requisite information is placed on the table of the House as per Annexure 'A'.

Annexure 'A'

For the period from 1.1.2006 to 7.9.2006, 3 cases of rape U/S 376 IPC were registered in the Police Stations of Tehsil Anandpur Sahib, District Ropar. The detail of cases, however, is given as under :-

1. **Case FIR No. 13, dated 27.1.2006 u/s 376/493 IPC PS Anandpur Sahib**

This case was registered on the basis of enquiry into the complaint submitted by Anupreet r/o Mohalla Kuraliwala, Anandpur Sahib that accused Ramandeep Singh, MC had given some intoxicants to her and raped her. Even after that accused continued raping on the excuse that he would marry her. But he did not do so. The case is under investigation with SHO PS Anandpur Sahib. Efforts are being made to arrest the accused.

2. **Case FIR No. 17, dated 11.2.2006 u/s 363/366/376 IPC PS Anandpur Sahib**

This case was register on the statement of Ram Kumar s/o Gora r/o Distt. Baduan (U.P.) now putting up in Panchayat Dharamshala of Village Gajpur PS Anandpur Sahib that accused Ram Dass r/o village Sangtra, Distt. Baduan (U.P.) now putting in Village Gajpur has kidnapped

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

[Chief Minister]

his daughter Maya aged about 14 years with the motive to marry her. The accused has also taken away his son Mukesh alongwith Maya. The accused was arrested in this case and the Challan was put in court on 26.4.2006.

3. **Case FIR No. 41, dated 8.5.2006 u/s 363/366A/376/342/34 IPC PS Nangal**

This case was registered on the statement of Umesh Kumari aged about 17 years r/o Ajouli PS Nangal that on 5.5.2006 she was returning after answering the call of nature when she reached near her home, accused Anokh Singh, Ranjodh Singh picked her up after covering her mouth and took her to a room where her hands and legs were tied. Accused Anokh Singh raped her twice on the next day, the mother of accused Anokh Singh got her released. The accused have been arrested in this case. The challan of above case has been put in court on 24.7.2006.

ਡਾਕਟਰ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਪਹਿਲਾ ਕੇਸ ਹੈ ਰਮਨਦੀਪ ਵਾਲਾ, ਇਹ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਪੁਲਿਸ (ਕ੍ਰਾਈਮ ਬ੍ਰਾਂਚ) ਸ੍ਰੀ ਅਨਿਲ ਕੌਸ਼ਿਕ ਵਲੋਂ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਜ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ 8 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਤੋਂ ਸਾਢੇ ਅੱਠ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ?

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਕੇਸ ਹਨ, they require a lot of investigation ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰੇਪ ਕੇਸ ਹਨ and we cannot push them because justice is involved ਜਦੋਂ ਕਰਾਈਮ ਬ੍ਰਾਂਚ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕੰਪਲੀਟ ਕਰ ਲਵੇਗੀ and Crime Branch is doing it, we will then, of course, naturally take action.

ਡਾਕਟਰ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਕਰਾਈਮ ਬ੍ਰਾਂਚ, ਵਲੋਂ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ ਅਫਸਰ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਦੀ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਰੇਗਾ?

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ :ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਰਾਈਮ ਬ੍ਰਾਂਚ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲੈਣਗੇ, ਹਰ ਪੱਖ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਕਰ ਲੈਣਗੇ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਦੇਣਗੇ then only some action can be taken. ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਮੁੱਕਦੀ ਨਹੀਂ, it is not possible to take action till then.

ਡਾਕਟਰ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਕੇਸ ਹੀ ਦਰਜ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਉਦੋਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਏ.ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. (ਕਰਾਈਮ) ਨੇ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਹੀ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਮੈਂ ਫਿਰ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ ਅਫਸਰ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਦੀ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਕੇਸ ਕਰਾਈਮ ਬ੍ਰਾਂਚ ਨੂੰ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਵਾਸਤੇ ਭੇਜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਰਜਿਸਟਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। As and when they are ready to take action, they will take action. ਐਡਵਾਂਸ ਵਿਚ ਐਕਸ਼ਨ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, then we will take whatever action is required. I can assure you. ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਲੀਨੀਐਂਸੀ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਬੜੇ ਹੀਨੀਅਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ ਹਨ। ਪੜਤਾਲ ਤਾਂ ਹੋਣੀ ਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਕਰਾਂਗੇ।

ਮੋਟਰ ਗੱਡੀਆਂ ਐਕਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

*1862. **ਸ਼੍ਰੀ ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਸ਼ਰਮਾ** : ਕੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ —

(ੳ) ਰਾਜ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਕਲੰਡਰੀ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹਾਈਵੇਜ ਮਾਰਗ ਤੇ ਮੋਟਰ ਗੱਡੀਆਂ ਐਕਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਤੇ ਟਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਟਰੱਕ ਮਾਲਕਾਂ/ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸੜਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਵਾਰ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ;

(ਅ) ਉਪਰੋਕਤ ਭਾਗ (ੳ) ਵਿਚ ਵਰਣਿਤ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ?

ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : (ੳ) ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਕਲੰਡਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇ ਤੇ 1673 ਰੋਡ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਟਰੱਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ 492 ਮਾਮਲੇ ਟਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਵਾਰ ਵੇਰਵਾ ਅਨੁਲੱਗ 'ੳ' (ਕਾਲਮ ਨੰ: 1, 2, 3 ਅਤੇ 4) ਅਨੁਸਾਰ ਸਦਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਅ) ਉਪਰੋਕਤ (ੳ) ਤੇ ਦਰਸਾਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ 24 ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਲੋਂ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਵਾਰ ਵੇਰਵਾ ਅਨੁਲੱਗ 'ੳ' (ਕਾਲਮ ਨੰ: 5) ਅਨੁਸਾਰ ਸਦਨ ਦੇ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਅਨੁਲੱਗ 'ੳ'

ਲੜੀ ਨੰ:	ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਨਾਂ	ਟਰੱਕਾਂ ਨਾਲ ਹੋਏ ਹਾਈਵੇਜ ਤੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟਾਂ ਦੇ ਮੁਕਦਮੇ			ਟਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋਏ ਹਾਈਵੇਜ ਤੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟਾਂ ਦੇ ਮੁਕਦਮੇ			ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਦਰਜ ਮੁਕਦਮਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਸਜ਼ਾ
1	2	3			4			5
		(ਸਾਲ)			(ਸਾਲ)			
		03	04	05	03	04	05	
1.	ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	16	09	–	04	08	02	01
2.	ਮੁਕਤਸਰ	05	06	02	02	01	03	–
3.	ਮੋਗਾ	–	–	–	–	–	–	–
4.	ਫਰੀਦਕੋਟ	06	03	02	02	01	–	–
5.	ਮਾਨਸਾ	10	12	14	11	10	07	–
6.	ਬਠਿੰਡਾ	15	10	14	01	02	03	–
7.	ਪਟਿਆਲਾ	126	124	115	75	41	37	03
8.	ਸੰਗਰੂਰ	57	52	28	12	18	12	–
9.	ਬਰਨਾਲਾ	24	21	17	10	07	03	01
10.	ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	29	22	31	08	03	06	02
11.	ਲੁਧਿਆਣਾ	46	35	37	05	10	12	–
12.	ਜਗਰਾਉਂ	12	22	20	04	11	10	01
13.	ਖੰਨਾ	38	41	48	08	06	07	10
14.	ਰੋਪੜ	35	36	40	08	07	09	04
15.	ਜਲੰਧਰ	29	44	46	06	08	11	–
16.	ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ	–	–	–	02	–	–	–
17.	ਕਪੂਰਥਲਾ	15	16	17	02	06	06	01
18.	ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	27	12	25	03	02	02	–
19.	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	06	07	09	03	01	01	–
20.	ਮਜੀਠਾ	17	17	18	01	–	06	–
21.	ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	59	53	52	13	09	12	01
22.	ਤਰਨਤਾਰਨ	–	09	06	01	03	02	–
23.	ਬਟਾਲਾ	04	02	03	03	01	02	–
	ਜੋੜ	576	553	544	184	155	153	24

(ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤੇ ਕੋਈ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ)

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਅਪਰ ਬਾਰੀ ਦੁਆਬ ਕੈਨਾਲ ਤੇ ਨਵੇਂ ਪੁਲਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ

*1821. **ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ :** ਕੀ ਉਪ-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਹਿਰਾਂ ਤੇ ਚਾਲੂ ਮਾਲੀ ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਨਵੇਂ ਪੁਲਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ -

(i) ਪਿੰਡ ਕੁੰਜਰ ਵਿਖੇ ਅਪਰ ਬਾਰੀ ਦੁਆਬ ਕੈਨਾਲ ਦੀ ਅਪਰ ਮੇਨ ਬਰਾਂਚ ਤੇ;

(ii) ਪਿੰਡ ਤੇਜਲੇ ਵਿਖੇ ਅਪਰ ਬਾਰੀ ਦੁਆਬ ਕੈਨਾਲ ਦੀ ਕਸੂਰ ਬਰਾਂਚ ਤੇ;

(iii) ਪਿੰਡ ਚੌਧਰੀਵਾਲ ਵਿਖੇ ਉਦਨਵਾਲ-ਟਾਂਗਰਾ ਮਾਈਨਰ ਤੇ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨਾ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕਿੰਨਾ ਹੈ?

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : (i), (ii) ਅਤੇ (iii) ਹਾਂ ਜੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਲਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ 91.53 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦਾ ਸਮਾਂ 50-50 ਸਾਲ ਹੈ।

ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਤਿੰਨ ਪੁਲ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਤਰਤੀਬਵਾਰ ਕਿੰਨਾ ਖਰਚਾ ਹੋਇਆ ਹੈ?

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜਾ ਤੀਜਾ ਪੁਲ ਹੈ ਟਾਂਗਰੀ ਉਦਨਵਾਲ ਇਸ ਤੇ 3.60 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚ ਆਇਆ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਦੂਸਰਾ ਪੁਲ ਹੈ ਉਸ ਤੇ 32.84 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਪਹਿਲਾ ਪੁਲ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਉਪਰ ਇਸ ਸਾਲ 45 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੇ 17 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਹੋਰ ਖਰਚਾ ਆਇਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੇ ਪੁਲ ਤੇ ਟੋਟਲ ਖਰਚ 62.97 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਆਇਆ ਹੈ।

ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੀ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਰਚਾ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਪਾਣੀ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁਲ ਦਾ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਕੀ ਕੋਈ ਪੁਲ ਟੁੱਟਿਆ ਜਾਂ ਕੋਈ ਪੁਲ ਢਹਿ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਗਿਆ?

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਪੁੱਜੀ। ਜੇਕਰ ਪੁੱਜੀ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਉਸ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਬੜੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤਿੰਨ ਪੁਲ ਚੱਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਪਾਣੀ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਬੰਨ੍ਹ ਸਾਈਡਾਂ ਤੋਂ ਟੁੱਟ ਗਏ...। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਲਾਂ ਤੇ, ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਏਨਾ ਪੈਸਾ ਖਰਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਮੈਡਮ ਸਾਹਿਬਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਵਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਐਕਸ਼ਨ ਲੈਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨਗੇ?

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੋ ਕਿਹਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਪੁਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੁੱਟ ਗਏ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਸ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਵਾਵਾਂਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਉਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਾਂਗੇ।

ਕੰਡੀ ਕੈਨਾਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ

*1824. **ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ** : ਕੀ ਉਪ-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਬਲਾਚੌਰ ਤੱਕ ਕੰਡੀ ਕੈਨਾਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ?

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਮਾਰਚ, 2008 ਤੱਕ।

ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ, ਬੜੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਸੀ, ਪਿਛਲੇ 30 ਸਾਲ ਤੋਂ ਲੋਕ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਡੇਢ ਸਾਲ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੋ ਮੰਗ ਹੈ, ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋ ਨਹਿਰ ਹੈ ਉਹ ਬੜੀ ਥੱਲੇ ਆ ਗਈ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਕੰਡੀ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਸਰਵੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਨਹਿਰ ਨੂੰ ਕੰਡੀ ਵਾਲੇ ਪਾਸਿਉਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੋਏਗਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਪਜਾਊ ਜ਼ਮੀਨ ਬਰਬਾਦ ਹੋਏਗੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਹ ਮੰਗ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਫਿਰ ਤਾਂ ਨਹਿਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਤੁਹਾਡਾ ਸੁਝਾਅ ਹੈ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰਾ ਸੁਝਾਅ ਵੀ ਇਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਵੀ ਇਹੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਦਾ ਸਰਵੇ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਸੀਂ ਸਵਾਲ ਕੋਈ ਕੀਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਦੱਸ ਦਿੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਡੀ ਏਰੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਚਿੰਤਤ ਹੈ ਔਰ ਉਸ ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਾਂਗੇ। ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਡੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਆਏ ਸਨ, ਕੰਡੀ ਏਰੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਦਾ ਖਰਚਾ 1 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਯੂਨਿਟ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਬਣਾਇਆ, ਅੰਡਰ ਕੰਸਿਡਰੇਸ਼ਨ ਹੈ, ਇਹ ਕੁੱਲ 2.25 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਅਸੀਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦੇਈਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗੇ।

ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ : ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਕੰਡੀ ਏਰੀਆ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਮੇਰੇ ਹਲਕੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਬਲਾਚੌਰ ਤੱਕ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਦਾ ਰਸਤਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਦੀ ਬਸਤੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਘਾਟ ਦਾ ਰਸਤਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਪਾਈਪਾਂ ਟੁੱਟ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸੈਲ ਕਾਇਮ ਕਰੋਗੇ? ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕ ਡੀ.ਸੀ. ਸਾਹਿਬ, ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਨੂੰ ਅਤੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਲੋਕ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਸੋ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਕੋਈ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰਵਾਏਗੀ?

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਪਾਸੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਨੈਚੂਰਲ ਵਹਾਅ ਹੋਏਗਾ ਉਸ ਨੂੰ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਚਾਹੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਘਰ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਆਏਗਾ, ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਆਉਂਦਾ ਹੋਏਗਾ, ਸੋ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ। ਪਾਣੀ ਦੇ ਨੈਚੂਰਲ ਫਲੋਅ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਰਦਾਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੰਡੀ ਕੈਨਾਲ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਅੱਪ-ਲਿਫਟ ਦਾ ਇਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਵਾਸਤੇ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਹੀ ਮਾਅਨਿਆਂ ਵਿਚ ਕੰਡੀ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਹੁੰਚਾਇਆ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ]

ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਹੁਣ ਦੀ ਪਲਾਨਿੰਗ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਅੱਪ-ਲਿਫਟ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਇਹ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਅਲੱਕ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਜਿਥੇ ਵੀ ਕੰਡੀ ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਡਿਮਾਂਡ ਆਵੇਗੀ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗੇ।

ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਡਿਪਟੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬਾ ਤੋਂ ਮਾਲੂਮਾਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੰਡੀ ਕੈਨਾਲ ਦਾ ਕਿੰਨੇ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਾਗਤ ਕੀ ਸੀ? ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਿੰਨਾ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿੰਨਾ ਪੈਸਾ ਬਾਕੀ ਲਗਣਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਹਿਰ ਵਿਚ ਕਿਤਨੇ ਕਿਊਸਿਕ ਪਾਣੀ ਛੱਡਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਇਸ ਨਹਿਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲੰਬਾਈ 130 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਫੇਜ਼ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 50.5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਫੇਜ਼ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 70.5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਹਿਲੇ ਲਾਗਤ ਅਨੁਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਉਤੇ 147.13 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਆਉਣਾ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਹੁਣ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਲਾਗਤ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਉਤੇ 179.42 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਆਵੇਗੀ।

ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਪੈਸਾ ਲੱਗਣਾ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਕਾਲਾ ਬਾਜ਼ਾਰੀ

*1820. **ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ** : ਕੀ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕਾਲੇ-ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਪਕੜੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਵਾਰ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ?

ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ : ਰਾਜ ਅੰਦਰ ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਕਾਲਾ ਬਾਜ਼ਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਅਨੁਲੱਗ - 'ੳ' ਤੇ ਨੱਥੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਅਨੁਲੱਗ 'ੳ'

ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਚੋਰ ਬਾਜ਼ਾਰੀ ਸਬੰਧੀ ਦਰਜ ਹੋਏ ਪੁਲਿਸ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਵਾਰ ਵੇਰਵਾ :-

ਲੜੀ ਨੰ:	ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਨਾਂ	ਵਪਾਰੀ/ਡੀਲਰ ਦਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਪਤਾ	ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਮਿਤੀ
ਸਾਲ 2001-02			
1.	ਲੁਧਿਆਣਾ	ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ	25/5.4.2001
2.	-ਉਹੀ-	ਬੇਦੀ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ	434/28.12.2001
ਸਾਲ 2002-03			
1.	ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	ਗੁਲਸ਼ਨ ਰਾਏ ਰਿਟੇਲਰ, ਤੱਕੀ ਰੋਡ, ਪਠਾਨਕੋਟ	268/8.11.2002
2.	-ਉਹੀ-	ਮੈਸ: ਹਾਕਮ ਰਾਏ ਲਾਭ ਸਿੰਘ, ਹੋਲਸੇਲਰ, ਪਠਾਨਕੋਟ	93/27.05.2004
3.	-ਉਹੀ-	ਮੈਸ: ਦਿਆਲੂ ਮੱਲ ਗਿਆਨ ਚੰਦ ਹੋਲਸੇਲਰ, ਪਠਾਨਕੋਟ	13/22.08.2006
4.	-ਉਹੀ-	ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਰਿਟੇਲਰ, ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਰੋਡ, ਪਠਾਨਕੋਟ	184/11.10.2004
ਸਾਲ 2003-04			
1.	ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	ਨਾਰੰਗ ਫਿਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਤਲਵੰਡੀ ਭਾਈ	50/13.04.2003
2.	ਫਰੀਦਕੋਟ	ਸ੍ਰੀ ਹਰੀ ਦੇਵ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ, ਕੋਟਕਪੂਰਾ	43/05.05.2003
3.	ਕਪੂਰਥਲਾ	ਸ੍ਰੀ ਜੀਤ ਪਾਲ ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰ, ਪਿੰਡ ਤੋਤੀ, ਤਹਿਸੀਲ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ	98/05.05.2003
4.	ਲੁਧਿਆਣਾ	ਗਿਰਧਾਰੀ ਲਾਲ	262/03.10.2003
5.	-ਉਹੀ-	ਬਨਵਾਰੀ	417/08.10.2003
6.	ਮੋਗਾ	ਮੈਸ: ਸੁਲਤਾਨੀ ਮੱਲ ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ, ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾ	64/10.05.2003
7.	ਪਟਿਆਲਾ	ਵਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਮੈਸ: ਸਮਗੋਲੀ ਆਇਲ ਸਟੋਰ ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ, ਡੇਰਾ ਬੱਸੀ	254/30.09.2003
8.	ਸੰਗਰੂਰ	ਸ੍ਰੀ ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰ, ਸੁਨਾਮ	269/08.07.2003
9.	-ਉਹੀ-	ਸ੍ਰੀ ਈਸ਼ਾ ਖਾਨ ਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬੂ ਖਾਨ, ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰ (ਟੱਕਰ ਖੁਰਦ)	21/13.12.2003
10.	ਬਠਿੰਡਾ	ਮੈਸ: ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਸਨਜ਼, ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੇ ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾ	64/10.05.2003

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਮੰਤਰੀ]

ਲੜੀ ਨੰ:	ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਨਾਂ	ਵਪਾਰੀ/ਡੀਲਰ ਦਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਪਤਾ	ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਮਿਤੀ
ਸਾਲ 2004-05			
1.	ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ	231/31.12.2004
2.	ਲੁਧਿਆਣਾ	ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ	58/15.05.2004
3.	-ਉਹੀ-	ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ	184/06.09.2004
4.	ਮੋਗਾ	ਮੈਸ: ਸੁਲਤਾਨੀ ਮੱਲ ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ	101/03.06.2004
5.	ਰੋਪੜ	ਸ੍ਰੀ ਰਾਧੇ ਸ਼ਿਆਮ ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰ, ਭਲਾਣ	51/20.05.2004
		ਸ੍ਰੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰ, ਕੁਲਗਰਾਂ	
		ਸ੍ਰੀ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰ, ਨੱਲੜੀ	
		ਸ੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰ, ਸਹਿਜੇਵਾਲ	
		ਸ੍ਰੀ ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰ, ਭਲਾਣ	
6.	ਸੰਗਰੂਰ	ਬਚਨ ਲਾਲ ਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਨਾਥ ਰਾਮ, ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰ, ਬਰਨਾਲਾ	204/16.07.2004
7.	-ਉਹੀ-	ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰੀ ਚੰਦ, ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰ, ਬਰਨਾਲਾ	
8.	-ਉਹੀ-	ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਥ ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰ, ਧੂਰੀ	24/07.02.2005
9.	ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	ਮੈਸ: ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰ, ਦਸੂਹਾ	76/24.05.2006
10.	-ਉਹੀ-	ਮੈਸ: ਬੋਧ ਰਾਜ, ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰ, ਦਸੂਹਾ	127/21.05.2004
ਸਾਲ 2005-06			
1.	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪਿੰਡ ਅਮਰ ਕੋਟ	94/10.08.2005
2.	-ਉਹੀ-	ਗੁਲਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਲਛਮਣ ਦਾਸ, ਪਿੰਡ ਖਾਲੜਾ	95/30.09.2005
3.	ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	ਬੀਕਾਨੇਰ ਮਿਸ਼ਠਾਨ ਭੰਡਾਰ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ	12/15.12.2005
4.	-ਉਹੀ-	ਕਿਸ਼ਨ ਫਿਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਗਧਰੀਵਾਲਾ, ਜ਼ੀਰਾ	143/25.06.2005
5.	-ਉਹੀ-	ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਨੇੜੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਭਾ, ਜ਼ੀਰਾ	218/12.09.2005

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਲੜੀ ਨੰ:	ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਨਾਂ	ਵਪਾਰੀ/ਡੀਲਰ ਦਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਪਤਾ	ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਮਿਤੀ
6.	ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਤਾਰਾ ਚੰਦ, ਜ਼ੀਰਾ	249/18.10.2005
7.	-ਉਹੀ-	ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰ, ਪਿੰਡ ਚੱਕ, ਕਾਠਗੜ੍ਹ	89/26.05.2005
8.	-ਉਹੀ-	ਕਿਸਾਨ ਫਿਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਖੂਹੀ ਖੇੜਾ	120/20.06.2005
9.	-ਉਹੀ-	ਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ ਚਰਨ ਦਾਸ ਅੱਡਾ ਖਾਈ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ	165/20.09.2005
10.	-ਉਹੀ-	ਰਣਜੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰ, ਸੁਖਚੈਨ	12/12.01.2006
11.	ਫਰੀਦਕੋਟ	ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰ, ਪਿੰਡ ਚੰਨੀਆਂ	35/15.07.2005
12.	-ਉਹੀ-	ਦਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਮੈਨੇਜਰ ਫਰਮ ਮੈਸ: ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਗੋਇਲ ਐਂਡ ਸਨਜ਼	233/23.11.2005
13.	ਲੁਧਿਆਣਾ	ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ	10/27.01.2006
14.	-ਉਹੀ-	ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ	121/11.06.2005
15.	-ਉਹੀ-	ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ	173/13.07.2005
16.	ਮਾਨਸਾ	ਸ੍ਰੀ ਸੱਤਪਾਲ ਪੁੱਤਰ ਕਿਸ਼ੋਰ ਚੰਦ, ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰ, ਬਰੇਟਾ	71/07.06.2005
17.	ਮੁਕਤਸਰ	ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਕੇਤੂ ਰਾਮ, ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰ, ਮੁਕਤਸਰ	275/07.11.2005
18.	ਮੋਗਾ	ਮੈਸ: ਹਰੀ ਦੇਵ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ, ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾ	206/15.05.2005
19.	-ਉਹੀ-	ਮੈਸ: ਹਰੀ ਦੇਵ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ, ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾ	113/15.07.2005
20.	-ਉਹੀ-	ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰ, ਚੜਿੱਕ	48/14.02.2006
21.	ਸੰਗਰੂਰ	ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਥ ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰ, ਧੂਰੀ	24/07.02.2005
22.	-ਉਹੀ-	ਸ੍ਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰ, ਪਿੰਡ ਕਠੋਈ	207/28.05.2005
23.	-ਉਹੀ-	ਬੀਰਬਲ ਦਾਸ ਪੁੱਤਰ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰ, ਬਰਨਾਲਾ	355/19.12.2005
24.	-ਉਹੀ-	ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਮਦਨ ਲਾਲ, ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰ, ਬਰਨਾਲਾ	355/19.12.2005
25.	-ਉਹੀ-	ਖੰਨਾ ਆਇਲ ਟਰੇਡਰ ਅਤੇ ਬਲਜੀਤ ਆਇਲ ਟਰੇਡਰਜ਼ ਸੰਗਰੂਰ ਬਗੈਰਾ	162/08.10.2005
26.	-ਉਹੀ-	ਭਵਾਨੀ ਆਇਲ ਕੰਪਨੀ, ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ	124/23.07.2005
27.	ਬਠਿੰਡਾ	ਮੈਸ: ਸੁਭਾਸ਼ ਆਇਲ ਸਟੋਰ, ਹੋਲਸੇਲ ਡੀਲਰ, ਗਨਿਆਣਾ	47/06.04.2005

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਘਰੇਲੂ ਵਰਤੋਂ ਵਾਸਤੇ ਕਿੰਨੀ ਸਪਲਾਈ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਬਲੈਕ ਕਿੰਨੀ ਹੋਈ। ਇਸ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਮੰਤਰੀ : ਬਲੈਕ ਦੇ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਲਿਸਟ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗੀ (ਹਾਸਾ) ਮੈਂ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਲਿਸਟ ਦੱਸ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਕੋਟਾ 25150 ਕਿਲੋ ਲੀਟਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ 240 ਹੋਲ-ਸੇਲ ਸੈਂਟਰ ਹਨ। 1662 ਰਿਟੇਲ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਸੈਂਟਰ ਹਨ। 13645 ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕੋਟਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਪਲਾਈ 60% ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਸਪਲਾਈ 40% ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਬਾਲਣ ਵਗੈਰਾ ਵੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੇਲ ਦੀ ਖਪਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਚੋਰ-ਬਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਲਿਸਟ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਿੰਨੀ ਚੋਰ-ਬਜ਼ਾਰੀ ਹੋਈ ਇਸ ਦੀ ਡਿਟੇਲ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ : ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਾਹ ਲੈ ਲਵੋ। ਮੈਂ ਦੂਸਰੀ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਪੁੱਛਦਾ ਹਾਂ। ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਬਲੈਕ ਬਾਰੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਅੱਜ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਆਇਆ ਹੈ। ਕੀ ਇਸ ਉਤੇ ਕੋਈ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਕੇ ਅਫਸਰਾਂ/ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੇ ਕੋਈ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ? ਜੇਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਹਨ?

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਦੇ ਅਸੀਂ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਬਕਾਇਦਾ ਨਾਰਮਜ਼ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਹੋਲ-ਸੇਲ ਸੈਂਟਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚੂਨ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਐਟ ਰੈਂਡਮ ਚੈਕਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਤੇਲ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਰਿਟੇਲਰ ਆਊਟ-ਲੈਟ ਕੋਲ ਤੇਲ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵੈਰੀਫਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੇਲ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ। ਅਗਲਾ ਤੇਲ ਦਾ ਕੋਟਾ ਉਸ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਅਲਾਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਕੋਲੋਂ ਦਸਖਤ ਕਰਵਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਤੇਲ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੈਕਿੰਗ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਚੈਕਿੰਗ ਉਪਰੰਤ ਹੁਣ ਤੱਕ 58 ਪਰਚੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। 9 ਪਰਚੇ ਇਸ ਵਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 3 ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 3 ਲੁਧਿਆਣਾ, 2 ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਇਕ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਤੇਲ ਦੀ ਬਲੈਕ ਕਰਦਾ ਫੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਚੋਰ-ਬਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਨਵਾਂ ਸਿਸਟਮ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਇਕ ਕੈਮੀਕਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਰੰਗ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਚੋਰ-ਬਜ਼ਾਰੀ ਵਿਚ ਵਿਕ ਨਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਸਕਣ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੋ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਇਹ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਵੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਭਰੀਆ ਪਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਬਲੈਕ-ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਕੋਈ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸਪੈਸੀਫਿਕ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਦੱਸ ਦੇਣ, ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਾਡਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਕੋਈ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਨੈਫੇਡ ਦੁਆਰਾ ਕਣਕ ਦੀ ਖਰੀਦ

*1868. **ਸਰਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ** : ਕੀ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਨੈਫੇਡ ਨੇ ਹਾੜ੍ਹੀ ਦੇ ਮੌਸਮ, 2006 ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਵਿਚ ਮੰਡੀਆਂ ਤੋਂ ਕਣਕ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਕਣਕ ਕਿਸ ਦਰ ਤੇ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਅਤੇ ਕਿੰਨੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਡੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਕੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਣਕ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ?

ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ : ਜੀ ਹਾਂ। ਨੈਫੇਡ ਨੇ ਹਾੜ੍ਹੀ ਦੇ ਮੌਸਮ 2006 ਦੌਰਾਨ ਮਾਨਸਾ, ਬੁਢਲਾਡਾ, ਬਠਿੰਡਾ, ਗੋਨਿਆਣਾ, ਮੌੜ ਅਤੇ ਮੋਗਾ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚੋਂ 86464.00 ਕੁਇੰਟਲ ਕਣਕ 701/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 741/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਦੇ ਭਾਅ ਤੇ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਨੈਫੇਡ ਜਿਹੜੀ ਏਜੰਸੀ ਹੈ, ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਫ.ਸੀ.ਆਈ. ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਹੈ। ਮੋਗੇ ਮੰਡੀ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜੋ ਉਤਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 701/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 740/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਤੱਕ ਕਣਕ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਦੋਂ ਬੋਨਸ ਅਨਾਊਂਸ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਰੇਟ ਨਾਲ ਖਰੀਦ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕਿਸ ਭਾਅ ਨਾਲ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਨੈਫੇਡ 662/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 685/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਤੱਕ ਖਰੀਦ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ 650/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਖਰੀਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ? ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ]

750/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਤੱਕ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਇਹ ਪ੍ਰੋਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਦ 750/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਤੱਕ ਖਰੀਦ ਸਕਦੀ ਹੈ..

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਸੀਂ ਸਵਾਲ ਕਰੋ?

ਸਰਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ : ਸਰ, ਮੈਂ ਸਵਾਲ ਹੀ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਹਾਂ। ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿਛੋਕੜ ਤਾਂ ਦੱਸਣਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਰੇਟ ਤੇ ਨੈਫੇਡ ਖਰੀਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਫ.ਸੀ.ਆਈ. ਵੀ ਜੋ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਹੈ, ਉਸ ਵਲੋਂ ਕਿਉਂ ਉਸ ਰੇਟ ਤੇ ਖਰੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਉਂ 650/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਖਰੀਦ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਿਉਂ ਟੇਕ-ਅੱਪ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਏਡਾ ਵਡਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਰੀਫ ਤੋਂ ਬਰੀਫ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਂ ਜੀ, ਮੰਤਰੀ ਜੀ, ਇਹ ਕੀਮਤ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ।

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆੜ੍ਹਤ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਢੇਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਉਥੇ ਬੋਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਇਕ ਆਵਾਜ਼ : ਇਹ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਜੀ?

Mr. Speaker : Order, Order please.

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਖਰੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਏਜੰਸੀ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਪਾਰੀ ਮੰਡੀ ਵਿਚੋਂ ਖਰੀਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ (ਨੈਫੇਡ ਨੇ) ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਣਕ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦੀ ਅਤੇ ਉਥੇ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੁਸਾਇਟੀਜ਼ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰਫਤ ਨੈਫੇਡ ਨੇ ਕਣਕ ਖਰੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਦੂਜੀਆਂ ਖਰੀਦ ਏਜੰਸੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਪਨਸਪ, ਮਾਰਕਫੈਡ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਣਕ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ। ਜੋ ਡੀਟੇਲ ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਨਸਾ ਮੰਡੀ ਵਿਚ 8083 ਕੁਇੰਟਲ ਕਣਕ 701/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ 725/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਤੱਕ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਅਤੇ ਬੁਢਲਾਡਾ ਮੰਡੀ ਵਿਚ 18514 ਕੁਇੰਟਲ 701/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ 740/- ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਖਰੀਦੀ ਗਈ, ਬਠਿੰਡਾ ਮੰਡੀ ਵਿਚ 6599 ਕੁਇੰਟਲ 701/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ 710/- ਰੁਪਏ ਭਾਅ ਨਾਲ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਅਤੇ ਗੁਨਿਆਨਾ ਮੰਡੀ ਵਿਚ 8801 ਕੁਇੰਟਲ 701/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ 735/- ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਦੱਸ ਦੇਣ, ਅਸੀਂ ਸੈਂਟਰ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਸਰਦਾਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂੰਦੜ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਆਂਸਰ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 701/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ 740/- ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਨੈਫੇਡ ਜੋ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਹੈ, ਉਸ ਵਲੋਂ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੁਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਕਣਕ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਐਫ.ਸੀ.ਆਈ. ਜੋ ਕਿ ਸੈਂਟਰ ਗੌਰਮਿੰਟ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਹੈ, ਉਸ ਵਲੋਂ ਇਸ ਭਾਅ ਤੇ ਕਿਉਂ ਖਰੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਘੱਟ ਰੇਟ ਤੇ ਖਰੀਦ ਕਰਕੇ ਕਿਉਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲੁਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ? ਐਫ.ਸੀ.ਆਈ. ਵਲੋਂ ਕਿਉਂ ਨੈਫੇਡ ਦੇ ਖਰੀਦ ਰੇਟ ਤੇ ਕਣਕ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ, ਜਦ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਖਸੁੱਟ ਕੀਤੀ ਗਈ?

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ 700/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਕਣਕ ਨਹੀਂ ਵਿਕੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਏਜੰਸੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਅਦਾਰਾ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਤੌਰ ਤੇ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਇਸ ਰੇਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੀ ਖਰੀਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਰੇਟ ਬੋਨਸ ਪਾ ਕੇ 700/- ਰੁਪਏ ਬਣਦਾ ਸੀ ਤੇ 701/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਪਰ ਹੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਲੱਗਦੀ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਧੱਕਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਹੜੀ ਠੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ 701/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੀ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 21/4/06 ਨੂੰ 50/- ਰੁਪਏ ਬੋਨਸ ਦੀ ਅਨਾਊਂਸਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮਿਤੀ 25/4/06 ਨੂੰ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕਣਕ ਵੇਚੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਬੋਨਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਉਹ ਬੋਨਸ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਇਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ? ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਬੜਾ ਹੀ ਵਾਜਬ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਬੋਨਸ ਦੀ ਰਕਮ 27 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਬਣਦੀ ਹੈ। 21.4.2006 ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਜੋ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਉਹ ਛੇ ਲੱਖ ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬੋਨਸ ਮਿਲਣਾ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਅਸੀਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਬੋਨਸ ਦੇਵੇ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਣ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹਮਦਰਦੀ ਰਖਦਿਆਂ ਸਾਰਾ 27 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਹਾਊਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਪੈਸਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਘਬਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਪੈਸਾ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ?

ਮੰਤਰੀ : ਥੋੜ੍ਹੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦੇਵੇਗੀ।

ਸਰਦਾਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂੰਦੜ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਆਖਰੀ ਸੈਸ਼ਨ ਹੈ। ਦੋ-ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਨੂੰ ਝੋਨਾ ਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵਜ਼ੀਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੋ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੈਸਾ ਬੋਨਸ ਦਾ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ? ਕਿਤੇ ਇਹ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 30/- ਰੁਪਏ ਬੋਨਸ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਅਨਾਊਂਸਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤੇ 20/- ਰੁਪਏ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤੇ 10/- ਰੁਪਏ ਦਿੱਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਸਾਡੀ ਕਮਿਟਮੈਂਟ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਗਰ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਬੋਨਸ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹ 27 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਅਸੀਂ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਮਨੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਵੰਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮੋਵਾਈ-ਭਾਰੂਵਾਲ-ਕੰਡੋਲਾ ਖੁਰਦ ਸੜਕ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ

*1817. **ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ** : ਕੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਬਲਾਕ ਨੂਰਮਹਿਲ ਵਿਚ ਮੋਵਾਈ-ਭਾਰੂਵਾਲ-ਕੰਡੋਲਾ ਖੁਰਦ ਸੜਕ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਕਿਸ ਸਾਲ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਖਰਚ ਆਇਆ?

Captain Amarinder Singh : The requisite information is placed on the Table of the House.

The Mowal-Bharuwal-Kandola Khurd road has 3 sections. The details of years of repairs of sections alongwith expenditure incurred thereon are as under :–

Sr. No.	Section	Length (K.Ms.)	Year of repair	Expenditure (Rs. in lacs)
1.	A-Mowai Adda to Village Nagra	0.55	May, 2005	2.20
2.	B-Nagra to Baruwal	1.07	Nov. 2004	5.06
3.	C-Bharuwal to Kandola Khurd	0.95	May, 2006	3.96
Total		2.57		11.22

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਰਿਪੇਅਰ ਕਰਵਾਈ ਹੈ ਔਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਰਵਾਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਤਿੰਨ ਸੜਕਾਂ ਬਾਰੇ ਜਵਾਬ ਮੰਗਿਆ ਸੀ ਔਰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਮੈਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਲੇਕਿਨ ਮੈਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਲਿਸਟ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਤਿੰਨ ਨੰਬਰ ਤੇ ਸੜਕ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਭਾਰੂਵਾਲ-ਕੰਡੋਲਾ ਖੁਰਦ ਇਸ ਦੀ ਰਿਪੇਅਰ ਮਈ 2006 ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਹੋਈ, ਇਸ ਦੀ ਅੱਜ ਦੀ ਕੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ? (ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਬੈਂਚਾਂ ਵੱਲੋਂ ਥੰਪਿੰਗ)

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਐਸ਼ਿਓਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ 2006 ਵਿਚ ਬਣੀ ਹੈ, ਅਗਰ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੋਈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੜਕ ਟੁੱਟ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਬੁਰੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਮੀਜੀਏਟਲੀ ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਰਵਾ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ and I will take to task whosoever is responsible.

Sardar Gurbinder Singh Atwal : Thank you very much.

ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਵਾਧੂ ਆਸਾਮੀਆਂ

*1815. **ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ** : ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਚੁੰਨੀ ਕਲਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਾਧੂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?

Sardar Partap Singh Bajwa : Yes sir. No additional post has been sanctioned.

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਕੂਲ ਦੇ ਅਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ ਦਾ ਆਰਡਰ ਕਿਹੜੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ? ਇਸ ਅਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਕੀ ਤਬਦੀਲੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਪੋਸਟਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤੇ ਇਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਰ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੇ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਲਈ ਪਾਲਿਸੀ ਫਰੇਮ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਐਫਰਟਸ ਨਾਲ ਲੋਕ ਆਪ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣ, ਜੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਕਮਰੇ ਬਣਾ ਸਕਣ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਟੀਚਰ ਰੱਖ ਕੇ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਸਕਣ ਤਾਂ ਗੌਰਮਿੰਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ 2005 ਵਿਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ]

ਉਥੋਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬਕਾਇਦਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਐਸ਼ੋਰੈਂਸ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਐਫਰਟਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਸ ਗੱਲ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਆਨ ਗਰੰਟੀ ਇਹ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਕਮਰੇ ਬਣਾਏ ਨਾ ਹੀ ਟੀਚਰ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਪੇਮੈਂਟ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਕੰਮ ਉਥੇ ਦਾ ਉਥੇ ਹੀ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੋ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਜ਼ੀਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਅਧੂਰੀ ਹੈ। ਉਥੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਕਮਰੇ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪਗ੍ਰੇਡਿਡ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੀ ਕੰਟਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਹੈ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਗੇ ਹੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਕੂਲ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਹੋਏ ਹਨ। ਪਿੱਛੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੌਰਮਿੰਟ (ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਕੋਈ ਉਸ ਦੀ ਰਿਸਪਾਂਸੇਬਿਲਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। (ਵਿਘਨ) ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਸੁਣ ਤਾਂ ਲਓ।

ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਸ ਰਾਜ ਧੁੱਗਾ : ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੋ।

Mr. Speaker : No interruption please.

ਮੰਤਰੀ : ਸੁਣ ਤਾਂ ਲਓ ਧੁੱਗਾ ਜੀ। (ਵਿਘਨ) ਗੱਲ ਤਾਂ ਸੁਣ ਲਓ। (ਵਿਘਨ)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀਜ਼ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਬਿਨਾਂ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ)

ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ।... (ਵਿਘਨ)... ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਗੱਲ ਇਸ ਵਿਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸਕੂਲ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ... (ਵਿਘਨ)... (ਸ਼ੋਰ)... ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹੋ, ਜੇਕਰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰਨੇ ਹਨ ... (ਵਿਘਨ)... (ਸ਼ੋਰ)... ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸਕੂਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਉਣੇ ਹਨ, ਚਿੜੀਆ ਘਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਬਣਾਏ ਹਨ। ...(ਵਿਘਨ)... (ਸ਼ੋਰ)...

ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਤੁਸੀਂ ਜਵਾਬ ਦਿਓ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਮੰਤਰੀ : ਜਵਾਬ ਹੀ ਦੇਣ ਲੱਗਿਆ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਸੁਣੋ ਤਾਂ ਸਹੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਕੁਐਸਚਨ ਆਵਰ ਹੈ। No interruption please.

ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਤੁਸੀਂ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਿਓ।

ਮੰਤਰੀ : ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਸੁਣੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਜ਼ਰੀਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗਾ। ... (ਵਿਘਨ)...(ਸ਼ੋਰ)

ਤੁਸੀਂ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਵੀਤ ਬੰਨ੍ਹਦੇ ਰਹੇ ਹੋ। ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਤਵੀਤ ਬੰਨ੍ਹੀ ਫਿਰਦੇ ਸੀ। ... (ਵਿਘਨ)...(ਸ਼ੋਰ)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਬਿਨਾਂ ਆਗਿਆ ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਸ਼ੋਰ ਸੀ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਸੀਂ ਬੈਠੋ, ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਜਵਾਬ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਪੰਜ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

ਮੰਤਰੀ : ਮੈਨੂੰ ਸਾਰੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਬਾਜਵਾ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਚੇਅਰ ਨੂੰ ਐਡਰੈਸ ਕਰੋ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰੋ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਰ, ਬੇਨਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਾਲਿਸੀ ਨਵੀਂ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਹੀ ਸਕੂਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਸੋਚ ਤੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਾਪੂਲਿਸਟ ਮਯੀਅਰ ਲਏ ਗਏ...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਸੀਂ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿਓ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਰ, ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਥੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਐਫਰਟਸ ਨਾਲ ਟੀਚਰ ਭਰਤੀ ਕਰ ਲੈਣ, ਉਥੇ ਅਸੀਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਥੇ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਐਸ਼ੋਰੈਂਸ਼ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਗੱਲ ਤਾਂ ਬੱਸ ਇੰਨੀ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪਾਪੂਲਿਸਟ ਮਈਯਰ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਸਕੂਲ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕੀਤੇ ਹਨ? ਅੱਜ ਬੀ.ਐਡ. ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਨੌਕਰੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਅੱਜ 50,000 ਦੇ ਕਰੀਬ ਟੀਚਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ ਖਾਲੀ ਹਨ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ...

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਹਾਡਾ ਸਵਾਲ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸਕੂਲ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕੀਤਾ?

ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ : ਬੀ.ਐਡ. ਦੇ ਅਨਇੰਪਲਾਇਡ ਲੋਕ ਫਿਰਦੇ ਹਨ, ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ?

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। (ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੇਮ ਸ਼ੇਮ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ) ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। (ਵਿਘਨ) ਕੋਈ ਬਿਲਕੁੱਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਬਕਾਇਦਾ ਤੌਰ ਤੇ ਅਸੀਂ 15,000 ਟੀਚਰ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ 15,000 ਟੀਚਰ ਹੋਰ ਰੱਖਣੇ ਹਨ।

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਵਜ਼ੀਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ What are the parameters and logistics which have been taken care of after upgradation of the school, Chunni Kalan? ਚੁੰਨੀ ਕਲਾਂ ਸਕੂਲ ਦੀ ਅਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟੀਚਰ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣਗੇ?

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਪੈਰਾ ਮੀਟਰ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤਾਂ ਹੈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਸੋਰੈਂਸ਼ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡ ਕਰਵਾਵਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਐਸੋਰੈਂਸ਼ ਉਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਪਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁਮਿੱਟਮੈਂਟ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕੰਮ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਆ ਹੈ। (ਵਿਘਨ)

ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਾਨਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਣਿਆਂ ਨੂੰ ਪੌਣੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਤਾਂ ਇਹ ਦੱਸਣ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਕਿੰਨੇ ਸਕੂਲ ਅਪਗਰੇਡ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਦੂਜਾ ਇਹ ਦੱਸਣ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿੰਨੇ ਸਕੂਲ ਬੰਦ ਪਏ ਹਨ, ਤੀਜਾ ਟੀਚਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਿੰਨੇ ਸਕੂਲ ਬੰਦ ਪਏ ਹਨ ਅਤੇ ਚੌਥਾ ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 36 ਹਜ਼ਾਰ ਆਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਲੰਮਾ ਚੌੜਾ ਹੈ...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਨਹੀਂ, ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਜਵਾਬ ਦਿਓ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵੇਖ ਕੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਹਨ (ਹਾਸਾ)

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਸਿਹਤ ਤਕੜੀ ਵਿਖਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਬਾਹਰ ਘੋਲ ਲਗਾ ਕੇ ਵੇਖ ਲੈਣ। (ਹਾਸਾ) ਅਸੀਂ ਇਥੇ ਵੀ ਡੱਟ ਕੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਗੌਰਮਿੰਟ ਦੀ ਪਾਲਿਸੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਆਲਿਟੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਕੁਆਲਿਟੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਬਕਾਇਦਾ ਤੌਰ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਸਕੂਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਟੀਚਰ ਭਰਤੀ ਕਰ ਲਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ, ਮੈਂ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਦੱਸਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਭਰਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਇਹ ਮੈਰਿਟ ਤੇ ਹੋਈ ਹੈ, ਕੋਈ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਚੱਲੀ ਹਰ ਇਕ ਭਰਤੀ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਅਮਰੂਦ ਟੁੱਕੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਸੀਂ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਸੀਂ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਟੀਚਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਟੈਕਨਾਲੌਜੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਟੀਚਰ ਬੀ.ਐਡ ਦੇ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ, ਮੈਂ ਸਦਨ ਦੇ ਵਿਚ ਆਸ਼ਵਾਸਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਭਰਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਇਹ ਬਕਾਇਦਾ ਤੌਰ ਤੇ ਬੜੀ ਨੇਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਂਗ (ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਕੁਆਲਿਟੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਸਫਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਬਕਾਇਦਾ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੋਈ ਸਕੂਲ ਅਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਪਾਪੁਲਿਸਟ ਮਈਅਰਜ਼ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਦੁਬਾਰਾ ਸਦਨ ਵਿਚ ਆਸ਼ਵਾਸਨ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਭਰਤੀ ਬਕਾਇਦਾ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕੋਈ ਸਕੂਲ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਜੋ ਸਿਸਟਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿਗੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਤਾਂ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਟਾਈਮ ਤਾਂ ਲੱਗੇਗਾ ਹੀ। ਅਸੀਂ ਆਹਿਸਤਾ ਆਹਿਸਤਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ... (ਵਿਘਨ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਨੈਕਸਟ ਸਵਾਲ, ਸਰਦਾਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂੰਦੜ।

ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ...(ਵਿਘਨ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਕਾਫੀ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀਜ਼ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀਂ ਬੈਠੋ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰਾ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ਼ ਆਰਡਰ ਹੈ... ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਮਾਈਕ ਨੂੰ ਤਾਂ ਆਨ ਕਰਾ ਦਿਓ (ਹਾਸਾ) ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਹੀ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਸਵਾਲ ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀਜ਼ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀਂ ਬੈਠੋ। ਭੂੰਦੜ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉਤੇ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ ...(ਵਿਘਨ)

ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਆਈ.ਟੀ.ਪਾਰਕ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ

*1819. **ਸਰਦਾਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂੰਦੜ** : ਕੀ ਸੂਚਨਾ-ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ—

(ੳ) ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਆਈ.ਟੀ. ਪਾਰਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਆਰਕ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਕੀਮਤ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ ;

(ਅ) ਕੀ ਰਾਜ ਦੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕੁਆਰਕ ਕੰਪਨੀ ਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਿੰਨੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?

ਸ੍ਰੀ ਅਵਤਾਰ ਹੈਨਰੀ : (ੳ) *ਵੇਰਵਾ ਸਦਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਰਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਅ) ਨਹੀਂ ਜੀ।

ਸਰਦਾਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂੰਦੜ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋ ਕੁਆਰਕ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਮਿੰਟ ਦਾ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਮੁਤਾਬਿਕ 46.34 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪਰ ਏਕੜ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਹਾਲੀ ਦੇ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਰੇਟ ਸੌ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਨੂੰ ਕਿੱਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਕੌਡੀਆਂ ਦੇ ਭਾਅ ਲਈ ਗਈ। ਪਹਿਲਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਉਥੇ ਇੱਕ ਲੱਖ ਜਾਂ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇਵਾਂਗੇ ਪਰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਕੰਡੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ

*Placed in the Revisor's Branch.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਕੌਡੀਆਂ ਦੇ ਭਾਅ ਲਈ ਗਈ ਹੈ, ਕੀ ਇਸ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਨੂੰ ਕੈਂਸਲ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਜ਼ਮੀਨ ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ? ਕੀ ਉਥੇ ਨੌਕਰੀ...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇੰਨੀ ਲੰਬੀ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਨਾ ਕਰੋ। ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੋ। ਉਹ ਜਵਾਬ ਦੇਣਗੇ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਰ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਕੁਆਰਕ ਕੰਪਨੀ ਆਈ ਸੀ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਉਥੇ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ 40 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਲਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਡਸਟਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਸਟੇਟ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੇ ਕੰਪਨਸੇਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ Dell ਕੰਪਨੀ ਵੀ ਆਈ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਵਿਚ 1500 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਫੇਜ਼ 7 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਹੈ ਤੇ ਦੂਸਰਾ ਫੇਜ਼ 20 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਕੰਪਲੀਟ ਹੋਣਾ ਹੈ। 160 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਆਲਰੇਡੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੱਗ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂੰਦੜ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ 1500 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਪਰ ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹ ਫਿਗਰਜ ਚੈਲਿੰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਟਿੰਗਜ ਵੀ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੰਬਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਸ਼ਾਰਟ ਵਿਚ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ the project is likely to create jobs for more than 22000 persons in the state. ਅੱਜ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਅੱਜ 1500 ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਛਾਂਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਲੈਂਡ ਯੂਜ ਵੀ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਕਰਕੇ...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸਵਾਲ ਕਰੋ।

ਸਰਦਾਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂੰਦੜ : ਮੈਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪਰਪਜ਼ ਕੀ ਸੀ? ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸਸਤੇ ਭਾਅ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇਣ ਦਾ ਪਰਪਜ਼ ਡਿਫੀਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਕੈਂਸਲ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇਣਗੇ?

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ 90 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਇਸ ਮੈਗਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਟੂ ਪ੍ਰਮੋਟ ਦਿ ਇੰਡਸਟਰੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਵਿਚ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ। ਉਥੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਨਸੈਸ਼ਨ ਇੰਡਸਟਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਆਈ ਹੈ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਇੰਡਸਟਰੀ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਇਥੇ ਇੰਡਸਟਰੀ ਨੂੰ ਕੰਪਨਸੇਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਤੁਸੀਂ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਇਥੇ ਕਿਹੜੀ ਇੰਡਸਟਰੀ ਲੱਗੀ ਸੀ?

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਸਰਦਾਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂੰਦੜ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਚੈਲਿੰਜ ਕਰਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ 90,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤਾਂ ਕੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਚ 5000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। (ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਥੰਪਿੰਗ) ਇਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਹਾਊਸ ਦੀ ਕੋਈ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾ ਦਿਓ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਚ ਲੁੱਟ ਖਸੁੱਟ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। (ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਸ਼ੇਮ-ਸ਼ੇਮ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ)। ਇਸ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪੜਤਾਲਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾ ਦਿਓ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਰ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਕਟਿੰਗ ਨੂੰ ਕੋਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਲਰੇਡੀ 45 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਕਟਿੰਗ ਨੂੰ ਹੀ ਕੋਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲੱਗੇ ਹਨ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਜਿੱਥੇ ਤਾਈਂ ਕੁਆਰਕ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਫਲੈਗਸ਼ਿਪ ਕੰਪਨੀ ਸੀ, ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਥੇ ਆਈ ਸੀ ਤੇ ਬਾਕੀ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈਆਂ... For information sake, ਇਸ ਦੀ ਫੇਸਿਜ਼ ਵਿਚ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਹੋਣੀ ਸੀ। First Phase is on. We are finding new companies to come. First Phase ਵਿਚ ਡੈਲ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। Many others are coming. In fact 30-35 I.T. Companies want to establish here. They are Tata Consultancy Services, Satyam and Wipro. ਇਹ ਇੱਥੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। This is also a SEZ. Second issue is of investment. ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਡਿਵਲਪਮੈਂਟ ਤੇ ਡਿਬੇਟ ਹੋਵੇਗੀ ਉਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ 5 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਦੀ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਦੀ ਹੋਈ ਹੈ? All details of the development will be debated in this House ਤਾਂ ਕਿ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਕਿ 5 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੋਈ ਹੈ and it will be telecast.

ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਇੰਨਾ ਹੀ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਕੁਆਰਕ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਕੰਸੈਸ਼ਨਲ ਰੇਟ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੋਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੋਡ ਮੈਪ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ Employment Guarantee ਵੀ ਹੁੰਦੀ। ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇੱਥੇ Dell ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅੱਜ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਪੇਜ ਤੇ ਇਹ ਖਬਰ ਹੈ ਕਿ Dell ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਮਦਰਾਸ ਲੈਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਲੋਅ ਐਂਡ ਕਾਲ ਸੈਂਟਰ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਪਲੈਨ ਬਨਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੰਪਲਾਇਮੈਂਟ ਮਿਲਦੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਤਿੰਨ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਸੇ ਹੋਟਲ ਨੂੰ ਵੇਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇੰਪਲਾਇਮੈਂਟ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਮੰਤਰੀ : ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਮਾਰਕੀਟ ਪਰਾਈਸ 40 ਲੱਖ ਸੀ। ਤੁਹਾਡੇ ਵੇਲੇ ਉੱਥੇ 20 ਲੱਖ ਨੂੰ ਕਿੱਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੈਂਦਾ। ... (ਵਿਘਨ)... (ਸ਼ੋਰ)...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : Let the Minister to reply please.

ਮੰਤਰੀ : ਇਹ ਗੱਲ ਦਰੁਸਤ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਮਾਰਕੀਟ ਰੇਟ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ। ਤੁਹਾਡੇ ਵੇਲੇ ਉਥੇ 20 ਲੱਖ ਨੂੰ ਕਿੱਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੈਂਦਾ। ... (ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿਘਨ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹੈਨਰੀ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਸਪੀਚ ਨਾ ਕਰੋ, ਰਿਪਲਾਈ ਦਿਓ।

ਮੰਤਰੀ : ਇਹ 1998 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ... (ਵਿਘਨ)... ਜਦੋਂ ਪੁਛਣਗੇ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵੇਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ। ਤੁਸੀਂ ਸੁਣ ਤਾਂ ਲਓ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਸ ਪਰਪਜ਼ ਵਾਸਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਹੋਵੇਗੀ ਉਸੀ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਰਹੇਗੀ।

ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਮਾਨਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਈ.ਟੀ. ਪਾਰਕ ਡੇਰਾਬੱਸੀ ਡਿਕਲੇਅਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜਵਾਬ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਉਥੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਗਰੇਸ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਉਥੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਈਆਂ?

ਮੰਤਰੀ : Sorry Sir, ਇਹ ਮੈਟਰ ਸਬਜੁਡਿਸ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਗਏ ਹੋ। ... (ਵਿਘਨ)... (ਸ਼ੋਰ)... ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਉਥੇ ਨਹੀਂ ਆਈਆਂ।

ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਰਦਾਵਰੀ

*1825. **ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ** : ਕੀ ਮਾਲ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਚਾਲੂ ਮੌਨਸੂਨ ਮੌਸਮ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਘੱਟ ਵਰਖਾ ਦੇ ਕਾਰਣ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤਜਵੀਜ਼ਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ?

ਸਰਦਾਰ ਜਸਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ : ਨਹੀਂ ਜੀ। ਕੰਡੀ ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ - ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ, ਰੋਪੜ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਨਾ ਕਾਫੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਕਾਰਨ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ : ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਾਰਫਤ ਮਾਨਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 3-4 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਏਥੇ ਬੈਠਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ, ਜੇ ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਥੇ ਕਿਤੇ ਫਸਲ ਨੂੰ ਬਾਰਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਤੇ ਜੰਗਲੀ ਪਸ਼ੂਆਂ ਕਰਕੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਉਜਾੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਲੋਕ ਇਕ ਦਾਣਾ ਵੀ ਘਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ, ਉਥੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੀ ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ....

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਸੀਂ ਸਵਾਲ ਕਰੋ।

ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਹੀ ਪੁੱਛਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਉਥੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਕਰਾਉਣਗੇ?

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗਵਾ ਲਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਲਾਚੌਰ ਹਲਕਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਡੀ.ਸੀ. ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗਵਾਈ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਥੇ ਬਿਲਕੁਲ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਕੀ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਰਾਉਗੇ?

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੇ ਇਹ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾਮ ਦੱਸ ਦੇਣ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੈਰੀਫਾਈ ਕਰਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ।

ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਮੈਂ ਦੱਸ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਮਾਂਲੇ ਵਾਲ, ਚੰਦਿਆਨੀ ਖੁਰਦ ਤੇ ਕਲਾਂ, ਮੰਗੂ ਪੁਰ, ਮਾਹੀ ਪੁਰ, ਕੁਕੜਮੂਹਾਂ, ਸੁਭਾਨਪੁਰ, ਨਾਨੋਵਾਲ, ਬੁੰਗੜੀ, ਭਾਣੇ ਵੇਲ ... (ਵਿਘਨ)...

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਏਥੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਕੀ ਇਸ ਬਾਬਤ ਡੀ.ਸੀ. ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਏਥੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਦੱਸਣਗੇ? (ਸ਼ੋਰ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇੰਟਰਪਟ ਨਾ ਕਰੋ। ਇਹ ਤਰੀਕਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਰ 8.9.2006 ਦੀ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਡੀ.ਸੀ. ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਲੋਂ ਆਈ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਡਰ ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀ, ਰੈਵੀਨਿਊ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ। Speaker Sahib, this letter dated 8.9.2006 written by D.C. Nawanshahr

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

to the Under Secretary (Revenue) is as follows :–

"Kindly refer to your letter No......... dt..........., In this regard it is apprised that report has been sought from S.D.M. Balachaur who has informed that there is no need to conduct special Girdawari in the villages falling in the Kandi Area of Tehsil Balachaur as there is no loss reported anywhere in this area. It is for your kind information...."

ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵੈਰੀਫਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਊਸ ਦੀ ਕੋਈ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਗੇ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਸੀਂ ਸਵਾਲ ਕਰੋ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਹਾਊਸ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਕਾਹਦੀ ਬਣਨੀ ਹੈ? (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਹਾਊਸ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ।

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਥੇ ਕਿਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਦੱਸ ਦੇਣ, ਅਸੀਂ ਵੈਰੀਫਾਈ ਕਰਾ ਲਵਾਂਗੇ। (ਵਿਘਨ) ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਥੇ ਕਿਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਮੇਰੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿਚ ਲਿਆ ਦੇਣ। ਅਸੀਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪਤਾ ਕਰਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਤਾ ਕਰਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਗੱਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿਚ ਆ ਗਈ ਹੈ।

ਡਾਕਟਰ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਸ ਸ਼ਰਮਾ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਦੂਜੀ ਵਾਰੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਡੀ ਏਰੀਆ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਹੈ। ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਕਰਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਇਕ ਪੈਸਾ ਵੀ ਉਥੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਹ ਕੰਡੀ ਏਰੀਆ ਗਿਣਦੇ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਹਨ ਜਿਥੇ ਪਾਣੀ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਪਹਾੜੀ ਏਰੀਆ ਵੀ ਇਸ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਕੇ ਦੱਸਣ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਥੇ ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੈ?

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗਵਾ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਲਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਜੇ ਕੋਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮੇਰੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿਚ ਲਿਆ ਦੇਣ, ਅਸੀਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪਤਾ ਕਰਵਾ ਲਵਾਂਗੇ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਭੂਮੀ ਜੋਤਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਪਏ ਕੇਸ

*1831. (1) **ਸਰਦਾਰ ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ**
(2) **ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ** } : ਕੀ

ਮਾਲ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ –

(ੳ) ਤਹਿਸੀਲ ਡੇਰਾਬੱਸੀ ਵਿਚ 31 ਅਗਸਤ, 2006 ਤੱਕ ਭੂਮੀ ਜੋਤਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਪਏ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ;

(ਅ) ਕੀ ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਭੂਮੀ ਜੋਤਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਕੁਝ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਕਸ਼ਾ 'ਬੀ' ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਗਲਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਸਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਕਤ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਠੀਕ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ?

ਸਰਦਾਰ ਜਸਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ : (ੳ) ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਨ ਜੀ, 58 ਕੇਸ ਲੰਬਿਤ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਨੁਲੱਗ 'ੲ' ਅਨੁਸਾਰ ਸਦਨ ਦੀ ਮੇਜ ਦੇ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(ਅ) ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਪੁਛਿਆ ਗਿਆ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਥਿਤ ਅਸੰਗਤੀ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨਿਸਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਨਕਸ਼ਾ 'ਬੀ' ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਰਜਾ ਅਵਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅੰਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਨੁਲੱਗ – ੲ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ/ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ
1.	10	ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਇਤਲਾਹ ਲਈ।
2.	10	ਉਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਲਈ।
3.	3	ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਲਈ।
4.	1	ਨਕਸ਼ਾ 'ੳ' ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਲਈ।
5.	5	ਨਕਸ਼ਾ 'ਅ' ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਲਈ।
6.	10	ਨਕਸ਼ਾ 'ੳ' ਮੰਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।
7.	12	ਨਕਸ਼ਾ 'ਅ' ਮੰਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।
8.	7	ਬਹਿਸ ਲਈ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਸਰਦਾਰ ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਤੋਂ, ਕਿਹੜੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪੈਂਡਿੰਗ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ?

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਕੇਸ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਕੋਈ ਡੇਟ ਡਿਟਰਮਿਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜਿਹੜਾ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕੁਲੈਕਟਰ ਗਰੇਡ 1 ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਤਹਿ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਸ਼ਨ ਕਿਵੇਂ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਜ਼ ਵੀ ਵੇਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕੁਲੈਕਟਰ ਗਰੇਡ 1 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਫਿਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਐਫ.ਸੀ. (ਆਰ) ਕੋਲ ਇਹ ਕੇਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਕੋਈ ਡੇਟ ਫਿਕਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਸਰਦਾਰ ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਨਕਸ਼ਾ 'ਬੀ' ਹੈ, ਉਹ ਅਫਸਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਡਿਊਰਿੰਗ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਹੀ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਫਸਰ ਵੀ ਇਸ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨਗੋ ਜਾਂ ਪਟਵਾਰੀ ਜੋ ਕੁਝ ਅੱਗੇ ਭੇਜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੇ ਹੀ ਅਫਸਰ ਅਮਲ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਕੁਝ ਸਮਝਿਆ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਸਵਾਲ ਕਰ ਲੈਣ।

ਸਰਦਾਰ ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਨਕਸ਼ਾ 'ਬੀ' ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਾਰਟੀਸ਼ਨ 3-4 ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ 1887 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ 'ੳ' ਨਕਸ਼ਾ ਯਾਨੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਆਫ ਟੈਕਸਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਕਿੰਨੀ ਹੈ, ਕਿਥੇ ਕਿਥੇ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦੇ ਪੁਜੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਹੈ। ਫਿਰ ਮੋਡ ਆਫ ਅਸੈੱਸਮੈਂਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਮ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਜਾਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਗਰੇਡ 1 ਮੌਕੇ ਤੇ ਵੀ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨਗੋ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਤਸੱਲੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸਰਪੰਚਾਂ/ਨੰਬਰਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਹਨਤਾਨਾ

*1814. **ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ** : ਕੀ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਸਰਪੰਚਾਂ/ਨੰਬਰਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ]

ਇਕ ਕਾਪੀ ਅਤੇ ਮਿਤੀ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸਰਪੰਚਾਂ ਅਤੇ ਨੰਬਰਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਵਜੋਂ ਵੰਡੀ ਗਈ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵੇਰਵੇ ਸਦਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣ।

Shri Surinder Singla : No, Sir. The requisite notifications are to be issued by the concerned Administrative Departments who are in the process of doing the needful. The Department of Finance has however sanctioned Rs. 9.00 Crore and 20.04 Crore for the payment of remuneration to Sarpanches and Lambardars respectively. The Department of Rural Development & Panchayats has, however released remuneration to Sarpanches for the first quarter i.e. upto 30.6.2006 (Details are at Annexure-I)

Annexure-1

District wise details of disbursment of Honorarium during the year 2006-07 to the Sarpanches at Rs. 600 PM during 1st quarter (04/06 to 06/06) out of total funds sanctioned amounting to Rs. 9.00 Crore funds as under:–

Sr. No.	Name of Distt.	Amount allotted District	Amount Distributed to Sarpanches
1.	Amritsar	Rs. 13,26,600	Rs. 13,26,600
2.	Bathinda	Rs. 5,45,400	Rs. 5,45,400
3.	Faridkot	Rs. 3,20,400	Rs. 3,20,400
4.	Ferozepur	Rs. 19,60,200	Rs. 19,60,200
5.	Fatehgarh Sahib	Rs. 7,74,000	Rs. 7,74,000
6.	Gurdaspur	Rs. 28,49,400	Rs. 28,49,400
7.	Hoshiarpur	Rs. 23,02,200	Rs. 23,02,200
8.	Jalandhar	Rs. 15,94,800	Rs. 15,24,600
9.	Kapurthala	Rs. 9,63,000	Rs. 9,21,600
10.	Ludhiana	Rs. 15,40,800	Rs. 14,50,800
11.	Mansa	Rs. 4,32,000	Rs. 4,32,000
12.	Moga	Rs. 5,72,400	Rs. 5,72,400
13.	Mukatsar	Rs. 4,77,000	Rs. 4,77,000
14.	Nawanshahar	Rs. 8,01,000	Rs. 7,72,800

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Sr. No.	Name of Distt.	Amount allotted District	Amount Distributed to Sarpanches
15.	Patiala	Rs. 17,24,400	Rs. 17,24,400
16.	Roopnagar	Rs. 10,42,200	Rs. 10,42,200
17.	Sangrur	Rs. 13,21,200	Rs. 13,21,200
18.	Tarn Taran	Rs. 9,90,000	Rs. 9,90,000
19.	S.A.S. Nagar	Rs. 6,80,400	Rs. 6,68,400
	Total :	Rs. 2,19,17,400	Rs. 2,16,75,600

Sardar Bir Devinder Singh : Why 'No' to first portion?

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਪਰੈਸ਼ਨ ਸੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਪੈਸੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਉਹ ਪੈਸੇ ਵੰਡੇ ਵੀ ਹਨ।

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹਦੇ ਵਿਚ ਮਾਣਭੇਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਰਪੰਚਾਂ ਅਤੇ ਨੰਬਰਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਔਰ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬੜਾ ਅੱਛਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਔਰ ਫਿਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਚਾਲੂ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਧੀਵਧ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ?

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਡਾ (ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ) ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਫੈਸਲਾ ਸਮਝਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਲੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਸੀ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਹੁਣ ਰੂਰਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਤੇ ਰੈਵੀਨਿਊ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦਾ ਇਹ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲੀਗਲ ਰਿਮੈਂਬਰੈਂਸਰ ਤੋਂ ਵੈੱਟ ਹੋ ਕੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। Notification will be issued ਪੈਸਾ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੰਪਸੰਮ, ਇਕੱਠਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿਆਂਗੇ।

Sardar Bir Devinder Singh : Time frame to issue the Notification and also time frame to give them honorarium?

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹਦੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਟਾਈਮ ਲੱਗਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਲਰੇਡੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਇਸ਼ੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਔਰ ਕੋਈ 15 ਦਿਨ ਲੱਗਣਗੇ। ਫਿਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਸਾ ਤਾਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰ ਹੀ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਫਿਰ ਪੈਸਾ ਇਮੀਜੇਟਲੀ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਡਾਕਟਰ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਹੜੇ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ, ਨੰਬਰਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਟਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਲੇਕਿਨ ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ?

ਮੰਤਰੀ : ਤੁਹਾਡਾ ਫਿਰ ਧੰਨਵਾਦ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵੈਲਕਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ ਅਗਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਆਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇ ਦਿਆਂਗੇ। ਜਿਹੜੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿਆਂਗੇ। ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰੋ। ਮੈਂ ਪੂਰਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਦੇ ਵੀ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਹਮਦਰਦ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 50 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਡਿਮਾਂਡ ਵੀ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ।

ਸਰਦਾਰ ਅਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਬੜੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਸਰਪੰਚ ਹਟਾ ਕੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਲਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰਪੰਚਾਂ ਦਾ ਕੀ ਸਟੇਟਸ ਰੱਖਿਆ ਜਾਏਗਾ?

ਮੰਤਰੀ : ਇਹ ਸਵਾਲ, ਮੇਰੇ ਡੋਮੇਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਤੁਸੀਂ ਸੈਪਰੇਟ ਕੁਐਸਚਨ ਦੇ ਦਿਓ। ਰੂਰਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦੇਵੇਗਾ।

ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 1849*

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਐਕਸਟੈਨਸ਼ਨ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੈਂ ਅਲਾਓ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

SURINDER SINGLA
Finance, Planning, Institutional
Finance & Banking and Health &
Family Welfare Minister, Punjab

D.O. No. 3/46/06-3HBIV/21806
Dated 13.9.2006

Subject : Vidhan Sabha Starred Question No. 1849 by Sh. Jugal Kishore Sharma, MLA regarding cases of Drug Abuse listed for reply on 15.9.2006

Dear Dr. Kewal Krishan,

Assembly Starred Question No. 1849 relating to the number of cases of drug abuse registered in the State district-wise during the

* For Starred Question 1849 and reply thereto, please see Appendix-II to this Debates.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

years 2003-04 to 2005-06 alongwith their present status is fixed for reply in the Punjab Vidhan Sabha on 15.9.2006.

This question mainly relates to the Department of Home Affairs and Justice and the complete information about the present status of the cases of drug abuse is lengthy and has not been received from the Police Department. Since this information, which is required for complete reply of this question would take some time, it is requested that 15 days extension may kindly be granted for reply of this question.

With regards,

Yours Sincerely,

Sd/-

(SURINDER SINGLA)

Dr. Kewal Krishan,
Hon'ble Speaker,
Punjab Vidhan Sabha,
Chandigarh

ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਤੇ ਖਰਚਾ

*1823. (1) ਸਰਦਾਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂੰਦੜ
(2) ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ } : ਕੀ
(3) ਸਰਦਾਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ -

(ੳ) ਮਾਨਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਰਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਹਦਾਇਤ ਕਿਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਸੀ;

(ਅ) ਉਪਰੋਕਤ ਭਾਗ (ੳ) ਵਿਚ ਵਰਣਿਤ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਤੇ ਮਿਤੀ ਅੰਤ ਤੱਕ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨਾ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?

Captain Amarinder Singh : (a) Hon'ble Punjab and Haryana High Court direct the State Government to refrain from releasing finances with an aim to gain political mileage through advertisements on 18.07.2006.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[Chief Minister]

(b) No advertisement to gain political mileage has been released by the Department of Information and Public Relations. However, the subject-wise advertisements of Rs. 64,32,307.00 were issued to various Newspapers from 18.07.2006 to till date. The detail of expenditure incurred is given in Annexure-I.

Annexure-I

Details of Expenditure incurred on Advertisements issued to various Newspapers from 18.07.2006 to 07.09.2006

Sr. No.	Subject	Expenditure
1.	Amar Ujala – Anniversary issue.	57,236-00
2.	Integrationist, Magazine-special issue.	18,700-00
3.	Indian Express – Anniversary issue.	10,437-00
4.	Vishal Rally, Ghanaur (Patiala)	5,77,575-00
5.	Shaheed Udham Singh, State Level Function.	5,30,871-00
6.	Opening of Railway Over Bridge on Morinda Bye Pass – Sirhind Nangal.	1,64,103-00
7.	Rupana Times/Delhi Sikh Gurdwara Parbhandhak Committee – Special issue.	21,211-00
8.	Rakhar Punnian, Baba Bakala Function.	2,48,809-00
9.	Northern News (Weekly), Special issue.	9,853-00
10.	Daily Suraj, Ludhiana – Special issue.	17,620-00
11.	Political and Business Daily, New Delhi Special issue.	9,800-00
12.	Press News of India, Newspaper – Special issue.	7,000-00
13.	Sanjivani Souvenir.	15,300-00
14.	Shaheed Karnail Singh Issrue, Death Anniversary – State Level Function.	1,20,841-00

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

15.	Independence Day-2006	12,27,963-00
16.	Punjab International Magazine – Special issue.	4,530-00
17.	Annual Conference of Indian Society for Surgery Souvenir.	12,750-00
18.	Northern News (Weekly) – Special issue.	9,853-00
19.	Kaumi Marg, Punjabi Weekly – Special issue.	18,865-00
20.	National Herald and Kaumi Awaz – Special issue.	65,007-00
21.	Completion of 300 years of Sri Guru Granth Sahib function. (Bhatinda)	7,87,333-00
22.	Punjab Rattan Award to Sh. Khushwant Singh – function.	2,00,310-00
23.	State Level Function Death Anniversary of Ex-Chief Minister S. Beant Singh Ji.	3,05,608-00
24.	Punjab State No. 1	17,94,694-00
25.	Chappar Mela – Vishal Samaroh	1,96,038-00

ਸਰਦਾਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂੰਦੜ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ No advertisement to gain political mileage has been released ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨਾਂ ਹਨ, ਜਵਾਬ ਹੈ ਕਿ 64,32,307 ਰੁਪਏ ਲਗਭੱਗ 65 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ਮੈਂਟ ਤੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਮਾਈਲੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਇਕ ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ਮੈਂਟ ਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੈਲੀ ਘਨੌਰ ਵਿਖੇ ਕਰਨ ਤੇ 5.77 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ, ਛਪਾਰ ਮੇਲੇ ਤੇ 1.96 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ, ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਨੰਬਰ ਵੰਨ ਤੇ 17.94 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਮੈਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਟਾਈਮ ਵੇਸਟ ਨਾ ਕਰਾਂ। ਮੇਰੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ 65 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਮਾਈਲੇਜ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਪੁਆਇੰਟ ਦੱਸਣੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਹੜਾ ਪਬਲਿਕ ਵੈਲਫੇਅਰ ਤੇ ਇਹ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚਿਆ ਹੈ, ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਰੁਪਿਆ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਾ ਦੇਵੇ, ਪਾਰਟੀ ਫੰਡ ਵਿਚੋਂ ਦੇਵੇ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਪਬਲਿਕ ਵੈਲਫੇਅਰ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਦੇਣ, ਜੇ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਕਮੇਟੀ ਬਿਠਾ ਦਿਓ ਜਿਹੜੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਰੇ ਕਿ ਇਹ ਪੈਸਾ ਕਿਹੜੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Chief Minister : The Government is within its right to promote ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੋ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਸੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ. This is a normal procedure. These are development related ads that have taken place. The High Court had given directions that those people, personalities of our party who are not from Punjab cannot be shown in the ads. For instance, Smt. Sonia Gandhi, for instance Sardar Shamsher Singh Dullo because he was Party President. ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੀ ਬਰਸੀ ਮਨਾਈ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਸਟੇਟ ਲੇਵਲ ਦਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਸੀ। ਸਵਰਗੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਬਰਸੀ ਦਾ ਵੀ ਸਟੇਟ ਲੈਵਲ ਦਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਸੀ। Chief Minister, Ministers giving ads is permitted and we have done that in such a way. We had organised a State function for Sardar Harchand Singh Longowal and for Sardar Beant Singh. Ads had been given. State functions are allowed but without pictures of those leaders. Development projects of the government, it is our duty to bring the same to the notice of the people.

Mr. Speaker : Question Hour is over. The remaining Questions shall be deemed to have been answered under Rule 38 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Punjab Vidhan Sabha (Punjab Legislative Assembly).

WRITTEN ANSWERS TO STARRED QUESTIONS LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE UNDER RULE 38

ਟਿਊਬਵੈਲ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨੇ

*1830. **ਸਰਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ :** ਕੀ ਉਪ-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ -

(ੳ) 31 ਮਾਰਚ, 2005 ਤੋਂ 31 ਅਗਸਤ, 2006 ਤੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੇ ਕੋਟੇ ਅਧੀਨ ਮੰਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟਿਊਬਵੈਲ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ;

(ਅ) ਕੀ ਉਪਰੋਕਤ ਭਾਗ (ੳ) ਵਿਚ ਵਰਣਿਤ ਟਿਊਬਵੈਲ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ; ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਕਾਰਣ ਕੀ ਹਨ?

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : (ੳ) 3003

(ਅ) ਨਹੀਂ ਜੀ। ਪ੍ਰਾਰਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਟੈਸਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਾ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਵਿੱਤੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਮੈਟੀਰੀਅਲ ਦਾ ਫੌਰੀ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਣਾ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਇਮਾਰਤਾਂ ਲਈ 24 ਘੰਟੇ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ

*1848. **ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ** : ਕੀ ਉਪ-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਸਪਤਾਲਾਂ, ਵਾਟਰ ਵਰਕਸ ਅਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 500 ਗਜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੂਰੀ ਤੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ 24 ਘੰਟੇ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ?

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਹਾਂ ਜੀ। ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

"ਇੰਦਰਾ ਆਵਾਸ ਯੋਜਨਾ" ਅਧੀਨ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ

*1832. **ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਸ ਰਾਜ ਧੁੱਗਾ** : ਕੀ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ -

(ੳ) "ਇੰਦਰਾ ਆਵਾਸ ਯੋਜਨਾ" ਅਧੀਨ ਸਾਲ 2004-05 ਅਤੇ 2005-06 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਸਾਲ-ਵਾਰ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਏ ਗਏ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ;

(ਅ) ਉਪਰੋਕਤ ਭਾਗ (ੳ) ਵਿਚ ਵਰਣਿਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਉਪਰੋਕਤ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਬਲਾਕ-ਵਾਰ ਅਤੇ ਸਾਲ-ਵਾਰ ਲਾਭਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?

ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ : (ੳ) ਇੰਦਰਾ ਆਵਾਸ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਸਾਲ 2004-05 ਅਤੇ 2005-06 ਦੌਰਾਨ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਫੰਡਜ਼ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਸਾਲਵਾਰ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :-

(ਰਾਸ਼ੀ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ)

ਲੜੀ ਨੰ:	ਸਾਲ	ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਸ਼ੀ	ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਰੀਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਰਾਸ਼ੀ
1.	2004-05	1047.56	00
2.	2005-06	1314.39	440.00

(ਅ) ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਲਾਭਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੰਤਰੀ]

ਦਾ ਬਲਾਕਵਾਰ ਅਤੇ ਸਾਲਵਾਰ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :-

ਲੜੀ ਨੰ:	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂ	ਲਾਭਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 2004-05	2005-06
1.	ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ-1	23	45
2.	ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ-2	17	10
3.	ਭੂੰਗਾ	10	7
4.	ਟਾਂਡਾ	11	14
5.	ਦਸੂਹਾ	39	90
6.	ਮੁਕੇਰੀਆਂ	33	76
7.	ਤਲਵਾੜਾ	30	87
8.	ਹਾਜ਼ੀਪੁਰ	72	78
9.	ਮਾਹਿਲਪੁਰ	12	15
10.	ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ	2	16
	ਕੁੱਲ	249	438

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ

*1882. **ਡਾਕਟਰ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ** : ਕੀ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ –

(ੳ) ਰਾਜ ਵਿਚ ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਚਿਕਿਤਸਾ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਅਮਲੇ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਕਸੌਟੀ ਅਪਨਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ;

(ਅ) ਉਪਰੋਕਤ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ/ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ-ਵਾਰ ਵੇਰਵਾ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭੱਤੇ ਕਿੰਨੇ-ਕਿੰਨੇ ਹਨ?

ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ : (ੳ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਵਲੋਂ ਰਾਜ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਿਵਲ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਵਿਚ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰ (ਡਾਕਟਰ) ਠੇਕੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ, ਐਮ.ਬੀ.ਬੀ.ਐਸ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੈਰਿਟ ਤੇ ਆਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਕਰਕੇ ਸਬਸਿਡਰੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਾਂ ਵਲੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੈਰਾ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਆਪ ਖੁਦ ਰੱਖਣਗੇ। ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰ (ਵੈਟਰਨਰੀ ਡਾਕਟਰ) ਅਤੇ ਵੈਟਰਨਰੀ ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ ਠੇਕੇ ਤੇ ਰੱਖਣ ਸਬੰਧੀ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ;

(ਅ) ਮੈਡੀਕਲ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਾਂ (ਡਾਕਟਰਾਂ) ਸਬੰਧੀ ਕੈਟਾਗਰੀ-ਵਾਈਜ਼ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠਾ ਅਨੁਲੱਗ 'ੳ' ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਨੁਸਾਰ 30,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਯਕਮੁਸ਼ਤ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਇਸੇ ਰਕਮ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣੇ ਸਹਾਇਕ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਪਾਣੀ ਦਾ ਬਿਲ ਵੀ ਅਦਾ ਕਰਨਗੇ।

ਅਨੁਲੱਗ - ੳ

ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰ (ਕੈਟਾਗਰੀ-ਵਾਈਜ਼) ਦਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇਵਾਰ ਵੇਰਵਾ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਨਾਮ	ਭਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਜਨਰਲ	ਐਸ.ਸੀ.	ਬੀ.ਸੀ.	ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ	ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮੀ	ਖਿਡਾਰੀ	ਅੰਗਹੀਣ	ਕੁੱਲ
1.	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	91	35	8	7	2	0	2	145
2.	ਬਠਿੰਡਾ	41	14	2	1	0	0	1	59
3.	ਫਰੀਦਕੋਟ	13	4	0	0	0	0	0	17
4.	ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	16	5	0	2	0	0	0	23
5.	ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	51	6	2	1	1	1	0	62
6.	ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	62	25	13	10	0	0	2	112
7.	ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	57	23	1	1	0	1	0	83
8.	ਜਲੰਧਰ	44	22	9	3	1	1	0	80
9.	ਕਪੂਰਥਲਾ	14	19	4	1	0	0	0	38
10.	ਲੁਧਿਆਣਾ	68	34	3	2	1	0	0	103
11.	ਮਾਨਸਾ	27	2	0	0	0	0	0	29
12.	ਮੋਗਾ	32	5	0	0	0	1	0	38
13.	ਮੁਕਤਸਰ	33	5	0	0	0	0	0	38
14.	ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ	24	21	0	0	0	1	1	47
15.	ਪਟਿਆਲਾ	48	19	5	0	1	1	0	74
16.	ਰੋਪੜ	39	14	2	1	1	1	1	59
17.	ਸੰਗਰੂਰ	86	10	4	0	0	0	0	100
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ	746	263	53	29	7	7	7	1112

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਸਕੂਲ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ

*1833. **ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਸ ਰਾਜ ਧੁੱਗਾ** : ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਤਹਿਸੀਲ ਦਸੂਹਾ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਭੱਟਲਾਂ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ?

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ : ਹਾਂ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਸੈ:ਸਿ:) ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 15-5-06 ਨੂੰ 24.41 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਤਖਮੀਨਾ ਸਕੂਲ ਦੀ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ/ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਨਬਾਰਡ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਆਰ.ਆਈ.ਡੀ.ਐਫ. XI ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ।

ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਫਿਰਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨਾ

*1850. **ਸਰਦਾਰ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਲੋਪੋਕੇ** : ਕੀ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਕੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਫਿਰਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਟਾਂ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਿਰਨੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਵਰੀ, 2006 ਤੋਂ ਮਿਤੀ ਅੰਤ ਤੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸੀਮਿੰਟ ਅਤੇ ਬੱਜਰੀ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?

ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ : ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਨ ਜੀ, ਕੋਈ ਨਹੀਂ।

UNSTARRED QUESTIONS AND ANSWERS

ਬਿਨਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 229*

(ਇਸ ਸਵਾਲ ਬਾਰੇ ਐਕਸਟੈਨਸ਼ਨ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ)

CAPT. AMARINDER SINGH
Chief Minister, Punjab

D.O. No. 7/7/06-IAS(g)/128H
13th September, 2006

Dear Speaker Sahib,

Unstarred Assembly Question No. 229-Foreign Tours of IAS/IPS Officers in the Name of Sardar Manpreet Singh Badal, MLA

I may inform you that the information required to attempt a reply

---

* For Unstarred Question No. 229 and reply thereto, please see Appendix-I to this Debates.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

to the aforementioned Assembly Question is being collected from the quarters concerned, which is bound to take time. I would, therefore, request you to grant extension for one month to enable me to submit the requisite reply.

With best wishes,

Yours sincerely,

Sd/-

(Amarinder Singh)

Dr. Kewal Krishan,
Speaker,
Punjab Vidhan Sabha,
Chandigarh.

ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ

230. **ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ** : ਕੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਾਲ 2002 ਤੋਂ ਮਿਤੀ ਅੰਤ ਤੱਕ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ?

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਗਲਾ : ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੂਚਨਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਜੀ :—

ਲੜੀ ਨੰ:	ਕੈਟਾਗਰੀ ਦਾ ਨਾਮ	ਸਾਲ 2002 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਭਰੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ	ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ
1. (ੳ)	ਡਾਕਟਰ	63	272
1. (ਅ)	ਡਾਕਟਰ (ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰ)	1112	81
2.	ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਡਾਕਟਰ	—	110
3.	ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ	16	—
4.	ਔਪਥਾਲਮਿਕ ਅਫਸਰ	—	3
5.	ਰੇਡੀਓਗ੍ਰਾਫਰ	—	51
6.	ਡਾਰਕ ਰੂਮ ਅਸਿਸਟੈਂਟ	—	2

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ]

7.	ਕਾਰਪੈਂਟਰ	—	2
8.	ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ	—	5
9.	ਲੈਬ ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ	3	160
10.	ਕਲਰਕ	66	90
11.	ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਪਰੇਟਰ	16	12
12.	ਸੀਨੀਅਰ ਸਹਾਇਕ	5	38
13.	ਲੇਡੀ ਹੈਲਥ ਵਿਜ਼ਟਰ	—	100
14.	ਮਲਟੀਪਰਪਜ਼ ਹੈਲਥ ਵਰਕਰ (ਮੇਲ)	—	1056
15.	ਮਲਟੀਪਰਪਜ਼ ਹੈਲਥ ਵਰਕਰ (ਫੀਮੇਲ)	—	538
16.	ਬਲਾਕ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਏਜੂਕੇਟਰ	—	90
17.	ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਥੀਏਟਰ ਅਟੈਂਡੈਂਟ	—	159
18.	ਟਰੇਂਡ ਦਾਈ	—	128
19.	ਸਟਾਫ ਨਰਸ	7	790
20.	ਸਿਸਟਰ ਟਿਊਟਰ	—	10
21.	ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ ਨਰਸ	—	10
22.	ਲੇਡੀਜ਼ ਹਾਊਸ ਕੀਪਰ	—	5
23.	ਫੋਰਮੈਨ	—	5
24.	ਮੋਟਰ ਮਕੈਨਿਕ	—	8
25.	ਆਟੋ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸ਼ਨ	—	8
26.	ਵੈਲਡਰ	—	1
27.	ਕਲੀਨਰ	—	13
28.	ਡਰਾਈਵਰ	—	152
29.	ਪੈਕਰ	—	1
30.	ਸੇਵਾਦਾਰ	177	—
31.	ਸੁਪਰਡੰਟ	—	5
32.	ਡਰੱਗ ਇੰਸਪੈਕਟਰ	—	9

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ

231. **ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ** : ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਸਾਲ 2002 ਤੋਂ ਮਿਤੀ ਅੰਤ ਤੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਕਤ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ : ਸਾਲ 2002 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੈਟਾਗਰੀ ਵਾਈਜ਼ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਮੇਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

ਕਾਡਰ	2002 ਦੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ	ਭਰਤੀ ਅਦਾਰਾ	ਖਾਲੀ ਪੋਸਟਾਂ	ਤਰੱਕੀ ਰਾਹੀਂ	ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਰਾਹੀਂ
ਮਾਸਟਰ	60	ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ	4035	1357	2678
ਹੈਡਮਾਸਟਰ	ਕੋਈ ਨਹੀਂ	ਉਹੀ	1097	666	431
ਲੈਕਚਰਾਰਜ਼	ਕੋਈ ਨਹੀਂ	ਉਹੀ	2341	2281	60
ਸੀ. ਤੇ ਵੀ. ਟੀਚਰ	36	ਉਹੀ	1478	ਨਿਲ	1478
ਵੋਕੇਸ਼ਨਲ ਮਾਸਟਰ	21	ਉਹੀ	320	ਨਿਲ	320
ਸੈਂਟਰ ਹੈੱਡ ਟੀਚਰ	ਨਿਲ	ਉਹੀ	939	625	314
ਹੈੱਡ ਟੀਚਰ	02	ਉਹੀ	4360	2932	1428
ਜੇ.ਬੀ.ਟੀ./ ਈ.ਟੀ.ਟੀ.	1868 ਕੰਟਰੈਕਟ ਆਧਾਰ ਤੇ	ਸਰਵ ਸਿੱਖਿਆ ਅਭਿਆਨ ਅਥਾਰਟੀ	11889	ਨਿਲ	11889
ਕੰਪਿਊਟਰ ਫੈਕਲਟੀ	4718 ਕੰਟਰੈਕਟ ਆਧਾਰ ਤੇ	ਪੰਜਾਬ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੁਸਾਇਟੀ (ਪਿਕਟਸ)	—	—	—

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ]

ਮੌਜੂਦਾ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ

ਕੈਟਾਗਰੀ	ਗਿਣਤੀ	ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ
ਸਾਇੰਸ ਮਾਸਟਰ	700	ਪੰਜਾਬ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਭਰਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਜਾਰੀ ਹੈ।
ਹਿਸਾਬ ਮਾਸਟਰ	600	
ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਸਟਰ	450	
ਹਿੰਦੀ ਮਾਸਟਰ	150	
ਫਾਈਨ ਆਰਟਸ	50	
ਡੀ.ਪੀ.ਈ.	50	
ਹੈੱਡ ਮਾਸਟਰ/ਹੈੱਡ ਮਿਸਟ੍ਰੈਸ	431	ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਵਿਗਿਆਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।
ਲੈਕਚਰਾਰਜ਼	651	
ਪੀ.ਟੀ.ਆਈ.	175	
ਬੀ.ਪੀ.ਈ.ਓਜ਼	57	ਸ਼ਹਿਰੀ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਵੱਲੋ ਜਲਦੀ ਹੀ ਵਿਗਿਆਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।
ਈ.ਟੀ.ਟੀ.ਟੀਚਰਜ਼	571	

ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਗ੍ਰਾਂਟ

232. **ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ** : ਕੀ ਉਪ-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ 2002-03 ਤੋਂ 2006-07 ਮਿਤੀ ਅੰਤ ਤਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਸਕੀਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਸਾਲ-ਵਾਰ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ?

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : 2002-03 ਤੋਂ 2006-07 ਮਿਤੀ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਸਕੀਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਸਾਲ ਵਾਰ ਵੇਰਵੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :—

ਲੜੀ ਨੰ:	ਸਾਲ	ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁੱਲ ਰਾਸ਼ੀ (ਰੁਪਏ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ)	
1.	2002-03	64,80,00	ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ
		18,00,00	ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ ਦਾ ਬਕਾਇਆ
		27,51,00	ਸੋਧੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲਾਂ ਦਾ ਬਕਾਇਆ
		110,31,00	ਜੋੜ
2.	2003-04	57,60,00	ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ
		05,18,22	ਸੋਧੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲਾਂ ਦਾ ਬਕਾਇਆ
		62,78,22	ਜੋੜ
3.	2004-05	53,31,42	ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ
		14,40,00	ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ ਦਾ ਬਕਾਇਆ
		67,71,42	ਜੋੜ
4.	2005-06	72,00,00	ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ
		18,68,00	ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ ਦਾ ਬਕਾਇਆ
		00,32,59	ਮਾਨਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਫੁਟਕਲ ਅਦਾਇਗੀ
		91,00,59	ਜੋੜ
5.	2006-07	18,00,00	ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ ਏਡ

ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਮਨਮਾਨੀ ਕੀਮਤ

233. **ਸ੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ** : ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀਆਂ/ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਮਨਮਾਨੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ?

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ : ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਜਮਾਤ ਤੋਂ 10ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਸਮੇਤ ਲੈਂਗੁਏਜ ਬੁੱਕਸ+1 ਅਤੇ +2 ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਾਸਤੇ ਪਬਲਿਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ]

+1 ਅਤੇ +2 ਦੇ ਸਾਇੰਸ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਐਨ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ. ਦੀਆਂ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕਸ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਰਾਜ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪਰੈਸਕਰਾਇਬ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਰਵ ਸਿੱਖਿਆ-ਅਭਿਆਨ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਅਠਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੱਕ ਗੈਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਉਪਲਬੱਧ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ। ਸਰਵ ਸਿੱਖਿਆ ਅਭਿਆਨ ਅਥੋਰਟੀ ਵਲੋਂ ਇਹ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੋਰਸ ਤੋਂ ਛਪਵਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਪੁਸਤਕਾਂ ਸਮੂਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਅਠਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਗੈਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬੱਧ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਰਵ ਸਿੱਖਿਆ ਅਭਿਆਨ ਅਧੀਨ ਜੋ ਪੁਸਤਕਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬੱਧ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਾ ਤਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਮਤ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਲਾਭ

234. **ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ** : ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ—

(ੳ) ਕੀ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਸਕੂਲ ਦੀਆਂ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਐਨ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ ;

(ਅ) ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਨਾ-ਲਾਭ-ਨਾ-ਹਾਨੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ; ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਸਾਲ 2004, 2005 ਅਤੇ 2006 ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨਾ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਇਆ ਗਿਆ।

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ : (ੳ) ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਐਨ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ. ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਉਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਦਾ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹਨ। 77 ਟਾਈਟਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਵਿਚੋਂ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ 21 ਟਾਈਟਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਨ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ. ਦੇ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਟਾਈਟਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀਆਂ ਜਿਹੀਆਂ ਵੱਧ ਹਨ। ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ *ਅਨੁਲੱਗ 'A' ਤੇ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਛਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ 120 ਹੋਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵੀ ਐਨ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ. ਵੱਲੋਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 30/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ. ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸੋਂ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਸਬਸੀਡਾਈਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਵੀ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਗਰਾਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

(ਅ) ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਛਪਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਮੂਲ ਲਾਗਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਾਭ ਅੰਸ਼ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। 2003-04 ਤੋਂ 2005-06 ਤੱਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਤੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ :—

ਸਾਲ	ਆਮਦਨ (ਰੁਪਏ)	ਖਰਚ (ਰੁਪਏ)	ਅੰਤਰ (ਰੁਪਏ)
2003-04	24,98,84,568	29,27,33,619	(-) 4,28,49,051
2004-05	24,76,49,183	20,39,85,324	(+) 4,36,63,859
2005-06	32,23,05,183	27,55,56,835	(+) 4,67,48,348

ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਬਚਦੀ ਆਮਦਨ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ 9 ਆਦਰਸ਼ ਸਕੂਲਾਂ (ਲਿਸਟ ਅਨੁਲੱਗ 'B' ਗੁਣਾਂਤਮਕ ਵਿੱਦਿਅਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਤੇ 2003-04 ਤੋਂ 2005-06 ਤੱਕ ਖਰਚੇ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ :—

ਸਾਲ	ਆਦਰਸ਼ ਸਕੂਲਾਂ ਖਰਚਾ (ਰੁ:)	ਗੁਣਾਤਮਕ ਵਿਦਿਅਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਤੇ ਖਰਚਾ (ਰੁ:)	ਕੁੱਲ ਜੋੜ (ਰੁ:)
2003-04	2,87,35,289	30,48,506	3,17,83,795
2004-05	3,92,53,429	38,98,626	4,31,52,055
2005-06	3,13,75,495	34,33,147	3,48,08,642

—————

ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ

235. **ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ** : ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਵਾਰ ਅਜਿਹੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਚੋਣਵੇਂ ਵਿਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਇਆ

* Placed in the Revisor's Branch.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸ਼੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ]

ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਕੀ-ਕੀ ਹਨ?

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ : ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਾਰ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜਿਥੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਸਟ੍ਰੀਮ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚੋਣਵੇਂ ਵਿਸ਼ੇ ਵਜੋਂ, ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ :—

ਲੜੀ ਨੰ:	ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਨਾਮ	ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ
1.	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	05
2.	ਬਠਿੰਡਾ	03
3.	ਫਰੀਦਕੋਟ	03
4.	ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	02
5.	ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	02
6.	ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	03
7.	ਜਲੰਧਰ	03
8.	ਕਪੂਰਥਲਾ	01
9.	ਲੁਧਿਆਣਾ	02
10.	ਮਾਨਸਾ	02
11.	ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ	01
12.	ਪਟਿਆਲਾ	03
13.	ਰੋਪੜ	03
14.	ਸੰਗਰੂਰ	01
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ	34

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:—

1. ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਨਿਆਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ
2. ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਨਿਆਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਮਾਹਿਲਪੁਰ
3. ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਨਿਆਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਉੜਮੁੜ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਪਸ਼ੂ-ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ

236. **ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ :** ਕੀ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਪਸ਼ੂ-ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਮੱਛੀ-ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ-ਵਾਰ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਲ 2002 ਤੋਂ 2006 ਮਿਤੀ ਅੰਤ ਤੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਨਿਯਮਿਤ ਆਧਾਰ ਤੇ ਭਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?

ਸਰਦਾਰ ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਕੰਗ : ਖਾਲੀ ਅਤੇ ਭਰੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਸਮਗੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

(ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ)

ਲੜੀ ਨੰ:	ਸ਼੍ਰੇਣੀ	ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਭਰੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ
1.	ਗਰੁੱਪ-ਏ	67	80
2.	ਗਰੁੱਪ-ਬੀ	25	1
3.	ਗਰੁੱਪ-ਸੀ	615	52
4.	ਗਰੁੱਪ-ਡੀ	295	1

ਉਪਰੋਕਤ ਸਬੰਧੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀਵਾਰ ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਲ 2002 ਤੋਂ 2006 ਤੱਕ ਰੈਗੂਲਰ ਤੌਰ ਤੇ ਭਰੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਕਰਮਵਾਰ ਅਨੁਲੱਗ-'ੳ' ਅਤੇ ਅਨੁਲੱਗ 'ਅ' ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ)

ਲੜੀ ਨੰ:	ਸ਼੍ਰੇਣੀ	ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਭਰੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ
1.	ਗਰੁੱਪ-ਏ	6	—
2.	ਗਰੁੱਪ-ਬੀ	4	—
3.	ਗਰੁੱਪ-ਸੀ	34	5
4.	ਗਰੁੱਪ-ਡੀ	47	9

ਉਪਰੋਕਤ ਸਬੰਧੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀਵਾਰ ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਲ 2002 ਤੋਂ 2006 ਤੱਕ ਰੈਗੂਲਰ ਤੌਰ ਤੇ ਭਰੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਕਰਮਵਾਰ ਅਨੁਲੱਗ-'ੲ' ਅਤੇ ਅਨੁਲੱਗ 'ਸ' ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਮੰਤਰੀ]

ਅਨੁਲੱਗ - 'ਓ'

ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਵਾਰ ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਆਸਾਮੀ ਦਾ ਨਾਂ	ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਥਨ
1	2	3	4
	ਗਰੁੱਪ-ਏ		
1.	ਸੰਯੁਕਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪਸ਼ੂ-ਪਾਲਣ	4	
2.	ਸੰਯੁਕਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪਸ਼ੂ-ਪਾਲਣ (ਫੀਡ ਤੇ ਫਾਡਰ)	1	
3.	ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪਸ਼ੂ-ਪਾਲਣ	8	
4.	ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪਸ਼ੂ-ਪਾਲਣ (ਅੰਕੜਾ)	1	
5.	ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪਸ਼ੂ-ਪਾਲਣ	12	
6.	ਸੀਨੀਅਰ ਵੈਟੀ ਅਫਸਰ	14	
7.	ਮਾਹਰ ਵੈਟੀ ਅਫਸਰ	3	
8.	ਵੈਟਰਨਰੀ ਅਫਸਰ	74	(ਨੋਟ :— ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ.ਓ. ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ 1094 ਆਸਾਮੀਆਂ ਵਿਚੋਂ 232 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਨੂੰ ਸਿਫਟ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ।
9.	ਅਮਲਾ ਅਫਸਰ	1	
10.	ਪੀ.ਈ-ਕਮ-ਪਲੇਨਿੰਗ ਅਫਸਰ	1	

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

11.	ਸੁਪਰਡੰਟ ਗਰੇਡ-1	3	
12.	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਕਾਸ ਅਫਸਰ (ਚਾਰਾ)	19	ਇਹ ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ।
	ਗਰੁੱਪ-ਬੀ		
13.	ਅੰਕੜਾ ਵਿੰਗ ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਅੰਕੜਾ)/ਅੰਕੜਾ ਅਫਸਰ ਇੰਚਾਰਜ ਮਿਲਕ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ/ ਸਰਵੇ ਐਂਡ ਵੈਲੂਏਸ਼ਨ ਅਫਸਰ	4	ਚਾਰ ਆਸਾਮੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ।
14.	ਤਕਨੀਕੀ ਸਹਾਇਕ	6	ਛੇ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ।
15.	ਸਹਾਇਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ (ਆਰ ਐਂਡ ਐਮ)	1	ਇਹ ਆਸਾਮੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ।
16.	ਸੁਪਰਡੰਟ ਗਰੇਡ-2 (ਸਦਰ ਦਫਤਰ)	4	
17.	ਸੁਪਰਡੰਟ ਗਰੇਡ-2 (ਅਧੀਨ ਦਫਤਰ)	10	
	ਗਰੁੱਪ-ਸੀ (ਸਦਰ ਦਫਤਰ)		
18.	ਸੀਨੀਅਰ ਸਹਾਇਕ	6	ਛੇ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ।
19.	ਜੂਨੀਅਰ ਸਕੇਲ ਸਟੈਨੋਗ੍ਰਾਫਰ	1	
20.	ਸਟੈਨੋ-ਟਾਈਪਿਸਟ	1	

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਮੰਤਰੀ]

21.	ਰਿਸਟੋਰਰ	1	
	ਗਰੁੱਪ-ਸੀ (ਅਧੀਨ ਦਫਤਰ)		
22.	ਸੀਨੀਅਰ ਸਹਾਇਕ	6	ਇਹ ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ।
23.	ਜੂਨੀਅਰ ਸਕੇਲ ਸਟੈਨੋਗ੍ਰਾਫਰ	8	ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ 1 ਆਸਾਮੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ।
24.	ਸੈਟਨੋਟਾਈਪਿਸਟ	3	
25.	ਫਾਡਰ ਬੈਂਕ ਸਟੋਰ ਕੀਪਰ	1	ਇਹ ਆਸਾਮੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ।
26.	ਪੋਲਟਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ/ ਸਹਾਇਕ ਮੈਨੇਜਰ ਪੋਲਟਰੀ/ ਚਿੱਕ ਸੈਕਸਰ/ਪੋਲਟਰੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਇੰਸਪੈਕਟਰ	14	ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ 7 ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ।
27.	ਪੋਲਟਰੀ ਫਾਰਮ ਸਹਾਇਕ	1	ਇਹ ਆਸਾਮੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ।
28.	ਪੋਲਟਰੀ ਸਟੋਰ ਕੀਪਰ	9	ਇਹ ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ।
29.	ਪੋਲਟਰੀ ਸਹਾਇਕ/ਫੀਲਡ ਸਹਾਇਕ	31	ਇਹ ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

30.	ਜੂਨੀਅਰ ਫੀਲਡ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਟਰ	4	—ਉਹੀ—
31.	ਲਬਾਟਰੀ ਸਹਾਇਕ	2	—ਉਹੀ—
32.	ਅੰਕੜਾ ਸਹਾਇਕ/ ਅੰਕੜਾ ਸੁਪਰਵਾਈਜਰ	3	ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ 2 ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ।
33.	ਲਿਕੁਅਡ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜ਼ਨ ਪਲਾਂਟ-ਅਪਰੇਟਰ	2	ਇਹ ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ।
34.	ਰੇਡੀਓ ਗਰਾਫਰ	2	—ਉਹੀ—
35.	ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਰੂਮ ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ	5	—ਉਹੀ—
36.	ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸ਼ੀਅਨ	2	—ਉਹੀ—
37.	ਨੇਕਰ	2	ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ 1 ਆਸਾਮੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹੈ।
38.	ਰੈਫਰੀਜਰੇਟਰ ਮਕੈਨਿਕ	2	ਇਹ ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ।
39.	ਫਿਲਮ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਓਪਰੇਟਰ	3	—ਉਹੀ—
40.	ਗਲਾਸ ਬਲੋਅਰ	1	—ਉਹੀ—
41.	ਫੋਰਮੈਨ	2	—ਉਹੀ—
42.	ਇਨਸੀਨੇਟਰ ਓਪਰੇਟਰ	1	—ਉਹੀ—
43.	ਬਲੋਅਰ	1	—ਉਹੀ—

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਮੰਤਰੀ]

44.	ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਮੀਡੀਆ	1	ਇਹ ਆਸਾਮੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹੈ।
45.	ਹੌਟ ਏਅਰ ਓਵਨ ਓਪਰੇਟਰ	1	—ਉਹੀ—
46.	ਮਸ਼ੀਨ ਓਪਰੇਟਰ	1	—ਉਹੀ—
47.	ਤਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਕਾਰਪੇਂਟਰ	1	—ਉਹੀ—
48.	ਭੇਡ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਾਇਕ	6	—ਉਹੀ—
49.	ਵੂਲ ਗਰੇਡਰ ਕਮ-ਸ਼ੀਅਰਰ	14	—ਉਹੀ—
50.	ਵੂਲ ਪਰੈਸ਼ਰ	2	—ਉਹੀ—
51.	ਸੀਮਨ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ	2	—ਉਹੀ—
52.	ਘੋੜ ਸਵਾਰ	1	—ਉਹੀ—
53.	ਇਨਕੂਬੇਟਰ ਓਪਰੇਟਰ	1	—ਉਹੀ—
54.	ਲਿਕੁਅਡ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜ਼ਨ ਪਲਾਂਟ-ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ	1	—ਉਹੀ—
55.	ਡਰਾਈਵਰ	18	ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ 9 ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ।
56.	ਟਰੈਕਟਰ ਡਰਾਈਵਰ	10	—ਉਹੀ—
57.	ਟਿਊਬਵੈਲ ਓਪਰੇਟਰ	1	—ਉਹੀ—
58.	ਟਰੈਕਟਰ ਮਕੈਨਿਕ	1	—ਉਹੀ—
59.	ਵੈਟੀ ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ	440	—ਉਹੀ—
	ਗਰੁੱਪ-ਡੀ		
60.	ਦਰਜਾ ਚਾਰ	295	—ਉਹੀ—

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਅਨੁਲੱਗ 'ਅ'

ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਸਾਲ 2002 ਤੋਂ 2006 ਤੱਕ ਰੈਗੂਲਰ ਤੌਰ ਤੇ ਭਰੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀਵਾਰ ਵੇਰਵਾ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਸ਼੍ਰੇਣੀ/ਆਸਾਮੀ ਦਾ ਨਾਂ	ਗਿਣਤੀ
1	2	3
	ਗਰੁੱਪ-'ਏ'	
1.	ਸੰਯੁਕਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ	1
2.	ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ	17
3.	ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ/ਸੀਨੀਅਰ ਵੈਟਰਨਰੀ ਅਫਸਰ	59
4.	ਚਾਰਾ ਵਿਕਾਸ ਅਫਸਰ	3
	ਗਰੁੱਪ-'ਬੀ'	
5.	ਅੰਕੜਾ ਅਫਸਰ	1
	ਗਰੁੱਪ-'ਸੀ' (ਸਦਰ ਦਫਤਰ)	
6.	ਸੀਨੀਅਰ ਸਹਾਇਕ	1
7.	ਕਲਰਕ	6
8.	ਰਿਸਟੋਰਰ	1
	ਗਰੁੱਪ-'ਸੀ' (ਅਧੀਨ ਦਫਤਰ)	
9.	ਸੀਨੀਅਰ ਸਹਾਇਕ	2
10.	ਸਟੈਨੋਟਾਈਪਿਸਟ	1
11.	ਕਲਰਕ	6
12.	ਡਰਾਈਵਰ	11
13.	ਇਨੂਮੀਨੇਟਰ	6
14.	ਕੰਪਿਊਟਰ	4
15.	ਮਿਲਕ ਰਿਕਾਰਡਰ	8
16.	ਲਬਾਟਰੀ ਸਹਾਇਕ	4
17.	ਘੋੜ ਸਵਾਰ	1
18.	ਐਲ.ਐਨ.ਪੀ.ਓ.	1
	ਗਰੁੱਪ-'ਡੀ'	
19.	ਦਰਜਾ ਚਾਰ	1

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

[ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਮੰਤਰੀ]

ਅਨੁਲੱਗ 'ੲ'

ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਵਾਰ ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਆਸਾਮੀ ਦਾ ਨਾਂ	ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਥਨ
1	2	3	4
	ਗਰੁੱਪ-ਏ		
1.	ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੇ ਵਾਰਡਨ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ	1	
2.	ਸੰਯੁਕਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ	1	
3.	ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ	1	
4.	ਪਲੈਨਿੰਗ ਅਫਸਰ	1	
5.	ਸੁਪਰਡੰਟ ਗ੍ਰੇਡ-1	2	
	ਗਰੁੱਪ-ਬੀ		
6.	ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ	4	ਇਹ ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ।
	ਗਰੁੱਪ-ਸੀ		
7.	ਸੀਨੀਅਰ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਅਫਸਰ	3	
8.	ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਅਫਸਰ	16	ਇਹ ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ।
9.	ਜੂਨੀਅਰ ਸਕੇਲ ਸਟੈਨੋਗ੍ਰਾਫਰ	4	ਇਹ ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

10.	ਸਟੈਨੋ-ਟਾਈਪਿਸਟ	2	ਦੋ ਆਸਾਮੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਆਸਾਮੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹੈ।
11.	ਡਰਾਈਵਰ	9	ਇਹ ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ।
12.	ਪੰਪਿੰਗ ਸੈਟ/ਟਿਊਬਵੈਲ ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਮੋਟਰ ਬੋਟ ਡਰਾਈਵਰ	3	ਇਹ ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ।
13.	ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ	6	ਇਹ ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ।
14.	ਲਬਾਟਰੀ ਸਹਾਇਕ	1	
	ਗਰੁੱਪ-ਡੀ		
15.	ਖੇਤਰੀ ਸਹਾਇਕ	4	
16.	ਮੱਛੀ ਪਾਲਕ	31	ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 28 ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ।
17.	ਸੇਵਾਦਾਰ	1	
18.	ਚੌਕੀਦਾਰ	1	
19.	ਸਵੀਪਰ-ਕਮ-ਚੌਕੀਦਾਰ	2	ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 1 ਆਸਾਮੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹੈ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਮੰਤਰੀ]

20.	ਚੌਕੀਦਾਰ-ਕਮ-ਮਾਲੀ	2	ਇਹ ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ।
21.	ਬੋਟਮੈਨ	2	ਇਹ ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ।
22.	ਸਵੀਪਰ	4	ਇਹ ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 10/13 ਮਈ, 2002 ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਹਨ।

ਅਨੁਲੱਗ 'ਸ'

ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਸਾਲ 2002 ਤੋਂ 2006 ਤੱਕ ਰੈਗੂਲਰ ਤੌਰ ਤੇ ਭਰੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀਵਾਰ ਵੇਰਵਾ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਸ਼੍ਰੇਣੀ/ਆਸਾਮੀ ਦਾ ਨਾਂ	ਗਿਣਤੀ	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਥਨ
	ਗਰੁੱਪ-ਸੀ		
1.	ਕਲਰਕ	5	ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ
	ਗਰੁੱਪ-ਡੀ		
2.	ਸੇਵਾਦਾਰ	5	-ਉਹੀ-
3.	ਮੱਛੀ ਪਾਲਕ	2	-ਉਹੀ-
4.	ਚੌਕੀਦਾਰ-ਕਮ-ਮਾਲੀ	1	-ਉਹੀ-
5.	ਸਵੀਪਰ-ਕਮ-ਚੌਕੀਦਾਰ	1	-ਉਹੀ-

ਮਾਨਸਾ-ਬੁੱਢਲਾਡਾ ਸੜਕ ਦੀ ਉਸਾਰੀ

241. **ਸਰਦਾਰ ਹਰਬੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾਤੇਵਾਸ :** ਕੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਸੜਕ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਮਾਨਸਾ ਤੋਂ ਬੁੱਡਲਾਡਾ (ਬਰਾਸਤਾ ਕੋਲਹੀਰੀ) ਸੜਕ ਦੇ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ?

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਇਸ ਸੜਕ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਜੂਨ, 2007 ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਮਾਨਸਾ-ਬੋਹਾ ਸੜਕ ਦੀ ਚੌੜਾਈ

242. **ਸਰਦਾਰ ਹਰਬੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾਤੇਵਾਸ** : ਕੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਸੜਕ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਮਾਨਸਾ ਤੋਂ ਬੋਹਾ (ਬਰਾਸਤਾ ਬੇਰ-ਮਲ-ਸਿੰਘਵਾਲਾ) ਸੜਕ ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਵਰਤੀ ਗਈ ਬੱਜਰੀ, ਇੱਟਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਮਿਕਸ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਕਿੰਨਾ-ਕਿੰਨਾ ਹੈ?

ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਸਵਾਲ ਵਿਚ ਦਰਜ ਸੜਕ ਦੀ ਚੌੜਾਈ 3.75 ਮੀਟਰ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋ ਮੀਟਰ ਲੰਬਾਈ ਵਿਚ ਪੱਥਰ 562.50 ਘਣ ਮੀਟਰ, ਬੱਜਰੀ 37.50 ਘਣ ਮੀਟਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਮਿਕਸ 156.25 ਘਣ ਮੀਟਰ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਰਤੀ ਗਈ ਲੁੱਕ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ 4.5% ਹੈ।

ਪੱਸਣ ਕਦੀਮ ਪੱਤਣ ਵਿਖੇ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ ਦਾ ਉਪਬੰਧ

243. **ਡਾਕਟਰ ਉਪਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ** : ਕੀ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਸਾਲ 2002 ਤੋਂ ਮਿਤੀ ਅੰਤ ਤੱਕ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਬਿਆਸ ਨਦੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੱਸਣ ਕਦੀਮ ਪੱਤਣ ਵਿਖੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਬੇੜੇ ਅਤੇ ਬੇੜੀਆਂ ਦੀ ਸਾਲ-ਵਾਰ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ?

ਸਰਦਾਰ ਜਸਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ : ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਮੰਡ ਏਰੀਏ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬਾਊਪੁਰ ਪੱਸਣ ਕਦੀਮ ਪੱਤਨ ਅਤੇ ਸਾਂਗਰਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਸਾਲ 2005-06 ਦੌਰਾਨ ਐਮ.ਪੀ. ਖੇਤਰੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਫੰਡ ਵਿਚੋਂ 5.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋ ਬੇੜੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਲ 2002 ਤੋਂ 2004 ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸਹੂਲਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੇ ਡਿਪੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

244. **ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ** : ਕੀ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ –

(ੳ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ ਦੀ ਤਹਿਸੀਲ ਮੋਹਾਲੀ ਅਤੇ ਖਰੜ ਵਿਚ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ]

ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੇ ਡਿਪੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ-ਕਿੰਨੀ ਹੈ;

(ਅ) ਕੀ ਉਪਰੋਕਤ ਭਾਗ (ੳ) ਵਿਚ ਵਰਣਿਤ ਡਿਪੂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੰਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਹਰ ਇਕ ਡਿਪੂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪਤਾ ਸਦਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ?

ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ : (ੳ) ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਤਹਿਸੀਲ ਮੋਹਾਲੀ ਅਤੇ ਖਰੜ ਵਿਚ ਕੁੱਲ 226 ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੇ ਡਿਪੂ ਹਨ।

(ਅ) ਹਾਂ ਜੀ, ਉਪਰੋਕਤ ਭਾਗ (ੳ) ਵਿਚ ਦਰਜ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੇ ਡਿਪੂ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੇ ਡਿਪੂਆਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਸਮੇਤ ਪੂਰੇ ਪਤੇ ਦੇ ਸਦਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਤਹਿਸੀਲ ਮੋਹਾਲੀ ਅਤੇ ਖਰੜ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅਤੇ ਅਡਰੈਸ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਡਿਪੂ ਹੋਲਡਰ ਦਾ ਨਾਂ	ਪਤਾ
1.	ਰਮੇਸ਼ ਕਾਂਤ	ਐਸ.ਸੀ.ਓ. 49, ਫੇਜ਼-5, ਮੋਹਾਲੀ
2.	ਭਵਾਨੀ ਸ਼ੰਕਰ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 690, ਫੇਜ਼-2, ਮੋਹਾਲੀ
3.	ਘਣਸ਼ਾਮ ਦਾਸ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 1327, ਫੇਜ਼-10, ਮੋਹਾਲੀ
4.	ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸੂਦ	ਬੂਥ ਨੰ: 26, ਫੇਜ਼-5 ਮੋਹਾਲੀ
5.	ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 3499, ਸੈਕਟਰ-70, ਮੋਹਾਲੀ
6.	ਧਰਮਪਾਲ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 320, ਫੇਜ਼-6, ਮੋਹਾਲੀ
7.	ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 259, ਫੇਜ਼-9, ਮੋਹਾਲੀ
8.	ਉਮੇਸ਼ ਗਰਗ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 458, ਫੇਜ਼-10, ਮੋਹਾਲੀ
9.	ਜਗਦੀਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 729, ਸੈਕਟਰ-65, ਮੋਹਾਲੀ
10.	ਤਰਸੇਮ ਲਾਲ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 49, ਫੇਜ਼-1, ਮੋਹਾਲੀ
11.	ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 45, ਫੇਜ਼-1, ਮੋਹਾਲੀ
12.	ਨਿਰਮਲ ਕੌਰ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 501, ਫੇਜ਼-3-ਏ, ਮੋਹਾਲੀ
13.	ਰਾਮਲਾਲ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 171, ਫੇਜ਼-3-ਬੀ/1, ਮੋਹਾਲੀ
14.	ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ	ਬੂਥ ਨੰ: 91, ਫੇਜ਼-3-ਬੀ/2, ਮੋਹਾਲੀ
15.	ਦੀਪਕ ਗੁਲਾਟੀ	ਬੂਥ ਨੰ: 73, ਫੇਜ਼-3-ਬੀ/2, ਮੋਹਾਲੀ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

16.	ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 94, ਫੇਜ਼-3-ਬੀ/2, ਮੋਹਾਲੀ
17.	ਹਰਬੀਰ ਸਿੰਘ	ਮਟੌਰ, ਸੈਕਟਰ-70, ਮੋਹਾਲੀ
18.	ਸੁਰਿੰਦਰ ਗੁਲਾਟੀ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 1058, ਫੇਜ਼-10, ਮੋਹਾਲੀ
19.	ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ	ਐਸ ਸੀ ਐਫ. ਨੰ: 18, ਫੇਜ਼-5, ਮੋਹਾਲੀ
20.	ਲਾਜਪੱਤ ਅਰੋੜਾ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 256, ਫੇਜ਼-5, ਮੋਹਾਲੀ
21.	ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ	ਮਟੌਰ, ਸੈਕਟਰ-70, ਮੋਹਾਲੀ
22.	ਐਚ.ਕੇ. ਸੂਦ	ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਕਲੋਨੀ, ਫੇਜ਼-7, ਇੰਡਸਟਰੀ ਏਰੀਆ, ਮੋਹਾਲੀ
23.	ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 2312, ਸੈਕਟਰ-71, ਮੋਹਾਲੀ
24.	ਬੀਨਾ ਰਾਣੀ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 1567, ਫੇਜ਼-5, ਮੋਹਾਲੀ
25.	ਜਗਜੀਵਨ ਸਿੰਘ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 202, ਫੇਜ਼-6, ਮੋਹਾਲੀ
26.	ਹਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 1302/6, ਫੇਜ਼-11, ਮੋਹਾਲੀ
27.	ਸੀਤਾ ਰਾਮ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 1347, ਫੇਜ਼-11, ਮੋਹਾਲੀ
28.	ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 1308, ਫੇਜ਼-11, ਮੋਹਾਲੀ
29.	ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 1370/3, ਫੇਜ਼-11, ਮੋਹਾਲੀ
30.	ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 28, ਪਿੰਡ ਮੋਹਾਲੀ
31.	ਮੰਗਲ ਰਾਮ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 305, ਫੇਜ਼-7, ਮੋਹਾਲੀ
32.	ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 428, ਫੇਜ਼-7, ਮੋਹਾਲੀ
33.	ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 104, ਫੇਜ਼-7, ਮੋਹਾਲੀ
34.	ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 1422/6, ਫੇਜ਼-11, ਮੋਹਾਲੀ
35.	ਰੱਖਾ ਰਾਣੀ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 1376/1, ਫੇਜ਼-11, ਮੋਹਾਲੀ
36.	ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ	ਰਾਮਦਾਸੀਆ ਬਸਤੀ, ਸੈਕਟਰ-71, ਮੋਹਾਲੀ
37.	ਲੋਕੇਸ਼ ਬਾਂਸਲ	ਪਿੰਡ ਮਟੌਰ, ਸੈਕਟਰ-70, ਮੋਹਾਲੀ
38.	ਦਰਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ	ਪਿੰਡ ਮੋਹਾਲੀ
39.	ਰਕੇਸ਼ ਰਾਣੀ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 170, ਫੇਜ਼-1, ਮੋਹਾਲੀ
40.	ਆਰ.ਐਨ. ਖੰਨਾ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 231, ਪਿੰਡ ਮੋਹਾਲੀ
41.	ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਗੌਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਲਾਲ ਸ਼ਰਮਾ	ਨੇੜੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਨਿਆਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਸੋਹਾਣਾ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

[ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਮੰਤਰੀ]

42.	ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਝਾਮਪੁਰ
43.	ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 74, ਆਦਰਸ਼ ਕਲੋਨੀ, ਬਲੌਂਗੀ
44.	ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਬਹਿਲੋਲਪੁਰ
45.	ਓਮਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਹੰਸਰਾਜ	ਪਿੰਡ ਬਲੌਂਗੀ
46.	ਅਜੈ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਸੋਹਾਣਾ
47.	ਹਰੀਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਬਲੌਂਗੀ
48.	ਰਵੀ ਗਰਗ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਲਾਲ ਗਰਗ	ਪਿੰਡ ਜੁਝਾਰ ਨਗਰ
49.	ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਰ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਕੁੰਬੜਾ
50.	ਨਰੇਸ਼ਪਾਲ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਤ ਰਾਮ	ਪਿੰਡ ਸੋਹਾਣਾ
51.	ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਲਾਲ	ਪਿੰਡ ਕੁੰਬੜਾ
52.	ਸੁਖਦੇਵ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ	ਪਿੰਡ ਬਲੌਂਗੀ
53.	ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਜੁੰਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 399, ਆਜਾਦ ਨਗਰ, ਪਿੰਡ ਬਲੌਂਗੀ
54.	ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮੇਹਰ ਚੰਦ	ਪਿੰਡ ਮਲਾਣਾ
55.	ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 238, ਵਾਰਡ ਨੰ: 4, ਖਰੜ
56.	ਤਿਲਕ ਰਾਜ ਚੱਡਾ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 44-45, ਵਾਰਡ ਨੰ: 12, ਖਰੜ
57.	ਸ਼ੇਰ ਕੌਰ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 224, ਵਾਰਡ ਨੰ: 2, ਮੁੰਡੀ ਖਰੜ
58.	ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 270/8, ਰਣਜੀਤ ਕਲੋਨੀ, ਖਰੜ
59.	ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰੀ	ਵਾਰਡ ਨੰ: 12, ਮਿਲ ਰੋਡ, ਖਰੜ
60.	ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 4061/62, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਰੋਡ, ਖਰੜ
61.	ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ	ਰੰਧਾਵਾ ਰੋਡ, ਖਰੜ
62.	ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 48, ਮੁੰਡੀ ਖਰੜ
63.	ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 20, ਏ.ਟੀ.ਐਮ. ਕਲੋਨੀ, ਖਰੜ
64.	ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ	ਦੇਸੂ ਮਾਜਰਾ, ਖਰੜ
65.	ਰਜਿੰਦਰ ਲਾਲ	ਖਾਨ ਪੁਰ, ਖਰੜ
66.	ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 1829, ਵਾਰਡ ਨੰ: 8, ਖਰੜ
67.	ਮਦਨ ਲਾਲ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 92, ਵਾਰਡ ਨੰ: 3, ਖਰੜ
68.	ਰਾਜ ਬਾਲਾ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 428, ਵਾਰਡ ਨੰ: 7, ਖਰੜ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

69.	ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ	ਵਾਰਡ ਨੰ: 4, ਮੋਰਿੰਡਾ ਰੋਡ, ਖਰੜ
70.	ਕਮਲ ਕਿਸ਼ੋਰ	ਨੇੜੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ, ਲਾਂਡਰਾ ਰੋਡ, ਖਰੜ
71.	ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 2620, ਵਾਰਡ ਨੰ: 15, ਖਰੜ
72.	ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ	ਵਾਰਡ ਨੰ: 13, ਹਸਪਤਾਲ ਰੋਡ, ਖਰੜ
73.	ਸੰਜੇ ਅਰੋੜਾ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 1, ਲਾਂਡਰਾ ਰੋਡ, ਖਰੜ
74.	ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 2047, ਬਡਾਲਾ ਰੋਡ, ਖਰੜ
75.	ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 1309, ਵਾਰਡ ਨੰ: 11, ਖਰੜ
76.	ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 1981, ਵਾਰਡ ਨੰ: 6, ਖਰੜ
77.	ਬਾਬੂ ਰਾਮ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 1786, ਲਾਂਡਰਾ ਰੋਡ, ਖਰੜ
78.	ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ	ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ, ਕੁਰਾਲੀ
79.	ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ	ਵਾਰਡ ਨੰ: 3, ਨੇੜੇ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ, ਕੁਰਾਲੀ
80.	ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ	ਵਾਰਡ ਨੰ: 5, ਕੁਰਾਲੀ
81.	ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 3012, ਵਾਰਡ ਨੰ: 12, ਕੁਰਾਲੀ
82.	ਤਰਸੇਮ ਲਾਲ	ਵਾਰਡ ਨੰ: 9, ਸਿੰਘਪੁਰਾ ਰੋਡ, ਕੁਰਾਲੀ
83.	ਧਰਮ ਪਾਲ	ਵਾਰਡ ਨੰ: 4, ਕੁਰਾਲੀ
84.	ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ	ਵਾਰਡ ਨੰ: 13, ਮੇਨ ਬਜ਼ਾਰ, ਕੁਰਾਲੀ
85.	ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ	ਵਾਰਡ ਨੰ: 4, ਫਤਿਹਪੁਰੀ, ਕੁਰਾਲੀ
86.	ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ	ਵਾਰਡ ਨੰ: 8, ਚੰਨੋ ਕੁਰਾਲੀ
87.	ਸੱਤਪਾਲ	ਵਾਰਡ ਨੰ: 8, ਕੁਰਾਲੀ
88.	ਰਾਜ ਰਾਣੀ	ਰੇਲਵੇ ਰੋਡ, ਕੁਰਾਲੀ
89.	ਨੀਲਮ ਰਾਣੀ	ਵਾਰਡ ਨੰ: 3, ਫਤਿਹਪੁਰ ਕੁਰਾਲੀ
90.	ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਧੜਾਕ ਕਲਾਂ
91.	ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ	ਸੰਤੇ ਮਾਜਰਾ
92.	-ਉਹੀ-	ਪਿੰਡ ਦਾਊਂ
93.	ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਲਾਲ	ਪਿੰਡ ਰੋੜਾ
94.	ਕੋਸ਼ਲਿਆ ਦੇਵੀ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ	ਪਿੰਡ ਚੰਦੋ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ
95.	ਨਵੀਨ ਸੇਠੀ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਫਕੀਰ ਚੰਦ	ਪਿੰਡ ਚੰਡਿਆਲਾ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਮੰਤਰੀ]

96.	ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪਿਆਰਾ ਲਾਲ	ਪਿੰਡ ਬਡਾਲਾ
97.	ਬਰਿਜ ਮੋਹਨ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ	ਪਿੰਡ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ
98.	ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਗੜਾਂਗਾਂ
99.	ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਬੱਲੋਮਾਜਰਾ
100.	ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਬਡਾਲੀ
101.	ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਰਸਨ ਹੇੜੀ
102.	ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਡੂੰਗੀਆਂ
103.	ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਗਿਆਨ ਚੰਦ	ਪਿੰਡ ਘਟੋਰ
104.	ਸਮੀਤ ਮੰਗਲ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ	ਪਿੰਡ ਸਹੋੜਾ
105.	ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਸਿੰਬਲ ਮਾਜਰਾ
106.	ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਸੋਤਨ
107.	ਹਰੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮੇਹਰ ਚੰਦ	ਪਿੰਡ ਬੜ੍ਹ ਮਾਜਰਾ
108.	ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮੇਘ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਛੱਜੂ ਮਾਜਰਾ
109.	ਦਰਿਆਈ ਲਾਲ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਦੌਲਤ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਚੋਲ੍ਹਟਾ ਕਲਾਂ
110.	ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਖੂਨੀ ਮਾਜਰਾ
111.	ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਅੱਲਾ ਪੁਰ
112.	ਕਪਿਲ ਸਿੰਗਲਾ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ	ਪਿੰਡ ਮਲਕ ਪੁਰ
113.	ਸੁਖਬੀਰ ਕੌਰ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਮਜਾਤ
114.	ਸੁਖਜੀਤ ਕੌਰ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਘੜੂੰਆਂ
115.	ਗੁਰਸਰਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਖੇੜੀ
116.	ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਦੁਰਗਾ ਦਾਸ	ਪਿੰਡ ਘੜੂੰਆਂ
117.	ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਮਾਛੀ ਪੁਰ
118.	ਸੁਲੱਖਣ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਦਾਊਂ
119.	ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਘੜੂੰਆਂ
120.	ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲਾਲ	ਪਿੰਡ ਬੱਤਾ
121.	ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਸਕਰੁਲਾ ਪੁਰ
122.	ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਮਦਨ ਹੇੜੀ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

123.	ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਬੜ੍ਹ ਮਾਜਰਾ
124.	ਨੀਲ ਕੰਠ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਰ ਨਾਥ	ਪਿੰਡ ਪੋਪਨਾ
125.	ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਬਜਹੇੜੀ
126.	ਨਿਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਦਾਊਂ ਮਾਜਰਾ
127.	ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ	ਪਿੰਡ ਰੁੜਕੀ ਪੁਖਤਾ
128.	ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ	ਪਿੰਡ ਘੜੂੰਆਂ
129.	ਸੰਤੋਸ਼ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬਰਿਆਮ ਦਾਸ	ਪਿੰਡ ਬੰਨਮਾਜਰਾ
130.	ਰਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸਤਪਾਲ ਬਾਂਸਲ	ਪਿੰਡ ਚਿੰਤਗੜ੍ਹ
131.	ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੀਤਲ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਪੜਿਆਲਾ
132.	ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਸਿੰਘਪੁਰਾ
133.	ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮਲਾਰਾ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਭੂਤ ਨਗਰ
134.	ਜਤਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ
135.	ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬਸਤਾ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਚਤਾਮਲੀ
136.	ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਮੁੰਦੋਸੰਗਤੀਆਂ
137.	ਦਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਤੁਆਰ
138.	ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਚਨ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਅਧਰੇੜਾ
139.	ਮਾਧੋ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਹਸਨਪੁਰ
140.	ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਬਰੋਲੀ
141.	ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਮੋਹਾਲੀ
142.	ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ	ਪਿੰਡ ਝਿੰਗੜਾ ਕਲਾਂ
143.	ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ	ਪਿੰਡ ਪਪਰਾਲੀ
144.	ਨੀਰਜ਼ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੋਹਣ ਲਾਲ	ਪਿੰਡ ਕਾਲੇਵਾਲ
145.	ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਰਧਾ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਸਿਆਲਬਾ
146.	ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮੰਗਲ ਰਾਮ	ਪਿੰਡ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ
147.	ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਚਰਨ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਸਲੇਮਪੁਰ
148.	ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਪਾਲਨਪੁਰ
149.	ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਕਰਤਾਰਪੁਰ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਮੰਤਰੀ]

150.	ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਚੰਦ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਲਛਮਣ ਦਾਸ	ਪਿੰਡ ਤਿਦਰਾਨ
151.	ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੰਜਣ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਲਬਾਨਗੁਰ
152.	ਸੁਖਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਬੱਰੋਗੀਆਂ
153.	ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜਪਾਲ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਬੜੋਦੀ
154.	ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਰਾਣੀਮਾਜ਼ਰਾ
155.	ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਭਗਤ ਰਾਮ	ਪਿੰਡ ਖਿਜਰਾਬਾਦ
156.	ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਭਗਤ ਰਾਮ	ਪਿੰਡ ਪਟਵਾਨ
157.	ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਬਾਂਸੀਪੁਰ
158.	ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਤੋਗਾਂ
159.	ਹਕੀਕਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਬੂਥਗੜ੍ਹ
160.	ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਰਤਨ	ਪਿੰਡ ਮਾਜਰਾ
161.	ਮਨੀਰਾਮ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਓਮਪ੍ਰਕਾਸ਼	ਪਿੰਡ ਅਕਾਲਗੜ੍ਹ
162.	ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬਚਨ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਮਹਿਰੋਲੀ
163.	ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਨੰਦ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਡਹਿਕੋਰਨ ਕਲਾਂ
164.	ਗਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦਾਸ	ਪਿੰਡ ਖਿਜ਼ਰਾਬਾਦ
165.	ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ	ਪਿੰਡ ਮਣਕਪੁਰ ਸ਼ਰੀਫ
166.	ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ	ਪਿੰਡ ਰਾਣੀ ਮਾਜ਼ਰਾ
167.	ਮੁਕੇਸ਼ ਚੰਦ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਚੰਦ	ਪਿੰਡ ਮਾਨਪੁਰਚੰਗੜ੍ਹ
168.	ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜਪਾਲ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਗੋਚਰ
169.	ਰਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ	ਪਿੰਡ ਪੰਤਪੁਰ
170.	ਕੇਵਲ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸਤਪਾਲ	ਪਿੰਡ ਪੜੋਲ
171.	ਰਣਧੀਰ ਸੂਦ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਚੰਦ	ਪਿੰਡ ਕਾਂਸਲ
172.	ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਾਂਤਾ ਦੇਵੀ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ	ਮਕਾਨ ਨੰ; 708-709, ਜਨਤਾ ਕਲੋਨੀ, ਨਵਾਂ ਗਰਾਓਂ
173.	ਸੋਬਨਾਥ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਧਨੀ	ਜਨਤਾ ਕਲੋਨੀ, ਨਵਾਂ ਗਰਾਓਂ
174.	ਧਰਮਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ	ਪਿੰਡ ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ ਗਰੀਬਦਾਸ
175.	ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੀਨਾ ਦੇਵੀ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀ ਲਛਮਣ ਦਾਸ	ਪਿੰਡ ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

176.	ਬਰਿਜ ਭੂਸ਼ਣ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦਾਸ	ਪਿੰਡ ਜਨਤਾ ਕਲੋਨੀ, ਨਵਾਂ ਗਰਾਓਂ
177.	ਨੈਪਹੇ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਾਤੀ ਰਾਮ	ਪਿੰਡ ਨਵਾਂ ਗਰਾਓਂ
178.	ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਚੇਤ ਸਿੰਘ	ਪਰਚੂ
179.	ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਨਵਾਂ ਗਰਾਓਂ
180.	ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ	ਜਨਤਾ ਕਲੋਨੀ, ਨਵਾਂ ਗਰਾਓਂ
181.	ਰਜਿੰਦਰਪਾਲ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮਸਤ ਰਾਮ	ਪਿੰਡ ਨਾਢਾ
182.	ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੁਲਜੀਤ ਕੌਰ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਮਿਲਖ
183.	ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਵੀ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਹੀਪਾਲ	ਪਿੰਡ ਜੈਤੀ ਮਾਜਰੀ
184.	ਸੰਤੋਸ਼ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਧਰਮ ਸਿੰਘ	ਮਕਾਨ ਨੰ: 588/13, ਆਦਰਸ਼ ਨਗਰ, ਨਵਾਂ ਗਰਾਓਂ
185.	ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ	ਖਡਾਲੀ ਕਰਾਓ
186.	ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਜੀਤ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਰਾਡਾ ਕਰਾਓ
187.	ਰਾਮ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਜਤੀ ਰਾਮ	ਪਿੰਡ ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ
188.	ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਗ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਰੁੜਕ
189.	ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਧਰਮਗੜ੍ਹ
190.	ਤਿਲਕ ਰਾਜ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ	ਪਿੰਡ ਰਾਏਪੁਰ ਖੁਰਦ
191.	ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਕੁੰਬਾਲੀ
192.	ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੀਤਾ ਰਾਮ	ਪਿੰਡ ਮਨੋਲੀ
193.	ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੀਤਾ ਰਾਮ	ਪਿੰਡ ਮਨੋਲੀ
194.	ਰਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੀਤਾ ਰਾਮ	ਪਿੰਡ ਚਿੱਲਾ
195.	ਦੁਰਗਾ ਰਾਮ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਘੁਰੇੜੀ
196.	ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਸੋਤਮ ਦਾਸ	ਪਿੰਡ ਸ਼ੇਖਾਮਾਜਰਾ
197.	ਜਸਪਾਲ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਲਛਮਣ ਦਾਸ	ਪਿੰਡ ਕੰਬਾਣਾ
198.	ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਕੰਡਾਲਾ
199.	ਗੁਲਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮੰਗਤ ਰਾਮ	ਪਿੰਡ ਨਡਿਆਲੀ
200.	ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਲਖਨੌਰ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

[ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਮੰਤਰੀ]

201. ਪੁਪਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪਰਸ਼ੋਤਮ ਦਾਸ	ਪਿੰਡ ਨਗਾਰੀ
202. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਉਜਾਰ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਮੌਲੀ ਬੈਦਵਾਨ
203. ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਨੈਬ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਮੌਲੀ ਬੈਦਵਾਨ
204. ਰਾਮ ਕੇਸ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁੰਦਰ ਰਾਮ	ਪਿੰਡ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ
205. ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਵ ਰਾਜ	ਪਿੰਡ ਬੈਰੋਪੁਰ
206. ਰਣਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ	ਪਿੰਡ ਮਛਲੀ ਕਲਾਂ
207. ਤਰਸੇਮ ਚੰਦ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪਰਸ ਰਾਮ	ਪਿੰਡ ਸਵੈਦਾ
208. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪਰਲਾਦ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਝੰਗੜੀ
209. ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਸਰੂਪ	ਪਿੰਡ ਸੰਬਾਲਕੀ
210. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਮੋਤਾ ਮਾਜਰਾ
211. ਵਿਕਾਸ ਗੁਲਾਟੀ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਜਿੰਦਰ ਗੁਲਾਟੀ	ਪਿੰਡ ਕੈਲੋਂ
212. ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪਰਸੋਮ ਦਾਸ	ਪਿੰਡ ਰਾਏਪੁਰ ਕਲਾਂ
213. ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਰ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਜੰਘਾਰੀ
214. ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਹੰਸ ਰਾਜ	ਪਿੰਡ ਚਡਿਆਲਾ ਸੂਦਾ
215. ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੁਰਾਲੀ	ਪਿੰਡ ਦੁਰਾਲੀ
216. ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਸਨੇਟਾ	ਪਿੰਡ ਸਨੇਟਾ
217. ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਲਾਂਡਰਾ	ਪਿੰਡ ਲਾਂਡਰਾ
218. ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਲੂ ਰਾਮ	ਪਿੰਡ ਤੰਗੋਰੀ
219. ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪਰਮ ਰਾਮ	ਪਿੰਡ ਢੋਲਪੁਰ
220. ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਸਾਰਾ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਭਾਗੋਮਾਜਰਾ
221. ਰਾਮਪਾਲ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ	ਪਿੰਡ ਛੱਜੂਮਾਜਰਾ
222. ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਗੁੜਾਣਾ
223. ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਜੰਡਪੁਰ
224. ਸੁਨੀਲ ਕੌਸਲ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪੂਰਨ ਚੰਦ	ਪਿੰਡ ਘੋਗਾ
225. ਸਿਵ ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਗੋਸਲਾ
226. ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ	ਪਿੰਡ ਗੁੜਾਣਾ

———

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ANNOUNCEMENT BY THE SPEAKER REG. PANEL OF CHAIRMEN

Mr. Speaker : Under Rule 13(1) of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Punjab Vidhan Sabha (Punjab Legislative Assembly), I nominate the following Members to serve on the Panel of Chairmen :

1. Chaudhary Santokh Singh;
2. Sardar Bir Devinder Singh;
3. Captain Kanwaljit Singh;
4. Sardar Sucha Singh Chhotepur.

Now announcement by the Secretary.

ANNOUNCEMENT BY THE SECRETARY

Secretary : Sir, I beg to lay on the Table of the House a Statement showing the Bills which were passed by the Twelfth Punjab Vidhan Sabha during its Eleventh Session and which have since been assented to by the Governor :—

STATEMENT OF BILLS

1. The Baba Farid University of Health Sciences (Amendment) Bill,2006.
2. The Punjab Agricultural Produce Markets (Amendment) Bill, 2006.
3. The Punjab Entertainments Tax (Cinematograph shows) Amendment Bill, 2006.
4. The Punjab Value Added Tax (Amendment) Bill, 2006.
5. The Punjab Appropriation Bill, 2006.
6. The Punjab Lokpal (Amendment) Bill, 2006.
7. The Punjab State Legislature Members (Pension and Medical Facilities Regulation) Amendment Bill, 2006.
8. The Salaries and Allowances of Deputy Ministers, Punjab (Amendment) Bill, 2006.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[Secretary]

9. The Punjab Appropriation (No. 2) Bill, 2006.

10. The East Punjab War Awards (Amendment) Bill, 2006.

11. The Punjab Nurses Registration (Amendment) Bill, 2006.

12. The Punjab Private Health Sciences Educational Institutions (Regulation of Admission, Fixation of Fee and Making of Reservation) Bill, 2006.

13. The Rajiv Gandhi National University of Law, Punjab Bill, 2006.

MATTERS RAISED DURING ZERO HOUR AND STATEMENT BY THE CHIEF MINISTER

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਦਲ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ... (ਸ਼ੋਰ ...ਵਿਘਨ)

(ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਆਵਾਜਾਂ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਸੀਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਅਲਾਓ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ, ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸੁਣ ਲਈਏ, ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ।

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਇਕ ਐਡਜਰਨਮੈਂਟ ਮੋਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਸਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਘਪਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਇਥੇ ਹੀ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਉਸ ਉਤੇ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਕੱਲ੍ਹ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਮੈਂਬਰ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਥੇ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਆਖਰੀ ਸੈਸ਼ਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਬਦਮਗਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਉਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

Mr. Speaker : I said, examining and I am examining the matter.

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆ ਕੇ ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕੋਈ ਇਸ਼ੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅੱਜ ਲੁੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ...

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Mr. Speaker : I am giving my ruling.

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਇਸ਼ੂ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਸੀ। ਕੱਲ੍ਹ ਜਿਹੜੀ ਤੁਸੀਂ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵਾਸਤੇ, ਉਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਤੁਸੀਂ ਸੈਂਟੀਮੈਂਟਸ ਮੇਰੇ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਥੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ, ਚੌਧਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਦੋ ਸਕਿਓਰਟੀ ਅਫਸਰ ਇਕ ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ. ਸ਼੍ਰੀ ਖੁਬੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਐਸ.ਪੀ. ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਭਾਰਗਵ ਬਾਰੇ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਪਿਆਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਉਸ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਏ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਡਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਹਾਊਸ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਸੈਂਟੀਮੈਂਟਸ ਦਾ ਬੜਾ ਹੀ ਗਰੇਟਫੁੱਲ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਸੈਂਟੀਮੈਂਟਸ ਸਾਰੇ ਹਾਊਸ ਵਲੋਂ ਸਨ।

Chief Minister : Now Sir I rise to state that the Leader of Opposition has once again raised a controversy reg. City Centre, Ludhiana based on media reports, without verifying the facts in totality.

Subsequent to the media reports, it has been brought to my notice that the Ludhiana Improvement Trust has committed certain irregularities with regard to the agreement of City Centre, Ludhiana. The Government has from time to time, given suitable directions to the Improvement Trust, Ludhiana to safeguard the interests of the Trust.

Ludhiana Improvement Trust signed an agreement with M/s Today Homes, which provides that 30% of the revenue of the project would come to them. It seems that the agreement has not been fully enforced by the Trust and as a result some doubts have arisen about accrual of revenue to the Trust. M/s Today Homes has not acted upon or accepted the official communication of EO, Improvement Trust, Ludhiana, asking them to revise the agreement as per legal advice. Further, in order to safeguard the interests of the Trust, a joint venture company was required to be created so that revenue accruals of the project could be captured in a transparent manner and 30% of the revenue was to be escrowed in a separate account of the joint venture. Since, the Ludhiana Improvement Trust failed to comply with the Government Instructions and did not enforce the agreement, a situation has arisen whereby complete details of the transactions made by M/s Today Homes were not known to the

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[Chief Minister]

Ludhiana Improvement Trust, though, M/s Today Homes have deposited Rs. 22 crore from the revenue of the project in the account of Ludhiana Improvement Trust.

The Government has therefore, taken a serious note of the situation and has dissolved the Trust. It has appointed Regional Deputy Director Local Government Ludhiana to carry out the functions of the Trust. For ascertaining the truth of the matter, it has also been decided that an inquiry into the matter would be conducted by IG Vigilance. The Government would also take all possible administrative and legal steps to ensure that all revenue which the Improvement Trust, Ludhiana is legally entitled to from this project, should come to the Trust and discrepancies, if any, in the agreement are rectified and the agreement is fully enforced.

Mr. Speaker, the concept of Ludhiana City Centre Project is futuristic and is a land mark project for Ludhiana. The project would not only generate revenue for the Trust but it would also generate large employment for our youth. The Government would ensure that the project is completed in a fair, proper and legal manner.

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ ਇਹ ਤਾਂ ਐਕਸਪੈਕਟਿਡ ਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਾਰੀ ਬਲੈਕ ਮਨੀ ਜਿਹੜੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਭੇਜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ...

Chief Minister : Speaker Sahib, I take strong objection to this.

Mr. Speaker : Order please.

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇੰਨਾ ਕੁਝ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇੰਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ। ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਲਈ 3500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਕਿਉਂ ਡਰਦੇ ਹੋ? ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ?

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਦਨ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : Order, please. Please go to your seats. ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਬੈਠ ਜਾਓ I want to give my Ruling. Kindly resume your seats. ਮੈਂ ਰੂਲਿੰਗ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। I request all the Hon'ble

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Members to resume their seats. ਅਗਰ ਮੇਰੀ ਰੂਲਿੰਗ ਨਹੀਂ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਫੇਰ ...(ਵਿਘਨ) I am giving my Ruling. ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹੋਗੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬੋਲਾਂਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਬੈਠ ਜਾਓਗੇ ਤਾਂ ਜਿਹੜੀ ਐਡਜਰਨਮੈਂਟ ਮੋਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਤੇ ਰੂਲਿੰਗ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। I am giving my Ruling. My answer is positive. Kindly ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਚਲੇ ਜਾਓ। ਮੈਂ ਐਡਜਰਨਮੈਂਟ ਮੋਸ਼ਨ ਤੇ ਰੂਲਿੰਗ ਦੇਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

RULING BY THE SPEAKER REG. ADJOURNMENT MOTION UNDER RULE 59

Mr. Speaker : Please take your seats. My answer is positive (all the Hon'ble Members of the Opposition present in the well of the House went back to their seats)

Mr. Speaker : I have received an Adjournment Motion signed by Sardar Parkash Singh Badal and four other Hon'ble Members pertaining to the issue of loss to the State Exchequer due to grant of contract to a private company for raising City Centre, Ludhiana by diverting from the set Rules and Procedures. I also realise that the issue has been raised in the print as well as in the electronic media for the last couple of days. I am also of the view that the public should know the reality. In view of this I have admitted the Adjournment Motion (Thumping from the Opposition Benches)

Now, the normal business of the House will be adjourned to discuss this issue. The total time allocated for the discussion would be two hours. No speech during the debate shall exceed 15 minutes in duration. I would request Sardar Parkash Singh Badal to move the Adjournment Motion.

ADJOURNMENT MOTION UNDER RULE 59

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹਾਂ—

"ਸਿਟੀ ਸੈਂਟਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ, ਜੋ 25 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ 3000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਬਿਲਡਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੱਲੋਂ ਰਲ ਕੇ ਪੰਜਾਬ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ]

ਦੀ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇੱਕ ਬਹੁ ਕਰੋੜੀ ਘਪਲੇ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਨਿਊਜ਼ ਚੈਨਲ ਨੇ ਆਪਣੇ 'ਸਟਿੰਗ ਅਪਰੇਸ਼ਨ' ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਇੱਕ ਸਨਸਨੀਖੇਜ਼ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੇਅਰਮੈਨ, ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਰਕਾਰੀ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਭਾਰੀ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਸਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਚਹੇਤੀ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੰਪਨੀ 'ਟੂਡੇ ਹੋਮਜ਼ ਇਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ' ਨੂੰ ਇਸ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਟੈਂਡਰਾਂ ਵਿਚ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਭਾਰੀ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ 70:30 ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਅਲਾਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਜੀ.ਐਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਸਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਬਣ ਰਹੇ ਸ਼ੋ ਰੂਮਾਂ ਨੂੰ ਬਲੈਕ ਵਿਚ ਵੇਚਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ 630 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੂਨਾ ਲੱਗ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। (ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸ਼ੇਮ ਸ਼ੇਮ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ) ਇਸ ਸਾਰੇ ਘਪਲੇ ਵਿਚ ਮੀਡੀਆ ਅਨੁਸਾਰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਹੈ (ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸ਼ੇਮ ਸ਼ੇਮ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ)। ਇਸੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਕਿਸੇ ਸੀਨੀਅਰ ਲੀਡਰ ਨੇ 100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਪਾਰਟੀ ਫੰਡ ਮੰਗਿਆ ਸੀ। (ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸ਼ੇਮ ਸ਼ੇਮ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ) ਉਹ ਦੇ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗਰੀਬ ਤੇ ਭੋਲੀ ਭਾਲੀ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਤੇ ਡਾਕਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇਣ ਦੇ ਖੋਖਲੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਜਲੂਸ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਨਿਕਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਸਨਸਨੀਖੇਜ਼ ਖੁਲਾਸੇ ਨਾਲ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਕਲੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਭੱਜ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਦਨ ਦੀ ਹੋਰ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰੋਕਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਅਹਿਮ ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਇੰਨੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਘਪਲੇ ਦੀ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਪੜਤਾਲ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ।"

Mr. Speaker : Motion moved —

There has been a sensational revelation about a multi-crore scam with the public which has been highlighted by a news channel by conducting a sting operation relating to the construction of a City Centre at Ludhiana on a 25 acre piece of land with an estimated cost of Rs. 3000 crores by a private builder in connivance with the State Government and the Chairman of the Ludhiana Improvement Trust. The Chairman of the Ludhiana Improvement Trust, first of all, in connivance with the

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Local Bodies Minister of Punjab, obtained the approval for the construction of the said City Centre, despite the fierce opposition by the senior Government officers and thereafter, he tampered with the tenders and got allotted the contract to one of his favourite Delhi based Company viz. Today Homes Infrastructure Private Limited in the ratio of 70:30 and that too despite the severe opposition by the bureaucracy. He has also started selling the show rooms being constructed in the said city centre on premium and while doing so, he was hand in glove with the General Manager and the other officers of the said Company. So far, a loss amounting to Rs. 630 crores has been caused to the State exchequer. As per media reports, the Chairman, Ludhiana Improvement Trust, the Chief Minister, Punjab, and the Local Bodies Minister were all hand in glove in this scam. In this case, a former Chairman of the Ludhiana Improvement Trust has alleged that a senior leader had asked for a sum of Rs. 100 crores from him as a party fund. He was unable to meet such an exorbitant demand and thus he tendered his resignation.

This tantamounts to robbing the poor and the innocent people of the State of their rights. The State government which claims to have waged a crusade against curruption and also to have been living up to the standards of providing a transparent administration, already stands exposed on account of several misappropriations, but this particular incidence has eroded the entire credibility of the government.

We demand that the entire business of the House be adjourned and this improvment and serious issue be discussed first and such a mammoth scam be got investigated into by CBI.

Mr. Speaker : Discussion... Sardar Parkash Singh Badal.

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ (ਲੰਬੀ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਦੋਂ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਸੀ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇੱਕ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਕੱਢਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਸਫੇ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ —Vote for clean politics. ਔਰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਹੋਰ ਲਿਖੀਆਂ ਸਨ। ਇੱਕ ਤਾਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣ ਗਈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੀਫ ਮਨਿਸਟਰ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬਾਨ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦੇਣਗੇ। ਦੂਸਰੀ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਸੀ, ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ —We will maintain probity and transparency in all Government business. ਮਤਲਬ ਗੌਰਮਿੰਟ ਦੇ ਸਾਰੇ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ]

ਬਿਜਨੈਸ ਬੜੇ ਸਾਫ ਸੁਥਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਮਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੜੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਵਾਅਦੇ ਭੁਲਾ ਦਿੱਤੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਰੋੜਾਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਫਿਰ ਸੈਂਕੜੇ ਕਰੋੜਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਫਿਰ ਹੁਣ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਰੋੜ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਸਕੈਂਡਲ ਦਾ ਮੈਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਕੈਂਡਲ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਲਿਕਰ ਵੈਂਡ ਵਿਚ ਸੈਂਕੜੇ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਚਹੇਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਚ ਠੇਕੇ ਦੇ ਦਿੱਤੇ। ਅਜੇ ਇਹ ਹੋਇਆ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸਕੈਂਡਲ ਪੰਜਾਬ ਇੰਟਰਾਨੈਟ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ... (ਵਿਘਨ)

ਵਿੱਤ ਤੇ ਯੋਜਨਾ, ਸੰਸਥਾਈ ਵਿੱਤ ਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ।

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਰੈਫਰੈਂਸ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। (ਵਿਘਨ)... (ਸ਼ੋਰ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ ਤਾਂ ਸੁਣ ਲਓ। (ਵਿਘਨ)... (ਸ਼ੋਰ)... ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ ਕਰਨ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਗਲਾ ਜੀ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਤਾਂ ਲੈਣ ਦਿਓ। He is asking for Point of Order.

ਸਰਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ : ** ** ** (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ** ** (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜੋ ਕੁਝ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ** ** ** (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

Mr. Speaker : What the Hon'ble Members are saying without the permission of the Chair should not be recorded. Please address the Chair. Address the Chair, please. (Noises, interruption)

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, Adjournment is a single issue and,

---

** Not recorded as ordered by the Chair.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

therefore, he cannot go beyond the Ludhiana Improvement Trust. He cannot mention any other subject in this House... (Noises, Interruptions from the Opposition benches)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਸੀਂ ਕੁਰੈਕਟ ਹੋ। I agree with the Finance Minister. ਮੈਂ ਖੁਦ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ ਸੀ। (ਵਿਘਨ) ਤੁਸੀਂ ਇੰਟਰਪਟ ਨਾ ਕਰੋ। ਜਿਸ ਇਸ਼ੂ ਤੇ ਐਡਜਰਨਮੈਂਟ ਮੋਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਇਸ਼ੂ ਤੇ ਬੋਲੋ।

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਹੈ। ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਹੈ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ, ਇੱਕ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇੰਟਰੈਸਟ ਵਾਲੀ...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਸੀਂ ਰੂਲਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਚੱਲੋ।

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਮੈਂ ਡਿਟੇਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਸਪੈਸੀਫਿਕ ਇਸ਼ੂ ਹੈ, ਉਸ ਤੇ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰੋ।

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਸ ਦੀ ਡਿਟੇਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਗੁੱਸਾ ਨਾ ਕਰਿਉ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲੜਨੀ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ... (ਵਿਘਨ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਗਰ ਪਾਰਟੀ ਹੁਕਮ ਦੇਵੇਗੀ ਤਾਂ ਮੈਂ 100 ਵਾਰੀ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਲੜਾਂਗਾ। (ਵਿਘਨ)...

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਸੁਣ ਲਵੋ। ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਅਖੀਰਲੀ ਡਿਊਟੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿਉ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੰਪਾਰਸ਼ਲ ਹੋ ਕੇ ਚੱਲੀਏ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਦੇਖੋ, ਤੁਸੀਂ ਰੂਲਜ਼ ਪੜ੍ਹ ਲਵੋ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਪੈਸੇਫਿਕ ਐਡਜਰਨਮੈਂਟ ਮੋਸ਼ਨ ਦੇ ਉਤੇ ਹੀ ਬਹਿਸ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੇਨ ਇਸ਼ੂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਮੈਂ ਇਸ ਦੇ ਉਤੇ ਕੋਈ ਸਟਰੈਸ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਆਵੇਗਾ ਤਾਂ ਬੋਲਾਂਗਾ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਠੀਕ ਹੈ। ਲੋਕਪਾਲ ਬਿੱਲ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਐਡਮਿਟ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਸ ਉਤੇ ਬਹਿਸ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਅੱਜ ਇਸ ਇਸ਼ੂ ਤੇ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰੋ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਮਾਅਰਕਾ ਮਾਰਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ, ਚੇਅਰਮੈਨ, ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ, ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਐਕਸ਼ਨ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਚਾਰੇ ਦਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਸੂਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਕਸੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਸੂਰਵਾਰ ਤਾਂ ਇਹ ਬੈਠਾ ਹੈ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ ਉਤੇ (ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) (ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਲੋਂ ਸ਼ੇਮ ਸ਼ੇਮ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ) ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਮਿਰਚਾਂ ਲਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜ ਸਾਲ 3500-3500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰਾ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਦਿਲ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਉਤੇ ਤਾਂ ਝੂਠੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੀਕ ਤੁਸੀਂ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਅੱਜ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸੱਚੇ ਹੋ... (ਵਿਘਨ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਚੇਅਰ ਨੂੰ ਐਡਰੈਸ ਕਰੋ।

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਬਹਿਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਚੀਫ਼ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੋਈ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਆਵੇਗੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਦੀ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਰਵਾਵਾਂਗਾ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗਜ਼ ਵੇਖ ਲਵੋ। ਅੱਜ ਮੈਂ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੱਚੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਉਠ ਕੇ, ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਕਹਿ ਦੇਣ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਹੀ ਬੈਠ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। (ਵਿਘਨ)

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਬੈਠੇ ਬੈਠੇ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਕੋਈ ਬੋਲਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਠ ਕੇ, ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਜਾਏ... (ਵਿਘਨ)

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਰਸਤੇ ਉਤੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ...(ਵਿਘਨ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦਾ ਟਾਈਮ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਇੰਟਰਪਟ ਨਾ ਕਰੋ। ਸਿਰਫ਼ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬੋਲਣਾ ਹੈ। ...(ਵਿਘਨ... ਸ਼ੋਰ) ਇਹ ਹੂਟਿੰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੋ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ...(ਵਿਘਨ)

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਰਸਤਾ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਕਦੇ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਚਾਹ ਜਾਂ ਵਿਸਕੀ ਪੀਣੀ ਭੁੱਲ ਜਾਣ, ਪਰ ਰੋਜ਼ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਮੈਂ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਦੋ ਸਾਲ ਕੈਦ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੈ। ਹਰ ਰੈਲੀ ਦੇ ਵਿਚ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਕੀ ਕਿਸੇ ਚੀਫ਼ ਮਨਿਸਟਰ ਦੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ? ਅੱਜ ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬਾਦਲ ਨੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਅਮਰਿੰਦਰ ** ਬਚ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ

** Not recorded as ordered by the Chair.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਬਾਦਲ ਨਾ ਸਮਝੀਂ। (ਵਿਘਨ...)

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਬੈਠੇ ਬੈਠੇ) : ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੈ, ਤੇਰੀ ਹੁਣ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚ... (ਵਿਘਨ) ਕੀ ** ਬਚ ਜਾਵੇਂਗਾ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜੋ ਕੁਝ ** ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਚੇਅਰ ਨੂੰ ਐਡਰੈਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। (ਵਿਘਨ...) ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬੋਲਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦਿਉ, ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰ ਨਾ ਬੋਲਣ। ਹਾਊਸ ਦਾ ਕੁਝ ਡਿਸਪਲਿਨ ਬਣਾਉ।

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ ਰੈਫਰੈਂਸ ਹੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੇਲੇ ਰਿਲਾਇੰਸ ਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪੌਂਟੀ ਚੱਢਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਇਨਕੁਆਰੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਅੰਦਰ ਜਾਣਗੇ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਅੱਜ ਦਾ ਇਸ਼ੂ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਹੀ ਬੋਲੋ।

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਮੈਗਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਸੈਂਟਰ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਸਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਜਿਹੜਾ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ 25.5 ਏਕੜ ਉਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਵਿਚ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਟੋਟਲ ਜਿਹੜੀ ਸੇਲ ਵੈਲਿਯੂ ਹੈ, ਉਹ ਤਕਰੀਬਨ 3000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਵਿਚੋਂ 70% ਅਨ ਅਕਾਊਂਟਿਡ ਮਨੀ ਜਿਹੜੀ ਹੈ, ਉਹ ਬਲੈਕ ਵਿਚ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ 3000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਸੀ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚੋਂ 2100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਬਲੈਕ ਦੇ ਵਿਚ ਸਾਈਫਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕੀ 2100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਇਕੱਠਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹਜ਼ਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਜਿਹੜਾ 2100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ... ਚੀਫ਼ ਮਨਿਸਟਰ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਪੈਸੇ ਇੱਥੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਡੁਬਈ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

Mr. Speaker : No interruption please ਵਾਤਾਵਰਨ ਸਹੀ ਬਣਾਓ। ਇਹ ਕੋਈ ਪਬਲਿਕ ਜਲਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹੋ। No interruption please.

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜਾ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਵਿਚ ਸਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਬਣਨਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਉਸੇ ਸਬੰਧੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦਾ

** Not recorded as ordered by the Chair.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ]

ਮੰਤਵ ਕੋਈ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਦੇ ਬਣਨ ਦਾ ਮੰਤਵ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਵਿਚ ਪਬਲਿਕ ਤੇ ਸਿਵਿਕ ਅਮੈਨਟੀਜ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਉਥੇ ਲਾਇਬਰ੍ਰੇਰੀ ਬਣੇ, ਆਰਟ ਗੈਲਰੀ ਬਣੇ, ਆਈ.ਟੀ. ਪਾਰਕ ਬਣੇ, ਫੂਡ ਪਲਾਜ਼ਾ ਬਣਨ ਤੇ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ ਉਥੇ ਬਣੇ, ਇਹ ਮੰਤਵ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਆਰਕੀਟੈਕਟ ਦੀ ਸਿਲੈਕਸ਼ਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਆਰਕੀਟੈਕਟ ਦੀ ਸਿਲੈਕਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਵੀ ਸੀ, ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਰ ਵੀ ਸੀ ਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਫਸਰ ਵੀ ਸਨ। ਸਾਲ, ਡੇਢ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲਗਾ ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਸੁਨੀਲ ਦੇਵ ਨੂੰ ਆਰਕੀਟੈਕਟ ਵਜੋਂ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਦੂਸਰਾ ਸਟੈਪ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਟੈਂਡਰ ਡਾਕੂਮੈਂਟ/ਪ੍ਰੋਪੋਜ਼ਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਟੈਂਡਰ ਡਾਕੂਮੈਂਟ/ਪ੍ਰੋਪੋਜ਼ਲ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਹ 15 ਮਾਰਚ, 2005 ਨੂੰ ਇਸ਼ੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਚ terms and conditions for the bid of the project ਸਨ। ਉਹ ਟਰਮਜ਼ ਐਂਡ ਕੰਡੀਸ਼ਨਜ਼ ਕੀ ਸਨ? ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਡੀਸ਼ਨ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜੁਆਇੰਟ ਵੈਨਚਰ ਦੇ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਰਸੈਂਟੇਜ ਬੇਸ ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੁਆਇੰਟ ਵੈਨਚਰ ਤੇ 30% ਟਰੱਸਟ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸੇਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ 25 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਇਹ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਕੋਲ ਹੀ ਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਬੜੀਆਂ ਅੱਛੀਆਂ ਕੰਡੀਸ਼ਨਜ਼ ਸਨ। 25 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ ਤੇ 30:70 ਦਾ ਰੈਵੇਨਿਊ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਚ ਟੈਕਨੀਕਲ ਤੇ ਫਾਈਨੈਂਸ਼ੀਅਲ ਕੁਆਲੀਫਿਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਵੀ ਐਡ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਕੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਟੈਂਡਰ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ that only those companies having requisite technical, financial and managerial resources for developing, marketing and managing similar projects should bid for the City Centre ਇਹ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਿਹੜਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਰੈਵੇਨਿਊ ਜੈਨਰੇਟ, ਸੇਲ ਤੇ ਮੈਨਟੀਨੈਂਸ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪਰਪਜ਼ ਵਹੀਕਲ ਕਮੇਟੀ ਸੀ, ਉਸ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਹੋਣੇ ਸਨ, ਗੌਰਮਿੰਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਹੋਣੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਪਬਲਿਕ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਵੀ ਹੋਣੇ ਸਨ। ਇਥੇ ਤੱਕ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਸਮੂਥਲੀ ਹੋਇਆ। ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਐਪਰੀਸ਼ੀਏਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਫਿਰ ਫਰਮਜ਼ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਫਰਮਜ਼ ਸਨ : ਡੀ.ਐਲ.ਐਫ., ਐਮ.ਟੀ.ਐਫ., ਓਮੈਕਸ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ, ਆਈ.ਵੀ.ਏ.ਆਰ. ਤੇ ਐਮ.ਜੀ.ਐਫ-ਐਮ.ਆਰ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਫਰਮਜ਼ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਫੇਮ ਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੇਮਸ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ 'ਟੂਡੇ ਹੋਮਜ਼' ਕੰਪਨੀ ਵੀ ਸੀ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਬੜੇ ਹੀ ਡੂਬੀਅਸ ਕਰੀਡੈਂਸ਼ੀਅਲ ਦੀ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਵਿਚ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਲਾਈ ਕਰਵਾਇਆ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮਿਸਟਰ ਗੰਭੀਰ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਰਿਸਪਾਂਸੀਬਲ ਹੋਵਾਂਗਾ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਅਗਰ ਗਲਤ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਆਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਇੱਕ ਨੋਵਾ ਸਟੀਲ ਕੰਪਨੀ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨੇ 30 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪਬਲਿਕ ਇਸ਼ੂ ਰੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚੱਲੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਵੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤੇ ਆਈ.ਡੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਬੈਂਕ ਨੇ ਡੀ.ਆਰ.ਟੀ. ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਾਸਤੇ ਲਿਖਿਆ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਵੈਸੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੱਝ ਵੀ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬੰਦਾ ਇਹ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਦੁੱਧ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਕਿੰਨਾ ਦੁੱਧ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਨਾਨੀ ਨੇ ਕਿੰਨਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਸ ਦਾ ਕੰਮਕਾਰ ਕਿਵੇਂ ਹੈ ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਵਾ ਸਟੀਲ, ਨੋਵਾ ਆਇਰਨ, ਨੋਵਾ ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਨੋਵਾ ਧਾਤੂ ਆਦਿ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਬੀ.ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਅਤੇ ਡੈਬਟ ਰਿਕਵਰੀ ਟ੍ਰੀਬਿਊਨਲ ਵਲੋਂ ਸਿੱਕ ਡਿਕਲੇਅਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪੈਸਾ ਮੋੜਿਆ ਨਹੀਂ। ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਂਡਰ ਦਾ ਕਰਾਈਟੇਰੀਆ ਪੂਰਾ ਅਡਾਪਟ ਕੀਤਾ ਸੀ, 30 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਕੰਪਨੀ ਵਲੋਂ ਦੇਣਾ ਬਣਦਾ ਸੀ ਜਿਹੜਾ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਚੇਂਜ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿੱਖ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨਾ ਹੈ They sould have turn over of 300 or 400 crore. ਇਨੀ ਟਰਨ ਓਵਰ ਹਰ ਸਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੰਨੀਆਂ ਕੰਡੀਸ਼ਨਜ ਹਨ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਅੱਛੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਸਾਰੀਆਂ ਕੰਡੀਸ਼ਨਜ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਟੈਂਡਰ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਵਿਚ ਚੇਂਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਪਹਿਲੀ ਚੇਂਜ ਜਿਹੜੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕਿ Firm should have an over all Annual Turnover of Rs. 100 Crores over the last three financial years. The second change is "that should have aggregate net cash accrual of Rs. 30 crores over the last year. Should have aggregate net cash accrual of Rs. 50 crores over the last three financial years or net worth of Rs. 100 crores ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ or, or ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਮਤਲਬ ਮੁਤਾਬਿਕ ਚੇਂਜ ਕਰਵਾ ਲਈ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕਰਕੇ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਜਿਸ ਦੇ ਕਿ dubious credentials ਸਨ ਅਤੇ ਕੋਈ qualification ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਂਟਰੈਕਟ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਸੈਕਟਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ। ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਡਿਸਕਰੀਪੈਂਸੀਜ਼ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਸੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਜੋ ਕਿ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਟੈਂਡਰ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਨਾ ਖੋਲ੍ਹੇ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹ ਖੋਲ੍ਹ ਵੀ ਲਏ ਅਤੇ ਕਾਂਟਰੈਕਟ ਇਸ਼ੂ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸੀ ਕਿ ਟੈਂਡਰ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾਂ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਕਈ ਨੈਗੋਸੀਏਸ਼ਨਜ਼ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਈ ਸਿਸਟਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਆਪਾਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਉਸਨੇ ਦਬਾਦਬ ਉਸਨੂੰ, ਟੁਡੇ ਹੋਮ ਨੂੰ,

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ]

ਡਿਕਲੇਅਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਵਿਨਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲੈਟਰ ਆਫ ਇੰਟੇਂਟ ਇਸ਼ੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੈਕਟਰੀ ਲੋਕਲ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੇ ਫਿਰ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਟੈਂਡਰ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਚਾਰ ਪੰਜ ਗੱਲਾਂ ਤੁਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਲਵੋ, ਉਹ ਆਪ ਚੇਅਰਮੈਨ ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੰਪੋਜੀਸ਼ਨ ਆਫ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪਰਪਜ਼ ਵਹੀਕਲ ਸਪੈਸ਼ਲ ਵਰਕਰਜ਼ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਕਮੇਟੀ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਕਿ ਗੌਰਮਿੰਟ, ਟਰਸਟ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹੋਣਗੇ, ਇਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕੰਟਰੋਲ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ, ਦੂਸਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਥਡ ਟੂ ਬੀ ਅਡਾਪਟਿਡ ਫਾਰ ਸੇਲ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਰਾਈਸਿਜ਼ ਫਿਕਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦਾ ਵੀ ਖਿਆਲ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਸੇਫਗਾਰਡਿੰਗ ਦੀ ਇੰਟਰੈਸਟ ਆਫ ਦੀ ਟਰਸਟ ਐਂਡ ਦੀ ਗੌਰਮਿੰਟ, ਚੌਥਾ ਸਾਊਂਡ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਲੇਕਿਨ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਜਦ ਉੱਤੇ ਹੱਥ ਸੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦਾ, ਸੈਕਟਰੀਆਂ ਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਪਰਵਾਹ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰਾ ਕਨਸੈਸ਼ਨ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਪੰਜ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਐਗਰੀਵਡ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਪਰੋਸੀਡਿੰਗਜ਼ ਸਟੇਅ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁਰਪਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਦਮ ਕਦਮ ਤੇ ਕੁਰਪਸ਼ਨ ਦੀ ਬਦਬੂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰਾਈਜ਼ ਕਰਕੇ ਵਿਦਡਰਾਅ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਕਦੇ ਵਿਦਡਰਾਅ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਡਰਾਅ ਕਰ ਲਿਆ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਕੰਪਨੀ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ 30 ਪਰਸੈਂਟ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 43 ਪਰਸੈਂਟ ਲਿਖ ਕੇ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਸੀ.ਐਮ. ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਪਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਦੋਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਪਰ ਹੋਇਆ ਕੀ, ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰਾ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਜੋ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਐੱਨਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਮੈਂ ਇਥੇ ਜ਼ਰੂਰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੈਕ੍ਰਟਰੀ ਨੇ ਐੱਨਲ ਕੀਤਾ, ਇਥੇ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਮਨਿਸਟਰ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਅੱਜ ਬੜੇ ਚੁੱਪ ਜਿਹੇ ਹਨ, ਮੱਥੇ ਤੇ ਵੀ ਪਸੀਨਾ ਹੈ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਸੀਂ ਚੇਅਰ ਨੂੰ ਐਡਰੈਸ ਕਰੋ ਪਲੀਜ਼।

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਗੱਲ ਇਕ ਵਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਜੀ ਨੇ ਆਖੀ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਚੋਰਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ ਪਰ ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਚੋਰਾਂ ਦਾ ਪਿਉ ਵੀ ਲੱਭ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਫੇਰ ਅੱਗੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚ ਕੀ ਹੋਇਆ ਜੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਐੱਨਲਮੈਂਟ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਬੜਾ ਫਿਕਰ ਪੈ ਗਿਆ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਥੇ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਦੱਸ ਕੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਫ ਗਾਰਡ ਕਰਨ ਲਗਾ ਹਾਂ, ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਤੁਹਾਡੀ ਨਾਲੇਜ ਵਿਚ ਸੀ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਸੀ ਕਿ ਐੱਨਲਮੈਂਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਾਂ ਵੱਡੇ ਬਾਬੇ ਨੇ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ) ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਬੋਲੋ ਨਹੀਂ। ਫੇਰ ਹਾਈ ਪਾਵਰਡ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਤੇ ਐਕਸ਼ਨ ਲੈ ਲਓ। ਇਸ ਮਸਲੇ ਤੇ ਸੀ.ਐਮ. ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ, ਫੇਰ ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀ ਤੇ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਮਨਿਸਟਰ ਨੇ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਵਾਰ ਇਕੱਲੇ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕੀਤਾ, on the instructions of the Chief Minister ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਮਨਿਸਟਰ ਨੇ ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀ ਦਾ ਆਰਡਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ...

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ (ਬੈਠੇ ਬੈਠੇ) : ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਅਸੀਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਚਲਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਬਣ ਜਾਣ, ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸਤੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸਤੇ ਬਣਨੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸੀ.ਐਮ. ਵਾਸਤੇ ਬਣਨੇ ਹਨ? (ਅਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੇਮ ਸ਼ੇਮ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ) ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਦਬਾਉ ਦੇ ਕੇ ਸੀ.ਐਮ. ਦਾ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਆਰਡਰ ਹੈ, ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ...(ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ) ਉਸਦੇ ਵਿਚ ਕੀ ਇਰੈਗੂਲੈਰਿਟੀਜ਼ ਕੀਤੀਆਂ? ਕੀ ਉਸਦੇ ਵਿਚ ਕੀਤਾ that a Power of Attorney on the instructions of the Government ਇਕ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਲਿਖ ਦਿੱਤੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਨੇ that all powers of sale, lease, to collect money ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਵਰਾਂ ਸੇਲ ਕਰਨ ਦੀ, ਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ, ਮਨੀ ਕੁਲੈਕਟ ਕਰਨ ਦੀ ਯਾਨੀ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਵਰਾਂ ਉਸ ਬਿਲਡਰ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਓਰੀਜਨਲ ਲੈਟਰ ਜਿਹੜਾ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚ, ਸੇਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਿਖਿਆ। ਇਹ ਹੁਣ ਪਾ ਦਿੱਤਾ, ਪਹਿਲਾਂ ਲੀਜ਼ ਤੇ, ਹੁਣ ਸੇਲ ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਫੇਰ ਜਿਹੜਾ 20-25 ਸਾਲ ਦਾ ਕਨਸੈਸ਼ਨ ਪੀਰੀਅਡ ਸੀ, ਉਹ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਚੇਂਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਬਲਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੇਲ ਵੀ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਪੈਸੇ ਹੁਣ ਮੋੜੇ, 25 ਸਾਲਾਂ ਨੂੰ ਮੋੜ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਫੇਰ ਉਸਦੇ ਵਿਚੋਂ ਸਪੈਸ਼ਲ ਪਰਪਜ਼ ਵਹੀਕਲ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਇਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਇਕੱਲੇ ਬਿਲਡਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਦੇ ਹੋਇਆ ਹੈ? ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਵਿਚਾਰੇ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਭੋਗ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁਆ ਦੇਣਾ ਹੈ...

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਬੈਠੇ ਬੈਠੇ) : ਤਮੀਜ਼ ਨਾਲ ਬੋਲੋ। (ਵਿਘਨ)... (ਸ਼ੋਰ)...

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਤੁਹਾਡੀ ਵੀ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਰ ਹੈ? ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਤਾਂ ਉਠੋ। ਇੱਕ ਜਗਮੀਤ ਉਠਿਆ ਹੈ। ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ 10-15 ਜਗਮੀਤ ਬਣਨ। ...(ਵਿਘਨ) ...(ਸ਼ੋਰ) ...ਇਸ ਸਾਰੇ ਦੀ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਵਲੋਂ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਹੋਵੇ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਵਾਸਤੇ ਸਾਰੇ ਹਾਊਸ ਵਲੋਂ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ]

ਯੂਨਾਨੀਮਸਲੀ ਚਲਿਆ ਜਾਵੇ... (ਵਿਘਨ)... (ਸ਼ੋਰ)

ਵਿੱਤ ਤੇ ਯੋਜਨਾ, ਸੰਸਥਾਈ ਵਿੱਤ ਤੇ ਬੈਕਿੰਗ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ... (ਸ਼ੋਰ)... (ਵਿਘਨ)...

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਇਹ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਵੱਡਾ ਦਲਾਲ ਹੈ। ...(ਸ਼ੋਰ)...

ਵਿੱਤ ਤੇ ਯੋਜਨਾ, ਸੰਸਥਾਈ ਵਿੱਤ ਤੇ ਬੈਕਿੰਗ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਦਲਾਵਾਂਗਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ...(ਸ਼ੋਰ)... ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਦਲਾਵਾਂਗਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ...(ਸ਼ੋਰ)

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਅਸੀਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਾਂ। ਤੈਨੂੰ ਹੱਥ ਦਿਖਾਵਾਂਗੇ। (ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਥੰਪਿੰਗ)... (ਸ਼ੋਰ)...

ਵਿੱਤ ਤੇ ਯੋਜਨਾ, ਸੰਸਥਾਈ ਵਿੱਤ ਤੇ ਬੈਕਿੰਗ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਦੇਖ ਲਵਾਂਗਾ ਮੈਂ... (ਸ਼ੋਰ)...

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਖਦਾ ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਅਪਣੇ ਦਿਲ ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ ਮੰਨ ਕੇ... (ਸ਼ੋਰ)... ਇਹ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਕਹਿਣ... (ਸ਼ੋਰ) ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਸੁਣ ਲਓ...

ਵਿੱਤ ਤੇ ਯੋਜਨਾ, ਸੰਸਥਾਈ ਵਿੱਤ ਤੇ ਬੈਕਿੰਗ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ, ਸਰ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰੈਜੇਂਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਸਰੀ ਗੱਲ, ਜੇ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਣ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜੋ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਉਹ ਵੀ ਸਾਰੇ ਸਹੀ ਹਨ। ਜੇ ਉਹ ਸੱਚਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਕੱਲਾ ਇਕੱਲਾ ਬਿਆਨ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕੀ ਉਹ ਸੱਚਾ ਨਹੀਂ ਸੀ? ਇਹ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੱਚਾ ਮੰਨ ਲੈਣ।... (ਸ਼ੋਰ) (ਵਿਘਨ)...

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਬੈਠੇ ** ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਜੋ ਕੁਝ noise ਵਗੈਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਤੁਸੀਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਬਹੁਤ ਓਲਡ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟੇਰੀਅਨ ਹੋ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸਾਰੇ ਇੱਜ਼ਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਸਾਰੀ ਫਾਈਲ ਮੰਗਵਾ ਲਵੋ ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਵਾਸਤੇ ਲਿਖ ਕੇ ਨਾ ਦੇ ਦਿਓ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ

** Not recorded as ordered by the Chair.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨਾ ਕਹਿਣਾ। ਅੱਗੇ, ਬੈਂਕ ਗਰੰਟੀ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਲਈ ਹੈ - ਕੇਵਲ 1%, ਬੈਂਕ ਗਰੰਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਿਰਫ 3 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਨੇ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਕੁੱਲ ਵੈਲਿਊ ਤੇ 1% ਗਰੰਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਢਾ ਕੇ ਲੈ ਲਏ ਹਨ। ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਹਾਂ, ਏਨੀ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਿੰਨੀ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜੋ ਲਿਖ ਕੇ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ਉਹ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਕੰਬ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਮੁੜ ਕੇ ਤਾਂ ਆਉਣੀ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਲਾਜ਼ ਲਿਖ ਕੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ — that in the event of political event, the Ludhiana Improvement Trust would pay to the Today Homes amount equal to total debt raised by the Today Homes and 150% of the equity subscribed in cash. ਜਿੰਨਾ ਪੈਸਾ ਉਸ ਨੇ ਡੈਟ (ਡੈਬਟ) ਲਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਰਾ ਇਹ ਮੋੜਨਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤਾਂ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵੀ ਦਿਵਾਲਾ ਕੱਢ ਦੇਣਗੇ। ਫਿਰ, ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਸ ਦੀ ਪਲੈਨ ਵੀ ਸੈਂਕਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਜਦ ਤੱਕ ਪਲੈਨ ਸੈਂਕਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਇਕ ਇੱਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਪਲੈਨ ਸੈਂਕਸ਼ਨ ਹੋਈ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜੋ ਮੁਢਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈ, ਓਰੀਜੀਨਲ ਪਲੈਨ ਵਿਚ ਉਹ ਹੇਠਲੇ ਫਲੋਰ ਤੇ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਲੇਕਿਨ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਚੇਂਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਨਕਸ਼ੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੇਂਜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹੁੰਦੇ। ਸੀ.ਐਮ. ਅਤੇ ਮਨਿਸਟਰ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਆਰਕੀਟੈਕਟ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਆਰਕੀਟੈਕਟ ਨੂੰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡਿਸਮਿਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ...

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਬੈਠੇ ਬੈਠੇ) : ਇਸ ਦੇ ਵਿਚ ਗੌਰਮਿੰਟ ਦਾ ਕੀ ਰੋਲ ਹੈ?

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਰਵੀ ਸਿੱਧੂ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਲਾਇਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੀ ਲਫਜ਼ ਸਨ ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸਟੇਟ ਵਿਚ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਸੀ। ਨਾ ਮੈਂ ਕੁਝ ਲੈਣਾ, ਨਾ ਕੁਝ ਦੇਣਾ। ਹੁਣ ਸਰਦਾਰ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ** ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ** ਸਟੇਟ ਵਿਚ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ? ...(ਸ਼ੋਰ) ...(ਵਿਘਨ)

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਬੈਠੇ ਬੈਠੇ) : ਤਮੀਜ਼ ਨਾਲ ਬੋਲੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਮੀਜ਼ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ ਆਉਂਦਾ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਜੋ ** ਕਰਕੇ ਬੋਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ।

** Not recorded as ordered by the Chair.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : You are not so innocent ਇਕ ਇਕ ਮਿੰਟ ਦੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਖਬਰ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਕਦੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਐਮ. ਨੂੰ ਜਾਂ ਮਨਿਸਟਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਹਿਕਮੇ ਦਾ ਕੋਈ ਪਤਾ ਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਐਨੇ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਤਾਂ 10-10 ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਮੀਟਿੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਪ੍ਰਾਗਰੈਸ ਹੋਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਐਨੇ ਭੋਲੇ ਬਣੇ ਬੈਠੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਪਤਾ ਹੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ... (ਵਿਘਨ) ...(ਸ਼ੋਰ)

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਲੀਡਰ ਆਫ ਦੀ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਕਹਿਣ। ਲੇਕਿਨ ਜੋ ਕੁਝ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੋਲਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਤਮੀਜ਼ ਵਿਚ ਬੋਲਣ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮੈਂ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਹਿ ਲੈਣ ਲੇਕਿਨ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੂਟਿੰਗ ਨਾ ਕਰਨ। (ਵਿਘਨ)...

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਹੁਣ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਤਕਲੀਫ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਹਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰਤ ਵਾਲੇ ਇਨਸਾਨ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਗੈਰਤ ਨਾਲ ਕੱਢੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਉਹ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਸ਼ੋਭਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੰਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਭਾਵੇਂ 100 ਸਾਲ ਦੀ... ਮੈਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਫਾਂਸੀ ਲਾ ਦਿਓ ਲੇਕਿਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਜਲੀਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਮੇਰੇ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਮੇਰੀ ਵਾਈਫ ਤੇ ਪਰਚਾ ਕੀਤਾ। (ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੇਮ ਸ਼ੇਮ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮੋਰੈਲਿਟੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।... (ਵਿਘਨ)...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਅੱਧਾ ਘੰਟਾ ਬੋਲ ਚੁੱਕੇ ਹੋ। ਬਾਕੀ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਸ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਨਹੀਂ। ਸਿਰਫ 15 ਮਿੰਟ ਹੋਰ ਹਨ।

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਠੀਕ ਹੈ ਜੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਦਾ ਅਸਲ ਰਿਜ਼ਲਟ ਕੀ ਹੈ? 70% ਸੇਲ ਵੈਲਿਊ ਬਲੈਕ ਵਿਚ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਤਾਂ ਗਈ, ਉਹ ਡੁਬਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਥੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ 30% ਬਾਈ ਚੈਕ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਅੱਗੇ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟ੍ਰਸਟ ਨੂੰ ਇਸ 30% ਵਿਚੋਂ 30% ਮਿਲਣਾ ਹੈ। ਯਾਨੀ ਕਿ ਟੋਟਲ ਦਾ 9% ਮਿਲਣਾ ਹੈ। ਸੋ, 2100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੂਨਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੱਗ ਗਿਆ ਔਰ ਇਹ 2100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਕਿਥੇ ਚਲਿਆ ਗਿਆ? ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੇ ਵਜ਼ੀਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵੀ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਔਰ ਇਹ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਡੁਬਈ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। (ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸ਼ੇਮ ਸ਼ੇਮ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ)

Mr. Speaker : No interruption please. ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕਹੋ ਲੇਕਿਨ ਰੈਪੀਟੀਸ਼ਨ ਨਾ ਕਰੋ ਪਲੀਜ਼।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਫਿਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੈਕ੍ਰਟਰੀ, ਲੋਕਲ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਅਮੈਂਡ ਕਰਨਾ ਹੈ ਔਰ ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਿਖੀਆਂ to safeguard the interest by taking Bank Guarantee from the Today Homes... Get the rates approved from the Govt. ਪਰ ਕੌਣ ਸੁਣਦਾ ਹੈ। ਆਖਿਰ, ਇਹ ਸਾਰਾ ਹੋਇਆ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਐਨਗੇਜ਼ ਕੀਤਾ। ਸੈਕ੍ਰਟਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਵਿਖਾਇਆ। ਉਹਦੇ ਵਿਚ 53 ਐਮੈਂਡਮੈਂਟਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖੀਆਂ to safeguard the interest of the State and that of Improvement Trust. ਲੇਕਿਨ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕੌਣ ਮੰਨਦਾ ਹੈ? ਆਖਿਰ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕਿੱਸਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ। 2100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਇਹ ਜੋ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠਾ ਭਰਾ ਹੈ ਇਹ ਪੈਸਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਹੈ, ਉਹ ਪੈਸਾ ਡੁਬਈ ਚਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। (ਵਿਘਨ) ..ਮੈਂ ਤਾਂ ਗਿਣਿਆ ਨਹੀਂ, ਕੀ ਪਤਾ ਕਿੰਨਾ ਲੈ ਗਏ ਹੋ। ਇਹ ਪੈਸਾ ਮੁੜ ਕੇ ਇਥੇ ਆਏਗਾ। ਕੈਪਟਨ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਪੈਸਾ ਹਜ਼ਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਚੇਹਰੇ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਚੇਹਰੇ ਬੜੇ ਖੁਸ਼ ਨੇ। ਬੀਬੀ ਜੀ ਤਾਂ ਬਾਗੋ ਬਾਗ ਹੋਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੈਂ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਕਦੇ ਏਨੇ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਵੇਖੇ ਜਿੰਨੇ ਅੱਜ ਖੁਸ਼ ਹਨ। ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਵੀ ਤਾੜੀਆਂ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਚਲੋ ਮੇਰੀ ਵੀ ਵਾਰੀ ਆਈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ, ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਤਾਂ ਕਹੋ ਨਹੀਂ ਤਾਂ... ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੈਟਰ ਹੈ ਤਾਂ ਬੋਲੋ, ਅਗਰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਬੈਠੋ।

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਪਰੂਫ ਹਨ, ਸਾਰਾ ਪਰੂਫ ਹੈ। ਮਿਸਟਰ ਅਸ਼ੋਕ ਗਰਚਾ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟ੍ਰਸਟ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬੜਾ ਇਮਾਨਦਾਰ ਮੁੰਡਾ ਸੀ ਆਖਿਰ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਛੁੱਟੀ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲੋਂ 100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਮੰਗਦੇ ਸੀ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਤਾਂ ਦੇ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਤਾਂ ਛੁੱਟੀ ਕਰ ਗਿਆ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੇ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟ੍ਰਸਟਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੇ ਖਾਣਾ ਹੈ? ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਟਾਈਮਜ਼ ਅਖਬਾਰ ਨੇ ਸਾਰੀ ਡਿਟੇਲ ਲਿਖੀ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਇਕ ਅਨੇਜਾ ਆਥੋਰਾਈਜ਼ਡ ਡੀਲਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਲਏ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ we are small fish, we are only facilitators. ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 60% ਅਮਾਊਂਟ ਲਓ ਬਲੈਕ ਵਿਚ। ਇਹ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਬਲੈਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚ ਇਹ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਜ਼ਿਟਿੰਗ ਕਾਰਡ ਤੇ 35 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਦੇਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਰਡ ਤੇ 35 ਰੁਪਏ ਲਿਖ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲ ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਾਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ (ਸਰਕਾਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਸਾਰੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਟੀ.ਵੀ. ਦੀ ਕੈਸਿਟ ਭੇਜਾਂਗਾ ਤਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਉਬਾਲਾ ਆਵੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਆਹ ਇਕ ਸ਼ੇਅਰ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਆ ਗਿਆ, ਵੈਸੇ ਤਾਂ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ]

ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੇਅਰ ਆਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਪਰ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸ਼ੇਅਰ ਹੈ ਕਿ

ਵਹੀ ਕਾਤਿਲ, ਵਹੀ ਮੁਖਬਿਰ, ਵਹੀ ਮੁਨਸਿਫ ਠਹਿਰੇ
ਅਕਰੱਬਾ, ਕਿਸ ਪਾਸ ਕਰੇਂ ਕਤਲ ਕਾ ਦਾਵਾ ਜਾ ਕਰ।

ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹੀ ਕਾਤਲ ਹੈ, ਇਹ ਮੁਨਸਿਫ਼ ਹੈ। ਕੀ ਫ਼ਾਇਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਆਈ.ਜੀ. ਜਾਂ ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ. ਨੂੰ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕੀ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਰੇਗਾ? ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਤੋਂ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਰਾਓ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਮੇਨ ਮੰਗ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਤੋਂ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਰਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਰਾ ਨਜਲਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਔਰ ਪਬਲਿਕ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਧੂੜ ਪਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਤੋਂ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਰਾਵਾਂਗੇ, ਜਿਸਦਾ ਕਲਪ੍ਰਿਟ ਹੀ ਚੀਫ਼ ਮਿਨਿਸਟਰ ਹੈ ਔਰ ਹੋਮ ਮਿਨਿਸਟਰੀ ਉਸਦੇ ਅੰਡਰ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੂੰ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਦਿਓਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਜੇ ਤੁਸੀਂ ਹੋਰ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਪਲਾਟ ਅੱਜ ਵੀ ਵੇਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨੇ ਸੇਫ-ਗਾਰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅੱਜ ਤੋਂ ਹੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਓ। ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਗੱਲ ਯਾਦ ਆ ਗਈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਇਸ ਨਾਲ ਢੁਕਦੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ। ਮੇਰੇ ਹਲਕੇ ਗਿੱਦੜਬਾਹੇ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਇਕ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣਾ ਯਾਰ ਬਾਣੀਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਰਿਉੜੀਆਂ, ਗੱਚਕ, ਮੂੰਗਫਲੀ ਆਦਿ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਉਸ ਦੇ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਰਿਉੜੀਆਂ, ਗੱਚਕ, ਮੂੰਗਫਲੀ ਆਦਿ ਬਚ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਚੋਰੀ ਬਾਰੇ ਅਫਸੋਸ ਕਰਨ ਜਾਂਦਾ, ਕੁਝ ਦਾਣੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਪਾ ਲੈਂਦਾ ਜਾਂ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾ ਲੈਂਦਾ। ਮੈਂ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਅਫਸੋਸ ਕਰਨ ਗਿਆ। ਕੁਦਰਤੀ ਗੱਲ ਹੈ ਰਿਉੜੀਆਂ, ਗੱਚਕ ਵੇਖ ਕੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਆ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਵੀ ਪੰਜ-ਚਾਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਖਾ ਲਈਆਂ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਨੁਕਸਾਨ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਬੋਲਿਆ, ਅਜੇ ਤਾਂ ਚੱਲੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ (ਹਾਸਾ) ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਥੇ ਵੀ ਅਜੇ ਪਲਾਟ ਵੇਚਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਚੱਲੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨੀ ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਵਰਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਉ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ, ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਬੋਲਣ ਵਾਸਤੇ ਮੈਟਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਗੱਲਾਂ ਬਹੁਤ ਹਨ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਕੱਲੀ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਲ ਕੇ ਇਲੈਕਸ਼ਨਾਂ ਲੜੀਆਂ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੁੱਡੇ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਲਗਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਚਾਓ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਵਿਚ ਹੀ ਹੈ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦੀ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਤਾ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਗਾ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਥੋਂ ਤੱਕ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵੀ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਲੈਰਿਟੀ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। (ਵਿਘਨ) ...(ਸ਼ੋਰ)

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ (ਚੌਧਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਛੱਜ ਤਾਂ ਬੋਲੇ, ਛਾਨਣੀ ਕੀ ਬੋਲੇ। ਹੁਣ ਬੈਠ ਕੇ ਸੁਣੋ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹੁਣ ਅਰਾਮ ਨਾਲ ਬੈਠੋ। ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਸੁਣੋ।

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ : ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੋ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਾਸਤੇ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਮੈਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵਜੂਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਫੋਕੀ ਸ਼ੋਹਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਉਥੇ ਟੈਂਡਰ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਠੇਕਾ ਲਿਆ ਹੈ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੀ ਲਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਟੈਂਡਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਨ, ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਹੀ ਠੇਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਹ ਠੇਕਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਰੈਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਆਇਆ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ। ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਵੀ ਬੁਲਾਇਆ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਟੈਂਡਰ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਦਾ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੀ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਤੁਸੀਂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਠੇਕਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਜਿਹੜਾ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਵੇਂ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ, ਟੈਂਡਰ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੰਸਟਰੱਕਸ਼ਨਜ਼ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜੋ ਇੰਸਟਰੱਕਸ਼ਨਜ਼ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਉਹ ਕੋਈ ਸੈਕਟਰੀ ਵੱਲੋਂ ਇਕੱਲਿਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਸਾਡੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਣ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ]

ਉਪਰੰਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਮੈਂ ਖੁਦ ਦੇਖਿਆ ਇੰਸਟਰੱਕਸ਼ਨਜ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਦੀ ਪੂਰਤੀ ਸਹੀ ਮਾਅਨਿਆਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਔਰ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਰਿਪਰਜੈਂਟੇਸ਼ਨ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ * ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਕੋਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗੱਲ ਕਾਰਨ...

(ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਘਨ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : * ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਥਾਂ ਗਲਤ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ। No interruption please. ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। Order please ਤੁਸੀਂ ਬੈਠੋ।

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜੋ ਆਰਡਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਵਾਲੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਚਲ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਗਲਤੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਿਉਂ ਸਸਪੈਂਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ?

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਇੰਸਟਰੱਕਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਲ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਮਹਿਕਮੇ ਵੱਲੋਂ ਜਦੋਂ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਨੇ ਇਕ ਰਿਪਰੇਜੈਂਟੇਸ਼ਨ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਤੀ। ਉਸੇ ਰਿਪਰੇਜੈਂਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੀ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕੇ ਘੋਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਰਿਪਰੇਜੈਂਟੇਸ਼ਨ ਜਿਹੜੀ ਆਈ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਕੇਸ ਚਲਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਮੈਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਤੋਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਓਪੀਨੀਅਨ ਮੰਗੀ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਗੱਲ ਠੀਕ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ ਇਸ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦਿਓ ਕਿ ਕੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੈਵਿਊ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਰਾਏ ਫਾਇਲ ਤੇ ਆਈ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨ ਹੈ, ਇਹ ਕੰਪੀਟੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡਾ ਜੋ ਸਟੈਂਡਿੰਗ ਆਰਡਰ ਹੈ, ਉਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਾਇਲ ਮਨਿਸਟਰ ਤੱਕ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਗਰਾਉਂਡ ਤੇ ਅਸੀਂ ਉਹ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਕੈਂਸਲ ਕਰਕੇ ਦੋਬਾਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਜਿਹੜਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੈਂਸਲ ਕਰਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਐਲ.ਆਰ. ਰਾਹੀਂ ਸੋਧਾਂ ਕਰਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ 52-53 ਇਤਰਾਜ਼ ਲਗਾਏ, ਅਸੀਂ 55 ਸੋਧਾਂ

* Expunged as ordered by the Chair.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਕਰਕੇ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਉਹ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਤੁਸੀਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਚ ਹੀ ਕਮੇਟੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਬਣਾਈ ਗਈ।... (ਇਸ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ** ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਸ਼ੋਰ ਸੀ)।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜਦੋਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਬੋਲੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਸੁਣੋ। No interruption please. ਜੋ ਕੁਝ ਮੇਰੀ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਬੋਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਸੁਣਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰੋ।

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ : ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਲ.ਆਰ. ਤੋਂ ਵੈਟ ਕਰਵਾ ਕੇ ਹੀ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਜਿਹੜਾ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਮੇਟੀ ਬਣੀ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਕਮੇਟੀ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਸੀ। ਉਸ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਨੁਮਾਇੰਦਾ, ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅਫਸਰ, ਬੈਠਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀਆਂ ਸਨ, ਇਹ ਉਸ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨੇ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਜਾਇੰਟ ਵੈਂਚਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ 70:30 ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਚਣਾ ਹੈ, ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੀਜ਼ ਤੇ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਕਿੰਨਾ ਹਿੱਸਾ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਦੇਖਣੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਡੇ ਐਗਜ਼ੇਕਟਿਵ ਅਫਸਰ ਨੇ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ ਕਿ ਇਹ ਜੋ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਹੈ, ਇਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਸਾਈਨ ਕਰੋ ਔਰ ਸਾਈਨ ਕਰਕੇ ਉਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ਤੁਸੀਂ ਕੰਮ ਚਲਾਉਣਾ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਜੋ ਵੀ ਕੀਤਾ, ਗਲਤ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ ਬਜਾਏ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸਾਈਨ ਕਰਨ ਦੇ, ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਜਿਹੜੀ ਸਾਡੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਆਈ ਕਿ ਜੋ ਗੌਰਮਿੰਟ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਆਈ ਹੈ, ਉਸ ਚਿੱਠੀ ਨੂੰ ਇਗਨੋਰ ਕਰ ਦਿਓ ਔਰ ਇਗਨੋਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ... (ਸ਼ੇਮ ਸ਼ੇਮ ਦੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ)

ਇਸ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।)

Mr. Speaker : No interruption.

** Not recorded as ordered by the Chair.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ : ਗੱਲ ਸੁਣੋ। ਚੇਅਰਮੈਨ, ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਨੇ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜੋ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਆਇਆ ਹੈ ਔਰ ਜੋ ਸਾਡੇ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਈ.ਓ. ਨੇ ਸਾਈਨ ਕਰਕੇ ਭੇਜਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਇਗਨੋਰ ਕਰ ਦਿਓ ਔਰ ਇਸ ਨੂੰ ਇਗਨੋਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਇੱਕ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਸਕਦੀ ਹੈ। (ਸ਼ੇਮ ਸ਼ੇਮ ਦੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ) ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਜਿੰਨੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸਟੈਬਲਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਗਲਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਔਰ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣਦਾ ਰਿਹਾ। (ਸ਼ੇਮ ਸ਼ੇਮ ਦੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ** ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।)

Mr. Speaker : No interruption, please take your seats. No interruption. It is not the way. Please keep quiet. ਜੋ ਬਗੈਰ ਪਰਮਿਸ਼ਨ ਬੋਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣੋ। ਚੁੱਪ ਕਰੋ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ) ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣੋ। This is not the way. It is not good behaviour. It is not up to the mark.

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ: ਮੈਂ ਅਰਜ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜਿੰਨੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਵਾਰਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਦਰੁੱਸਤ ਕਰੋ ਲੇਕਿਨ ਉਸ ਨੇ ਦਰੁੱਸਤ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਵਾਇਆ ਹੈ ਔਰ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਵਾਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਸਾਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਚੀਫ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। (ਸ਼ੇਮ ਸ਼ੇਮ ਦੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ) ਉਹ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਜੋ ... (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ) ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ ਤੇ ਲਾਭ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਜਿੰਨਾ ਰੌਲਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ (ਵਿਘਨ) ਮੈਂ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਲੱਭਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਐਵੇਂ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। (ਵਿਘਨ) ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਚੀਫ ਮਨਿਸਟਰ ਬਾਰੇ ਜੋ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਥੱਲੇ ਗੱਲ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਹ ਗਲਤ ਹੈ, ਇਹ ਝੂਠੀ ਹੈ। (ਵਿਘਨ) ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਕੇ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਹੋਣੀ

** Not recorded as ordered by the Chair.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਐਕਸ਼ਨ ਲਿਆ। ਜਿਹੜੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕੁਝ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ... (ਵਿਘਨ)... (ਸ਼ੋਰ)... ਵੱਡੇ ਚੋਰ ਤਾਂ ਇਹ ਹਨ। (ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ...(ਸ਼ੋਰ) ਇਹ ਵੱਡੇ ਚੋਰ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਰਾਂ ਨੂੰ ਬੋਲਣਾ ਬੰਦ ਕਰਾਓ (ਸ਼ੋਰ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕੋਈ ਚੋਰ ਨਹੀਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਲੁੱਟਿਆ ਹੈ। ...(ਸ਼ੋਰ)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਬਿਨਾਂ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ।)

Mr. Speaker (while standing on his legs) : Your behaviour is not good. Please take your seats. ਜਿਵੇਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਉਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣੋ। You are interrupting unnecessarily. (Interruption) Please take your seats. Please take your seats.

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਠੇਕੇਦਾਰ (ਸਰਦਾਰ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਗਰਚਾ, ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਐਵੇਂ ਰੌਲਾ ਪਾਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ...(ਵਿਘਨ) ...(ਸ਼ੋਰ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਕਹਿਣ ਦਿਓ। ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰਾਓ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾ ਰਹੇ ਸਨ।)

Mr. Speaker : (while standing on his legs) : Please take your seats. ਇਹ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। Sorry to say that it is not your good behaviour. Please take your seats. I am sorry to say that you are not behaving like a legislator. (Interruption) ਇਹ ਪਬਲਿਕ ਮੀਟਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਡਿਸਿਪਲਿਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਗੱਲ ਸੁਣਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ Then I am very sorry. Very sorry. Very sorry. Please take your seats. When I am standing why are you standing? It is indiscipline as you are disobeying the Chair. ਅਗਰ ਚੇਅਰ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਕੌਣ ਇੱਜ਼ਤ ਕਰੇਗਾ। Please take your seats. Please take your seats.

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰਾਓ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾ ਰਹੇ ਸਨ।)

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦਿਓ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਬੈਠੇ ਹੋ। ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਉਂ ਇਨਟਰੱਪਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। Very sorry. ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦਿਓ। ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵੀ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਹੈ। Take your seats. (interruption) ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਗੈਰ ਇੰਟਰੱਪਟ ਕਰਨ ਦੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ, ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੇ ਅਗਰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਬਜ਼ਰਵ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। I am sorry to say that behaviour of the Opposition Members is not good.

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ।

Mr. Speaker : First of all, please take your seats. ਸਾਰੇ ਖੜ੍ਹੇ ਨਾ ਹੋਵੋ। ਹਾਂ ਜੀ, ਤੁਹਾਡਾ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ ਕੀ ਹੈ?

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਕੋਈ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ: ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਤਦੇ ਹੀ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਜੇਕਰ ਆਖੇ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ। ਤਦੇ ਹੀ ਕੱਢਿਆ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ।

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਬੁਲਾਰਾ ਇਸ ਦੀ ਸਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਵੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਹਿੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਤਾਂ ਦੋ ਲਫਜ਼ੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ we want C.B.I inquiry. ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਸੈਟਿਸਫਾਈ ਹੋਣਗੇ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵੀ ਬੋਲਣਾ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਸੁਣ ਕੇ ਜਾਓ।

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ: ਤੁਸੀਂ ਸੁਣ ਕੇ ਜਾਣਾ, ਹੁਣ ਨੱਸਣ ਨੂੰ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੋ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਦੁੱਬਈ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਆਪ ਕਿੰਨੇ ਵਾਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਖੇ ਅਟੈਚੀ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਹਨ, ਕਈ ਵਾਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁੜਗਾਉਂ ਵਿਖੇ ਕਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕਰਕੇ ਉੱਥੇ ਹੋਟਲ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ...(ਵਿਘਨ)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਦਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਆਰਡਰ ਪਲੀਜ਼।

** Expunged as ordered by the Chair.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ: ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਖਤਮ ਕਰਾਂਗੇ, ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੱਥ ਪਾਵਾਂਗੇ। ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਨੱਥ ਪਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਚੀਫ ਮਨਿਸਟਰ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮੇਗਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਿਆ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ...(ਵਿਘਨ)। ਮੈਂ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਖਤਮ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਉੱਥੇ ਇਰੈਗੁਲੇਰੀਟੀਜ਼ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇਹ ਐਕਸ਼ਨ ਲਿਆ ਹੈ... (ਵਿਘਨ)। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਐਕਸ਼ਨ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ...(ਵਿਘਨ, ਸ਼ੋਰ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜੋ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਬਿਹੇਵ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ, ਇਹ unruly behaviour ਹੈ।

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ: ਇਹ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਰਾਧਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੀਫ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ, ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਇਨਕੁਆਰੀ ਮੁਕੱਰਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ...

SHORT ADJOURNMENT OF THE HOUSE

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈਲ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜੋ ਨਾਅਰੇ ਮਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਸ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋ ਪ੍ਰੰਤੂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਬਿਹੇਵ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹਾਊਸ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਲਈ ਐਡਜਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। The House stands adjourned for half-an-hour for today.

12.12 P.M. (The Sabha then adjourned and reassembled at 12.42 P.M.)

** Not recorded as ordered by the Chair.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

ADJOURNMENT MOTION UNDER RULE 59
(RESUMPTION)

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ....

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹਾਂ ਜੀ, ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁਣਗੇ।

ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਮੈਂ ਵੀ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਸਾਡਾ ਹਾਲੇ ਟਾਈਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਬੋਲਣਾ ਤਾਂ ਹੈ ਹੀ। ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਵੇਖ ਲਵੋ ਕਿ ਕਦੋਂ ਟਾਈਮ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਅਗਰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਬੋਲਣਗੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਲਾਸਟ ਵਿਚ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹਾਂ ਜੀ, ਸੂਦ ਸਾਹਿਬ।

ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ): ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਜ ਜਿਹੜਾ ਮੁੱਦਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਚ ਹੈ, ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਮੇਜ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੀ ਇਮੇਜ ਬਣੇਗੀ, ਇਸ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਫੈਕਟਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਫੈਕਟਸ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਖੇ ਹਨ। ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਫੈਕਟਸ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ ਔਰ ਇਹ ਗੱਲ ਇੱਥੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਥੀ ਜੋ ਸਨ, ਉਹ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਘਪਲੇ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਬੇਕਾਇਦਗੀਆਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਰਹੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਘਪਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸਕੈਂਡਲ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਵੱਡੀਆਂ ਬੇਕਾਇਦਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀਆਂ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਪ੍ਰਾਈਮ ਲੈਂਡ ਤੇ ਜਿਸ ਤੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਮਾੱਲ ਬਣ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਇੱਕ ਐਸੀ ਕੰਪਨੀ...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਰੇਪੀਟੀਸ਼ਨ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਗਰ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਹਿ ਲਓ।

ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ : ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਜੋ ਸਵਾਲ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ... ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਅਨਾਊਂਸਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਹੈ ਬੜਾ ਮਾੜਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਮੈਂ ਜ਼ਰੂਰ ਗਰੇਟਫੁਲ ਹੋਵਾਂਗਾ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰੈਸ ਦਾ ਜਿਹੜੀ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰੈਸ ਹੈ ਉਹ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਦਾ ਚੌਥਾ ਥੰਮ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਹੈਲਦੀ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਡਾ ਰੋਲ ਪਲੇਅ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਹਨ ਉਸ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਪ੍ਰੈਸ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦਿਨ ਰਾਤ ਲੁਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਟਾਈਮਜ਼ ਅਤੇ ਜੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਵੀ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸਕੈਂਡਲਜ਼ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਸਕੀਏ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਹੋਇਆਂ ਹਨ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਸਕੀਏ। ਜਿਸ ਜਮੀਨ ਤੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਉਹ ਰੈਜੀਡੈਂਸ਼ੀਅਲ ਏਰੀਆ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਬਣਵਾ ਲਿਆ, ਬਲੂ ਪ੍ਰਿੰਟ ਬਣਵਾ ਲਿਆ। ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਨਕਸ਼ਾ ਬਣਵਾਕੇ ਲੈਂਡ ਯੂਜ਼ ਚੇਂਜ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਨਕਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਜੁਆਇੰਟ ਵੈਂਚਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਨਕਸ਼ਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸੈਂਕਸ਼ਨ ਆਟੋਮੈਟੀਕਲੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ, ਸਪੀਕਰ ਸਹਿਬ, ਨਕਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਜੁਆਇੰਟ ਵੇਂਚਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੇਂਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਜਦ ਇਸ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਬਜਾਏ ਫਰੀਹੋਲਡ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਆਟੋਮੈਟੀਕਲੀ ਉਹ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਗੱਲ ਜਿਹੜੀ ਹੈ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਵਲੋਂ ਵੀ ਇਹ ਮੰਗ ਹੈ ਅਤੇ ਐਸ.ਏ.ਡੀ. ਵਲੋਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨਕੁਆਰੀ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਤੋਂ ਕਰਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜੇ ਫੇਅਰ ਪਲੇਅ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਰੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹਰਜ਼ ਕੀ ਹੈ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਇਨਕੁਆਰੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਰਾਉਣਾ, ਫਿਰ ਉਹ ਇਨਕੁਆਰੀ ਕੀ ਹੋਈ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਆ ਗਈ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਮੈਂ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਇਨਕੁਆਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਇਨਕੁਆਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਵਾਸਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਦੇਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਲੀਅਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਮਾਰਕ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਰ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ, ਹਰ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਵਿਚ ਬੜੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਘਪਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ...

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Mr. Speaker : Resume your seat. ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਆ ਗਈ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਜੇ ਇਹ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਨਾ ਗਈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਇਨਵੈਸਟਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਤਸ਼ਰੀਫ ਰੱਖੋ।

ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਘਪਲੇ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਮੁੱਦੇ ਹਨ...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਬੈਠੋ। Take your seat.

ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਟਰੇਨ ਦੀ ਟੱਕਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਲਾਲ ਬਹਾਦੁਰ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨੇ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ....** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਬੋਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਬੈਠੋ। (ਵਿਘਨ)

ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ : ** ** ** (ਵਿਘਨ)

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਕੁਮਿਟਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ, ਉਸਨੂੰ ਆਨਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ, ਇਹ ਏਥੇ ਪੁਰਾਣੀ ਕੁਮਿਟਮੈਂਟ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ, Punjab Chief Minister Amarinder Singh on Thursday said that he was prepared for a C.B.I. inquiry in any of the corruption charges levelled against him. Replying to debate on the adjournment motion, the Chief Minister said any complaint against him would be referred to the Vidhan Sabha Speaker Dr. Kewal Krishan and he would take no time to refer it to the C.B.I. ਜੇ ਇਹ ਕੁਮਿਟਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਕੁਮਿਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਆਨਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

Chief Minister : Let me answer.

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਕੀ ਆਂਸਰ ਕਰੋਗੇ ?

** Not recorded as ordered by the Chair.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਆਂਸਰ ਕਰਾਂਗੇ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਉਚੀ ਉਚੀ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰਨ ਲਗ ਗਏ। ਸਦਨ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਸ਼ੋਰ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਨਾਅਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਗੱਲ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ) Chief Minister is on his legs. ਸੁਣੋ ਤੁਸੀਂ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ) please let the Chief Minister speak, let him reply. (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਤਾਂ ਦਿਉ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣੋ। (ਸ਼ੋਰ)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸਦਨ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਸ਼ੋਰ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਟਰੇਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਿਜ਼ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ। ਸਦਨ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਸ਼ੋਰ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।)

ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਆ ਗਈ ਹੈ। Please take your seats. ਬੈਠ ਜਾਉ। It is very sad, it is absurd. ਤੁਸੀਂ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ) ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਪੌਣਾ ਘੰਟਾ ਬੋਲੇ ਹੋ। (ਵਿਘਨ) Please take your seats. Please cooperate. (Noise) (Interruptions) Take your seats. This is not the order of the House. Please take your seats.

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।)

Very sorry. ਆਨਰੇਬਲ ਮੈਂਬਰਜ਼, ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ, ਹਾਊਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ

** Not recorded as ordered by the Chair.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ]

ਚੱਲਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਟਰੇਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਿਜ਼ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰਜ਼ ਤਾਂ ਨਾ ਖੜਨ। ਟਰੇਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਿਜ਼ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਬੈਠ ਜਾਣ। Please take your seats. (Noise) (Interruptions)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਨ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰਦੇ ਹੋਏ ਵੈੱਲ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਆ ਗਏ।) (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

SHORT ADJOURNMENT OF THE HOUSE

Mr. Speaker : I am sorry to observe the unruly behaviour of the Opposition Members. I again adjourn the House for half an hour more.

12.55 P.M. (The Sabha then adjourned and reassembled at 1.25 P.M.)

ADJOURNMENT MOTION UNDER RULE 59 (*RESUMPTION*)

Mr. Speaker : I request the Hon'ble Members to hear the Leader of the House, C.M. Sahib.

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਜ ਏਥੇ... (ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੋਰ)... (ਵਿਘਨ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਨੂੰ ਤੋੜ ਰਹੇ ਹੋ। You are killing democracy. You are against democratic norms. Please hear C.M. Sahib. (interruptions)

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੋ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੇ ਗੱਲ ਕਹੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਮੇਰੇ ਤੇ ਕਈ ਐਸਪਰਸ਼ਨਜ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਸਰਕਾਸਟਿਕ ਰਿਮਾਰਕਸ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਲੇਕਿਨ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਸੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਬਲਿਕ ਨੂੰ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

** Not recorded as ordered by the Chair.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

(ਇਸ ਵੇਲੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈੱਲ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਜੋ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਤੋਂ ਉਠ ਕੇ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। No recording please.

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਪਹਿਲਾਂ ਪੱਖ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟ੍ਰਸਟ ਵਿੱਚ ਇਰੈਗੂਲਰਟੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਪੱਖ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ under the table ਬਲੈਕ ਮਨੀ ਵਿੱਚ ਸੇਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਸੇਲ ਹੋਈ (ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੋਰ... ਵਿਘਨ) ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਸੇਲ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਹਦੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮੁੱਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਰੈਗੁਲੈਰਟੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਸਦੇ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਆਲਰੈਡੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦੇ ਆਈ.ਜੀ. ਨੂੰ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ... (ਇਸ ਵੇਲੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੈਲ ਆਫ ਦੀ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਫ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।

Mr. Speaker : Slogans are not to be recorded.

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਉਸ ਤੇ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਸੁਪਰਸੀਡ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਇੱਥੋਂ ਆਪਣੇ ਇਕ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਲਾਇਆ,... (ਵਿਘਨ)... ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਰੇਗਾ। ...ਅਗਰ ਇਹਦੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੱਲਾਂ ਨਿਕਲਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਫਿਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਵਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸਦੀ ਇਨਕੁਆਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਇਹਦੇ ਵਿੱਚ ਬੜਾ ਘਪਲਾ ਹੈ it is totally / imagination on the part of the Leader of the Opposition. ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜੇ ਤੱਕ ਉਸ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੀ ਕੇਵਲ ਬੇਸਮੈਂਟ ਹੀ ਬਣੀ ਹੈ। This is one of the prestigious projects for the Punjab. ਇਸਦੇ ਵਿੱਚ ਮਲਟੀਪਲੈਕਸਿਜ਼ ਬਣਨਗੇ, ਹੋਟਲਜ਼ ਬਣਨਗੇ, ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਸੈਂਟਰਜ਼ ਹੋਣਗੇ, ਫੂਡ ਕੋਰਟਸ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੋ ਕੁਝ ਇਕ ਮਾਡਰਨ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਇਹਦੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ...(ਵਿਘਨ...)... ਲੇਕਿਨ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਰੈਗੁਲੈਰਟੀ ਹੋਈ ਹੈ, if at any stage any irregularity is found to have been committed, we will certainly look into that and we will probe that ਜਿਹੜੇ ਇਹ ਇਸ਼ੂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਇਨਕੁਆਰੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, I am not for that. (ਵਿਘਨ) Vigilance inquiry has been given to an I.G who has been given one month time to give preliminary report about this problem. The agreement was signed by the Chairman Improvement

** Not recorded as ordered by the Chair.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

Trust. ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪਰੂਵਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਦੂਜਾ ਜਿਹੜਾ ਰੇਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਪਾਇਆ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੇ ਹਾਲੇ ਦੇਖਿਆ ਨਹੀਂ। ਤੀਸਰਾ, as per the current situation ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਰੇਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਹੈ it is not valid in the eyes of law. ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਕੈਸ਼ ਡੋਨੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ...(ਵਿਘਨ) ...(ਸ਼ੋਰ)... (ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹਾਲੇ ਵੀ ਵੈਲ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਫ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸਲੋਗਨਜ਼ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। Slogans should not be recorded.

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਜਿਹੜਾ ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਹੈ ਇਸ ਦੀ ਟੋਟਲ ਕਾਸਟ 1500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਉਹਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਾਲੇ 90 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਲੱਗੇ ਹਨ। It is going on, it is to be built. ਇਹਦੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਅੰਕੜੇ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੱਥੋਂ ਲਿਆ ਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। The figures given by the Leader of the Opposition is a figment of his imagination. ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ 2,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਾ ਗਏ, 2,500 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਾ ਗਏ...

The cost of project is Rs. 1500 Crores in its entirety. Now since the Trust has been dissolved and valid agreement will be made, the Government's interest would be safeguarded. We are only an umbrella organisation that looks into it. It is an agreement between the Improvement Trust and the Private Party. (At this stage the members of the Shiromani Akali Dal and BJP gheraoed the Chief Minister) The Agreement has to be seen in its full form. I assure the House, we will look into every aspect. They are wanting to create a sensational story. That is all. Nothing else. Sir, in this matter I assure the House that I will go into each and every aspect of it when the report comes. Thank you, Speaker Sahib.

(ਇਸ ਵੇਲੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈਲ-ਆਫ-ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸ਼ੋਰ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇ ਰਿਹਾ।)

** Not recorded as ordered by the Chair.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

CALL ATTENTION NOTICES UNDER RULE 66

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹੁਣ ਅਗਲਾ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਕਾਲ-ਅਟੈਂਸ਼ਨ ਨੋਟਿਸ। ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ।

(ਇਸ ਵੇਲੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈਲ-ਆਫ-ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਅਗਲਾ ਕਾਲ ਅਟੈਂਸ਼ਨ ਨੋਟਿਸ ਸਰਦਾਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂੰਦੜ।

(ਇਸ ਵੇਲੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈਲ-ਆਫ-ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਅਗਲੀ ਕਾਲ ਅਟੈਂਸ਼ਨ ਵੀ ਸਰਦਾਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂੰਦੜ ਹੁਰਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਲ ਅਟੈਂਸ਼ਨ ਮੂਵ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬੜੇ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।

Mr. Speaker : I warn all the Members to go to their seats. Your unruly behaviour is obstructing the proceedings of the House. I warn you for the second time. Please go to your seats. By your unruly behaviour you are obstructing the proceedings of the House.

MOTION UNDER RULE 97

Mr. Speaker : Deputy Chief Minister to move the motion under Rule 97.

Deputy Chief Minister (Shrimati Rajinder Kaur Bhattal) : Sir, I beg to move –

> That the Members of the House belonging to Shiromani Akali Dal and BJP who are present in the House and who are deliberately obstructing the proceedings of the House against

** Not recorded as ordered by the Chair.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[Deputy Chief Minister]

the repeated orders of the Chair and have thereby committed contempt of the House be suspended from the service of the House for the remainder period of the Session.

Mr. Speaker : Motion moved –

That the Members of the House belonging to Shiromani Akali Dal and BJP who are present in the House and who are deliberately obstructing the proceedings of the House against the repeated orders of the Chair and have thereby committed contempt of the House be suspended from the service of the House for the remainder period of the Session.

Mr. Speaker : Question is –

That the Members of the House belonging to Shiromani Akali Dal and BJP who are present in the House and who are deliberately obstructing the proceedings of the House against the repeated orders of the Chair and have thereby committed contempt of the House be suspended from the service of the House for the remainder period of the Session.

The motion was carried

(The Members belonging to Shiromani Akali Dal and BJP kept standing in the well of House and continued raising slogans)

SHORT ADJOURNMENT OF THE HOUSE

Mr. Speaker : I am constrained to adjourn the House for one hour again.

1.30 P.M. (The Sabha then adjourned and reassembled at 2.30 P.M.)

(At this stage Hon'ble Members from the Opposition belonging to the Shiromani Akali Dal and Bhartiya Janata Party were raising slogans while sitting in their seats.)

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Mr. Speaker : I request the suspended Hon'ble Members to withdraw from the House, as they are suspended. No slogans are to be recorded.

PRESENTATION OF THE FIRST REPORT OF THE BUSINESS ADVISORY COMMITTEE

Mr. Speaker : I have to present to the House the First Report of the Business Advisory Committee which reads as under :-

After consideration the Committee recommended that the following Business be transacted at the sittings of the Vidhan Sabha from 15th September, 2006 to 19th September, 2006.

Friday, the 15th September, 2006 (10.00 AM)	Legislative Business	
Saturday, the 16th September, 2006 Sunday, the 17th September, 2006	Holidays	
Monday, the 18th September, 2006	Off-day	
Tuesday, the 19th September, 2006 (2.00 PM)	i)	Discussion on two official Resolutions – 2 Hours
	ii)	Legislative Business
	iii)	Motion under Rule 16 regarding adjournment of the House sine-die.

If any rule/rules of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Punjab Vidhan Sabha (Punjab Legislative Assembly) is/ are inconsistent with the above recommendations, that/those rule/rules shall stand suspended to that extent.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Minister For Local Government Pariamentary Affairs, Labour & Employment and Elections (Chaudhary Jagjit Singh) : Sir, I beg to move –

That this House agrees with the recommendations contained in the First Report of the Business Advisory Committee.

Mr. Speaker : Motion moved –

That this House agrees with the recommendations contained in the First Report of the Business Advisory Committee.

Mr. Speaker : Question is –

That this House agrees with the recommendations contained in the First Report of the Business Advisory Committee.

The motion was carried.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Mr. Speaker : Now, Minister for Parliamentary Affairs to lay the Papers.

Minister for Local Government, Parliamentary Affairs, Labour & Employment and Elections (Chaudhary Jagjit Singh) : Sir, I beg to lay on the Table –

1. i) The Punjab Herd Registration Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 1 of 2006);

   ii) The Punjab School Teachers' Re-employment Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 2 of 2006);

   iii) The Punjab Private Health Sciences Educational Institutions (Regulation of Admission, Fixation of Fee and Making of Reservation) Amendment Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 3 of 2006);

   iv) The Punjab Municipal (Amendment) Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 4 of 2006);

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

v) The Punjab Municipal Corporation (Amendment) Ordinance 2006 (Punjab Ordinance No. 5 of 2006)

vi) The Punjab Municipal Fund Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 6 of 2006);

vii) The Punjab Plastic Carry Bags (Manufacture, Usage and Disposal) Control (Amendment) Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 7 of 2006);

viii) The Punjab State Vigilance Commission Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 8 of 2006);

ix) The Punjab Value Added Tax (Second Amendment) Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 9 of 2006);

x) The Punjab Excise (Amendment) Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 10 of 2006); and

xi) The Punjab Courts (Amendment) Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 11 of 2006);

as required under article 213(2)(a) of the Constitution of India.

2. The 39th Annual Report and Accounts of Punjab Agro Industries Corporation Ltd. for the year 2004-05, as required under Section 619-A of the Companies Act, 1956.

3. The Notification regarding Implementation of "Right to Information Act, 2005"-Non applicability of the Act to the Intelligence and Security Organizations, as required under Section 24(5) of the Right to Information Act, 2005.

4. The Annual Statement of Accounts of the Punjab State Electricity Board for the year 2004-2005 alongwith statement showing the objects for placing the above said Accounts, as required under Section 69(5) of the Electricity (Supply) Act, 1948.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[Minister for Local Government, Parliamentary Affairs, Labour & Employment and Elections]

5. The 16th Annual Report of the Punjab Khadi and Village Industries Board for the year 1998-1999, as required under Section 28 of the Punjab Khadi and Village Industries Board Act, 1955.

6. The Annual Report of the Punjab Health Systems Corporation for the year 2004-05, as required under Section 21(4) of the Punjab Health Systems Corporation Act, 1996.

7. The 5th Annual Report of the Punjab State Bus Stand Management Company Limited for the year 1999-2000, as required under Section 619-A of the Companies Act, 1956.

8. The Annual Reports of the Punjab Public Service Commission for the years 2000-2001 and 2001-2002, as required under Article 323(2) of the Constitution of India alongwith Explanatory Memorandum.

9. The Notification No. 282/PB/2006, dated 19.6.2006 and Notification No. 282/PB/2005, dated 12.12.2005 regarding Delimitation of Parliamentary and Assembly Constituencies in the State of Punjab, as required under Section 10(3) of the Delimitation Act, 2002.

LEGISLATIVE BUSINESS

(i) THE PUNJAB VALUE ADDED TAX (SECOND AMENDMENT) BILL, 2006 (REPLACING ORDINANCE)

Minister for Excise & Taxation and Printing & Stationery (SARDAR SARDUL SINGH) : Sir, I beg to introduce the Punjab Value Added Tax (Second Amendment) Bill.

Sir, I also beg to move –

That the Punjab Value Added Tax (Second Amendment) Bill be taken into consideration at once.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Mr. Speaker : Motion moved –

That the Punjab Value Added Tax (Second Amendment) Bill be taken into consideration at once.

Mr. Speaker : Discussion, if any – ?

(At this stage no Hon'ble Member rose to speak)

Mr. Speaker : Question is –

That the Punjab Value Added Tax (Second Amendment) Bill be taken into consideration at once.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the House will proceed to consider the Bill Clause-by-Clause.

Sub-Clause(2) of Clause 1

Mr. Speaker : Question is –

That Sub Clause (2) of Clause 1 stand part of the Bill.

The motion was carried.

Clauses 2 and 3

Mr. Speaker : As there is no amendment to Clauses 2 and 3, if the House agrees, these clauses be put together to the vote of the House.

(Voices : ***Yes, Yes)***

Mr. Speaker : Question is –

That Clauses 2 and 3 stand part of the Bill.

The motion was carried.

Sub-Clause (1) of Clause 1

Mr. Speaker : Question is –

That Sub-Clause(1) of Clause 1 stand part of the Bill.

The motion was carried.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

(At this stage Hon'ble Members of the Shiromani Akali Dal and Bhartiya Janata Party were raising ** Slogans while sitting in their seats.)

Mr. Speaker : Slogans should not be recorded.

TITLE

Mr. Speaker : Question is –

That Title be the Title of the Bill.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the Minister to move that the Bill be passed.

Minister for Excise & Taxation and Printing & Stationery (Sardar Sardul Singh) : Sir, I beg to move –

That the Punjab Value Added Tax (Second Amendment) Bill be passed.

Mr. Speaker : Motion moved –

That the Punjab Value Added Tax (Second Amendment) Bill be passed.

Mr. Speaker : Question is –

That the Punjab Value Added Tax (Second Amendment) Bill be passed

The motion was carried.

(ii) THE PUNJAB EXCISE (AMENDMENT) BILL, 2006 (REPLACING ORDINANCE)

Minister for Excise & Taxation and Printing & Stationery (Sardar Sardul Singh) : Sir, I beg to introduce the Punjab Excise

** Not recorded as ordered by the Chair.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

(Amendment) Bill.

Sir, I also beg to move –

That the Punjab Excise (Amendment) Bill be taken into consideration at once.

Mr. Speaker : Motion moved –

That the Punjab Excise (Amendment) Bill be taken into consideration at once.

Mr. Speaker : Discussion, if any ?

(At this stage no Hon'ble Member rose to speak).

Mr. Speaker : Question is –

That the Punjab Excise (Amendment) Bill be taken into consideration at once.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the House will proceed to consider the Bill clause by clause.

Sub-Clause (2) of Clause 1

Mr. Speaker : Question is –

That Sub-Clause (2) of Clause 1 stand part of the Bill

The motion was carried.

(At this stage Hon'ble Members of the Shiromani Akali Dal and Bhartiya Janata Party were raising ** slogans while sitting in their seats.)

Mr. Speaker : No slogans are to be recorded.

** Not recorded as ordered by the Chair.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Clauses 2 to 4

Mr. Speaker : As there is no amendment to Clauses 2 to 4, if the House agrees, these clauses be put together to the vote of the House.

(Voices : *Yes, Yes)*

Mr. Speaker : Question is –

That Clauses 2 to 4 stand part of the Bill

The motion was carried.

Sub-clause (1) of Clause 1

Mr. Speaker : Question is –

That Sub-clause (1) of Clause 1 stand part of the Bill.

The motion was carried.

(At this stage, Hon'ble Members of Shiromani Akali Dal and Bhartiya Janata Party were raising ** slogans while standing in the well of the House.)

Mr. Speaker : Slogans should not be recorded.

TITLE

Mr. Speaker : Question is –

That Title be the Title of the Bill.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now, the Minister to move that the Bill be passed.

Minister for Excise & Taxation and Printing & Stationery (Sardar Sardul Singh) : Sir, I beg to move –

That the Punjab Excise (Amendment) Bill be passed.

** Not recorded as ordered by the Chair.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Mr. Speaker : Motion moved.

That the Punjab Excise (Amendment) Bill be passed.

Mr. Speaker : Question is –

That the Punjab Excise (Amendment) Bill be passed.

The motion was carried.

(iii) THE PUNJAB MUNICIPAL (AMENDMENT) BILL, 2006 (REPLACING ORDINANCE)

Mr. Speaker : This is also an amendment Bill. Local Bodies Minister to move this Bill.

Minister for Local Government, Parliamentary Affairs, Labour & Employment and Elections (Chaudhary Jagjit Singh) : Sir, I beg to introduce the Punjab Municipal (Amendment) Bill.

Sir, I also beg to move –

That the Punjab Municipal (Amendment) Bill be taken into consideration at once.

Mr. Speaker : Motion moved –

That the Punjab Municipal (Amendment) Bill be taken into consideration at once.

Mr. Speaker : Discussion, if any ?

(At this stage, nobody rose to speak)

Mr. Speaker : Question is –

That the Punjab Municipal (Amendment) Bill be taken into consideration at once.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the House will proceed to consider the Bill Clause by Clause.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

Sub Clauses (2) of Clause 1

Mr. Speaker : Question is –

That Sub-Clause (2) of Clause 1 stand part of the Bill.

The motion was carried.

Clauses 2 and 3

Mr. Speaker : As there is no amendment to Clauses 2 and 3, if the House agrees, these clauses be put together to the vote of the House.

(Voices : ***Yes, Yes)***

Mr. Speaker : Question is –

That Clauses 2 and 3 stand part of the Bill.

The motion was carried.

Sub-Clause (1) of Clause 1

Mr. Speaker : Question is –

That sub-Clause (1) of Clause 1 stand part of the Bill.

The motion was carried.

TITLE

Mr. Speaker : Question is –

That Title be the Title of the Bill.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the Minister to move that the Bill be passed.

Minister for Local Government, Parliamentary Affairs, Labour & Employment and Elections (Chaudhary Jagjit Singh): Sir, I beg to move –

That the Punjab Municipal (Amendment) Bill be passed.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Mr. Speaker : Motion moved –

That the Punjab Municipal (Amendment) Bill be passed.

Mr. Speaker : Question is –

That the Punjab Municipal (Amendment) Bill be passed.

The motion was carried.

(iv) THE PUNJAB MUNICIPAL CORPORATION (AMENDMENT) BILL, 2006 (REPLACING ORDINANCE)

Mr. Speaker : Now the Local Bodies Minister to move the Bill.

Minister for Local Government, Parliamentary Affairs, Labour & Employment and Elections (Chaudhary Jagjit Singh): Sir, I beg to introduce the Punjab Municipal Corporation (Amendment) Bill.

Sir, I also beg to move –

That the Punjab Municipal Corporation (Amendment) Bill be taken into consideration at once.

Mr. Speaker : Motion moved –

That the Punjab Municipal Corporation (Amendment) Bill be taken into consideration at once.

Mr. Speaker : Discussion, if any ?

(At this stage, nobody rose to speak)

Mr. Speaker : Question is –

That the Punjab Municipal Corporation (Amendment) Bill be taken into consideration at once.

The motion was carried.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Mr. Speaker : Now the House will proceed to consider the Bill Clause by Clause.

Sub Clause (2) of Clause 1

Mr. Speaker : Question is –

That Sub Clause (2) of Clause 1 stand part of the Bill.

The motion was carried.

Clauses 2 and 3

Mr. Speaker : As there is no amendment to Clauses 2 and 3, if the House agrees, these Clauses be put together to the vote of the House.

(Voices : ***Yes, Yes*** **)**

Mr. Speaker : Question is –

That Clauses 2 and 3 stand part of the Bill.

The motion was carried.

Sub Clause (1) of Clause 1

Mr. Speaker : Question is –

That Sub Clause (1) of Clause 1 stand part of the Bill.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Slogans should not be recorded.

TITLE

Mr. Speaker : Question is –

That Title be the Title of the Bill.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the Minister to move that the Bill be passed.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Minister for Local Government, Parliamentary Affairs, Labour & Employment and Elections (Chaudhary Jagjit Singh): Sir, I beg to move –

> That the Punjab Municipal Corporation (Amendment) Bill be passed.

Mr. Speaker : Motion moved –

> That the Punjab Municipal Corporation (Amendment) Bill be passed.

Mr. Speaker : Question is –

> That the Punjab Municipal Corporation (Amendment) Bill be passed.

The motion was carried.

(v) THE PUNJAB MUNICIPAL FUND BILL, 2006 (REPLACING ORDINANCE)

Mr. Speaker : Now the Local Bodies Minister to move the Bill.

Minister for Local Government, Parliamentary Affairs, Labour & Employment and Elections (Chaudhary Jagjit Singh): Sir, I beg to introduce the Punjab Municipal Fund Bill.

Sir, I also beg to move –

> That the Punjab Municipal Fund Bill be taken into consideration at once.

Mr. Speaker : Motion moved –

> That the Punjab Municipal Fund Bill be taken into consideration at once.

Mr. Speaker : Discussion, if any ?

(At this stage, nobody rose to speak)

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

Mr. Speaker : Question is –

That the Punjab Municipal Fund Bill be taken into consideration at once.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the House will proceed to consider the Bill Clause by Clause.

Sub Clause (2) of Clause 1

Mr. Speaker : Question is –

That Sub Clause (2) of Clause 1 stand part of the Bill.

The motion was carried.

Clauses 2 to 14

Mr. Speaker : As there is no amendment to Clauses 2 to 14, if the House agrees, these Clauses be put together to the vote of the House.

(Voices : *Yes, Yes* **)**

Mr. Speaker : Question is –

That Clauses 2 to 14 stand part of the Bill.

The motion was carried.

Sub Clause (1) of Clause 1

Mr. Speaker : Question is –

That Sub Clause (1) of Clause 1 stand part of the Bill.

The motion was carried.

TITLE

Mr. Speaker : Question is –

That Title be the Title of the Bill.

The motion was carried.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Mr. Speaker : Now the Minister to move that the Bill be passed.

Minister for Local Government, Parliamentary Affairs, Labour & Employment and Elections (Chaudhary Jagjit Singh): Sir, I beg to move –

That the Punjab Municipal Fund Bill be passed.

Mr. Speaker : Motion moved –

That the Punjab Municipal Fund Bill be passed.

Mr. Speaker : Question is –

That the Punjab Municipal Fund Bill be passed.

The motion was carried.

(At this stage Hon'ble Members of Shiromani Akali Dal and Bharatiya Janta Party were raising ** slogans while standing in the well of the House.)

Mr. Speaker : Slogan should not be recorded at all.

(vi) THE PUNJAB STATE VIGILANCE COMMISSION BILL, 2006 (REPLACING ORDINANCE)

Mr. Speaker : Now Local Bodies Minister to move the Bill.

Minister for Local Government, Parliamentary Affairs, Labour & Employment and Elections (Chaudhary Jagjit Singh): Sir, I beg to introduce the Punjab State Vigilance Commission Bill.

Sir, I also beg to move –

That the Punjab State Vigilance Commission Bill be taken into consideration at once.

** Not recorded as ordered by the Chair.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Mr. Speaker : Motion moved –

That the Punjab State Vigilance Commission Bill be taken into consideration at once.

Mr. Speaker : Discussion, if any ?

(At this stage, nobody rose to speak)

Mr. Speaker : Question is –

That the Punjab State Vigilance Commission Bill be taken into consideration at once.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the House will proceed to consider the Bill Clause by Clause.

Sub Clause (2) of Clause 1

Mr. Speaker : Question is –

That Sub Clause (2) of Clause 1 stand part of the Bill.

The motion was carried.

Clauses 2 to 26

Mr. Speaker : As there is no amendment to Clauses 2 to 26, if the House agrees, these Clauses be put together to the vote of the House.

(Voices : *Yes, Yes*)

Mr. Speaker : Question is –

That Clauses 2 to 26 stand part of the Bill.

The motion was carried.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Sub Clause (1) of Clause 1

Mr. Speaker : Question is –

That Sub Clause (1) of Clause 1 stand part of the Bill.

The motion was carried.

TITLE

Mr. Speaker : Question is –

That Title be the Title of the Bill.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the Minister to move that the Bill be passed.

Minister for Local Government, Parliamentary Affairs, Labour & Employment and Elections (Chaudhary Jagjit Singh): Sir, I beg to move –

That the Punjab State Vigilance Commission Bill be passed.

Mr. Speaker : Motion moved –

That the Punjab State Vigilance Commission Bill be passed.

Mr. Speaker : Question is –

That the Punjab State Vigilance Commission Bill be passed.

The motion was carried.

(vii) THE PUNJAB PLASTIC CARRY BAGS (MANUFACTURE, USAGE AND DISPOSAL) CONTROL (AMENDMENT) BILL, 2006 (REPLACING ORDINANCE)

Mr. Speaker : Minister to introduce the Bill.

Minister for Industries & Commerce and Environment (Shri Avtar Henry): Sir, I beg to introduce the Punjab Plastic Carry Bags (Manufacture, Usage and Disposal) Control (Amendment) Bill.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[Minister for Industries & Commerce and Environment]

Sir, I also beg to move –

That the Punjab Plastic Carry Bags (Manufacture, Usage and Disposal) Control (Amendment) Bill be taken into consideration at once.

Mr. Speaker : Motion moved –

That the Punjab Plastic Carry Bags (Manufacture, Usage and Disposal) Control (Amendment) Bill be taken into consideration at once.

Mr. Speaker : Discussion, if any ?

(nobody rose to speak)

Mr. Speaker : Question is –

That the Punjab Plastic Carry Bags (Manufacture, Usage and Disposal) Control (Amendment) Bill be taken into consideration at once.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the House will proceed to consider the Bill Clause by Clause.

Sub Clause (2) of Clause 1

Mr. Speaker : Question is –

That Sub Clause (2) of Clause 1 stand part of the Bill.

The motion was carried.

Clauses 2 and 3

Mr. Speaker : As there is no amendment to Clauses 2 and 3, if the House agrees, these Clauses be put together to the vote of the House.

(Voices : ***Yes, Yes*** **)**

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Mr. Speaker : Question is –

That Clauses 2 and 3 stand part of the Bill.

The motion was carried.

Sub Clause (1) of Clause 1

Mr. Speaker : Question is –

That Sub Clause (1) of Clause 1 stand part of the Bill.

The motion was carried.

TITLE

Mr. Speaker : Question is –

That Title be the Title of the Bill.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the Minister to move that the Bill be passed.

Minister for Industries & Commerce and Environment (Shri Avtar Henry): Sir, I beg to move –

That the Punjab Plastic Carry Bags (Manufacture, Usage and Disposal) Control (Amendment) Bill be passed.

Mr. Speaker : Motion moved –

That the Punjab Plastic Carry Bags (Manufacture, Usage and Disposal) Control (Amendment) Bill be passed.

Mr. Speaker : Question is –

That the Punjab Plastic Carry Bags (Manufacture, Usage and Disposal) Control (Amendment) Bill be passed.

The motion was carried.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

(viii) THE PUNJAB SCHOOL TEACHERS' RE-EMPLOYMENT BILL, 2006 (REPLACING ORDINANCE)

Mr. Speaker : Minister to introduce the Bill.

Minister for PWD (B&R) and School Education (Sardar Partap Singh Bajwa) : Sir, I beg to introduce the Punjab School Teachers' Re-employment Bill.

Sir, I also beg to move –

That the Punjab School Teachers' Re-employment Bill be taken into consideration at once.

Mr. Speaker : Motion moved –

That the Punjab School Teachers' Re-employment Bill be taken into consideration at once.

Mr. Speaker : Discussion, if any ?

(Nobody rose to speak)

Mr. Speaker : Question is –

That the Punjab School Teachers' Re-employment Bill be taken into consideration at once.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the House will proceed to consider the Bill Clause by Clause.

Sub Clause (2) of Clause 1

Mr. Speaker : Question is –

That Sub Clause (2) of Clause 1 stand part of the Bill.

The motion was carried.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Clauses 2 to 4

Mr. Speaker : As there is no amendment to Clauses 2 to 4, if the House agrees, these Clauses be put together to the vote of the House.

(Voices : ***Yes, Yes*** **)**

Mr. Speaker : Question is –

That Clauses 2 to 4 stand part of the Bill.

The motion was carried.

Sub Clause (1) of Clause 1

Mr. Speaker : Question is –

That Sub Clause (1) of Clause 1 stand part of the Bill.

The motion was carried.

TITLE

Mr. Speaker : Question is –

That Title be the Title of the Bill.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the Minister to move that the Bill be passed.

Minister for PWD (B&R) and School Education (Sardar Partap Singh Bajwa) Sir, I beg to move –

That the Punjab School Teachers' Re-employment Bill be passed.

Mr. Speaker : Motion moved –

That the Punjab School Teachers' Re-employment Bill be passed.

Mr. Speaker : Question is –

That the Punjab School Teachers' Re-employment Bill be passed.

The motion was carried.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

(ix) THE PUNJAB PRIVATE HEALTH SCIENCES EDUCATIONAL INSTITUTIONS (REGULATION OF ADMISSION, FIXATION OF FEE AND MAKING OF RESERVATION) AMENDMENT BILL, 2006 (REPLACING ORDINANCE)

Mr. Speaker : Minister to introduce the Bill.

Deputy Chief Minister (Shrimati Rajinder Kaur Bhattal) : Sir, I beg to introduce the Punjab Private Health Sciences Educational Institutions (Regulation of Admission, Fixation of Fee and Making of Reservation) Amendment Bill.

Sir, I also beg to move –

> That the Punjab Private Health Sciences Educational Institutions (Regulation of Admission, Fixation of Fee and Making of Reservation) Amendment Bill be taken into consideration at once.

Mr. Speaker : Motion moved –

> That the Punjab Private Health Sciences Educational Institutions (Regulation of Admission, Fixation of Fee and Making of Reservation) Amendment Bill be taken into consideration at once.

Mr. Speaker : Discussion, if any ?

(Nobody rose to speak)

Mr. Speaker : Question is –

> That the Punjab Private Health Sciences Educational Institutions (Regulation of Admission, Fixation of Fee and Making of Reservation) Amendment Bill be taken into consideration at once.

The motion was carried.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Mr. Speaker : Now the House will proceed to consider the Bill Clause by Clause.

Sub Clause (2) of Clause 1

Mr. Speaker : Question is –

That Sub Clause (2) of Clause 1 stand part of the Bill.

The motion was carried.

Clauses 2 to 8

Mr. Speaker : As there is no amendment to Clauses 2 to 8, if the House agrees, these Clauses be put together to the vote of the House.

(Voices : ***Yes, yes)***

Mr. Speaker : Question is –

That Clauses 2 to 8 stand part of the Bill.

The motion was carried.

Sub Clause (1) of Clause 1

Mr. Speaker : Question is –

That Sub Clause (1) of Clause 1 stand part of the Bill.

The motion was carried.

TITLE

Mr. Speaker : Question is –

That Title be the Title of the Bill.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the Deputy Chief Minister to move that the Bill be passed.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Deputy Chief Minister (Shrimati Rajinder Kaur Bhattal): Sir, I beg to move –

That the Punjab Private Health Sciences Educational Institutions (Regulation of Admission, Fixation of Fee and Making of Reservation) Amendment Bill be passed.

Mr. Speaker : Motion moved –

That the Punjab Private Health Sciences Educational Institutions (Regulation of Admission, Fixation of Fee and Making of Reservation) Amendment Bill be passed.

Mr. Speaker : Question is –

That the Punjab Private Health Sciences Educational Institutions (Regulation of Admission, Fixation of Fee and Making of Reservation) Amendment Bill be passed.

The motion was carried.

(x) THE PUNJAB HERD REGISTRATION BILL, 2006 (REPLACING ORDINANCE)

Mr. Speaker : Animal Husbandry Minister to introduce the Bill.

Minister for Animal Husbandry, Fisheries, Dairy Development and Tourism (Sardar Jagmohan Singh Kang) : Sir, I beg to introduce the Punjab Herd Registration Bill.

Sir, I also beg to move –

That the Punjab Herd Registration Bill be taken into consideration at once.

Mr. Speaker : Motion moved –

That the Punjab Herd Registration Bill be taken into consideration at once.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Mr. Speaker : Discussion, if any ?

(Nobody rose to speak)

Mr. Speaker : Question is –

That the Punjab Herd Registration Bill be taken into consideration at once.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the House will proceed to consider the Bill Clause by Clause.

Sub Clause (2) of Clause 1

Mr. Speaker : Question is –

That Sub Clause (2) of Clause 1 stand part of the Bill.

The motion was carried.

Clauses 2 to 23

Mr. Speaker : As there is no amendment to Clauses 2 to 23, if the House agrees, these Clauses be put together to the vote of the House.

(Voices : ***Yes, yes)***

Mr. Speaker : Question is –

That Clauses 2 to 23 stand part of the Bill.

The motion was carried.

Sub Clause (1) of Clause 1

Mr. Speaker : Question is –

That Sub Clause (1) of Clause 1 stand part of the Bill.

The motion was carried.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

TITLE

Mr. Speaker : Question is –

That Title be the Title of the Bill.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the Minister to move that the Bill be passed.

Minister for Animal Husbandry, Fisheries, Dairy Development and Tourism (Sardar Jagmohan Singh Kang): Sir, I beg to move –

That the Punjab Herd Registration Bill be passed.

Mr. Speaker : Motion moved –

That the Punjab Herd Registration Bill be passed.

Mr. Speaker : Question is –

That the Punjab Herd Registration Bill be passed.

The motion was carried.

(xi) THE PUNJAB COURTS (AMENDMENT) BILL, 2006 (REPLACING ORDINANCE)

Mr. Speaker : Now the Minister to introduce the Bill.

Minister for Local Government, Parliamentary Affairs, Labour & Employment and Elections (Chaudhary Jagjit Singh): Sir, I beg to introduce the Punjab Courts (Amendment) Bill.

Sir, I also beg to move –

That the Punjab Courts (Amendment) Bill be taken into consideration at once.

Mr. Speaker : Motion moved –

That the Punjab Courts (Amendment) Bill be taken into consideration at once.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Mr. Speaker : Discussion, if any ?

(Nobody rose to speak)

Mr. Speaker : Question is –

That the Punjab Courts (Amendment) Bill be taken into consideration at once.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the House will proceed to consider the Bill Clause by Clause.

Sub Clause (2) of Clause 1

Mr. Speaker : Question is –

That Sub Clause (2) of Clause 1 stand part of the Bill.

The motion was carried.

Clauses 2 and 3

Mr. Speaker : As there is no amendment to Clauses 2 and 3, if the House agrees, these Clauses be put together to the vote of the House.

(Voices : ***Yes, yes*** **)**

Mr. Speaker : Question is –

That Clauses 2 and 3 stand part of the Bill.

The motion was carried.

Sub Clause (1) of Clause 1

Mr. Speaker : Question is –

That Sub Clause (1) of Clause 1 stand part of the Bill.

The motion was carried.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Title

Mr. Speaker : Question is –

That Title be the Title of the Bill.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the Minister to move that the Bill be passed.

Minister for Local Government, Parliamentary Affairs, Labour & Employment and Elections (Chaudhary Jagjit Singh): Sir, I beg to move –

That the Punjab Courts (Amendment) Bill be passed.

Mr. Speaker : Motion moved –

That the Punjab Courts (Amendment) Bill be passed.

Mr. Speaker : Question is –

That the Punjab Courts (Amendment) Bill be passed.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the House stands adjourned till 2.00 P.M. on Tuesday, the 19th September, 2006.

3.11 P.M. (The Sabha then adjourned till 2.00 P.M. on Tuesday, the 19th September, 2006).

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

APPENDIX-I
TO
PUNJAB VIDHAN SABHA
DEBATES

Dated 15th September, 2006.

Vol. XII – No. 2

UNSTARRED QUESTION AND ANSWER

ਆਈ.ਏ.ਐਸ./ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ. ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੌਰੇ

229. **ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ** : ਕੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਅਤੇ ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ. ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਾਂ ਕੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫ਼ਰਵਰੀ, 2002 ਤੋਂ ਮਿਤੀ ਅੰਤ ਤਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੌਰੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੌਰਿਆਂ ਦਾ ਮੰਤਵ ਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੌਰਿਆਂ ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਖਰਚਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?

ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ** ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਲੱਗ 'ੳ' ਤੇ 'ਅ' ਅਨੁਸਾਰ ਸਦਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

** Placed in the Revisor's Branch.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

APPENDIX-II

TO

PUNJAB VIDHAN SABHA

DEBATES

Dated 15th September, 2006.

Vol. XII – No. 2

STARRED QUESTION AND ANSWER

ਨਸ਼ਾ ਖੋਰੀ ਦੇ ਕੇਸ

*1849. **ਸ਼੍ਰੀ ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਸ਼ਰਮਾ** : ਕੀ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਰਾਜ ਅੰਦਰ ਸਾਲ 2003-04 ਤੋਂ 2005-06 ਦੌਰਾਨ ਸਾਲਵਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇਵਾਰ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਆਦੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਨੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਹੈ?

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਗਲਾ : ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਾਲ 2003-04 ਤੋ ਸਾਲ 2005-06 ਦੌਰਾਨ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਆਦੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਲਵਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇਵਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਨੁਲੱਗ-1 ਅਤੇ 2 ਤੇ ਹਨ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਅਨੁਲੱਗ-I

ਮਿਤੀ 01.04.03 ਤੋ 30.04.04, ਮਿਤੀ 01.04.04 ਤੋਂ 30.04.05 ਅਤੇ ਮਿਤੀ 01.04.05 ਤੋਂ 30.04.06 ਦੌਰਾਨ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ 1985 ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੀਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ (ਸਾਲਵਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਾਰ)

ਲੜੀ ਨੰ:	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ	2003-04							2004-05								2005-06					
		ਰਜਿ: ਕੀਤੇ ਕੇਸ	ਪੜਤਾਲ ਅਧੀਨ	ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ	ਸਜ਼ਾ ਹੋਈ	ਬਰੀ ਕੀਤੇ	ਰੱਦ ਕੀਤੇ	ਅਣਟ੍ਰੇਸ ਕੇਸ	ਰਜਿ: ਕੀਤੇ ਕੇਸ	ਪੜਤਾਲ ਅਧੀਨ	ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ	ਸਜ਼ਾ ਹੋਈ	ਬਰੀ ਕੀਤੇ	ਰੱਦ ਕੀਤੇ	ਅਣਟ੍ਰੇਸ ਕੇਸ	ਰਜਿ: ਕੀਤੇ ਕੇਸ	ਪੜਤਾਲ ਅਧੀਨ	ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ	ਸਜ਼ਾ ਹੋਈ	ਬਰੀ ਕੀਤੇ	ਰੱਦ ਕੀਤੇ	ਅਣਟ੍ਰੇਸ ਕੇਸ
1.	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	189	-	140	35	13	1	-	180	1	148	22	8	1	-	163	11	146	4	1	1	-
2.	ਤਰਨ ਤਾਰਨ	212	-	186	11	15	-	-	123	3	118	1	1	-	-	205	6	191	2	1	4	1
3.	ਮਜੀਠਾ	40	-	34	4	-	-	2	48	-	42	1	2	3	-	66	2	62	1	-	1	-
4.	ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	37	-	11	3	23	-	-	61	-	48	1	12	-	-	28	4	22	2	-	-	-
5.	ਬਟਾਲਾ	57	1	25	5	24	2	-	46	3	35	-	4	4	-	75	8	64	-	-	2	1
6.	ਜਲੰਧਰ	307	-	217	56	24	1	9	235	-	200	23	7	-	5	407	53	341	9	-	1	3
7.	ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	96	-	56	11	28	1	-	124	-	109	6	5	-	4	172	70	102	-	-	-	-
8.	ਕਪੂਰਥਲਾ	110	-	60	31	17	1	1	72	-	42	15	12	-	3	118	30	65	14	9	-	-
9.	ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ	194	-	115	69	7	1	2	189	-	166	17	4	2	-	163	2	133	27	-	-	1
10.	ਪਟਿਆਲਾ	198	-	129	50	16	1	2	147	1	126	14	3	-	3	190	8	171	9	-	-	2
11.	ਸੰਗਰੂਰ	304	-	274	19	9	1	1	277	-	230	26	10	2	9	315	-	311	1	1	-	2
12.	ਬਰਨਾਲਾ	227	-	125	84	17	-	1	184	-	139	36	9	-	-	136	1	124	10	1	-	-
13.	ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	74	-	34	21	18	1	-	38	-	24	9	5	-	-	161	1	152	6	2	-	-
14.	ਮੋਹਾਲੀ	24	-	20	3	1	-	-	31	-	25	2	-	1	3	44	6	38	-	-	-	-
15.	ਲੁਧਿਆਣਾ	124	1	45	46	30	-	2	129	9	19	82	18	-	1	143	23	23	67	28	-	2
16.	ਜਗਰਾਉਂ	131	-	124	5	2	-	-	219	2	210	1	-	-	6	182	61	117	-	-	-	4
17.	ਖੰਨਾ	63	-	48	11	2	1	1	127	3	101	22	1	-	-	119	13	86	8	11	-	1
18.	ਰੋਪੜ	33	13	-	4	16	-	-	14	13	-	1	-	-	-	19	18	-	1	-	-	-
19.	ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	320	1	259	25	21	6	8	206	-	188	8	5	1	4	360	20	339	-	-	-	1
20.	ਮੁਕਤਸਰ	129	-	114	5	4	3	3	251	-	234	8	3	1	5	659	22	624	6	2	-	5
21.	ਮੋਗਾ	132	-	96	29	4	1	2	94	1	82	-7	2	-	2	122	13	93	16	-	-	-
22.	ਫਰੀਦਕੋਟ	66	-	12	43	7	2	2	54	-	19	30	3	-	2	229	-	132	96	-	-	1
23.	ਬਠਿੰਡਾ	300	-	214	49	31	2	4	268	4	230	20	12	2	-	201	37	159	2	1	1	1
24.	ਮਾਨਸਾ	180	3	78	89	8	1	1	171	3	101	66	-	1	-	161	5	120	36	-	-	-
25.	ਜੀ.ਆਰ.ਪੀ.	46	-	14	24	3	-	5	50	-	22	21	6	-	1	69	2	52	15	-	-	-
	ਜੋੜ	3593	19	2430	732	340	26	46	3338	43	2658	439	132	18	48	4507	416	3667	332	57	10	25

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਅਨੁਲੱਗ-II

ਸਾਲ 2003-04, 2004-05 ਅਤੇ 2005-06 ਦੌਰਾਨ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਕਾੱਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ 1940 ਅਤੇ 1945 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵੇਰਵੇ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹ ਦਾ ਨਾਂ	2003-04				2004-05				2005-06				
	ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਲਾਇਸੰਸ ਸ਼ੁਦਾ ਕੇਸ		ਗੈਰ ਲਾਇਸੰਸ ਸ਼ੁਦਾ ਕੇਸ	ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਲਾਇਸੰਸ ਸ਼ੁਦਾ ਕੇਸ		ਗੈਰ ਲਾਇਸੰਸ ਸ਼ੁਦਾ ਕੇਸ	ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਲਾਇਸੰਸ ਸ਼ੁਦਾ ਕੇਸ		ਗੈਰ ਲਾਇਸੰਸ ਸ਼ੁਦਾ ਕੇਸ	ਪੜਤਾਲ ਅਧੀਨ
		ਲਾਇਸੰਸ ਮੁਅੱਤਲ	ਲਾਇਸੰਸ ਰੱਦ	ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਇਸਤਗਾਸੇ		ਲਾਇਸੰਸ ਮੁਅੱਤਲ	ਲਾਇਸੰਸ ਰੱਦ	ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਇਸਤਗਾਸੇ		ਲਾਇਸੰਸ ਮੁਅੱਤਲ	ਲਾਇਸੰਸ ਰੱਦ	ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਇਸਤਗਾਸੇ	
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	14	5	5	4	11	5	6	-	8	-	3	-	5
ਬਠਿੰਡਾ	5	2	-	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-
ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	4	3	1	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-
ਫਰੀਦਕੋਟ	2	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	1	-	-	1	2	1	-	1	8	6	-	-	2
ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	1	1	-	-	5	4	1	-	5	2	1	-	2
ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	2	2	-	-	10	7	1	2	9	1	-	-	8
ਜਲੰਧਰ	3	2	-	1	2	2	-	-	4	3	-	-	1
ਕਪੂਰਥਲਾ	2	2	-	-	3	2	-	1	3	-	-	-	3
ਲੁਧਿਆਣਾ	18	8	6	4	4	3	-	1	27	10	3	1	13
ਮਾਨਸਾ	1	1	-	-	4	4	-	-	2	-	-	-	2
ਮੋਗਾ	9	4	-	5	14	10	3	1	7	4	-	-	3
ਮੁਕਤਸਰ	1	1	-	-	4	-	1	3	-	-	-	-	-
ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ	2	-	2	-	1	1	-	-	3	3	-	-	-
ਪਟਿਆਲਾ	-	-	-	-	3	3	-	-	4	2	-	-	2
ਰੋਪੜ	11	10	1	-	10	7	2	1	8	1	1	1	5
ਸੰਗਰੂਰ	6	4	1	1	10	5	3	2	10	1	3	1	5
ਜੋੜ	82	47	16	19	85	55	18	12	100	35	11	3	51

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;

©2006

Published under the authority of the Punjab Vidhan Sabha and typesetting & printed by the Controller, Printing & Stationery, Punjab at the Govt. Press, S.A.S. Nagar.

PGP, Mohali/5701/12-06

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

PUNJAB VIDHAN SABHA

DEBATES

Tuesday, the 19th September, 2006

Vol. XII – No. 3

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

	Page
Announcement by the Speaker reg. replies to Starred Questions under Rule 45(3)	(3) 1
Starred Questions and Answers.	(3)1
Unstarred Questions and Answers.	(3) 21
Call Attention Notices under Rule 66	(3) 25
Motion under Rule 16	(3) 32
Motion under Rule 77	(3) 34
Presentation of the Report of the Select Committee	(3) 82
Papers Laid on the Table of the House	(3) 83

Punjab Vidhan Sabha Secretariat, Chandigarh

Price : Rs.________.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Official Resolutions (3) 84

(i) Official Resolution under Section 65 of the Electricity (Supply) Act, 1948 (3) 84

(ii) Official Resolution reg. Reports of Lokpal (3) 86

Extension of the Time of the Sitting (3) 96

(ii) Official Resolution reg. Reports of Lokpal *(Resumption)* (3) 96

Ruling by the Speaker reg. Privilege Motion (3) 112

LEGISLATIVE BUSINESS –

(i) The Code of Criminal Procedure (Punjab Amendment) Bill, 2006 (3) 114

(ii) The Punjab Regional and Town Planning and Development (Amendment) Bill, 2006 (3) 116

(iii) The Baba Farid University of Health Sciences (Second Amendment) Bill, 2006 (3) 118

(iv) The East Punjab Holdings (Consolidation and Prevention of Fragmentation) (Amendment) Bill, 2006 (3) 120

(v) The Punjab Motor Vehicles Taxation (Amendment) Bill, 2006 (3) 120

(vi) The Punjab State Commission for Scheduled Castes (Amendment) Bill, 2006 (3) 122

(vii) The Punjab Scheduled Castes and Backward Classes (Reservation in Services) Bill, 2006 (3) 124

(viii) The Punjab State Legislature Members (Pension and Medical Facilities Regulation) Amendment Bill, 2006 (3) 130

Announcement by the Speaker reg. Best Parilimentarian Award (3) 138

Appendix (i)

Appendix II

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

PUNJAB VIDHAN SABHA

Tuesday, the 19th September, 2006

The Vidhan Sabha met in the Punjab Vidhan Sabha Hall, Vidhan Bhavan, Sector-1, Chandigarh at 2.00 P.M. Mr. Speaker (Doctor Kewal Krishan) in the Chair.

ANNOUNCEMENT BY THE SPEAKER REG. REPLIES TO STARRED QUESTIONS UNDER RULE 45(3)

Mr. Speaker : Before taking up the list of Starred Questions for today's sitting, I would like to mention that Rule 45(3) of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Punjab Legislative Assembly provides that if on a Question being called, it is not put or the Member in whose name it stands is absent and no one has been authorised by him in writing to put it and such authority has not been sent to the Speaker in advance, the Speaker may direct that the answer to it be given.

In view of the position quoted above, I would like to mention that the replies to all the Questions listed for today may kindly be given by the Minister concerned when the Question number is called upon by me.

Now Questions. S. Bir Devinder Singh Ji.

STARRED QUESTIONS AND ANSWERS

ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਓਪਰੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ

*1818. **ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ :** ਕੀ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੀਆਂ ਤਹਿਸੀਲਾਂ ਮੁਹਾਲੀ ਅਤੇ ਖਰੜ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਓਪਰੇਟਰਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਬਕਾਇਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਉਕਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿਰੁੱਧ ਬਕਾਇਆ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਰਕਮ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ?

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਨਹੀਂ ਜੀ।

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ]

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬਾ ਤੋਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਓਪਰੇਟਰਜ਼ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਆਦਿ ਵਜੋਂ ਕਿੰਨੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ?

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਅੱਜ ਤੱਕ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਿਊਜ਼ ਸਨ, ਉਹ ਸਾਰੀ ਪੇਮੈਂਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਦੀ ਅਸੀਂ ਪੇਮੈਂਟ ਕਰਨੀ ਬਾਕੀ ਹੋਵੇ। ਐਗਜੈਕਟ ਕਿੰਨੀ ਪੇਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਇਹ ਵੱਖਰਾ ਸਵਾਲ ਕਰ ਦੇਣ, ਉਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਜਵਾਬ ਭੇਜ ਦਿਆਂਗੇ।

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਜੋ ਓਪਰੇਟਰਜ਼ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਤਨਖਾਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾ ਦੇ ਬਕਾਇਆਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ। ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬਾ ਨੇ ਨਾਂਹ ਵਿਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਬਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਪਿਛਲਾ ਜੋ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਕਿੰਨੀ ਅਦਾਇਗੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਕਿ ਪਤਾ ਚਲ ਸਕੇ ਕਿ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਕੋਈ ਬਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿੰਨੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰਨੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮੈਂ ਨਾਂਹ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਹਿਸੀਲ ਮੁਹਾਲੀ ਜਾਂ ਖਰੜ ਵਿਖੇ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ 39 ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 18 ਮੁਹਾਲੀ ਅਤੇ 21 ਖਰੜ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿੰਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਿਊਜ਼ ਬਣਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਗਰ ਕੋਈ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿਚ ਹੈ ਜਾਂ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਹ ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆ ਦੇਣ, ਉਸ ਨੂੰ ਫੌਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਐਡਵਾਂਸਡ ਕਾਰਡਿਊਵੈਸਕੂਲਰ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ

*1822. **ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ** : ਕੀ ਉਪ-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ -

(ੳ) ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੰਸਥਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ/ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਐਡਵਾਂਸਡ ਕਾਰਡਿਊਵੈਸਕੂਲਰ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਦੀ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਕੀ-ਕੀ ਹਨ;

(ਅ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਹਸਪਤਾਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਡਿਊਵੈਸਕੂਲਰ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਹੈ?

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : (ੳ) ਨਹੀਂ ਜੀ।

(ਅ) ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਲੱਗ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਜੀ।

ਅਨੁਲੱਗ

ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਹਸਪਤਾਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਕਾਰਡਿਊਵੈਸਕੂਲਰ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਦੋ ਵਿਭਾਗ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਰਡੀਓਲੋਜੀ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਕਾਰਡੀਓਥਿਊਰੇਸਿਕ ਸਰਜਰੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਾਰਡੀਓਲੋਜੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ 8 ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਦਾ ਇਨਟੈਂਸਿਵ ਕਾਰਡਿਅਕ ਕੇਅਰ ਯੂਨਿਟ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤੇ ਔਜ਼ਾਰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਸੀਰੀਅਸ ਕਾਰਡੀਅਕ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ 24 ਘੰਟੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਲੋਜ਼ਡ ਹਾਰਟ ਸਰਜਰੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਓਪਨ ਹਾਰਟ ਸਰਜਰੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਈਪਾਸ ਸਰਜਰੀ, ਵਾਲਬ ਸਰਜਰੀ ਉਪਲੱਬਧ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕੌਂਸਲ, ਜਗਰਾਉਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਜੀ.ਪੀ.ਐਫ.

*1871. **ਸਰਦਾਰ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਮੱਲ੍ਹਾ** : ਕੀ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕੌਂਸਲ, ਜਗਰਾਉਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਤੋਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਜੀ.ਪੀ.ਐਫ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿਚ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ?

ਚੌਧਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ : ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ, ਜਗਰਾਉਂ ਵਿਖੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਵਿਚੋਂ ਕੱਟੀ ਗਈ ਜੀ.ਪੀ.ਫੰਡ ਦੀ ਰਕਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿਚ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਰੈਗੂਲਰ ਤੌਰ ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਵਿਚੋਂ ਜੀ.ਪੀ.ਫੰਡ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਸਬੰਧੀ ਫਰਵਰੀ, 2003 ਤੱਕ ਦੇ ਕੁਲ ਬਕਾਏ ਰੁਪਏ 47.37 ਲੱਖ ਵਿਚੋਂ ਅਗਸਤ, 2006 ਤੱਕ ਰੁਪਏ 33.37 ਲੱਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਨਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੀ ਡਿਫਾਲਟ ਦੀ ਰਕਮ 14.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਹਰ ਮਹੀਨੇ 50,000/- ਰੁਪਏ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਵਲੋਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੋ ਰਕਮ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਮਹਿਜ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਮੈਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਇਗੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਇਸ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਸਨ?

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਪਾਸ ਫੰਡ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਨ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਸਕੇ। ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧੀ ਤੇ ਇਹ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਸਰਦਾਰ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਲੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਗੈਰਾ ਦੇਣ ਲਈ ਟਾਈਮ-ਬਾਊਂਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਐਮ.ਐਲ.ਏਜ਼ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਤਾਂ ਦਿਵਾਉ।

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਤਾਂ ਤਾਅਲੁੱਕ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਪਰ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਹਾਲੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕੱਢਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ।

ਜਗਰਾਉਂ ਵਿਚ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਤੇ ਖਰਚਾ

*1872. **ਸਰਦਾਰ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਮੱਲ੍ਹਾ** : ਕੀ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਜਗਰਾਉਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਰੇਲਵੇ ਸੜਕ ਅਤੇ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ ਸੜਕ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਿਸ ਸਾਲ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾ ਤੇ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨਾ ਖਰਚਾ ਆਇਆ?

ਚੌਧਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ : (1) ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ, ਜਗਰਾਉਂ ਵੱਲੋਂ ਜੁਲਾਈ 2006 ਵਿਚ ਰੇਲਵੇ ਰੋਡ ਦਾ 3 ਲੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰੀਮਿਕਸ ਦਾ ਤਖਮੀਨਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਮੈਸਰਜ ਗਣੇਸ਼ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਕੰਮ ਦੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

(2) ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ, ਜਗਰਾਉਂ ਵੱਲੋਂ ਲਾਜਪਤ ਰੋਡ ਦਾ 10 ਲੱਖ ਦਾ ਤਖਮੀਨਾ ਜਿਸ ਵਿਚ (ਪ੍ਰੀਮਿਕਸ, ਫੁਟਪਾਥ, ਰੋਡ, ਗਲੀਆਂ ਅਤੇ ਐਲ ਟਾਈਪ (ਡਰੇਨਜ਼) ਫਰਵਰੀ, 2006 ਵਿਚ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਮੈਸਰਜ ਟੈਕਸਾਜ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿਚ 4,03,517/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੰਟਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਤੇ ਪੁਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ

*1889. **ਡਾਕਟਰ ਉਪਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ** : ਕੀ ਲੋਕ ਕਾਰਜ (ਭਵਨ ਅਤੇ ਮਾਰਗ) ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਦੇ ਦੋਫਾੜ ਹੋਣ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਫਿਰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਮਿਲ ਜਾਣ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਏ (ਟਾਪੂ ਨੁਮਾ) ਮੰਡ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਕਬੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਦਰਿਆ ਬਿਆਸ ਤੇ ਪੁਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਪੁਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੇ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨਾ ਖਰਚਾ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ?

Sardar Partap Singh Bajwa : There is no proposal under consideration to construct a bridge on river Beas in order to join the island type of stratum (Mand) area with the main area in Sultanpur Lodhi constituency.

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਸੜਕ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ

*1851. **ਸਰਦਾਰ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਲੋਪੋਕੇ** : ਕੀ ਲੋਕ ਕਾਰਜ (ਭਵਨ ਅਤੇ ਮਾਰਗ) ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਸੜਕ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਹੁਣ ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਤਹਿਸੀਲ-ਵਾਰ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਣ, ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ?

Sardar Partap Singh Bajwa : PWD B&R and Punjab Mandi Board are the executing agencies in Amritsar District for the construction of roads under Pradhan Mantri Gram Sadak Yojna. 71 Nos. roads in Amritsar Distt. have been approved since the start of PMGSY scheme (2000-01). This includes the area now falling in the newly created District, Tarn Taran. Out of 71 Nos. roads 61 roads have been completed. 8 Nos. roads could not be completed due to dispute in alignment and insufficient land width. The remaining 2 Nos. roads are in progress and are likely to be completed by 30.11.2006.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[Minister for Public Works (B&R) and Education]

Tehsil wise detail of roads is given as below:-

Sr. No.	Tehsil	No. of completed roads	No. of incompleted roads	Total
1.	Ajnala	10	3	13
2.	Amritsar-I	5	–	5
3.	Amritsar-II	8	1	9
4.	Baba Bakala	8	1	9
5.	Khadoor Sahib	4	–	4
6.	Patti	19	2	21
7.	Tarn Taran	7	3	10
	Total	61	10	71

ਸੇਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋਈਆਂ ਸੜਕਾਂ

*1883. **ਸਰਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ** : ਕੀ ਲੋਕ ਕਾਰਜ (ਭਵਨ ਅਤੇ ਮਾਰਗ) ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਫਗਵਾੜਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਪੈਂਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਕੀ ਹੈ ਜੋ ਸੇਮ ਕਾਰਣ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਲਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ?

Sardar Partap Singh Bajwa : No road has been damaged due to water logging in Phagwara constituency.

ਸਰਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੜਕਾਂ ਖਰਾਬ ਹਨ ਅਤੇ ਚਲਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਮੰਤਰੀ : ਇਹ ਮੈਂ ਜ਼ਰੂਰ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਜਿਹੜਾ ਵਾਟਰ-ਲਾਗਿੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸੀ, ਉਹ ਕਿਧਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ 14 ਸੜਕਾਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ 6 ਸਾਲ ਦੀ ਟਰਮ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਰਿਨਿਊਅਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮੈਂ ਡਿਟੇਲ ਵਿਚ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਇਕ ਸੜਕ ਫਗਵਾੜਾ-ਗੋਹਨੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਕਿ 14 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੜਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸੜਕ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਤੇ ਕਾਫੀ ਪੈਸਾ, ਲਗਭਗ 11 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਲਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੂਸਰੀ ਸੜਕ ਪੰਡੋਰੀ ਘੁਮਾਣ-ਬਲੋਲਾ ਹੈ, ਤੀਸਰੀ ਫਗਵਾੜਾ-ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਰੋਡ ਉਤੇ ਜਗਪਾਲਪੁਰਾ ਸੜਕ ਹੈ ਅਤੇ ਚੌਥੀ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਚਹੇੜੂ ਸੜਕ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦੀ ਐਡਮਨਿਸਟਰੇਟਿਵ ਅਪਰੂਵਲ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਕੋਲ ਪਈ ਹੈ। ਇਹ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 5, 6 ਤੇ 7 ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਡਿਊ ਟਾਈਮ ਅਗਲਾ ਫਾਈਨੈਂਸ਼ੀਅਲ ਈਅਰ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 8 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 14 ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਡਿਊ ਟਾਈਮ ਸਾਲ 08 ਅਤੇ 09 ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਸਾਨੂੰ ਪੈਚ ਵਰਕ ਵਾਸਤੇ ਅਜੇ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਹ ਪੈਸਾ ਮਿਲ ਗਿਆ, ਅਸੀਂ ਲਗਾ ਦੇਵਾਂਗੇ।

ਸਰਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਖਰਾਬ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਿਸਾਨ ਜਦੋਂ ਆਪਣਾ ਮਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਉਠਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਇਸ ਸੜਕ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਉਣਗੇ?

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸੜਕਾਂ ਵਾਟਰ ਲੋਗਿੰਗ ਨਾਲ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ। ਉਥੇ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, 2 ਸ਼ੂਗਰ ਮਿਲਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਟਰਾਲੀਆਂ 150-150, 200-200 ਕੁਇੰਟਲ ਗੰਨਾ ਲੈ ਕੇ ਲੰਘਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਪੁਰਾਣੀ ਸਪੈਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਬਣੀਆਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਨਹੀਂ ਸਹਾਰ ਸਕਦੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਥੇ 3 ਭੱਠੇ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ 2 ਹਾਟ ਮਿਕਸ ਪਲਾਂਟ ਵੀ ਹਨ। ਇਥੇ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਬੋਰਡ ਵੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਬਣਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸਰਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਖਰਾਬ ਹੈ। ਕੀ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇਣਗੇ।

ਮੰਤਰੀ : If there is any need of patch working, if there is anything required, ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਕਰਵਾ ਦੇਵਾਂਗੇ।

ਫਗਵਾੜਾ ਵਿਖੇ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਦੀ ਉਸਾਰੀ

*1884. **ਸਰਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ** : ਕੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਫਗਵਾੜਾ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਣ ਕੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਸ ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਖਰਚਾ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ?

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Shri Raghunath Sahay Puri : Yes Sir. The delay is due to raising of loan from Bank, change of specifications and increase in scope of work. Approval for the revised cost estimate amounting to Rs. 3.22 crores has been accorded by the Board of Directors of Pepsu Road Transport Corporation in its meeting held on 8.9.2006. Now the work is likely to be completed by December, 2006.

ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 1852

(ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਵਲੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।)

ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਬੁਢਲਾਡਾ ਲਈ ਦਫ਼ਤਰ/ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ

*1886. **ਸਰਦਾਰ ਹਰਬੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾਤੇਵਾਸ :** ਕੀ ਮਾਲ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਬੁਢਲਾਡਾ ਵਿਖੇ ਉਪ-ਮੰਡਲ ਅਫ਼ਸਰ (ਸਿਵਲ) ਲਈ ਦਫ਼ਤਰ/ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ?

ਸਰਦਾਰ ਜਸਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ : ਨਹੀਂ ਜੀ।

ਕੰਨਿਆ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਕੇਸ

*1863. **ਸਰਦਾਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ :** ਕੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੰਨਿਆ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਸਬੰਧੀ ਪਕੜੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ?

Shri Surinder Singla : No case of female foeticide was detected during the last year i.e. 2005-06.

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਵਜ਼ੀਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਪਾਤੜਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਸੈਂਕੜੇ ਭਰੂਣ ਡਿਟੈਕਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਕੀ ਉਹ ਜਿਉਂਦੇ ਸਨ ਜਾਂ ਮੁਰਦਾ ਸਨ?

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਮੰਤਰੀ : ਸਰ, ਅਨਫਾਰਚੂਨੇਟਲੀ ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਵਾਕਿਆਤ ਹੈ, ਉਥੇ ਇਕ ਡਾਕਟਰ ਜਿਹੜਾ ਅਨ-ਟਰੇਂਡ ਸੀ, ਕੁਆਲੀਫਾਈਡ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਆਪਣਾ ਕਲੀਨਿਕ ਚਲਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਪਰ ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਤੁਰੰਤ ਐਕਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲੈਵਲ ਤੇ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਫਾਈਡਿੰਗਜ਼ ਆਉਣ ਤੇ ਪਬਲਿਕ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਵਜ਼ੀਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਕੋਈ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਕੇਸ ਡਿਟੈਕਟ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਿਹੜੀ ਹੁਣ ਇਨਕੁਆਰੀ ਮਾਰਕ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ? ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦਾ ਜਵਾਬ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਡਿਟੈਕਟ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਜੇ ਡਿਟੈਕਟ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਿਉਂ ਮਾਰਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਵਲੋਂ ਉਤਰ ਨਾਂਹ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਜੋ ਆਫੀਸ਼ੀਅਲ ਫਿਗਰਜ਼ ਹਨ, ਇਸ ਵਿਚ ਹੈਲਥ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦਾ ਸਟੇਟਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 2005-06 ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਐਸਾ ਕੇਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕੇਸ 2006 ਵਿਚ ਆਇਆ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਇਨਕੁਆਰੀ ਮਾਰਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਨਕੁਆਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਇਹ ਕਿਉਂ ਹੋਇਆ? ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਕੌਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ, ਇਸ ਵਿਚ ਹੈਲਥ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ? ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਇਸ ਵਿਚ ਅਕਾਊਂਟੇਬਿਲਟੀ ਹੋਈ, ਉਹ ਵੀ ਫਿਕਸ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਅਹਿਮ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਨਾਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੜਕੀਆਂ ਘੱਟ ਹਨ ਔਰ ਇਹ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਨਿਰੰਤਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਹਿਕਮੇ ਨੇ ਲੜਕੀਆਂ ਅਤੇ ਲੜਕੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਬੈਲੰਸ ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਕੀ ਕੀ ਪੇਸ਼ਬੰਦੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ? ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਅਫਸਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਪਰਪੋਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਰਕੇ ਫੀਮੇਲ ਫੋਟੀਸਾਈਡ ਅਨ ਅਬੇਟਿਡ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੰਟੀਨਿਊ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ?

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਇਸ਼ੂ ਬੜਾ ਹੀ ਬਰਨਿੰਗ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਪਾਵਰ ਵਿਚ ਆਈ ਸੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬੜੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਲਿਆ ਸੀ। ਕਈ ਡਾਕਟਰ ਫੜੇ ਔਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਪ੍ਰਾਸੈਸ ਹੋਏ। Every case has been processed and they are being prosecuted also. ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਦਾ ਇਹ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਪਾਤੜਾਂ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲੇ ਦਾ ਇੰਸੀਡੈਂਟ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਕੁਰੈਕਟ ਹਨ ਕਿ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ because it was very old foeticide and they were all buried. Moreover we have told the Police Deptt. very strongly in every distt. to keep an eye open and wherever any one is found guilty, he will be immediately arrested and we will be very strong in this case.

ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 1853*

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਐਕਸਟੈਨਸ਼ਨ ਮੰਗੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੈਂ ਅਲਾਓ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

No. 4/38/06-3H4/3446

Capt. Amarinder Singh

Chief Minister, Punjab
Chandigarh

18th September, 2006

Dear Speaker Sahib,

Subject :- Starred Assembly Question No. 1853 listed for 19.09.2006 in the name of Sh. Manpreet Singh Badal, MLA.

I may inform you that the information required to attempt a reply to the aforementioned Assembly Question is being collected from the quarters concerned, which is bound to take time. I would, therefore, request you to grant two weeks extension to enable me to file the requisite answer.

With best wishes

Yours sincerely,
Sd/-
(Amarinder Singh)

Dr. Kewal Krishan,
Hon'ble Speaker,
Punjab Vidhan Sabha,
Chandigarh

For reply to Starred Question No 1853, please see Appendix to this debate.

~~*1853 Govt did not send the reply upto 29.3.2007~~

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਅਸਲੇ ਦੇ ਲਸੰਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ

*1876. **ਸ਼੍ਰੀ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ** : ਕੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2005 ਤੋਂ ਮਿਤੀ ਅੰਤ ਤਕ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲੇ ਦੇ ਲਸੰਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਲਸੰਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ?

Captain Amarinder Singh :

1.	Total Number of applications received regarding issuance of Non-Prohibited Arms' Licenses from 1st April, 2005 to date.	368
2.	Arms Licenses issued after proper verification and personal hearing to the applicants.	251

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਚੇਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤਰਨਤਾਰਨ ਵਿਚ ਲਾਇਸੰਸ ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਆਈਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਬਣ ਜਾਣਗੇ?

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੀ ਪਰ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਹੀ ਤਰਨਤਾਰਨ ਗੱਲ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਆਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਪਰੂਵਲ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, in this regard I have given the instructions to the D.C.s for recommending these.

ਸਰਦਾਰ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬੀਰਮੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੂਵ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਅਗਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਨੇ ਰਿਕੂਮੈਂਡ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ?

Chief Minister : There should be no case like that. I don't think the D.C. should ask for this version. He can ask for the information, otherwise the verification of the Police SSP is accepted by all the D.Cs.

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸਲੇ ਦੇ ਲਾਇਸੰਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਔਰ ਕੀ ਕੋਈ ਐਸੀ ਸਟੱਡੀ ਹੋਮ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਈ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ]

ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਸਲੇ ਦੇ ਲਾਇਸੰਸ ਔਰ ਕਾਨੂੰਨ ਤੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਹਾਲ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਪੁਲਿਸ ਪਾਸ ਅਸਲਾ ਜਿਹੜਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਬੈਲੰਸ ਮੇਨਟੇਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਕਿਤੇ ਇਹ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਅਸਲੇ ਦੇ ਲਾਇਸੰਸ ਵੱਧ ਹੋਣ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਘੱਟ ਹੋਣ?

Chief Minister : Mr. Speaker, our State Police is very well equipped both in weapons and equipment. But the parity regarding licence keeping, that has never been considered. Basically the character verification is done and all the cases for requiring the licenses are also gone into and once these cases are investigated by the Police, we will look into them sympathetically.

ਮੇਨਹੋਲਾਂ ਵਿਚ ਡਿੱਗਣ ਕਾਰਣ ਮੌਤਾਂ

*1877. **ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਖੜਾ :** ਕੀ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਜੂਨ-ਜੁਲਾਈ, 2006 ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰੇ ਮੇਨਹੋਲਾਂ ਵਿਚ ਡਿੱਗਣ ਨਾਲ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?

ਚੌਧਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ : ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਮੇਨਹੋਲ ਵਿਚ ਡਿਗਣ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮੌਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। 24 ਜੂਨ 2006 ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਈ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਤੋਪਖਾਨਾ ਗੇਟ ਕੋਲ ਗੰਦੇ ਨਾਲੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਹਾਵ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਡੁਬਣ ਕਾਰਣ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਠੇਕੇਦਾਰ ਗੰਦੇ ਨਾਲੇ ਨੂੰ ਢੱਕਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫ.ਆਰ.ਆਈ. ਦਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਉਪ ਮੰਡਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ : ਸਰ, ਸਾਡੇ ਨਾਭੇ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਡੈਥਾਂ ਸੀਵਰੇਜ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਵਜ਼ੀਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿਹੜੇ ਗਿਲਟੀ ਹਨ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਠੇਕੇਦਾਰ ਹਨ ਜਾਂ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹੋਣਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ?

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਨਵਾਂ ਸਵਾਲ ਦੇ ਦੇਣ, ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦੇਵਾਂਗਾ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜੇ ਮੈਨਹੋਲ ਹਨ, ਅਕਸਰ ਦੇਖਣ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਢੱਕਣ ਘੱਟ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਵਜ਼ੀਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਮੇਨਹੋਲਾਂ ਦੇ ਢੱਕਣ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਹਾਦਸਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ?

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਗੰਦੇ ਨਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਢੱਕਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। 90 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕੰਮ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਮੇਨਹੋਲਾਂ ਦੇ ਢੱਕਣਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਚੁੱਕ ਲਿਜਾਂਦੇ ਹਨ ਲੇਕਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਵਾਸਤੇ ਅਸੀਂ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੈਟਰੋਲਿੰਗ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਦੇ ਐਸੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਢੱਕਣ ਨੂੰ ਰੀਪਲੇਸ ਕਰ ਦਿਓ।

ਬਰਸਾਤੀ ਪਾਣੀ ਦਾ ਇਕੱਠਾ ਹੋਣਾ

*1878. **ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਖੜਾ :** ਕੀ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਤ੍ਰਿਪੜੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸੀਵਰੇਜ ਵਿਛਾਉਣ ਲਈ ਘਟੀਆ ਦਰਜੇ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਰਤਣ ਕਾਰਣ, ਚਾਲੂ ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਮੌਸਮ ਦੌਰਾਨ ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਨਗਰ, ਅਨੰਦ ਨਗਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਬਰਸਾਤ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਦਾ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਠੇਕੇਦਾਰ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਬੋਰਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ?

ਚੌਧਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ : ਨਹੀਂ ਜੀ।

ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

*1864. **ਸਰਦਾਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ :** ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੀ ਬਦਲਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ?

Sardar Partap Singh Bajwa : The number of schools sans teacher at present in the State are 716 Primary Schools and 59 Govt.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[School Education Minister]

Elementary Schools. The teachers from the nearby schools are performing the duties of teaching work in these schools by rotation.

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਵਜ਼ੀਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ 800 ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ ਖਾਲੀ ਹਨ, ਇਹ ਕਦੋਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੋਸਟਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੀ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਰ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਐਸੇ ਹਨ ਜਿਥੇ ਗੌਰਮਿੰਟ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਨੇ 18 ਫਰਵਰੀ, 2006 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਨੂੰ ਸਟਰੈਂਥਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਤਕਰੀਬਨ 5060 ਸਕੂਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 9000 ਟੀਚਰ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। 5600 ਟੀਚਰ ਬਕਾਇਆ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਤਕਰੀਬਨ 250 ਸਕੂਲ ਲੋਕਲ ਸੈਲਫ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟੀਚਰ ਭਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ। ਅਸੀਂ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਤੇ ਫਾਈਨਾਂਸ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬੜੇ ਮਸ਼ਕੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਰੂਵਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤਕਰੀਬਨ 2000 ਟੀਚਰ ਐਸ.ਐਸ.ਐਸ. ਬੋਰਡ ਨੇ ਭਰਤੀ ਕਰਨੇ ਹਨ। 1200 ਹੋਰ ਟੀਚਰ ਭਰਤੀ ਕਰਨੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਤਕਰੀਬਨ 441 ਪੋਸਟਾਂ ਹੈਡ ਮਾਸਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹਨ। 551 ਲੈਕਚਰਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹਨ। 175 ਪੀ.ਟੀ.ਆਈ. ਦੀਆਂ ਹਨ। 57 ਬੀ.ਪੀ.ਓ. ਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ 10,000 ਟੀਚਰਾਂ ਦਾ ਹੋਰ ਕੇਸ ਅਸੀਂ ਘੱਲ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਕੰਮ ਆਹਿਸਤਾ ਆਹਿਸਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੇ ਬਹੁਤ ਲੰਬਾ ਟਾਈਮ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ ਪਿਛਲੀ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੇ ਕੀ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਇਵਜ਼ਾਨਾ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਭੁਗਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੇ ਟਾਈਮ ਜ਼ਰੂਰ ਲੱਗੇਗਾ ਪਰ ਮੈਂ ਐਸ਼ੋਰੈਂਸ ਦੇਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰਨ। ਗੌਰਮਿੰਟ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਿਕਰਮੰਦ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕਵਾਲਿਟੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਵੇਂ ਵਜ਼ੀਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਟੀਚਰਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ What tangible action has been taken within the department and the logistics worked out to recruit the new teachers? What would be the methodology to recruit the new teachers.

Minister : Sir, the methodology would not be the methodology which was adopted by the last Government of Sardar Parkash Singh Badal ਹੁਣ ਹਰ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ, ਕਾਬਲ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੇਲੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। Now there is no written exam. and there is no interview. ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਸਰਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਮਰੂਦ ਟੁੱਕੇ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਨਹੀਂ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਸੀ ਛੱਡਿਆ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਅੱਜ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਅਸੀਂ 9 ਹਜ਼ਾਰ ਟੀਚਰਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕੋਲੋਂ ਚਾਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੀਤੀ। ਸਾਡੇ ਰੂਰਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਲਵੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਚਾਹ ਦਾ ਕੱਪ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੀਤਾ। ਸਾਰੀ ਭਰਤੀ ਮੈਰਿਟ ਉਤੇ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਵੀ ਜਿਹੜੀ ਭਰਤੀ ਕਰਾਂਗੇ, ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕਰਾਂਗੇ।

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰਾ ਸਪੈਸੇਫਿਕ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੜੀ ਏਜੰਸੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੀਚਰਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਜਿਹੜੇ ਨਵੇਂ ਟੀਚਰ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਫੰਡਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ਨ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਰ, ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਿਹੜੀ ਤਕਰੀਬਨ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਟੀਚਰਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਗੌਰਮਿੰਟ ਏਜੰਸੀ ਸੀ. ਡੈਕ ਤੋਂ ਕਰਵਾਈ ਹੈ ਅਤੇ we are still in the process. ਹੁਣ ਇਸ ਭਰਤੀ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਮੋਡ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਐਸ.ਐਸ.ਐਸ. ਬੋਰਡ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਪਰ ਗੌਰਮਿੰਟ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਟੀਚਰ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਆਫ਼ੀਸਰਜ਼ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਹ ਰਿਪੋਰਟ ਮਨਿਸਟਰਜ਼ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੋਲ ਆਵੇਗੀ। ਇਹ ਮੈਂ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਬਾਕੀ ਜੋ ਪੈਸੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਪੈਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਾਂਗੇ ਚਾਹੇ ਕੁਝ ਟਾਈਟ ਹੋ ਕੇ ਹੀ ਕਰੀਏ। ਸਾਡੇ ਫਾਈਨਾਂਸ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਚੀਫ਼ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸੋ, ਇਹ ਕੰਮ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਾਂਗੇ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਆਸ਼ਵਾਸਨ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ।

ਸਰਦਾਰ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਲੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮਾਨਯੋਗ ਵਜ਼ੀਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਟੀਚਰਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਕੂਲ ਖਾਲੀ ਪਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਟੀਚਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਕੀ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟੀਚਰ ਬਕਾਇਦਾ ਤੌਰ ਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਰਹਿਣਗੇ, ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣਗੇ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਰ, ਇਹ ਬਕਾਇਦਾ ਰੂਲਜ਼ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਟਰਾਂਸਫਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਰੂਲਜ਼ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਟੀਚਰ ਭਰਤੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਬਾਰਡਰ ਏਰੀਆ ਦੇ ਵਿੱਚ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ]

ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਜਿਹੜੇ ਟੀਚਰ ਭਰਤੀ ਹੋਣਗੇ ਉਹ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿਣਗੇ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਬਦਲੀਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਮੈਂ ਹੁਣ ਵੇਖਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੀਚਰਾਂ ਦੀ ਟਰਾਂਸਫਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਕੰਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। They can not be transferred. They can leave their jobs if they want to go.

ਬੁਢਲਾਡਾ-ਭੀਖੀ-ਰਤੀਆ ਸੜਕ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ

*1887. **ਸਰਦਾਰ ਹਰਬੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾਤੇਵਾਸ** : ਕੀ ਲੋਕ ਕਾਰਜ (ਭਵਨ ਅਤੇ ਮਾਰਗ) ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਬੁਢਲਾਡਾ-ਭੀਖੀ-ਰਤੀਆ ਸੜਕ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਦੋਂ ਤਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ?

Sardar Partap Singh Bajwa : (a) Yes.

(b) The work is likely to be completed by 31.5.2007.

ਮਾਰਕਿਟ ਕਮੇਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਮੰਡੀ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ

*1894. **ਸਰਦਾਰ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ** : ਕੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ-

(ੳ) ਮਾਰਕਿਟ ਕਮੇਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਮੰਡੀ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਕਿੰਨੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ;

(ਅ) ਉਪਰੋਕਤ ਭਾਗ (ੳ) ਵਿਚ ਵਰਣਿਤ ਰਾਖਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਦਮਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ?

Captain Amarinder Singh : (a) There are eleven (11) posts of Mandi Supervisors in rules as well as in sanctioned budget of Market Committee, Patiala. Out of these eleven (11) posts, three (3) posts are

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

reserved for Scheduled Castes category. No post is reserved for Backward Classes category.

(b) The reserved posts as mentioned above have been filled up by Market Committee, Patiala from general category as no person belonging to Scheduled Caste is available for promotion in the (feeding) cadre of Auction Recorders. The Department of Welfare has been moved to accord ex-post facto approval to de-reserve the said posts as per existing instructions of the Govt.

ਸੜਕ ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਲਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਜਲਾਉਣ ਸਬੰਧੀ

*1888. **ਡਾਕਟਰ ਉਪਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ** : ਕੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਕਪੂਰਥਲਾ ਸੜਕ ਚੁੰਗੀ ਪੋਸਟ ਤੋਂ ਲੋਹੀਆਂ ਸੜਕ ਚੁੰਗੀ ਪੋਸਟ ਬਰਾਸਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬੇਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੱਕ ਮੁੱਖ ਸੜਕ ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਕਿ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਉਥੇ ਉਚਿੱਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਬੱਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਜਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਣ ਕੀ ਹਨ?

Captain Amarinder Singh : Yes, sir. The lights could not be put on for the last four and half years as the Municipal Council, Sultanpur Lodhi has not applied for the electric re-connection for these lights due to its poor financial position.

ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ

*1816. (1) **ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ**
(2) **ਡਾਕਟਰ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ** } : ਕੀ

ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਾਲ 2006 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਵਾਰ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ-ਕਿੰਨੀ ਹੈ?

ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ : ਸਾਲ 2006 ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਾਰ ਰੱਖੇ ਗਏ ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਮੰਤਰੀ]

ਅਨੁਲੱਗ ੳ ਤੇ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਅਨੁਲੱਗ ੳ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਨਾਮ	ਭਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ
1.	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	910
2.	ਬਠਿੰਡਾ	351
3.	ਫਰੀਦਕੋਟ	311
4.	ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	271
5.	ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	895
6.	ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	1012
7.	ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	514
8.	ਜਲੰਧਰ	435
9.	ਕਪੂਰਥਲਾ	275
10.	ਲੁਧਿਆਣਾ	610
11.	ਮਾਨਸਾ	396
12.	ਮੋਗਾ	304
13.	ਮੁਕਤਸਰ	295
14.	ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ	236
15.	ਪਟਿਆਲਾ	904
16.	ਰੋਪੜ	666
17.	ਸੰਗਰੂਰ	699
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ :	9084

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਰ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇੱਕ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਜੋ ਸੂਚੀ ਸਦਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਰੱਖੀ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਮੇਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਨਾਮ ਮਿਸਿੰਗ ਹੈ। ਮੈਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਨੂੰ ਇਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੈਕੋਗਨਾਈਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਰ, ਜਦੋਂ ਭਰਤੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਜੂਦ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਪੋਸਟਾਂ ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 666 ਸੀ, ਇਸ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਪੋਸਟਾਂ ਡੇਰਾਬੱਸੀ ਦੇ ਵਿਚ ਵੀ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਭਰਤੀ ਹੋਈ ਸੀ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੇ 666 ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਟੀਚਰਜ਼ ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿੰਨੇ ਅਧਿਆਪਕ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਰਨਾਵਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਔਰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਵੈਕੈਂਸੀਜ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਡਿਟੇਲ ਵੱਖਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦੋ ਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਟੋਟਲ ਭਰਤੀ ਦੀ ਲਿਸਟ ਹੈ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਕਿੰਨੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿਰਨਾਵਾਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਸ ਵੇਲੇ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹਾਂ ਜੀ, ਸਿਰਨਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਹੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਮੇਨ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਬੱਚੇ ਬਹੁਤ ਭਰਤੀ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਾਡੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬੱਚੇ ਭਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ। ਮੈਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਵਖਰੇਵੇਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਰ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਬੱਚੇ ਭਰਤੀ ਹੋਏ ਹਨ? ਇਹ ਵਿਤਕਰਾ ਰੋਪੜ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹਾਂ ਜੀ, ਦੱਸੋ, ਇਹ ਵਿਤਕਰਾ ਕਿਵੇਂ ਦੂਰ ਕਰੋਗੇ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਸਿਲੈਕਸ਼ਨ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਮੈਰਿਟ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੈਰਿਟ ਉੱਚੀ ਹੈ ਤੇ ਰੋਪੜ ਦੇ ਲੋਕਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੈਰਿਟ ਘੱਟ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਗਨੋਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਭਰਤੀ ਬਿਲਕੁਲ ਫੇਅਰ ਹੋਈ ਹੈ, ਟਰਾਂਸਪੇਰੈਂਸੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਰਾਈਟ ਬਣਦਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵੱਧ ਮੈਰਿਟ ਬਣਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਟਰਾਂਸਪੇਰੈਂਸੀ ਕਿਵੇਂ ਹੈ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਟਰਾਂਸਪੇਰੈਂਸੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਵਿਧਾਇਕ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਹਾਂ। ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਲੈਕਸ਼ਨ ਹੋਈ ਹੈ। ਨਾ ਕੋਈ ਲਿਸਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕੀ ਵਿੱਧੀ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਬੱਚੇ ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ? ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਕੱਲੇ ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਵਿਚ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਟਾ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ? ਇਸ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ]

ਗੱਲ ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ :

"ਯੌਰਪ ਕੀ ਗੁਲਾਮੀ ਪੇ ਹੁਏ ਤੂ ਜੋ ਰਜ਼ਾਮੰਦ,
ਹਮ ਕੋ ਤੋ ਗਿਲਾ ਤੁਝ ਪੇ ਹੈ, ਯੌਰਪ ਪੇ ਨਹੀਂ।"

ਮੰਤਰੀ : ਸਰ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਐਪਲੀਕੈਂਟ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਚਾਹੇ ਰੋਪੜ ਦੇ ਵਿਚ ਅਪਲਾਈ ਕਰੇ ਚਾਹੇ ਪਟਿਆਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਅਪਲਾਈ ਕਰੇ, ਜਿਹੜਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਿਸ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੂਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨੀਅਰੈਸਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੋਪੜ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸੂਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਥੇ ਅਪਲਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਤਾਂ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਕਸੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਮਰਜ਼ੀ ਅਪਲਾਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸਰਦਾਰ ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚੋਂ 904 ਟੀਚਰ ਭਰਤੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਕੱਲੇ ਮੇਰੇ ਹਲਕੇ ਵਿਚੋਂ 226-27 ਟੀਚਰ ਭਰਤੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਇਹ ਪੋਸਟਾਂ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ Better the merit, closure the choice of Posting ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਕੀ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਪਾਲਿਸੀ ਬਣਾਈ ਹੈ ਜਾਂ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਜੋ ਟੀਚਰ ਰੋਜ਼ 200-200 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਸਫ਼ਰ ਕਰਕੇ ਡਿਊਟੀ ਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਨੇੜੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਪਾਲਿਸੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਭੇਦ ਭਾਵ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਲੋਕਲ ਪੋਸਟਾਂ ਹਨ ਉਹ ਉੱਥੇ ਲੱਗ ਜਾਣ ਪਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨੇੜੇ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਪਾਲਿਸੀ ਅਮੈਂਡ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਲਿਸੀ ਨੂੰ ਅਮੈਂਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਹੈਂਡੀਕੈਪ ਲੜਕੀਆਂ, ਹੈਂਡੀਕੈਪ ਲੜਕੇ, ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਨਮੈਰਿਡ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਇਓਰਟੀ ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਪੋਸਟਾਂ ਅਵੇਲੇਬਲ ਹਨ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਕ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮਿਊਚਲ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਾਉਣੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਰਵਾ ਲੈਣ।

ਸਰਦਾਰ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬੀਰਮੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਮਾਰਫਤ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਯੂ.ਟੀ. ਦੇ ਬੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਲਈ ਐਲੀਜੀਬਲ ਹਨ?

ਮੰਤਰੀ : ਹਾਂ ਜੀ ਐਲੀਜੀਬਲ ਹਨ।

ਸਰਦਾਰ ਜੀਤ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੇ ਹਲਕੇ ਵਿਚ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਵਲੋਂ ਭਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਦੇ ਕੈਂਡੀਡੇਟਸ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਅਤੇ ਪੋਸਟਾਂ ਖਾਲੀ ਹਨ। ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਪੋਸਟਾਂ ਵੀ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਪੋਸਟਾਂ ਕਦੋਂ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਖਾਲੀ ਪੋਸਟਾਂ ਭਰਨ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਐਡ ਕੱਢੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਅਧਿਆਪਕ ਨਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬੀ.ਐਡ. ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦਿਆਂਗੇ। ਮੈਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜ ਸੱਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਟੀਚਰ ਐਡਜਸਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਖਾਲੀ ਪੋਸਟਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਹਾਲੇ 1625 ਅਜਿਹੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਜ਼ੂਰੀ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਤੋਂ ਲੈਣੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਕੁਆਲੀਫੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਰਿਲੈਕਸ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਲੈਕਸ਼ਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ ਰਿਜਲਟ ਆਊਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 300 ਅਜਿਹੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਿਫਾਫੇ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਸੀਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਹ 1925 ਪੋਸਟਾਂ ਭਰਨੀਆਂ ਬਾਕੀ ਹਨ।

ਸਰਦਾਰ ਜੀਤ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ : ਜਿਹੜੇ ਸਕੂਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਉੱਥੇ ਜਿਹੜੇ ਪਹਿਲੇ ਟੀਚਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਹ ਉਥੇ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਟੀਚਰ ਆਏ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਟੀਚਰਾਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਬਗੈਰ ਟੀਚਰਜ਼ ਦੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਥੇ ਟੀਚਰ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਚਲੇ ਜਾਣਗੇ?

ਮੰਤਰੀ : ਮੈਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ 1925 ਪੋਸਟਾਂ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਉਥੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਟੀਚਰ ਐਪੁਆਇੰਟ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ।

Mr. Speaker : Questions are over. Now we will take up the next item of the Agenda.

UNSTARRED QUESTIONS & ANSWERS

ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ

237. **ਸ੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ :** ਕੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ-ਵਾਰ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਲ 2002 ਤੋਂ 2006 ਮਿਤੀ ਅੰਤ ਤਕ ਦੇ ਸਮੇਂ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ]

ਦੌਰਾਨ ਨਿਯਮਿਤ ਅਧਾਰ ਤੇ ਭਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?

ਸ਼੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਡੋਗਰਾ : ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀ-ਵਾਰ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਸੂਚਨਾ ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :

ਲੜੀ ਨੰ:	ਕੈਟਾਗਰੀ	ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ
1.	ਗਰੁਪ-ਏ	336
2.	ਗਰੁਪ-ਬੀ	19
3.	ਗਰੁਪ-ਸੀ	253
4.	ਗਰੁਪ-ਡੀ	84
	ਕੁਲ ਜੋੜ :	692

ਸਾਲ 2002 ਤੋਂ 2006 ਦੌਰਾਨ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹੇਠ ਦਰਸਾਈਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਹਨ :

ਲੜੀ ਨੰ:	ਕੈਟਾਗਰੀ	ਭਰੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ
1.	ਗਰੁਪ-ਸੀ	16
2.	ਗਰੁਪ-ਡੀ	12

ਬਿਨਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 238**

(ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਐਕਸਟੈਨਸ਼ਨ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ।)

D.O. No. 1/17/2006-1-IV/6380

Jasjit Singh Randhawa
Phone : 0172-2740736 (O)
0172-2690681 (R)

Revenue & Rehabilitation
Relief & Resettlement
Minister, Punjab

Chandigarh, Dated the 15-9-06

Respected Doctor Sahib,

The answer to unstarred Punjab Vidhan Sabha Question No. 238, still not listed in the name of Revenue Rehabilitation Minister, Punjab requires Information regarding category wise No. of posts lying vacant in the Revenue Department together with the number of post filled on regular basis during the period from year 2002 to 2006 to-date which has

** For Unstarred Question No. 238 and reply thereto, please see appendix to this debates.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

to be collected from the field offices located in the state and would take nearly 15 days.

2. It is, therefore, requested that time for answering the question may kindly be extended by three weeks.

Yours sincerely,
Sd/-
(Jasjit Singh Randhawa)

Dr. Kewal Krishan,
Hon'ble Speaker,
Punjab Vidhan Sabha,
Chandigarh

ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ

239. **ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ** : ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ-ਵਾਰ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਲ 2002 ਤੋਂ 2006 ਮਿਤੀ ਅੰਤ ਤਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਨਿਯਮਿਤ ਅਧਾਰ ਤੇ ਭਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ : ਸਾਲ 2002 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੈਟਾਗਰੀ ਵਾਈਜ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ ਸਮੇਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :-

ਕਾਡਰ	2002 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ	ਭਰਤੀ ਅਦਾਰਾ	ਖਾਲੀ ਪੋਸਟਾਂ	ਤਰੱਕੀ ਰਾਹੀਂ	ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਰਾਹੀਂ
ਮਾਸਟਰ	60	ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ	4035	1357	2678
ਹੈਡਮਾਸਟਰ	ਕੋਈ ਨਹੀਂ	ਉਹੀ	1097	666	431
ਲੈਕਚਰਾਰਜ਼	ਕੋਈ ਨਹੀਂ	ਉਹੀ	2341	2281	60
ਸੀ.ਤੇ ਵੀ.ਟੀਚਰ	36	ਉਹੀ	1478	ਨਿਲ	1478
ਵੋਕੇਸ਼ਨਲ ਮਾਸਟਰ	21	ਉਹੀ	320	ਨਿਲ	320
ਸੈਂਟਰ ਹੈਡ ਟੀਚਰ	ਨਿਲ	ਉਹੀ	939	625	314
ਹੈੱਡ ਟੀਚਰ	02	ਉਹੀ	4360	2932	1428

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ]

ਕਾਡਰ	2002 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ	ਭਰਤੀ ਅਦਾਰਾ	ਖਾਲੀ ਪੋਸਟਾਂ	ਤਰੱਕੀ ਰਾਹੀਂ	ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਰਾਹੀਂ
ਜੇ.ਬੀ.ਟੀ./ਈ.ਟੀ.ਟੀ.	1868	ਸਰਵ ਸਿੱਖਿਆ ਅਭਿਆਨ ਅਥਾਰਟੀ	11889	ਨਿਲ	11889
ਕੰਪਿਊਟਰ ਫੈਕਲਟੀ	4718 ਕੰਟਰੈਕਟ ਅਧਾਰ ਤੇ	ਪੰਜਾਬ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੋਸਾਇਟੀ (ਪਿਕਟਸ)	-	-	-

ਮੌਜੂਦਾ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ

ਕੈਟਾਗਰੀ	ਗਿਣਤੀ	ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ
ਸਾਇੰਸ ਮਾਸਟਰ	700	ਪੰਜਾਬ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ
ਹਿਸਾਬ ਮਾਸਟਰ	600	ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਭਰਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਜਾਰੀ ਹੈ।
ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਸਟਰ	450	
ਹਿੰਦੀ ਮਾਸਟਰ	150	
ਫਾਈਨ ਆਰਟਸ	50	
ਡੀ.ਪੀ.ਈ.	50	
ਹੈਡ ਮਾਸਟਰ/ਹੈਡ ਮਿਸਟ੍ਰੈਸ	431	ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਵਿਗਿਆਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।
ਲੈਕਚਰਾਰਜ	651	
ਪੀ.ਟੀ.ਆਈ.	175	
ਬੀ.ਪੀ.ਈ.ਓਜ	57	
ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਟੀਚਰਜ਼	571	ਸ਼ਹਿਰੀ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਵਿਗਿਆਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਹਿੰਦ-ਚੀਨ ਅਤੇ ਹਿੰਦ-ਪਾਕ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰ

240. **ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ** : ਕੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ 1962 ਵਿਚ ਹੋਏ ਚੀਨ ਦੇ ਹਮਲੇ, 1965, 1971 ਅਤੇ 1999 (ਕਾਰਗਿਲ) ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ?

ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਭਾਰਤ-ਚੀਨ ਜੰਗ 1962, ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ 1965, ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ 1971 ਅਤੇ 1999 ਵਿਚ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਕਾਰਗਿਲ ਲੜਾਈ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ/ਲਾਭਪਾਤਰਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਉਪਲਬਧ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਤਿਕਾ 'ੳ*', 'ਅ*', 'ੲ*' ਅਤੇ ਅੰਤਿਕਾ 'ਸ*' ਸਦਨ ਦੀ ਪਟਲ ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

CALL ATTENTION NOTICES UNDER RULE 66

(ਕ੍ਰਮ ਨੰ: 8)

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਮੈਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਲੋਕ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਇਕ ਅਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਮਲੇ ਵੱਲ ਦਿਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਅਰਥਾਤ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਤੇ ਖਪਤ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਖੱਪਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਣਐਲਾਨੇ ਲੰਮੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕੱਟਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜਿਊਣਾ ਦੂਭਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਉਦਯੋਗਿਕ ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਆਪਣੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਲੈ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਭਾਰੀ ਥੁੜ੍ਹ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਦੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਰੋਸ ਤੇ ਬੇਚੈਨੀ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਲੋਕ ਅੰਦੋਲਨ ਅਤੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਿਆਂ ਤੱਕ ਉਤਰ ਆਏ ਹਨ।

ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਅਤੇ ਅਤਿਅੰਤ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇ-ਨਜ਼ਰ ਸਬੰਧਤ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਸਦਨ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਖੇਚਲ ਕਰਨ।

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ) : ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਹਰ ਸਾਲ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਸਾਲ 2003-04 ਵਿਚ 2.56%, 2004-05 ਵਿਚ 8.29%, 2005-06 ਵਿਚ 10.04% ਰਿਹਾ ਪਰ ਇਸ

---

* Placed in the Revisor's Branch.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਸਾਲ 2006-07 ਦੌਰਾਨ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਅੰਤਰ ਵੱਧ ਕੇ 14.83% ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਹੀਨਾ ਜੂਨ, ਜੁਲਾਈ ਅਤੇ ਅਗਸਤ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਝੋਨੇ ਦੀ ਫਸਲ ਕਾਰਨ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੌਸਮੀ ਬਾਰਸ਼ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਸਾਲ ਮੀਂਹ ਘੱਟ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਵਿਚ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਵਿਭਾਗੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ 8 ਘੰਟੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਬਿਜਲੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਤਕਨੀਕੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕਾਰਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਥਰਮਲ ਪਲਾਂਟ ਵਿਚ ਅਚਾਨਕ ਨੁਕਸ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਬਾਹਰਲੇ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਲਾਈਨ/ਗਰਿੱਡ ਟਰਿੱਪ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਾਰੀ ਮਜਬੂਰਨ ਅਣਐਲਾਨੇ ਕੱਟ ਲਗਾਉਣੇ ਪਏ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਨਾਰਮਲ ਹੋਣ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਕੱਟ ਸ਼ਡਿਊਲਡ ਕੱਟਾਂ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਮਤ ਦੇ ਕੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਖਪਤਕਾਰ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਤਰਤੀਬਵਾਰ ਕੱਟ ਇੱਕ ਮਿੱਥੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਮਜ਼ਬੂਰਨ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਹਰ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਨੋਟਿਸ ਬੋਰਡਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਪ੍ਰੈਸ, ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰੇਡੀਓ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਇਕਾਈ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿਚ ਅਚਾਨਕ ਤਕਨੀਕੀ ਨੁਕਸ ਪੈ ਜਾਣ ਕਾਰਨ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਔਕੜ ਪੇਸ਼ ਆਈ ਹੋਵੇ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਤੁਰੰਤ ਨੁਕਸ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਡਿਪਟੀ ਚੀਫ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬਾ ਤੋਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਜੋ 4 ਵਰ੍ਹੇ ਸਨ, ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਖਰੀਦ ਤੇ ਸਾਲ ਵਾਰ ਕਿੰਨਾ ਖਰਚਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਉਤੇ ਕਿੰਨਾ ਖਰਚਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਦੇ ਵੱਖੋ ਵਖਰੇ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਗਵਾਂਢੀ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

2005-06 ਵਿਚ ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਅਗਸਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਵਪਾਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ 1200 ਮਿਲੀਅਨ ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰਾਹੀਂ 210 ਮਿਲੀਅਨ ਯੂਨਿਟ ਖਰੀਦੇ ਗਏ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਲ 2006-07 ਵਿਚ ਵਪਾਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ 1914 ਮਿਲੀਅਨ ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰਾਹੀਂ 594 ਮਿਲੀਅਨ ਯੂਨਿਟ ਖਰੀਦੇ ਗਏ।

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਪੈਸੇ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਮੰਗਿਆ ਸੀ ਜੀ। ਮੇਰਾ ਸਵਾਲ ਸੀ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਖਰੀਦਣ ਤੇ ਖਰਚਾ ਕਿੰਨਾ ਹੋਇਆ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਉਹ ਹਾਲੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ ਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੈਸੇ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦੱਸ ਦਿਉ।

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬ ਪੈਸੇ ਦੀ ਗੱਲ ਬੜੀ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਦੱਸ ਦਿੰਦੀ ਹਾਂ। ਸਾਲ 2005-06 ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਖਰੀਦਣ ਤੇ 1240 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚਾ ਹੋਇਆ ਤੇ ਸਾਲ 2006-07 ਵਿਚ 2139.23 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚਾ ਹੋਇਆ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਅਗਲੀ ਕਾਲ ਅਟੈਨਸ਼ਨ। ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ।

(ਕ੍ਰਮ ਨੰ: 9)

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਮੈਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਲੋਕ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਇਕ ਅਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਮਲੇ ਵੱਲ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਅਰਥਾਤ ਸਰਕਾਰੀ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲ ਪਿੰਡ ਸ਼ਾਹੀ ਮਾਜਰਾ, ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ (ਮੋਹਾਲੀ), ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਚਾਵਲਾਂ ਅਤੇ ਆਟੇ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਸੁਸਰੀ ਅਤੇ ਸੁੰਡੀ ਪਾਏ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਬੇਚੈਨੀ ਅਤੇ ਰੋਸ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਮਿਡ ਡੇ ਮੀਲ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਅਹਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਟੇ ਅਤੇ ਚਾਵਲਾਂ ਵਿਚ ਸੁੰਡੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਸਰੀ ਖਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਅਤੇ ਅਤਿਅੰਤ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇ-ਨਜ਼ਰ ਸਬੰਧਤ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਸਦਨ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਖੇਚਲ ਕਰਨ।

Minister for Public Works (B&R) and Education (Sardar Partap Singh Bajwa) : Sir, the school in question, viz: Govt. Elementary School, Shahi Majra, Block Kharar, Distt. Mohali, was got inspected by

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[Minister for Public Works (B&R) and Education]

Shri R. Vanket Rattanam, IAS, Secretary, School Education (V) and Sh. Jagtar Singh Khatra, DPI (EE), Punjab, Chandigarh on 13-9-2006. Enquiries were made from teachers, cook, parents, children and also the members of Mothers Self Help Group.

The School, Sir, has total strength of 176 students including 55 students from two EGS Centres. The class-wise strength is as under :—

Class 1	34
Class 2	25
Class 3	23
Class 4	17
Class 5	22
Total	121

Shri Ranjit Singh, Head teacher, Mrs. Kamlesh Rani, Teacher, Ms. Rachna Sharma, teacher are working in the school.

It was found that the main reason for the presence of Susri (Turbolium/Sitophilous/Rizopertha – Exactly not identified) in the uncooked food grains was due to heavy rain fall in the last three weeks resulting in moisture absorption by food grains.

The food grains were delivered in the school by the PUNSUP on 4.8.2006 and upto 6.9.2006 no infestation was noticed in either wheat or rice.

As per the version of the cook Mrs. Sukhdev Kaur wife of Sh. Sukhwinder Singh, resident of Ph. VII, Mohali on 7.9.2006, when she opened the rice bag for preparation of Mid day Meal, she noticed infestation in the rice. She immediately brought this to the notice of Head teacher, Sh. Ranjit Singh. Sh. Ranjit Singh, Head teacher informed Dr. Bir Singh Bajwa, Chairman VEDC. Shri Bir Singh Bajwa visited the school at 1.00 PM and got the bag opened. Immediately Shri Bir Devinder Singh, MLA, Kharar, SDM Mohali and SMO Mohali reached the school. Rice and flour samples taken and bag of rice and flour were sealed by

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

SMO, Mohali. Health Department is being asked to supply the analysis report.

Two teachers namely, Mrs. Kamlesh Rani and Mrs. Rachna Sharma were asked to explain the reason for susri in rice and wheat. Mrs. Kamlesh Rani explained that the students were being served fresh hot cooked Mid day meal from 7.7.06 onwards and there was no complaint of any sort by anyone regarding the quality of Mid day meal served in the school.

Some of the parents were also called and enquired about the quality of Mid day meal served in the school. Almost all the parents said that the meal served in the school was of good quality and no child ever complained about quality of food. The parents also said that they were coming to school off and on when the Mid day meal was being served. The statements of all 12 parents were recorded.

Some of the students who were playing around the school were also asked about the meal served in the school. The students said that they were given roti and dal daily and sometimes channa palau, halwa, namkeen chawal etc. They said that they relish the food and are not getting the Mid day meal for the last 3-4 days.

Thus it appears that there was nothing wrong prima facie with cooked meal served so far.

The Department of Rural Development and Panchayats has already been approached to provide two storage bins per school all over the state out of Panchayat grants.

PUNSUP has been advised to supply 15 days stock at a time during rainy season when stocks are prone to infestation.

Pucca kitchen cum store shall be constructed in every school.

DCs have been advised to keep a special watch on the incidents of infestation of food stocks during rainy seasons, which has somewhat prolonged during this year.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਸਵਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਊ ਨੋਟਿਸ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਹੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ। ਲੇਕਿਨ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਸੁਸਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਮੇਰਾ ਸਵਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਹੈ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਸੁਸਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਸਮਝ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਈ?... (ਹਾਸਾ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਦੇ ਹੋ।

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਊ ਮਤਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਸੀ, ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਹੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਰਾਈਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣ। ਇਹ ਮੇਰਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕਰੋ ਕਿ ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣ। ਜੇ ਮੈਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਸਵਾਲ ਕਰਾਂ ਫਿਰ ਤਾਂ ਇਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਊ ਮਤਾ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਇਸਦਾ ਜਵਾਬ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਪੜ੍ਹਨ? ਸੁਸਰੀ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੀ ਹੈ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲੀ ਹੈ। ਸੁਸਰੀ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਇਹ ਲੱਭ ਲੈਣਗੇ। ਦੱਸ ਦੇਣ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਈ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਜਿੰਨੀ ਸਾਰੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸੁਸਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਚੀਜ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ (ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੀਟਸ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਧੀਆ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਆਪ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਇਹ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਰਿਕਾਰਡ ਕਢਾ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਸਿਆਣੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਣ। ਬਾਕੀ ਜਵਾਬ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿਆਂਗਾ।

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਰੂਲਿੰਗ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਉ ਮਤਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਉਸਦਾ ਜਵਾਬ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚੇਅਰ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਰੂਲਿੰਗ ਦਿਓ। ਤੁਹਾਡੀ ਰੂਲਿੰਗ ਕੀ ਹੈ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹੀ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ। ਸਾਰੇ ਆਨਰੇਬਲ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਔਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਤਿੰਨੇ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਏਥੇ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਠੀਕ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕੀ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਰੂਲਿੰਗ ਹੈ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹਾਂ ਜੀ। it is my Ruling, ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਸਵਾਲ ਕਰੋ ਜੀ।

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਵਜ਼ੀਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਕੇ ਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਪਹੁੰਚੇ, ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਗਏ, ਉਥੇ ਚੌਲ ਔਰ ਰੋਟੀ ਵਿਚ ਸੁਸਰੀ ਔਰ ਕੀੜੇ ਸਨ। ਇਹ ਅਸੀਂ ਆਪ ਦੇਖੇ ਹਨ। ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਮੌਕੇ ਤੇ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੈਂਪਲ ਭਰਿਆ, ਮੈਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਸੈਂਪਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀ ਹੈ ਔਰ ਅੰਨ ਭੰਡਾਰ ਵਿਚੋਂ ਸੁਸਰੀ ਵਾਲਾ ਆਟਾ ਚੌਲ ਜਿਥੋਂ ਇਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਕੀ ਉਹ ਅੰਨ ਭੰਡਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚੈਕ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ? ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕਦੇ ਕੋਈ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ? ਕਿਉਂ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਸੁਸਰੀ ਔਰ ਕੀੜੇ ਆਟੇ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਕੀ ਪ੍ਰਾਵਾਧਾਨ ਕੀਤਾ? ਇਸ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸੋ ਔਰ ਸੈਂਪਲ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀ ਹੈ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜਿਹੜਾ ਤੁਸੀਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਸਮਝ ਗਏ ਹਨ। ਹੁਣ, ਮੰਤਰੀ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਜਵਾਬ ਦਿਓ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੀ ਅਰਜ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤਕਰੀਬਨ 13,000 ਸਕੂਲ ਹਨ। ਇਹ ਪੰਜ ਸੁਸਰੀਆਂ ਕਿਤੇ ਨਿਕਲ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਵਿਚਾਰੇ ਤਰਲੋ ਮੱਛੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਹੈਡ ਟੀਚਰ ਅਤੇ ਕੁੱਕ ਨੇ ਲੱਭਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਲ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇਹ ਕੰਮ ਚਲਦਾ ਹੈ, it is nothing he has founded or somebody else has founded. It is our school, our teachers have brought it to our notice. ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਰੀਜ਼ਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਿਡ ਡੇਅ ਮੀਲ ਦਾ ਕੰਮ ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਾਲੇ ਇਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ ਦੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਰਟੇਜ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਬਰਸਾਤ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਨ ਪਨਸਪ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਐਫ.ਸੀ.ਆਈ. ਸਪਲਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ। 100 ਗ੍ਰਾਮ ਰਾਈਸ ਅਤੇ ਵੀਟ੍ਹ ਪਰ ਡੇਅ ਪਰ ਚਾਈਲਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਨਸਪ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਭੇਜਦੀ ਹੈ। ਪਨਸਪ ਵਿਚ ਵੀ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ 19-21 ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਲਗਾਤਾਰ ਜਿਹੜੀ ਬਰਸਾਤ ਪੈਂਦੀ ਗਈ ਉਸ ਕਾਰਨ ਵੀ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਥੇ ਸਟੋਰੇਜ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਰੂਰਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਫੰਡਜ਼ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਦੋ ਬਿਨ ਵੀ ਦਿਓ। 130 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਅਸੀਂ ਮੰਗਿਆ ਹੈ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਹੀ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਆਪ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਸੁਸਰੀ ਲਭਦੀ ਹੈ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ]

ਉਥੇ ਇਹ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਏਨਾ ਡੀਪ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਫਿਕਰਮੰਦ ਹਾਂ। ਵੈਸੇ ਵੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਏਰੀਆ ਵਿਚ, ਤੁਹਾਡੇ ਏਰੀਆ ਵਿਚ ਤਾਂ ਸੁਸਰੀਆਂ ਆਉਣੀਆਂ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਵਜ਼ੀਰ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲੋਂ ਇਸ ਮਤੇ ਵਿਚ ਸੁਸਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਕੋਈ ਪਦਮ ਸ਼੍ਰੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਕੋਈ ਇਡੀ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿੰਨੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਸੁਸਰੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖਵਾਉਣ ਲਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। (ਹਾਸਾ)

ਮੰਤਰੀ : ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਕੋਈ ਮਾਤਰਾ ਅਲਾਊਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਜਿੰਨੀ ਮਾਤਰਾ ਚਾਹੋਗੇ, ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿਆਂਗੇ। (ਹਾਸਾ)

MOTION UNDER RULE 16

Mr. Speaker : Parliamentary Affairs Minister to move the motion.

Local Government, Parliamentary Affairs, Labour & Employment and Elections Minister (Chaudhary Jagjit Singh) : Sir, I beg to move –

That the Vidhan Sabha (Assembly) at its rising this day shall stand adjourned *sine-die.*

Mr. Speaker : Motion moved –

That the Vidhan Sabha (Assembly) at its rising this day shall stand adjourned *sine-die.*

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਖਰੜ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਸਾਈਨੇ-ਡਾਈ ਦਾ ਮੋਸ਼ਨ ਆਇਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਤੋਂ ਦੋ ਮਿੰਟ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਅਰਜ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਸਦਨ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਬਿਜ਼ਨਸ ਹਾਊਸ ਵਾਸਤੇ ਭੇਜਦੇ ਹਾਂ। ਸਵਾਲ ਵੀ ਭੇਜਦੇ ਹਾਂ, ਕਾਲ ਅਟੈਂਸ਼ਨ ਵੀ ਭੇਜਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮਤੇ ਵੀ ਭੇਜਦੇ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਫਿਕਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਗੈਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਰਵੱਈਏ ਕਾਰਨ, ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਨ ਤਾਂ ਚਲੋ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਪਰ ਦੂਸਰਾ ਦਿਨ ਰੌਲੇ-ਰੱਪੇ, ਧਰਨੇ ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਜੋ ਨਾਅਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ

**Not recorded as ordered by the Chair.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਕਿਉਂਜੋ ਇਹ ਨਾਅਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਕਸਪੰਜ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਨਾਅਰੇ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ :
ਨਾ ਤੜਪਨੇ ਕੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ, ਨਾ ਫਰਿਆਦ ਕੀ ਹੈ।
ਘੁਟ ਘੁਟ ਕੇ ਮਰ ਜਾਊਂ, ਯੇ ਮਰਜ਼ੀ ਮੇਰੇ ਸਯਾਦ ਕੀ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੜਪਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਫਰੀ ਹੋ।

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਯੂਜ਼ਫੁੱਲ ਡਿਬੇਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਕਿੰਨੀਆਂ ਹੀ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟਾਂ ਆਈਆਂ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਉਤੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਸਾਰਾ ਲੈਜਿਸਲੇਟਿਵ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਦਾ ਟੋਕਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਧਿਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਜੋ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਲੋਂ ਸ਼ੋਰ-ਸ਼ਰਾਬਾ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਦਿਨ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਲਿਸਟਡ ਸੀ, ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਧਿਰ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਲੇਕਿਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਤੇ ਉਤੇ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਜਿਸ ਆਰਕੀਟੈਕਟ ਨੇ ਇਹ ਸਦਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕ ਮਾਈਕਰੋਫੋਨ ਲਗਵਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਮਾਈਕਰੋਫੋਨ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਮਸਲੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਇਥੇ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵਾਸਤਵਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਅਕਤ ਕਰ ਸਕੀਏ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਉਤੇ ਡਿਬੇਟ ਹੋ ਸਕੇ। ਮੈਂ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਆਪਣਾ ਫਿਕਰ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਊਸ ਦੀ ਇਹ ਲਾਸਟ ਸਿਟਿੰਗ ਹੈ। ਇਸ ਲਾਸਟ ਰੈਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਪਾਰਲੀਮਾਨੀ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸਦਨ ਨਹੀਂ ਜੁੜਨਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦੇ ਐਸੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਅਸੀਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤੰਗੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕੇ। ਸੋ, ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਹਾਊਸ ਵਧਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਸਟ ਸਿਟਿੰਗ ਹੈ। ਮੈਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਸਿਟਿੰਗਾਂ ਨਾਲੋਂ ਇਸ ਸਾਲ ਸਦਨ ਦੀਆਂ ਸਿਟਿੰਗਜ਼ ਵੱਧ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਸ਼ੂ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਡਿਬੇਟ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ ਪਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਸ਼ਰਿਆਤ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪਿਛਲੀ ਸਿਟਿੰਗ ਵਿਚ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਵੀ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਦਨ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ, ਸਦਨ ਦੀਆਂ ਸਿਟਿੰਗਜ਼ ਵਧਾਈਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਡਿਬੇਟ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਇਕ ਇਕ ਪਹਿਲੂ ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਹਿਸ ਹੋ ਸਕੇ। ਧੰਨਵਾਦ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਬੀ.ਏ.ਸੀ. ਵਿਚ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੀਡਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੂਜੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਲੀਡਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ ਸੀ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀਮਸਲੀ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਲਈ ਸਦਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਉਸਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੀ ਸਮਾਂ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ (ਚੌਧਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਕ ਦਿਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਬਿਜ਼ਨਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੋਸ਼ਨ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜੀ।

Mr. Speaker : Question is –

That the Vidhan Sabha (Assembly) at its rising this day shall stand adjourned *sine-die.*

The motion was carried.

MOTION UNDER RULE 77

Mr. Speaker : Now Motion under Rule 77. Minister to move the motion.

Minister for Local Government, Parliamentary Affairs, Labour & Employment and Elections (Chaudhary Jagjit Singh) : Sir, I beg to move –

That the developmental activities undertaken by the Government in the State be discussed in the House.

Mr. Speaker : Motion moved –

That the developmental activities undertaken by the Government in the State be discussed in the House.

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ (ਚੌਧਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿਘ ਜੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਜੋ ਉਪਲਬਧੀਆਂ, ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਕੰਮ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਮੰਗ ਜਿਹੜੇ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਉਧਰ ਬੈਠੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਰੋਜ਼ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਇਥੇ ਬਹਿਸ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾਈਏ ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹੋਏ ਭੱਜ ਗਏ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਰਕਰਦਗੀ ਹੇਠ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਹੀ ਇੰਨੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹੋਏ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਡਰਾਮਾ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਤਰੀਕਾ ਅਖਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਹਾਊਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਅੱਜ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਚ ਇੰਨੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਹੋਈ ਹੈ, ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕਿ ਅੱਜ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਖਾਲੀ ਰਹਿ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਆਵੇਗੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਹੜੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ। ਮੈਂ ਅੱਜ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀਆਂ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਮੇਟੀਆਂ ਹਨ, ਨਗਰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਉਪਰਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸਦੇ ਕਾਰਨ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਗੰਦਗੀ ਦੇ ਢੇਰ ਲੱਗੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਟੁੱਟੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਲਈ ਵੀ ਕੋਈ ਉਪਰਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਜ ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਜਦੋਂ ਦੀ ਆਈ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਸੋਚ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਆਬਾਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਸਨ, ਉਹ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਮੈਂ ਫਖਰ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਿੰਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਹਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਾਡੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਔਰ ਜਿਹੜੀਆਂ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਮੇਟੀਆਂ ਜਾਂ ਨਗਰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਹੜਾ ਕੰਮ ਅਰੰਭਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸਵੱਛ ਪਾਣੀ ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਵੱਛ ਪਾਣੀ ਸੌ ਫੀਸਦੀ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਜਾਬ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸਟੇਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੌ ਫੀਸਦੀ ਜਿਹੜਾ ਪਾਣੀ ਹੈ, ਉਹ ਨਗਰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ, ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਮੇਟੀਆਂ ਔਰ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਫੰਡ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਾਇਮ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਥੱਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 126 ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸਵੱਛ ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਰੰਭਿਆ ਹੈ ਔਰ ਇਸ ਪਾਸੇ ਅਸੀਂ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ 27 ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਵੱਛ ਪਾਣੀ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਤੇ 31 ਮਾਰਚ ਤੱਕ 122 ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਪਲੀਟ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੰਜਾਹ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸੀਵਰੇਜ ਦਾ ਕੰਮ ਆਰੰਭਿਆ ਹੈ ਔਰ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ]

ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇੰਨੇ ਕੁ ਸ਼ਹਿਰ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੇ ਫੇਜ਼ ਵਿਚ ਕਰਾਂਗੇ। ਫਿਰ ਦੂਸਰੇ ਤੇ ਤੀਸਰੇ ਫੇਜ਼ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੀਵਰੇਜ ਤੇ ਸਵੱਛ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਾਂਗੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਉਪਲਬਧੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਸੀਵਰੇਜ ਔਰ ਪਾਣੀ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਉਥੇ ਕੈਪਟਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਹੁਣ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਿੰਨੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਟੁੱਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਔਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ, ਉਹ ਸੜਕਾਂ ਠੀਕ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਅਸੀਂ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਨਗਰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਤੇ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਬਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ। ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵਿਚ ਅਸੀਂ 750 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਨਵੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਚੰਗੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਸਕੀਏ। ਇਸੇ ਵਾਸਤੇ ਅਸੀਂ 88 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਹਨ, ਉਥੇ 264.36 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਸੜਕਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਾਂ ਔਰ ਇਸ ਵਾਸਤੇ 267 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਰੋਡਜ਼ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਅੱਛੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸਾਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਮੇਟੀਆਂ ਤੇ ਨਗਰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮਿਲਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਅਰੇਂਜਮੈਂਟ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਬੜੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਅਸੀਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ 239.65 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਵੀ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਵੀ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸਲੱਮਜ਼ ਏਰੀਆਜ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲ ਸਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅੱਛੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਸਕਣ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਬੜੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਐਲਾਨ ਕਰਕੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਹਿਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਵੀ ਐਲਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਦਮੋਰੀਆ ਪੁਲ ਬਣੇਗਾ ਲੇਕਿਨ ਇਹ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਕੇ ਗਏ। ਅਜੇ ਤੱਕ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਪਰ ਅੱਜ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਾਰਫਤ ਵਧਾਈ ਦੇਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੰਡਜ਼ ਦੇ ਕੇ 17 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਉਤੇ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਅੱਜ 95 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਕਰੀਬ ਉਥੇ ਕੰਮ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਹ 5-4 ਫੀਸਦੀ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਦਮੋਰੀਆ ਪੁਲ ਬਣ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਸਾਡੇ ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਦੀ ਟਰੈਫਿਕ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਬੜੇ ਦਮਗੱਜੇ ਮਾਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਮਜ਼ਹਬ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਹਾਂ। ਠੇਕੇਦਾਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਜ਼ਹਬ ਦੇ ਵਾਸਤੇ, ਧਰਮ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤਾ ਕਦੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਇਥੇ ਇੱਕ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੋ ਸਾਡਾ ਤੀਰਥ ਅਸਥਾਨ ਹੈ, ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਲੋਕ ਉਥੇ ਸਜਦਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਲੇਕਿਨ ਉਥੋਂ ਦੀ ਟਰੈਫਿਕ ਵਾਸਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਸਕੀਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਣਾਈ। ਹੁਣ ਕੈਪਟਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਨਾਲ ਉਥੇ ਐਲੀਵੇਟਿਡ ਰੋਡ ਬਣਾਈ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਰ-ਕਮਲਾਂ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੇ 210 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਮ ਇੱਕ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲੇ, ਜਿਹੜੇ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਟੂਰਿਸਟ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਸੁਵਿਧਾ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਥੇ ਜਿਹੜੀ ਮਿਉਂਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਸਾਰਾਗੜ੍ਹੀ ਤੱਕ, ਜਿਥੇ ਐਲੀਵੇਟਿਡ ਰੋਡ ਉਤਰੇਗੀ, ਉਥੇ 6000 ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਉਥੇ ਆਉਣ, ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਨਵੈਨਸ ਪਾਰਕਿੰਗ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਅਤੇ ਉਥੇ ਮੁੜ ਸਕਣ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵੱਡੀ ਉਪਲਬਧੀ ਹੈ। ਅੱਜ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਬੜੀ ਦੇਰ ਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਲੀਵੇਟਿਡ ਰੋਡ ਬਣਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਲੇਕਿਨ ਜਲਦੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਕਦੇ ਇੱਕ ਕੌਲਾ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਕਦੇ ਇੱਕ ਕੌਲਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕੰਮ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹਿ ਗਿਆ ਲੇਕਿਨ ਅੱਜ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੈਪਟਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਐਲੀਵੇਟਿਡ ਰੋਡ ਕੰਪਲੀਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਥੋੜ੍ਹੇ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਆਰੰਭ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨ ਵੇਲੇ ਟਰੈਫਿਕ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਸੇਧ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਇਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਆਰ.ਓ.ਬੀ. ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਲੰਧਰ ਹੈ, ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਬੀ.ਐਮ.ਸੀ. ਚੌਕ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਟੀ.ਵੀ. ਸੈਂਟਰ ਤੱਕ ਜੋ ਟਰੈਫਿਕ ਹੈ, ਉਥੇ ਜਿਹੜੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਚੌਕ ਹਨ, ਉਥੇ ਐਲੀਵੇਟਿਡ ਰੋਡ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਉਸ ਦੇ ਟੈਂਡਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਲੰਧਰ ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ ਕੋਲ ਰੇਲਵੇ ਫਾਟਕ ਤੇ ਬੜੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਦੇ ਥੱਲੇ ਵੀ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਹਨ, ਉਹ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਅੱਜ ਮੈਂ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਪਟਿਆਲੇ ਵਿਚ ਜੋ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਗੰਦੇ ਨਾਲੇ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸੜਕਾਂ ਫੋਰ ਲੇਨਿੰਗ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਐਲੀਵੇਟਿਡ ਰੋਡਜ਼ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਸਭ ਤੋਂ ਦੂਰ ਮਾਲਵੇ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਐਫ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਲਕੇ ਬਠਿੰਡੇ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ 20 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ]

ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਬਠਿੰਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਸੀਂ ਬੜੀ ਠੋਕ ਵਜਾ ਕੇ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਮੱਦਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੋਂ ਮੰਗਦੇ ਸਨ ਕਿ ਆਕਟਰਾਏ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਥੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਫ਼ਖਰ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਸਾਡੇ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿਚ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਕਟਰਾਏ ਮੁਆਫ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਮਾਨਯੋਗ ਕੈਪਟਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਹ ਵਾਅਦਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਕਟਰਾਏ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਫੰਡ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਫੰਡ ਵਿਚ ਵੈਟ ਤੋਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਪੈਸਾ ਆਏਗਾ, ਉਹ ਉਸ ਫੰਡ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਏਗਾ ਅਤੇ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਮਾਰਫਤ ਜੋ ਸਾਡੀਆਂ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਔਰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਇਸ ਨਾਲ ਪੂਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਇੱਕ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਇਥੇ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਬੜੀ ਚਰਚਾ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਆਕਟਰਾਇ ਅਸੀਂ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਥੇ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹਨ ਇਹ ਸਾਡਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਥੇ ਐਡਜਸਟ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਉਥੇ ਐਡਜਸਟ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂਕਿ ਜਿਹੜਾ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ, ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਿਫੂਜ਼ ਰਹਿ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਥੇ ਅਸੀਂ ਆਕਟਰਾਇ ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮੰਗ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਦੇ ਬਿੱਲ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵੱਲ ਬਹੁਤ ਏਰੀਅਰ ਪਿਆ ਹੈ, ਤਕਰੀਬਨ 40 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਲਗਭਗ ਏਰੀਅਰ ਪਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਇਹ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ, ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੇ ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਦੇ ਬਿੱਲ ਵੀ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਦੇ ਬਿੱਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਪੰਜ ਮਰਲੇ, 125 ਗਜ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਚ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਪੰਜਾਬ ਨਿਰਮਾਣ ਫੰਡ ਸਕੀਮ ਥੱਲੇ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਮੇਟੀਆਂ ਔਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਾਲ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਪੈਸਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੋਰ ਤਰੱਕੀ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਿਸਟਰੀ ਦੇ ਵਿਚ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਏਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਚ ਤਰੱਕੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਔਰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਦੇ ਕੰਮ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਚੌਧਰੀ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਠ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਬੋਲਣ ਲਈ ਆਏ ਹਨ ਇਸ ਲਈ 10-15 ਮਿੰਟ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾ ਲਵੋ।

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਅਰਜ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਸਮੁੱਚਾ ਪੰਜਾਬ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠਾਂ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਮੰਜ਼ਲਾਂ ਛੋਹ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਐਡਮਨਿਸਟ੍ਰੇਟਰ ਤੌਰ ਤੇ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਪੈਸਾ ਹੇਠਾਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਹ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਸਕਣ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਸਾਡੇ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ, ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਹੋਈ ਬਹਿਸ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਬਹਿਸ ਕਰਵਾਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਜੋ ਉਪਲਬਧੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਜਨਤਾ ਤੱਕ ਜਾ ਸਕਣ ਤੇ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਹੋ ਸਕਣ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ 10-15 ਮਿੰਟ ਹੀ ਸਮਾਂ ਲੈਣਾ। ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਸਮਾਂ ਲੈ ਲੈਣ ਪਰ ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰ ਸਿਰਫ਼ 10-15 ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਸਮਾਂ ਲੈਣ।

ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਪਲਾਈ, ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ, ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਹਿਸ ਵਿਚ ਬੋਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਇਸ ਬਹਿਸ ਦੇ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਾਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿਸ ਦਿਨ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਭੱਜਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਜਲਾਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਵਲੋਂ ਆਪ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਲਾਅ ਐਂਡ ਆਰਡਰ ਉਤੇ ਇਸ ਸਦਨ ਦੇ ਵਿਚ ਬਹਿਸ ਹੋਈ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਨੀਵਾਂ ਵੇਖਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕੋਈ ਗੱਲ ਠੀਕ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਕੋਈ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾ ਸਕੇ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਇਹ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ਼ੂ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਪਲਾਈ, ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ, ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜੀ ਮੰਤਰੀ]

ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਬਹਿਸ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਫਾਈਨਾਂਸ, ਖਜ਼ਾਨਾ ਤੇ ਪੈਸਾ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਕੁਝ ਕਰ ਨਹੀਂ ਸਕੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਲੀਭਾਂਤ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਾੜੀ ਕਾਰ-ਗੁਜ਼ਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨਾਲ ਜੋ ਖਿਲਵਾੜ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਸਾਲ ਦੋ ਸਾਲ-ਢਾਈ ਸਾਲ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਪਰਫਾਰਮੈਂਸ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾ ਸਕੇ ਔਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਾਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਓਵਰ ਡਰਾਫਟ ਦੇ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਚਲਦੀ ਸੀ। ਕਈ-ਕਈ ਦਿਨ ਖਜ਼ਾਨਾ ਬੰਦ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਐਡਮਨਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦਾ, ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਾਹਰਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਅਤੇ ਬਾਹਰਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਹੁਣ ਬਹਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕਰਨ ਨੂੰ, ਇੰਡਸਟਰੀ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਾਲੀ ਹਾਲਤ ਵਿਗੜੀ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਵਿਕਾਸ ਤਾਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਗਰ ਕੋਈ ਬਾਹਰਲੀ ਕੰਪਨੀ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕਰੇ। ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਜਿਹੜੀ ਵੀ ਕੋਈ ਬਾਹਰਲੀ ਕੰਪਨੀ ਇੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁੱਛਦੀ ਸੀ ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਚ 4-5 ਸੌ ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਾਡੀ ਕੋਈ ਮੱਦਦ ਕਰੇਗੀ, ਸਾਡੀ ਕੋਈ ਫੇਵਰ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਮਿਲਦਾ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕਰਿਓ, ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਪੁਛਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਕਿੰਨਾ ਪੈਸਾ ਪਾਓਗੇ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਬੇਮੁੱਖ ਹੋ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਇੰਡਸਟਰੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਚ ਲੱਗੀ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਾਲੀ ਹਾਲਤ ਵਿਗੜੀ। ਮੈਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖੋਇਆ ਹੋਇਆ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਫਿਰ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਲੱਖਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਿਆ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅੱਜ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਇਨਵੈਸਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਫ਼ਖਰ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਾਲੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਡੇਢ-ਦੋ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੀ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਪਰ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੱਦਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੀ। ਉਹ ਵੀ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਟੇਢੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਵੇਖਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਦੀ ਸਰਦਾਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਹੈ, ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਚ ਧੜਾਧੜ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਾਲੀ ਹਾਲਤ ਸੁਧਰ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਅੰਦਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ 73ਵੀਂ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਰੂਰਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਨੂੰ 7 ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਦੇ 13 ਸਬਜੈਕਟ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵੱਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ।

*3.25 ਵਜੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ] (ਇਸ *ਸਮੇਂ ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਸਦਨ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਸੰਭਾਲੀ।)

ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ 12447 ਸਰਪੰਚਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ 8 ਕਰੋੜ 97 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਮਾਣ ਭੱਤੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇ ਸਕੇ ਹਾਂ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨੰਬਰਦਾਰਾਂ ਨੂੰ 500-500 ਰੁਪਿਆ ਮਾਨ ਭੱਤੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸਫ਼ਾਈ ਸੇਵਕਾਂ ਵਾਸਤੇ 300 ਰੁਪਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 2177 ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਚੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪਰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ 43 ਕਰੋੜ 54 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਵੀ ਵੰਡੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਪੁਰਾਣੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਘਪਲਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਬੇਕਾਰ, ਨਿਹੱਥੇ ਤੇ ਗਰੀਬ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਕਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਤੇ ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਵਾਲੇ ਇਹ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਲੈਂਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਗਰੀਬ ਬੰਦੇ ਵਿਚਾਰੇ ਭੁੱਖੇ ਨੰਗੇ ਹੀ ਰਹੇ। ਅਸੀਂ 1 ਲੱਖ 14 ਹਜ਼ਾਰ ਗਲਤ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਕੱਟੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਅੱਜ ਫ਼ਖ਼ਰ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ 9 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 11 ਲੱਖ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ 34 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਡੈਡੀਕੇਟਿਡ ਫੰਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਸਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਪੰਜਾਬ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਲਈ 846 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 564 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਵਾਸਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਲੇਜ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਫੰਡ ਲਈ 242 ਪਿੰਡਾਂ ਵਾਸਤੇ ਅਸੀਂ 150 ਕਰੋੜ ਖਰਚ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੀਵਰੇਜ਼ ਸਿਸਟਮ ਵਾਸਤੇ ਵੀ 100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਵੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਰਿਪੇਅਰ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ 3000 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਨਵੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਜਨ ਸਿਹਤ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 144 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 1,72,000 ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਟਾਇਲਟ ਦਾ ਇੰਤਜਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1819 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸਾਫ ਸੁਥਰੇ ਪਾਣੀ ਵਾਸਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੇਲੇ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗਰਾਂਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਨੇੜੇ ਆ ਗਏ ਤਾਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੰਗਤ ਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਨਾਟਕ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਬੀ.ਡੀ.ਓ. ਪੈਸਾ ਵੰਡਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 450 ਕਰੋੜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 12000 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਵਾਸਤੇ 564 ਕਰੋੜ, ਟਾਇਲਟਸ ਵਾਸਤੇ 144 ਕਰੋੜ ਅਤੇ 11ਵੇਂ ਅਤੇ 12ਵੇਂ ਫਾਇਨਾਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿਚ 235 ਕਰੋੜ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਪਲਾਈ, ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ, ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜੀ ਮੰਤਰੀ]

ਰੁਪਿਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਟਲ ਫੇਅਰ ਫੰਡ ਵਿਚ 23 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, 958 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲੋਂ ਡਬਲ ਹੈ। ਪੇਂਡੂ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਸਕੀਮ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਾਡੇ ਵੇਲੇ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ 230 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰੂਰਲ ਇੰਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ ਵਾਸਤੇ 464 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ 31 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਰੂਰਲ ਇੰਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ ਤੇ 278 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ 544 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਪੰਜਾਬ ਨਿਰਮਾਣ ਸਕੀਮ ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੇਲੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ 564 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ। ਵਿਲੇਜ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਫੰਡ ਦੀ ਸਕੀਮ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੇ 625 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਅਤੇ 100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸੀਵਰੇਜ਼ ਵਾਸਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਜਨ ਸਿਹਤ ਸਕੀਮ ਵਾਸਤੇ 250 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਫੂਡ ਐਂਡ ਸਪਲਾਈ ਮਹਿਕਮੇ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਫਖ਼ਰ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੰਡੀਆ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ 10-10 ਦਿਨ ਕਿਸਾਨ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਰੁਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਇਨਾਂ ਦੇ ਕੰਨ ਤੇ ਜੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰੇਂਗਦੀ ਪਰ ਸਾਡੇ ਵੇਲੇ ਪਿਛਲੀਆਂ 9 ਫਸਲਾਂ 1600 ਪਰਚੇਜ ਸੈਂਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬੜੇ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਚੁੱਕੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਕਲੀਫ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਕੋਈ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਬਾਂਹ ਖੜੀ ਕਰਕੇ ਕਹਿ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਤ ਵੀ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਕੱਟਣੀ ਪਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੇਮੈਂਟ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਕਣਕ ਦਾ ਬੋਨਸ ਜਿਹੜਾ ਹੈ, ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਨਾਲ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 50/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਫਖ਼ਰ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਫੇਰ ਝੋਨੇ ਦੀ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. 10/- ਰੁਪਏ ਹੋਰ ਵਧਾਈ ਹੈ ਤੇ 40/- ਰੁਪਏ ਹੋਰ ਬੋਨਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਰਦਾਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਅਤੇ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ। ਇਹ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵੀ ਇਕ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। ਫੇਰ, ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 14.5% ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 9% ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਵੀਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਨਾ ਮੋੜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਹੱਥਕੜੀਆਂ ਲਗਦੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67-ਏ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਵਾਸਤੇ ਹੱਥਕੜੀਆਂ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਪਿਛਲੇ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਟਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਲੇ ਇਸੇ ਮਸਲੇ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਕੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਭਰਦੇ ਰਹੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੱਜਲ-ਖੁਆਰ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉੱਚੀ ਤੇ ਸੁੱਚੀ ਸੋਚ ਨਾਲ, ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਕੇ ਸਦਨ ਅੰਦਰ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਾ ਕੇ 16 ਲੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ 9 ਲੱਖ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਸਾਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਮੈਂ ਮਾਣ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਇਕੱਲੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਉ, ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤੇਸੀ ਤੇ ਕੰਡੀ ਖੜਕਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰਾ ਪੈਸਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਟੀਰੀਅਲ ਵਿਚ ਕਮੀ ਪੇਸ਼ੀ ਆ ਜਾਵੇ, ਇੱਟਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਾ ਹੋਣ ਪਰ ਪੈਸੇ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਧੰਨਵਾਦ।

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਖਰੜ) : ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਜੋ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਹਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੇ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਅੱਛਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਅੱਜ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਏਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦੀ ਔਰ ਉਹ ਇਸ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਤੇ ਜੋ ਵਿਲੱਖਣ ਗੱਲ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਦੂਸਰੀ ਮਰਤਬਾ ਐਸੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਬਹਿਸ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਇਨੀਸ਼ੀਏਟਿਵ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲਿਆ ਹੈ, (ਥੰਪਿੰਗ) ਉਸ ਵਿਚ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਸੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਅੱਤਵਾਦ ਤੇ, ਉਸ ਤਾਰੀਖ, ਉਸ ਦੌਰ ਬਾਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਬਹਿਸ ਇਸ ਸਦਨ ਵਿਚ ਹੋਈ ਔਰ ਅੱਜ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਬਹਿਸ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਔਰ ਰੂਲਿੰਗ ਪਾਰਟੀ ਦੋਵਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸਦਨ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ, ਸਦਨ ਨੂੰ ਬਾਖੂਬੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣਾ, ਸਦਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 5 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਜੋ ਐਡਜਰਨਮੈਂਟ ਮੋਸ਼ਨ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੀਡਰ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵਲੋਂ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ ਔਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਐਡਜਰਨਮੈਂਟ ਮੋਸ਼ਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ, ਉਸ ਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਹੀਆਂ। ਐਸੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਕਹੀਆਂ ਜੋ ਉਸ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦੀਆਂ, ਐਸੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਕਹੀਆਂ ਜੋ ਇਖਲਾਕੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਐਸੇ ਮੁਹਾਵਰੇ ਵੀ ਵਰਤੇ ਗਏ ਜੋ ਹਾਊਸ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਔਰ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕਿਥੋਂ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਡਜਰਨਮੈਂਟ ਮੋਸ਼ਨ ਮੂਵ ਕਰੋ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੋ ਉਹ ਤੁਸੀਂ ਕਹੋ, ਆਪਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਐਲੀਗੇਟਰੀ ਲੈਂਗੂਏਜ ਅਤੇ ਮੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ/ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ ਲੇਕਿਨ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਸਬੰਧਤ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ]

ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਸਦਨ ਦੇ ਜੋ ਨੇਤਾ ਹਨ, ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿਓ ਜੋ ਕਿ ਮੱਛੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਦਨ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਥੇ ਬੜਾ ਕੁਝ ਵੇਖਿਆ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇਕ ਰੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮਰਿਆਦਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਚੰਗੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਹੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਬਾਤ ਚਾਹੇ ਬੇਸਲੀਕਾ ਹੋ ਮਗਰ ਬਾਤ ਕਹਿਨੇ ਕਾ ਸਲੀਕਾ ਹੋਨਾ ਚਾਹੀਏ। ਲੇਕਿਨ ਇਥੇ ਸਾਰੇ ਸਲੀਕੇ ਅਤੇ ਅਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਛਿੱਕੇ ਤੇ ਟੰਗ ਕੇ ਸਿਰਫ ਡੈਰੋਗੇਟਰੀ ਲੈਂਗੂਏਜ ਵਰਤੀ ਗਈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਦਾ ਵੀ ਖਿਆਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੋਭਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠਣ ਵਾਲੇ ਵੀਰ ਧਰਮ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਇਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਮੈਂ ਇਕ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਜਿਤਨੀਆਂ ਉਦਾਸੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਉਦਾਸੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸਿੱਧਾਂ ਨਾਲ ਗੋਸ਼ਟੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜਦੋਂ ਸਿੱਧ-ਗੋਸ਼ਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੋਹਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਸਵਾਲ ਜਵਾਬ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ, ਕਟੂ ਸਵਾਲ ਜਵਾਬ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਿੱਧ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ -

ਰੋਸ ਨਾ ਕੀਜੈ, ਉੱਤਰ ਦੀਜੈ।

ਮਤਲਬ ਕਿ ਰੋਸ ਨਾ ਕਰੋ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਆਂਗਾ, ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ। ਰੂਲਿੰਗ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਵਾਲ ਜਵਾਬ ਕਰ ਸਕਣ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬੋਲਣਾ ਤੁਹਾਡਾ ਹੱਕ ਹੈ, ਬੋਲੋ ਅਤੇ ਜੋ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਕਹੋ ਲੇਕਿਨ ਜਦ ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੁਣਨ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਈ ਤਾਂ ਇਹ ਭੱਜ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਬਹਿਸ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਆਨੇ-ਬਹਾਨੇ ਉਸ ਬਹਿਸ ਵਿਚੋਂ ਭੱਜ ਗਏ। ਉਹ ਇਸ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਦੀ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਣਬੁਝ ਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੇ, ਐਸਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਕਸ਼ ਨੂੰ ਇਕ ਐਸਾ ਮਤਾ ਲਿਆਉਣਾ ਪਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਦਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਜੇ ਉਹ ਇਸ ਬਹਿਸ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਫਿਰ ਇਕ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਉਹ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਭਰੋਸਾ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਕਿ we shall behave in the House. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਆ ਸਕਦੇ ਸੀ -

ਨਾਨਕ ਸੱਚ ਵਖਾਣੈ ਸੋਈ ਜਿਨ ਸੱਚ ਪਲੈ ਹੋਇ।।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਜੇ ਸੱਚ ਪੱਲੇ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸੱਚ ਦੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਸ ਨੀਂਵੀਂ ਪੱਧਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੇ ਕੀਤਾ, ਇਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਦਮੀ ਕੋਲੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਉਮੀਦ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਉਹ ਐਡੀ ਨੀਵੀਂ ਪੱਧਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ ਵਿਚ ਪਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਇਰ ਨੇ ਬਹੁਤ ਖੂਬਸੂਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ-

ਰਿਸ਼ਤੇ ਤਾਂ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਮੁਹਤਾਜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ,
ਜੋ ਨੀਵੇਂ ਉਡਦੇ ਨੇ, ਉਹ ਬਾਜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

ਐਨਾ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਹਾਊਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੁਦ ਬਹਿਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਸਦਨ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਦਾ ਘਾਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਡਿਬੇਟ ਵਿਚੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਗਏ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਾਂ ਜਿਥੇ ਰੋਜ਼ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਬੱਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੂਸਰੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਟਾਈਜ਼ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਟੀਮਾਂ ਨੂੰ ਅਨਾਊਂਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਬਈ ਆਓ ਮੈਚ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਫਲਾਣੀ ਫਲਾਣੀ ਟੀਮ ਕਪੜੇ ਲਾਹ ਕੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਚ ਪੂਰਵ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕਹਿ ਚੁੱਕੇ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਬਹਿਸ ਕਰਵਾਵਾਂਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਹਿਸ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਜਿਹੜੀ ਟੀਮ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਕਪੜੇ ਲਾਹ ਕੇ ਨਾ ਆਵੇ ਔਰ ਖੇਡਣ ਤੋਂ ਭੱਜ ਜਾਏ, ਉਹ ਟੀਮ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਟੀਮ ਮੈਚ ਖੇਡਣ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਆਨੇ ਬਹਾਨੇ ਇਹ ਕਹੇ ਕਿ ਇਹ ਪਲੇਅਰ ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਲੇਅਰ ਦੀ ਉਮਰ ਵੱਡੀ ਹੈ, ਇਹ ਫਲਾਣੀ ਟੀਮ ਵਿਚ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੌਲਾ ਪਾ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਇਹ ਕੁਝ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਹੋਇਆ। ਤਿੰਨ ਇੰਪਾਰਟੈਂਟ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨਾਂ ਹਨ, ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਰਿਯਾਦਾ, ਲੀਡ਼ਰ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮਰਿਯਾਦਾ, ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦਾ ਲੀਡਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਰਿਯਾਦਾ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਬੈਂਚਾਂ ਤੇ ਇਧਰ (ਸਰਕਾਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਲੋਕ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਗਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਖੂਨ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗੁੱਸਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੀ ਅਥਰੂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਖੂਨ ਚੋਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਗਲਤ ਮਲਤ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਗੁੱਸਾ ਆਇਆ।

ਰਗੋਂ ਮੇਂ ਦੌੜਨੇ ਵਿਰਨੇ ਕੇ ਹਮ ਨਹੀਂ ਕਾਇਲ,
ਜੋ ਆਂਖ ਸੇ ਹੀ ਨਾ ਟਪਕਾ ਵੋ ਲਹੂ ਕਿਆ ਹੈ।
ਹਰੇਕ ਬਾਤ ਪੇ ਕਹਿਤੇ ਹੋ ਕਿ ਤੂ ਕਿਆ ਹੈਂ,
ਤੁਮ ਹੀ ਕਹੋ ਕਿ ਯੇਹ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਗੁਫਤਗੂ ਕਿਆ ਹੈ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ]

ਗਾਲੀ ਗਲੋਚ ਤੱਕ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿਹੜਾ ਬੰਦਾ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਇਸ ਸਦਨ ਦਾ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੀਵੇਂ ਪੱਧਰ ਤੇ ਆ ਕੇ ਐਸੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸੁਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ, ਮੁਰਦਾਬਾਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਜਾ ਕੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਡੈਸਕ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਘੇਰਾ ਪਾ ਸਕਦੇ ਸੀ ਪਰ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਉਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸੀ, ਜੋ ਕੁਝ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਰਿਯਾਦਾ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਮਰਿਯਾਦਾ ਵਿਚ ਫਰਕ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਤਾਲੀਮ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਲੀਮ ਵਿਚ ਫਰਕ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਸੀਂ ਉਹ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਖੂਬਸੂਰਤ ਗੀਤ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤ੍ਰਿੰਝਣ ਕਹਿੰਦੇ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਲਿਸਣ ਅੰਗ ਹੈ। ਇਕ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਕੁੜੀਆਂ ਤ੍ਰਿੰਝਣ ਵਿਚ ਗਲੋਟੇ ਕੱਤ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਕਢਾਈ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਉਥੇ ਇਕ ਮਹਾਂ ਬੇਵਕੂਫ ਆਦਮੀ ਆਇਆ ਔਰ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ 'ਚੱਕ ਚਰਖਾ ਪਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਪੀੜ੍ਹੀ, ਯਾਰਾਂ ਨੇ ਏਥੇ ਬੋਕ ਬੰਨ੍ਹਣੇ'। ਯਾਨੀ ਜਿਹੜਾ ਚਰਖਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਸਦੀ ਘੂਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ, ਕੱਤਣਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੋ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਚਰਖਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ 'ਚੱਕ ਚਰਖਾ, ਪਰ੍ਹਾਂ ਸੁੱਟ ਪੀੜ੍ਹੀ, ਯਾਰਾਂ ਨੇ ਇਥੇ ਬੋਕ ਬੰਨ੍ਹਣਾ'। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬੋਕ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਲੈਜਿਸਲੇਚਰ ਵਾਲਾ ਬੀਹੇਵ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਰਾਮ ਗਾਂਵਾਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਰਵਾਹਾ ਵੀ ਸੋਟੀ ਜਿਹੀ ਹਲਾ ਕੇ ਗਾਂਵਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਸਤਾ ਦਿਓ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਰਸਤੇ ਵਿਚੋਂ ਪਾਸੇ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਡਿਸਪਿਲਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਮਰਿਯਾਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਏਥੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਇਹ ਵੀਰ ਰਾਮ ਗਾਂਵਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਲੰਘ ਗਏ ਔਰ ਸਦਨ ਦੀ ਮਰਿਯਾਦਾ ਦਾ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਸਸਪੈਂਡ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਹ ਏਥੇ ਹੀ ਬੈਠ ਗਏ ਔਰ ਲਗਾਤਾਰ ਨਾਅਰੇ ਲਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਸਵਾਦ ਤਾਂ, ਤਾਂ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਬਹਿਸ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ। ਕਾਕਾ ਵੀ ਏਥੇ ਹੀ ਗੈਲਰੀ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਉਹ ਵੀ ਰੁਸ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਚੈਲੰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਡੀਬੇਟ ਕਰ ਲੈਣ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੁੱਛਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਡੀਬੇਟ ਕਰਨ, ਜੇ ਡੀਬੇਟ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਪੂ ਜੀ ਕਰਨ। ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਸ਼ਵਰਾ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠ ਕੇ ਏਥੇ ਡੀਬੇਟ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਂਦੇ। ਸਦਨ ਤੋਂ ਭੱਜਣਾ, ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਭੱਜਣਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੀ ਕੰਮ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੋਕ ਕੁੱਤੇ ਪਾਲਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਵਿਗੜੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਸ਼ੁਗਲੀਆ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ "ਹੁੱਲਾ" ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਉਹ ਕੁੱਤੇ "ਅਲੀ-ਅਲੀ" ਕਰਕੇ ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਨੂੰ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਉਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਸ਼ੌਕ ਪਾਲਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਕਾਕਾ ਸਾਹਮਣੇ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗੈਲਰੀ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਉਧਰ (ਵਿਰੋਧੀ ਬੈਂਚਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਜਿਹੜੇ ਬੈਠੇ ਸਨ, ਉਹ ਉਸ ਵੱਲ ਵੇਖਦੇ ਸਨ ਅਤੇ "ਹੁੱਲਾ" ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ "ਅਲੀ-ਅਲੀ" ਕਰਕੇ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਸਨ (ਹਾਸਾ) ਨਾਅਰੇ ਮਾਰਦੇ ਸਨ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਵੇਖਦੇ ਉਸ ਕਾਕੇ ਵੱਲ ਸਨ ਬਈ ਕਿਧਰੇ ਟਿਕਟ ਨਾ ਕੱਟੀ ਜਾਵੇ। (ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਵੱਲੋਂ ਥੰਪਿੰਗ) ਉਹ ਕੰਧ ਵੀ ਟੱਪ ਗਏ, ਬਾਹਰ ਬੈਠਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਮਰਿਯਾਦਾ ਤੋੜੀ ਅਤੇ ਅੰਦਰ ਬੈਠਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਮਰਿਯਾਦਾ ਤੋੜੀ। ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਉਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਕ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦੀ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਥੋੜੇ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਸਰਦਾਰ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਆਪਣੇ ਬੰਦੇ ਲੈ ਕੇ, ਨਾਅਰੇ ਮਾਰਦਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਗੁੱਥਮ-ਗੁੱਥਾ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਟੇਜ ਉੱਤੇ ਜਾ ਚੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਮਾਈਕ ਖੋਹ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮਾਈਕ ਖੋਹ ਕੇ ਆਪਣਾ ਭਾਸ਼ਨ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਬੇਬਸੀ ਵਿਚ ਉਥੇ ਬੈਠੇ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਖਦੇ ਰਹੇ। ਜਦੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਓ ਭੇਂਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਕੇ ਚਲਦਾ ਬਣਿਆ, ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬੜੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਇਸ਼ਤਿਆਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਤਕਰੀਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਜੋ ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ, ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਦੋ ਡਿਫਰੈਂਟ ਸਿਚੂਏਸ਼ਨਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ। ਉਹ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਸਟੇਜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਸਟੇਜ ਉਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ, ਮਾਈਕ ਖੋਹ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸਪੀਚ ਦਿੱਤੀ। ਮਗਰ ਇਹ ਸਦਨ ਬਿਲਕੁਲ ਡਿਫਰੈਂਟ ਹੈ ਅਤੇ ਬੜਾ ਉਚਾ ਅਤੇ ਸੁੱਚਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਸਦਨ ਵਿਚ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀਵਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਮੁਰਦਾਬਾਦ-ਜਿੰਦਾਬਾਦ ਕਰਨ ਲਗ ਜਾਓ, ਇਹ ਕਿਧਰ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਹੈ। ਇਹ ਜਦੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਸਦਨ ਵਿਚ ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਕੌਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ? ਹਾਊਸ ਦਾ ਕੰਮ ਕਿਵੇਂ ਚੱਲੇਗਾ? ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿ ਸਕਾਂਗੇ? ਜੋ ਘਟੀਆ ਵਤੀਰਾ ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਅੰਦਰੋਂ ਅਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲੈ ਕੇ ਇਥੇ ਜੋ ਡਰਾਮਾ ਰਚਿਆ, ਉਹ ਮਹਿਜ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਡੀਬੇਟ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੋਂ ਭੱਜ ਸਕੇ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਖਲੀਲ ਜ਼ਿਬਰਾਨ ਦੀ ਇਕ ਪੁਸਤਕ ਪੈਗ਼ੰਬਰ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਸ ਵਿਚ ਜੁਰਮ ਦੇ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਤਾਂ ਕਤਲ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਹੀ ਲੇਕਿਨ ਮਕਤੂਲ ਵੀ ਆਪਣੀ ਕਤਲ ਦੀ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ]

ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਭੱਜ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਕਤੂਲ ਨੇ ਵੀ ਕਤਲ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਰੀ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਸਪੈਂਡ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਗੁੱਸਾ ਤਾਂ ਵਿਖਾਉਣਾ ਪਿਆ ਕਿਉਂਜੋ ਸਾਰੀ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਲਗਾਤਾਰ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਤਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਦਨ ਦੀ ਮਰਿਯਾਦਾ ਭੰਗ ਕਰਨ, ਰੂਲਾਂ ਅਤੇ ਬਿਜਨੈਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਕਠੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣੀ ਪਈ। ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਅਸੀਂ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਕੱਲ੍ਹ ਹੀ ਮੈਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ, ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕਿ ਇਕ ਤਮਾਕੂ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨਿਮਾਣੇ ਜਿਹੇ ਸਿੱਖ ਹਾਂ, ਇੰਨੇ ਵੱਡੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਿੰਨੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅਸੀਂ ਵੀ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹਾਂ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਰਹਿਤਨਾਮੇ ਵਿਚ ਮਰਿਯਾਦਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬੜੇ ਕਰੜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮਨ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਚ ਦੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਰਹਿਤਨਾਮਿਆਂ ਵਿਚ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੁੜੀ ਮਾਰ ਅਤੇ ਨੜੀ ਮਾਰ ਨਾਲ ਵਰਤਣਾ ਨਹੀਂ। ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨਾਲ ਬੇਟੀ ਰੋਟੀ ਦੀ ਸਾਂਝ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣੀ। ਇਕ ਤਾਂ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣੀ। ਦੂਜਾ ਨੜੀ ਮਾਰ ਜਿਹੜੇ ਹੁੱਕੇ ਵਿਚ ਤਮਾਕੂ ਪਾ ਕੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਹਨੇਰ ਪੈ ਗਿਆ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਇਕ ਤਮਾਕੂ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲੋਂ, ਜਿਹੜੀ ਸਿਗਰਟਾਂ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਹੁੱਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਤਮਾਕੂ ਭਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੀੜੀਆਂ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਫੰਡ ਲਏ ਹਨ। (ਸ਼ੇਮ ਸ਼ੇਮ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾ) ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ ਨੂੰ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਸਲੋਕ ਹੈ:

> ਸੌ ਉਲਾਂਭੇ ਦਿਨੈ ਕੈ, ਰਾਤੀ ਮਿਲਣ ਸੁਹੰਸ
> ਸਿਫਤ ਸਲਾਹਣ ਛੱਡ ਕੈ, ਕੁਰੰਗੀ ਲੱਗਾ ਹੰਸ॥

ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਡੀ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ. ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਚ ਇਕ ਸਾਖੀ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਖੀ ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਰੋਤ ਜੋ ਹੈ ਉਹ ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ 2 ਮਿੰਟ ਵਿਚ ਹੀ ਗੱਲ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜ਼ਰਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਨਾ :

> ਸਿਫਤ ਸਲਾਹਣ ਛੱਡ ਕੈ ਕੁਰੰਗੀ ਲੱਗਾ ਹੰਸ॥

ਇਹ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੰਸ ਨੂੰ ਕਿ ਆਪਣੀ ਸਿਫਤ ਛੱਡ ਕੇ ਕੁਰੰਗੀ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੰਸ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ, ਸੁੱਚੇ ਮੋਤੀਆਂ ਦਾ ਚੋਗਾ ਚੁਗਣਾ। ਉਹ ਵੀ ਸੁੱਚੇ ਮੋਤੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮਰੇ ਹੋਏ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਮਾਸ ਖਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਸਿਫਤ ਸਲਾਹਣ ਛੱਡ ਕੇ ਕੁਰੰਗੀ ਲੱਗਾ ਹੰਸ। ਇਹ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ? ਇਹ ਸਾਖੀ ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪੰਜੇ ਪਾਂਡਵ, ਸ਼੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨਾਲ ਬੈਠੇ ਸਨ, ਬੜੇ ਉਦਾਸ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਪਾਂਡਵ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਉਦਾਸ ਹੋ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਐਸੀ ਚੀਜ਼ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੈਂ ਲੱਖ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਭੁਲਾ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੰਸ ਸੁੱਚੇ ਮੋਤੀਆਂ ਦਾ ਚੋਗਾ ਛੱਡ ਕੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਡੰਗਰਾਂ ਦਾ, ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਕਰੰਗ ਚੂੰਡ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤੂੰ ਉਦਾਸ ਨਾ ਹੋ, ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਜਿਹੜਾ ਹੈ ਇਹ ਕਲਯੁੱਗ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੈ, ਕਲਯੁੱਗ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਗੱਲਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕਰਨਗੇ ਪਰ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਨੀਵੇਂ ਹੋਣਗੇ। ਕਲਯੁੱਗ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ। ਦੂਜਾ ਪਾਂਡਵ ਅਰਜਨ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਉਦਾਸ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੇ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਦੱਸੋ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤਿੰਨ ਖੂਹ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੋ ਜੁੜਵੇਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕ ਦੂਰ ਹੈ। ਜੁੜਵੇਂ ਖੂਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਖੂਹ ਦੂਰ ਤੱਕ ਪਾਣੀ ਪਹੁੰਚਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਕਿ ਉਹ ਨਾਲ ਦੇ ਖੂਹ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਪਿਆਸਾ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਵਾਲੇ ਖੂਹ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਖਾਲੀ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਪਿਆਸਾ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਰਾਜ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਕਲਯੁੱਗ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ। ਕਲਯੁੱਗ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ, ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਰਾਵੇ, ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਧਰਮ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦੇ ਕੇ ਪਰਾਈਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, ਪਰਾਈਆਂ ਬੋਲੀਆਂ, ਪਰਾਏ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਮਕਬੂਲੀਅਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਲਯੁੱਗ ਦਾ ਚਿੰਨ ਹੈ। ਤੀਜੇ ਪਾਂਡਵ ਜਿਹੜੇ ਭੀਮ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਉਦਾਸ ਹੋ, ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਰਾਜ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਕੀ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹੋ? ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਇੱਕ ਹਾਥੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸੁੰਡਾਂ ਹਨ। ਇਕ ਨਾਲ ਉਹ ਮਾਸ ਖਾਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਇਕ ਨਾਲ ਘਾਸ ਖਾਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਅਸਲੀ ਸੁੰਡ ਕਿਹੜੀ ਹੈ? ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਰਾਜ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਕਲਯੁੱਗ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ। ਕਲਯੁੱਗ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਹੱਥ ਵਿਚ ਗੁਟਕਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਦੂਜੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਤੰਬਾਕੂ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਮਾਲ ਖਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਰਾਜ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਕਲਯੁੱਗ ਵਿਚ ਦੋ ਸੁੰਡਾਂ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਚੌਥੇ ਪਾਂਡਵ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦੱਸੋ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਰੋ ਰਹੇ ਹੋ? ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹੋ? ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਮੈਂ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਮੈਂ ਵੇ ਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਗਾਂ ਜਿਹੜੀ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਵੱਛੀ ਦਾ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਾਂ ਧੀ ਦਾ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹਨੇਰ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਰਾਜ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਇਹ ਵੀ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ]

ਕਲਯੁੱਗ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਕਲਯੁੱਗ ਦਾ ਰੂਪ ਇਤਨਾ ਭਿਅੰਕਰ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ? ਸੱਚ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ? ਧਰਮ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ? ਹੱਕ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ? ਅਰਜਨ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਰਾਜ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਕਲਯੁੱਗ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਜਿਹੜੇ ਹਨ ਉਸ ਦੀ ਆਭਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਮਨੁੱਖੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਰਿਯਾਦਾ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਧੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਂ, ਮਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਧੀ, ਪਿਓ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੁੱਤ, ਪੁੱਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਿਓ, ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨਗੇ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਗੇ। ਮਨੁੱਖੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਹ ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਂਡਵ ਅਰਜਨ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਤੂੰ ਕੀ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਪਰਬਤ ਥੱਲੇ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਠਿਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੀਲੇ ਨੇ ਰੋਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਫਿਕਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਸ ਪਰਬਤ ਨੂੰ ਤੀਲੇ ਦਾ ਵੀ ਸਹਾਰਾ ਨਾ ਰਿਹਾ, ਫਿਰ ਇਸ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ ਤੇ ਇਹ ਸਾਰੀ ਮਖਲੂਕਾਤ ਨੂੰ ਨੇਸਤੋ ਨਾਬੂਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਫਿਕਰਮੰਦ ਹਾਂ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਰਾਜ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਹੇ ਅਰਜਨ ਤੇਰੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਲਯੁੱਗ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ ਤੀਲੇ ਜਿੰਨਾ ਸੱਚ ਹੋਵੇਗਾ, ਤੀਲੇ ਜਿੰਨੀ ਨੇਕੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਤੀਲੇ ਜਿੰਨਾ ਧਰਮ ਹੋਵੇਗਾ, ਤੀਲੇ ਜਿੰਨੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਤੀਲੇ ਜਿੰਨੀਆਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਕਲਯੁੱਗ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲੀਆਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵਿਗਾੜ ਸਕਦੀਆਂ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਜ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਤੀਲੇ ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਤੀਲੇ ਵਾਲੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜੋ ਲੋਕ ਹਨ, ਉਹ ਅੱਜ ਇਸ ਡਿਬੇਟ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ (ਥੰਪਿੰਗ) ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਦਨ ਦੀ ਮਰਿਯਾਦਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੋ ਲੋਕ ਦੋ ਮੂੰਡਾਂ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਜੋ ਲੋਕ ਮੁਰਦਾਰ ਖਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਬੇਨਕਾਬ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਮੰਚ ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਰ ਇੱਕ ਨਿਮਾਣਾ ਜਿਹਾ ਸਿੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਤਲਬ ਕਰੋ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਤਾਂ ਸਹੀ ਕਿ ਕੀ ਤੰਬਾਕੂ ਵਾਲੇ ਪੈਸੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਚੱਲਣੀ। ਹਮ ਦੋਵੇਂ ਕਾਮ ਇਕੱਠੇ ਕਰੇਂਗੇ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭੀ ਛਕਾਏਂਗੇ, ਤੰਬਾਕੂ ਭੀ ਵਰਤਾਏਂਗੇ। ਯਹ ਕੈਸੇ ਚਲੇਗਾ। ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਮਰਿਯਾਦਾ ਖੰਡਨ। ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨੀ ਪਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਧਰਮ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਇਕੱਠੇ ਲੈ ਕੇ ਚਲਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਰਮ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਇਕੱਠੀ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਫਿਰ ਬਿਲਕੁੱਲ ਮੈਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧਰਮ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਇਕੱਠੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ :-

ਅਗਰ ਮਗਰ ਕੀ ਬਾਤ ਮੱਤ ਕਰ, ਇਹ ਬਤਾ ਕੇ ਕਾਫਲੇ ਕਿਉਂ ਲੁੱਟੇ।
ਹਮੇਂ ਰਾਹਜਨੋਂ ਕੀ ਗਰਜ਼ ਨਹੀਂ, ਤੇਰੀ ਰਹਿਬਰੀ ਸੇ ਸਵਾਲ ਹੈ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਉਤੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਤੇ ਬੈਠੋਗੇ ਤੇ ਕੁਝ ਪੁਆਇੰਟ ਨੋਟ ਕਰੋਗੇ। ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੇ ਗਵਾਂਢੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣਗੀਆਂ -

ਕਹਿਣੇ ਕੋ ਬਹੁਤ ਕੁਛ ਹੈ, ਅਗਰ ਕਹਿਨੇ ਪੇ ਆਏ
ਯੇ ਅਪਨੀ ਸ਼ਰਾਫਤ ਹੈ, ਅਬ ਕਮ ਹੀ ਕਹੇਂਗੇ।

ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਬੋਲਣਾ ਹੈ। ਜੋ ਕੁਝ ਇਹ ਬਾਹਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਹ ਬੜੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਚੋਣ ਦੰਗਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਬੜੇ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿਚ ਹਨ। ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਆਏਗੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਉਂ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੇ, ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਆਏਗੀ ਤਾਂ ਇਉਂ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਇਸ ਭੁਲੇਖੇ ਅਫਸਰ ਬਦਲੀਆਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ ਕਿ ਤਰੀਕ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪਾ ਲਵਾਂਗੇ। (ਹਾਸਾ) ਇਹ ਅਫਸਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਬੜੇ ਭਰਮਤ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਓ, ਇਹ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕਰ ਲੈਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਇੱਕ ਜਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਕਬੀਲਦਾਰ ਲੋਕ ਹਾਂ, ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਵਾਲੇ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੁਸਰਾਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੇਕੇ ਘਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹਰ ਬੰਦਾ ਹੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਪੋਤਰਾ ਜਾਂ ਦੋਹਤਰਾ ਹੋਏਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਦੁਲਾਰਾਂਗੇ, ਉਸ ਦਾ ਮੱਥਾ ਚੁੰਮਾਂਗੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਜਦੋਂ ਸਾਰਾ ਕੁਟੰਬ ਉਸ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਚੁੰਮ ਚੱਟ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਬੰਦਾ ਬੱਚੇ ਦਾ ਮੱਥਾ ਚੁੰਮਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਗਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਘਰ ਦਾ ਵੱਡਾ ਬਜ਼ੁਰਗ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਮਰ 85 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਆਪਣੀ ਖੂੰਡੀ ਲੈ ਕੇ ਕੋਡਾ ਜਿਹਾ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਦੋਹਤੇ ਜਾਂ ਪੋਤਰੇ ਕੋਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹੈ, ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਨਿਹਾਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਗਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਸਿਰ ਪਲੋਸਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਸ ਦਾ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਦੋਹਤੇ ਜਾਂ ਦੋਹਤੀ ਨੂੰ ਗੋਦੀ ਚੁੱਕਾਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਾਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਹਿੱਕ ਨਾਲ ਲਾਵਾਂ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਫੜਾਈਂ, ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਾਂ ਤਾਂ ਉਹੀ ਧੀ ਜਿਹੜੀ ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਤੋਂ ਸ਼ਗਨ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਿਆਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਹਿੱਕ ਨਾਲ ਘੁੱਟ ਕੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਾ! ਦੂਰੋਂ ਹੀ ਦੇਖ ਲੈ, ਸੁੱਟ ਦੇਵੇਂਗਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਡਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਾ ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਦੇ ਸੁੱਟ ਨਾ ਦੇਵੇ। ਉਹ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਨਾ ਪੜਨਾਨਾ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਚ ਪਿਆਰ ਜਾਂ ਸ਼ਿੱਦਤ ਦੀ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਡਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰਾ ਬੱਚਾ ਉਸ ਤੋਂ ਸੰਭਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਡਿੱਗ ਪਵੇਗਾ। ਜੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ 85 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਦਾਦੇ ਨੂੰ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ]

ਵਡਾਉਣ ਤੋਂ ਡਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੁੱਟ ਦੇਵੇਗਾ ਤਾਂ 85 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਾਲੇਗਾ, ਕੌਣ ਸੰਭਾਲੇਗਾ। (ਹਾਸਾ) ਜਿਹੜਾ ਬੱਚਾ ਸੁੱਟ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਟੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਚਾਰ ਬੰਦੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਫੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਇੰਨੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇੰਨੇ ਭਰਮ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿਚ ਨਾ ਰਹੋ। ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜੋ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅੱਜ ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 12000 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਪਿੰਡ ਐਸਾ ਨਹੀਂ ਜਿਥੇ ਅੱਜ ਕਾਂਡੀ ਤੇਸੀ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹਕਦੀ। ਕੋਈ ਸਕੂਲ ਐਸਾ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਮਰੇ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਗਏ। ਕੋਈ ਸੜਕ ਐਸੀ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਚਾਰ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ। ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਸਾਨੀ ਬਾਰੇ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਨੌ ਫਸਲਾਂ ਚੁੱਕੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਾਤ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬੈਠਣਾ ਪਿਆ। ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ। ਕੋਈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦੁਆਨੀ ਦੀ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 57000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਲਾਈਨ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਿੱਛੇ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕਿ ਮੈਂ ਅਮਰੀਕਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਗਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਫਰਾਡ ਹਨ। ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ, ਫਰਾਡ, ਫਰਾਡ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਡੈੱਲ ਕੰਪਨੀ ਆਈ ਔਰ ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਚੀਫ਼ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਔਰ ਮੇਰੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਲ ਸੈਂਟਰ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਖੇ ਗਿਆ ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੋਂ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿਖੇ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਤਤਕਾਲ ਇੱਕ ਟਿਕਟ ਅਮਰੀਕਨ ਏਅਰ ਲਾਈਨ ਦੀ ਬੁੱਕ ਕਰਵਾਉਣੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਇੰਟਰਨੈਟ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਰਿਕੂਐਸਟ ਭੇਜੀ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਸੀਟ 15-20 ਮਿੰਟਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਬੁੱਕ ਹੋ ਗਈ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਸੀਟ ਮੋਹਾਲੀ ਡੈੱਲ ਦੇ ਕਾਲ ਸੈਂਟਰ ਉੱਤੇ ਬੁੱਕ ਹੋਈ ਹੈ, the entire picture of domestice airlines in America has been outsourced to the call centres in Mohali. ਇਥੇ ਮੇਰੀਆਂ ਧੀਆਂ ਤੇ ਪੁੱਤਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਬੈਠੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਬੁੱਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਹ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਤਨਖਾਹ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਰਾਤ ਦੇ 12 ਵਜੇ ਵੀ ਉਸ ਕਾਲ ਸੈਂਟਰ ਤੇ ਜਾਵੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਨਕਲਾਬ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਕਾਲ ਸੈਂਟਰਾਂ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਗਲੋਬਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਇਥੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, they have used PUNJAB as their destination. Where were we in 2000? Not even a single penny was spent and there was no Foreign Direct Investment. Captain Amarinder Singh has created an environment in the State of Punjab where the investors feel that the situation is congenial, friendly to invest the money

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

in Punjab. They are in safe hands. Punjab is in safe hands. Punjab is on the path of progress and development. We and the people of Punjab do not want any spanner in the wheel of progress. This wheel should keep on moving. This is what the people of Punjab felt that these people who were sitting on the Opposition Benches want to put spanner in the wheel of development. People of Punjab would not allow that. Punjab would advance in each and every single field, ਚਾਹੇ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਦਰ 2002 ਦੇ ਵਿਚ ਕਿਥੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅੱਜ ਕਿਥੇ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ। ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਹ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ (ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ) ਤਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਆਉਣਾ ਹੈ, ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਸੰਭਾਲਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਡਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀ ਖਾਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਹਰ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਭੱਜ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਭੱਜਦੇ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਮਰਦੇ ਮੈਦਾਨ ਹਾਂ। ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਗਾਜ਼ੀ ਹਾਂ, ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਗਾਜ਼ੀ ਹਨ। ਗੁਫ਼ਤਾਰ ਕਾ ਗਾਜ਼ੀ ਵੋਹ ਬਣ ਤੋ ਗਿਆ, ਕਿਰਦਾਰ ਦਾ ਗਾਜ਼ੀ ਬਣ ਨਾ ਸਕਾ। ਇਕਬਾਲ ਬੜਾ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਹੈ, ਇਕਬਾਲ ਬੜਾ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਹੈ, ਉਹ ਮਨ ਬਾਤੋਂ ਮੇਂ ਮੋਹ ਲੇਤਾ ਹੈ, ਗੁਫ਼ਤਾਰ ਕਾ ਤੋ ਗਾਜ਼ੀ ਵੋਹ ਬਣਾ, ਕਿਰਦਾਰ ਕਾ ਗਾਜ਼ੀ ਬਣ ਨਾ ਸਕਾ। ਕਿਰਦਾਰ ਦਾ ਗਾਜ਼ੀ ਬਣਨ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੈਮਾਨਿਆਂ ਦੇ ਉਤੇ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਮੋਹ ਹੀ ਲੈ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ, ਟੱਬਰ ਮੋਹ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਬੈਠ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਦਰਵੇਸ਼ ਕਿਥੇ ਹਨ, ਗਿਆਨੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਘਰ ਬਾਰ ਕਿਥੇ ਲੱਭਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਜਾਰਟਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਵੀ ਆਰਬਿਟ ਰਿਜਾਰਟ, ਫਾਈਵ ਸਟਾਰ ਹੋਟਲ। ਕੀ ਪੰਥ ਦੇ ਰਖਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਹੋਟਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਗਿਆਨੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਟਲ ਹੈ?

ਪਾਪਾਂ ਬਾਝ ਨਾ ਹੋਵੇ ਇਕੱਠੀ
ਮੋਇਆ ਸਾਥ ਨਾ ਜਾਈ, ਨਾਨਕ ਸਚ ਵਖਾਣੇ ਸੋਇ, ਜਿਨ ਸਚਿ ਪਲੈ ਹੋਏ।

ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਮਾਈ ਹੋਈ ਮਾਇਆ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਹੂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਅੱਜ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਚਾਰ ਪੰਜ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਪੰਜ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਹੂ ਲੁਹਾਨ ਕਰਕੇ ਰੱਖਿਆ। ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਲੁੱਟਿਆ ਵੀ ਅਤੇ ਕੁੱਟਿਆ ਵੀ। ਮੈਂ ਅੱਜ, ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਲੀਡਰ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਸ਼ਵਰਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ –

ਬੇਗੁਨਾਹੋਂ ਕੇ ਖ਼ੂੰ ਕੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਮੇਂ,
ਬਜ਼ਮੇਂ ਇਸ਼ਰਤ ਸਜਾਏ ਬੈਠੇ ਹੋ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ]

ਅਰੇ ਉਹ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਦਫ਼ਾਨਲ ਲਾਸ਼ੇਂ,
ਜਾਨ ਪੇ ਮਸਨਦ ਲਗਾਏ ਬੈਠੇ ਹੋ।

ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਵਿਆਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਸਭ ਕੁਝ ਨਿਕਲਣਾ ਹੈ। ਸਰ, ਮੈਂ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਨਾ ਲੈਂਦਾ ਹੋਇਆ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਤੇ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਔਰ ਵਿਕਾਸ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਪੌਣੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਚੈਲਿੰਜ ਕਰਕੇ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ :

"ਹਮਾਰੀ ਗੁਰਬਤੋਂ ਕਾ ਪੂਛਨਾ ਕਿਆ,
ਹਮਾਰੀ ਪੁਸ਼ਤ ਪਰ ਹੈ ਏਕ ਦੁਨੀਆ,
ਹਮਾਰੀ ਗੁਰਬਤੋਂ ਕਾ ਪੂਛਨਾ ਕਿਆ,
ਹਮਾਰੀ ਪੁਸ਼ਤ ਪਰ ਹੈ ਏਕ ਦੁਨੀਆ,
ਹਟੋ ਕੇ ਹਮ ਮੈਦਾਨ ਮੇਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹੈਂ,
ਹਟੋ ਕੇ ਹਮ ਮੈਦਾਨ ਮੇਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹੈਂ,
ਹਟੋ ਕੇ ਹਮ ਮੈਦਾਨ ਮੇਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹੈਂ।"

(ਥੰਪਿੰਗ)

ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ : ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਜੀ। ਬਾਜਵਾ ਜੀ ਤੁਸੀਂ 15 ਕੁ ਮਿੰਟ ਲੈ ਲੈਣਾ। ਫਿਰ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵੀ ਬੋਲਣਾ ਹੈ।

ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ (ਭ ਤੇ ਮ) ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ) : ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਮਸ਼ਕੂਰ ਹਾਂ ਕਿ...

ਸਰਦਾਰ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਛੋਟੇਪੁਰ : ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਟਾਈਮ ਦਿਓ।

ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ : ਛੋਟੇਪੁਰ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਪਲੀਜ਼ ਬੈਠ ਜਾਓ। ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਾਈਮ ਦੇ ਦਿਓ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਟਾਈਮ ਦੇ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਉਠ ਜਾਇਆ ਕਰੋ। ਵਕਤ ਸਿਰ ਉਠਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾਓ।

ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ (ਭ ਤੇ ਮ) ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਕੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਟਾਈਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਰ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਸਟੂਡੈਂਟ ਪਹਿਲੇ ਪਹਿਲੀ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਬੈਠਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਉਸ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦਾ ਮੇਨ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਸਾਰਾ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਲੈਕਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣਾ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਇੱਥੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦੇਣੀ ਚਾਹਾਂਗਾ ਸਾਡੇ ਕੁਲੀਗ ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੋਹਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਲੀਡਰ ਆਫ਼ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਰੋਲ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਹ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਇਆ। ਤਕਰੀਬਨ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿਚ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਭੱਜੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਸਵੇਰੇ ਆਪਣੀ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਦੀ ਦਵਾਈ ਨਹੀਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹੋਣਗੇ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਘਰੋਂ ਦੋ ਵਾਰ ਦਵਾਈ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ। ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਾਂਗ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਫਿਹਰਿਸਤ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਸ਼ੇਅਰ ਮੈਂ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਕਿ ਇਕਬਾਲ ਦਾ ਹੈ:

> ਬਰਬਾਦੇ ਗੁਲਿਸਤਾਂ ਕਰਨੇ ਕੋ, ਏਕ ਉਲੂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ,
> ਅੰਜਾਮੇਂ ਗੁਲਿਸਤਾਂ ਕਿਆ ਹੋਗਾ, ਹਰ ਸ਼ਾਖ ਪੇ ਉਲੂ ਬੈਠਾ ਹੈ।

ਸਾਹਮਣੇ ਪਾਸਿਓਂ ਇਹੀ ਹਾਲ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਹੀ ਉਠ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਹਨ, ਉਹ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸਾਨੂੰ ਉਤਾਰਨੀ ਪਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਫਾਈਨਾਂਸ ਤੇ ਚੀਫ਼ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਸ਼ਕੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਕਾਨਾਮੀ ਨੂੰ ਪੈਰਾਂ ਸਿਰ ਲੈ ਕੇ ਆਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੇਰਾ ਮਹਿਕਮਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਹਿਮ ਮਹਿਕਮਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਤਕਰੀਬਨ 54 ਹਜ਼ਾਰ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਸੜਕਾਂ ਹਨ। ਇਹ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਪੇਂਡੂ ਸੜਕਾਂ ਹਨ ਜੋ 42 ਹਜ਼ਾਰ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਸੜਕਾਂ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.ਡੀ. ਕੋਲ ਹਨ ਤੇ 50% ਸੜਕਾਂ ਪੰਜਾਬ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਕੋਲ ਹਨ। ਇਨਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਾਲ 1997 ਤੋਂ 2002 ਤੱਕ 774 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚੇ ਗਏ। 21000 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਸੜਕਾਂ ਰਿਪੇਅਰ ਹੋਈਆਂ। ਮੈਂ ਇਸ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 29 ਹਜ਼ਾਰ 111 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਸੜਕਾਂ ਰਿਪੇਅਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ 1 ਹਜ਼ਾਰ 11 ਸੌ 87 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਲਗਾਏ ਹਨ, ਇਹ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ 30% ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਨੇ ਹੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ 8000 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਐਕਸਟਰਾ ਕੰਮ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਗ੍ਰਾਮ ਸੜਕ ਯੋਜਨਾ ਬੜੀ ਇੰਪਾਰਟੈਂਟ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵੇਲੇ 166 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਸੜਕਾਂ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ 15 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਾਲ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਜਦ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਇਹ 750 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹੋਰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਡੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿੰਕ ਰੋਡਜ਼ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ 600 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਡੀ ਪਲੈਨਡ ਰੋਡਜ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਹ ਅਸੀਂ 600 ਕਿਲੋਮੀਟਰ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ (ਭ ਤੇ ਮ) ਮੰਤਰੀ]

ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਲੈਨਡ ਸੜਕਾਂ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਓ.ਡੀ.ਆਰ. ਅਤੇ ਨਾਬਾਰਡ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਵੀ ਹਨ। ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵੇਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ 540 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ 210 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵੇਲੇ 3025 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਇਹ ਸੜਕਾਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ 790 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 26 ਪੁਲ ਨਾਬਾਰਡ ਦੇ ਵਲੋਂ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕਰਾਏ ਗਏ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵੇਲੇ 56 ਪੁਲ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਸੈਂਟਰਲ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡਜ਼ ਵਿਚੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ 405 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਸੜਕਾਂ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ 85 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵੇਲੇ 800 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 175 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲੋਂ ਕਰੀਬ ਡਬਲ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ 50-54 ਗੌਰਮਿੰਟ ਦੇ ਪਲੈਨਡ ਫੰਡਜ਼ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗੌਰਮਿੰਟ ਵੇਲੇ 22 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ 5 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ 125 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਨਾਲ 484 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਨਵੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖ ਲਓ ਕਿ 6 ਗੁਣਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਮੈਂ ਨਵੀਂ ਪਾਲਿਸੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਬੀ.ਓ.ਟੀ. ਰੋਡਜ਼ ਦੀ ਸਕੀਮ ਹੈ, ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਜਿਹੜੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਬਣੀਆਂ ਹਨ, ਅਸੀਂ 11 ਕੋਰੀਡੋਰਜ ਬਣਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਬੜੀਆਂ ਬੇਹਤਰੀਨ ਸੜਕਾਂ ਬਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ 881 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੱਕ ਪੂਰੀਆਂ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਸਾਡੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੜੀ ਮੇਜਰ ਅਚੀਵਮੈਂਟ ਹੈ, ਉਹ ਵਰਲਡ ਬੈਂਕ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਹਿਲੇ ਫੇਸ ਵਿਚ ਇਸ ਵਾਸਤੇ 717 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਰੇਲਵੇ ਓਵਰ ਬਰਿਜਜ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ 27 ਰੇਲਵੇ ਓਵਰ ਬਰਿਜਜ਼ ਬਣੇ ਸਨ, ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, 6 ਅਸੀਂ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ 21 ਹੋਰ ਦੇ ਟੈਂਡਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਰੇਲਵੇ ਓਵਰ ਬਰਿਜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਸਾਡੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਵੇਲੇ ਦੇ ਓਵਰ ਬਰਿਜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇਖ ਲਵੋ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ 360 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਕੁੱਲ 2430 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵੇਲੇ ਦਾ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਗਰੈਂਡ ਟੋਟਲ ਹੈ, ਅਸੀਂ 5266 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਰੀਬ 3/4 ਗੁਣਾ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਤਰੱਕੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਚੀਵਮੈਂਟਸ ਦਾ ਕਰੈਡਿਟ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਡਾਕਟਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ 6 ਨਵੇਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇ ਮਨਜੂਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਅੰਬਾਲਾ ਤੇ ਕੰਮ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜਲੰਧਰ-ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਰੋਡ ਦੀ 4 ਲੇਨਿੰਗ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਸੜਕ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਵਾਘਾ ਬਾਰਡਰ ਨੂੰ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ 4 ਲੇਨਿੰਗ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸੇ ਦੀ ਸੜਕ 4 ਲੇਨ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਪਠਾਨਕੋਟ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਪਠਾਨਕੋਟ ਦੋ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਜ਼ ਹਨ। ਦੋ ਸੜਕਾਂ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅੰਬਾਲਾ ਤੋਂ ਜਲੰਧਰ ਵਾਲੀ ਸੜਕ ਜਿਹੜੀ ਆਲਰੇਡੀ ਫੋਰ ਲੇਨ ਰੋਡ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ 6 ਲੇਨ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਾਈਮ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਾਲੀ 3 ਲੇਨ ਰੋਡ ਨੂੰ 6 ਲੇਨ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ 3000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚਾ ਆਉਣਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੱਕ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਏਥੇ 500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ। ਹੁਣ ਡਾਕਟਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੇ ਇਸ ਕੰਮ ਵਾਸਤੇ ਛੇ ਗੁਣਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੇਂਡੂ ਸੜਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਭਾਰਤ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ 1400 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਰੋਡਜ਼ ਆਈਡੈਂਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ 10 ਫੁਟੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ 18 ਫੁਟੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤੇ ਡਬਲ ਰੋਡਜ਼ ਨੂੰ ਚੌੜੀਆਂ ਕਰਕੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਰਲਡ ਬੈਂਕ ਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਅਸੀਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਖਰੜ ਤੋਂ ਲਾਂਡਰਾਂ, ਬਨੂੜ, ਤੇਪਲਾ 30 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ-ਡੇਹਲੋਂ-ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ 39.67 ਕਿਲੋਮੀਟਰ। ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ-ਸੰਗਰੂਰ 33.28 ਕਿਲੋਮੀਟਰ। ਤਰਨਤਾਰਨ-ਅਟਾਰੀ 40.50 ਕਿਲੋਮੀਟਰ। ਰੀਹੈਬਲੀਟੇਸ਼ਨ ਵਰਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ-ਜ਼ੀਰਾ 34.46 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਲਾਂਡਰਾਂ-ਚੂੰਨੀ 37.30 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਫਿਲੌਰ-ਨਗਰ 6.30 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਨਗਰ-ਔੜ-ਰਾਹੋਂ 27.20 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ-ਤਰਨਤਾਰਨ 46.20 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਧਰਮਕੋਟ-ਜ਼ੀਰਾ 24.70 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਸਰਹੰਦ-ਪਟਿਆਲਾ 28.30 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਸੜਕਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਚ ਇਕ ਪੀਰੀਓਡਿਕ ਮੇਨਟੀਨੈਂਸ ਵਰਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਨਾਲਾ-ਰਾਮਦਾਸ ਅਤੇ ਛੇਹਰਟਾ ਦੰਡ ਬੀਰ 39.77 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ-ਸ੍ਰੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਰੋਡ 40.47 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਲੌਂਗੋਵਾਲ-ਸੁਨਾਮ, ਬਡਬਰ-ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਪੱਖੋਕੇ-ਤਪਾ ਰੋਡ 31.03 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਖੰਨਾ-ਸਮਰਾਲਾ, ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ-ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਰੋਡ 61.38 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ-ਤਾਸ਼ਪੁਰ, ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਡੱਲਾ ਅਤੇ ਡਡਵਿੰਡੀ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਰੋਡ 30.35 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਸਿਤੋਗਨਾ-ਡੱਬਵਾਲੀ ਰੋਡ 26 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਫਰੀਦਕੋਟ-ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਰੋਡ 30.27 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਕੁਰਾਲੀ-ਸੀਸਵਾਂ-ਬੱਦੀ ਰੋਡ 21.98 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਬਾਘਾਪੁਰਾਣਾ-ਭਗਤਾ-ਭੁੱਚੋ ਰੋਡ 38.81 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਸ੍ਰੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦਪੁਰ-ਬਟਾਲਾ-ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਰੋਡ 55.74 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਇਹ 732 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪਹਿਲੇ ਫੇਜ਼ ਵਿਚ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ 716 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਲਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਮੈਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ (ਭ ਤੇ ਮ) ਮੰਤਰੀ]

ਤੇ ਇਹ ਸਿਹਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਮ ਵਾਸਤੇ ਸਾਡੇ ਅਫਸਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਵੀ ਬੜੀ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਤਕੜੇ ਹੋ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸੈਕਿੰਡ ਫੇਜ਼ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸਤੇ 1100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਹੋਰ ਖਰਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਮੈਂ ਫੇਰ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ 5 ਕੁ ਮਿੰਟ ਲੈ ਕੇ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਤੇ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਉਪਲਬਧੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੌਰਮਿੰਟ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋਈ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਮੈਰਿਟ ਤੇ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਜਿੰਨੀ ਭਾਰੀ ਗਿਰਾਵਟ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਕੁਝ ਪਿਛਲੀ ਗੌਰਮਿੰਟ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਮੈਰਿਟ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਸੇ ਦਾ ਕਾਰਣ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਲੈਵਲ ਦੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਟੀਚਰ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਲੇਵਲ ਮੇਨਟੇਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਤੇ ਇਹ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਿਆਰ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣਿਆ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਤਕਰੀਬਨ 9000 ਟੀਚਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰੀਸ਼ਦਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਰਿਕਰੂਟ ਕੀਤੇ ਹਨ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਤੇ ਇਕ ਉਂਗਲ ਨਹੀਂ ਉਠ ਸਕੀ। ਅਸੀਂ 5000 ਕੰਪਿਊਟਰ ਟੀਚਰ ਰਖੇ ਹਨ ਤੇ 10000 ਟੀਚਰ ਹੋਰ ਰਿਕਰੂਟ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਐਜੀਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਰਸਤਾ ਅਖਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀ-ਬਾਜ਼ੀ, ਮਜ਼ਹਬੀ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਉਠਦੇ ਹੋਏ ਗਰੀਬ ਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੈਰਿਟ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਟੀਚਰਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਰਿਟਨ ਟੈਸਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕੋਈ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇ ਨੰਬਰ ਨਹੀਂ ਲਗਣਗੇ ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਗ੍ਰੇਜੂਏਸ਼ਨ ਦੇ ਨੰਬਰ, ਬੀ.ਐਡ. ਦੇ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨੰਬਰ ਲਏ ਹਨ, ਉਹੀ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ, ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਇਕ ਨਵੇਂ ਯੁੱਗ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਕਾਸ ਪੁੱਤਰ ਹਨ। ਜਿਹੜਾ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਸੀ, ਉਹ ਵਿਨਾਸ਼ ਪੁੱਤਰ ਸੀ... ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ (ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ) ਦੀ ਉਮਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸੋ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਨਾ ਕਰੋ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਬੰਦੇ ਵਾਸਤੇ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਸੱਤਰੇ-ਬਹੱਤਰੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਤਾਂ ਸਗੋਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ 10 ਸਾਲ ਅਗਾਂਹ ਟੱਪ ਗਏ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ... ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਓਲਡ ਏਜ ਹੋਮ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਟਾਈਮ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੁਣ ਉਸ ਓਲਡ ਏਜ ਹੋਮ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਲੈਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੈਂਡ ਮਾਸਟਰ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਲੈ ਲੈਣ ਜਿਹੜਾ ਕੱਲ੍ਹ ਗਵਰਨਰ ਗੈਲਰੀ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਬੈਂਡ ਵਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸੋ, ਤੁਸੀਂ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਜਾਓ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਨੂੰ ਹੁਣ ਰਿਜੈਕਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ 21ਵੀਂ ਸੈਂਚਰੀ ਵਿਚ ਲਿਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ (ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵਾਲੇ) ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ 18ਵੀਂ ਸਦੀ ਪਿੱਛੇ ਤੱਕ ਲੈ ਗਏ ਸਨ। ਸੋ, ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਕੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦਾਸ ਨੂੰ ਸਦਨ ਵਿਚ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਛੋਟੇਪੁਰ (ਧਾਰੀਵਾਲ) : ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਤੇ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਕੇਵਲ ਇੰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਕੇ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵਾਲਾ ਪਾਸਾ ਤਾਂ ਖਾਲੀ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਏ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹੋਂ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਕੇ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਚੰਗੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮੈਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟਾਂਗਾ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਤੇ ਬਹਿਸ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਦਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਉਠਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਦਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਸਲੇ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅੱਜ ਇਹ ਸਦਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵਿਹਾਰ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਹੈ। ਡਿਊਟੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਦਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ ਲੇਕਿਨ ਇਹ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਛੱਡ ਕੇ ਸਦਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਹਾਊਸ ਦੀ ਇਕ ਮਰਿਆਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅਸੀਂ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮਾਦਾ ਵੀ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਚੇਅਰ ਤੇ ਕਦੇ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਕਦੇ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਬੈਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਬੜਾ ਦੁਖ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਭਰਾ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੈਨੇਜ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣੇ ਬਗੈਰ ਆਪਣਾ ਵੱਤਰ ਵਾਹ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਜਾਂ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦੇ। ਇਹ ਬੜੀ ਮਾੜੀ ਪਰੰਪਰਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਇਹ (ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ) ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਬੜੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ਼ੂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੈਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਗੈਲਰੀਆਂ ਵੱਲ ਝਾਤੀਆਂ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਅਸਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਜਾ ਕੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਰੌਲਾ ਰੱਪਾ ਪਾ ਕੇ ਇਹ ਲੋਕ ਇਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਦਿਨ ਵੀ ਸੁਣੀਆਂ ਸਨ ਜਦੋਂ ਇਹ ਬੋਲਣ ਵਾਸਤੇ ਉਠੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦਿਨ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿਚ ਇਕ ਆਈਟਮ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਿਆਂਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਕ ਸਾਫ ਸੁਥਰਾ ਐਡਮਨਿਸਟ੍ਰੇਨ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਕੋਈ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਛੋਟੇਪੁਰ]

ਵੀ ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਬੰਦਿਆਂ ਵੱਲ ਉਂਗਲੀ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ ਲੇਕਿਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਥੱਲੇ ਵੀ ਸੋਟਾ ਫੇਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ 1997 ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਹੀ ਲਫਜ਼ ਕਹੇ ਸਨ। 5 ਸਾਲ ਬੀਤ ਗਏ ਲੇਕਿਨ ਹੋਇਆ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਜਿਹੜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੰਦੇ ਚੁਣ ਕੇ ਆਏ, ਉਹ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਾਈਕਲਾਂ ਤੇ ਸਨ ਲੇਕਿਨ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਜ਼ੀਰ ਬਣਾਇਆ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਰੋੜਾਂ, ਅਰਬਾਂ ਰੁਪਇਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਬਣਾ ਲਈਆਂ।

ਉਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਆਪ ਵੀ ਕਰਾਂ। ਅੱਜ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਏਥੇ ਇਕ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਖਬਰ ਤੇ ਸਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਮਸਲਾ ਉਠਿਆ। ਕਿਸੇ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਖਬਰ ਤੇ ਕੋਈ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਮੰਗੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੱਖਾਂ ਤੇ ਬਹਿਸ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਕੇਵਲ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਖਬਰ ਦੇ ਬੇਸ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਰਜਿਸਟਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਕੇਵਲ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਖਬਰ ਤੇ ਵਾਵੇਲਾ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਉਠ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਇਹ ਦਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦੇ ਬੜੀ ਸਿਆਣਪ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਖੋਹ ਲਏ ਹਨ। ਉਹ ਧਰਮ ਬੇਸਿਡ ਪਾਰਟੀ ਹੈ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਬੰਦਾ ਵਿਖਾਵਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸ਼ਰਧਾ ਉਨੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਅਜਿਹੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਆਪ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਏਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ, ਉਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ। ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਲੰਗਰ ਵਾਸਤੇ ਜੋ ਰਾਸ਼ਨ ਪਾਣੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਾਜ਼ੋ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਵਾਸਤੇ ਸਮਾਨ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦਾ ਸਾਰਾ ਟੈਕਸ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੇਲੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਸਨੈਚ ਕਰ ਲਏ ਹਨ। ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਿੰਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮੁੱਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਖੋਹ ਲਏ ਹਨ। ਚੀਫ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਗਲਿਆਰਾ ਯੋਜਨਾ ਵਾਸਤੇ 75 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁੰਦਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਮੰਗ ਸੀ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆਂ, ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣ ਜਾਣ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਸਮਾਗਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬੜੀ ਤਕਲੀਫ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਆਸਥਾ ਹੈ। ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਐਲੀਵੇਟਿਡ ਰੋਡ ਜਿਹੜੀ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

ਹੈ, ਜਿਹੜੀ 175 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਲਾ ਕੇ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਹ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰ ਕੇ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪਲਾਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਇਹ ਸਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਲੈ ਕੇ ਤੁਰਦੇ ਸਨ, 250 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਉਥੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਵਿਚ ਤੇ ਸਲੱਮ ਏਰੀਆ ਵਿਚ, ਜਿਹੜੇ ਡਿਵੈਲਪਡ ਏਰੀਆ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਪੈਸਾ ਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ (ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਹਿਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਫੋਰ ਲੇਨਿੰਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਾਜਪਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਾਲ ਬੱਸ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਇਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਉਧਰ ਬੱਸ ਵਿਚ ਝੂਟੇ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਧਰ ਜੰਗ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਔਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੱਚ ਬੋਲ ਸਕਦੇ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਖਰਾਬ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ, ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਆਪਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਬੋਰੀ ਬਿਸਤਰੇ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਰਡਰ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਕਲੀਫ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੇਲੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਇਨੀਸ਼ੀਏਟਿਵ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਕੈਪਟਨ ਸਾਹਿਬ ਉਥੇ ਗਏ, ਖੇਡਾਂ ਵਾਸਤੇ ਉਥੇ ਗਏ, ਉਥੇ ਦੇ ਪਲੇਅਰਜ਼ ਨੂੰ ਏਥੇ ਸੱਦਿਆ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਿਆ, ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਿਆ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਅਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੋਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਠੀਕ ਹੋਇਆ ਔਰ ਉਸਦਾ ਅਸਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਤੇ ਇੰਨਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਕੌਡੀਆਂ ਦੇ ਭਾਅ ਤੇ ਵਿਕਦੀਆਂ ਸਨ, ਉਥੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਸਮਾਨ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹ ਗਈਆਂ। ਲੋਕ ਮੂੰਹ-ਮੰਗੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਲਈ ਦੇਣ ਲੱਗੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਖਾਵਾਂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਸਾਰੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਕਰੈਡਿਟ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਨਾਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਉਣ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਿੰਨਾ ਸੁਖਾਵਾਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪਿਆਰ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੈਰੀਟੇਜ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਾਸਤੇ ਪੈਸਾ ਦੇਣਾ ਸੀ, ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦਿਲ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਪੈਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਵੇਂ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਸਾਲਾ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਉਣਾ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣਾ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਉਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਉਤੇ ਗਹਿਰਾ ਅਸਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕ ਗਈ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਡਿਬੇਟ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬੈਠੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਮੰਗ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਜਿਹੜੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ, ਉਹ ਸਾਰੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਨਿਰਸੰਦੇਹ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਛੋਟੇਪੁਰ]

ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ 27-28 ਸਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ 40 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਤਨੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਜਿਤਨੀ ਕਿ ਹੁਣ ਹੋਈ ਹੈ। (ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਵੱਲੋਂ ਥੰਪਿੰਗ) ਕੋਈ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਨਹੀਂ ਜਿਥੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਦਿਲ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਪੈਸਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੈਸਾ ਸੰਗਤ ਦਰਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਵੰਡਿਆ ਜਦੋਂ ਇਲੈਕਸ਼ਨਾਂ ਸਿਰ ਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਪੈਸਾ ਲਗ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਬਦਲੀ ਹੈ, ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਬਦਲੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸੀਵਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪੀਣ ਦਾ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਇਹ ਸਾਰਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸੜਕਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਇਤਨੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਪਹੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਘਰ ਬਣਾ ਲਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਥੇ ਕਿਹੜੇ ਮੋਇਆਂ ਨੇ ਸੜਕ ਬਣਾਉਣੀ ਹੈ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਉਥੇ ਵੀ ਸੜਕਾਂ ਬਣਵਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਸਹੀ ਅੰਦਾਜਾ ਉਸ ਵਿਚਲੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਨਾਲ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਬਦਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਦਾ ਕਰੈਡਿਟ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਦਲ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ 3 ਟੈਨਿਓਰਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਕੇਵਲ ਤੇ ਕੇਵਲ ਆਪਣੀਆਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਹੀ ਭਰੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਤੋਂ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਰਾਓ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੋਏ ਘੁਟਾਲਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਵੀ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਤੋਂ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ। ਜੇਕਰ ਕਰਵਾਈ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਠ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਭਾਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੇਲੇ ਵੀ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਇਨਕੁਆਇਰੀਆਂ ਕਰਾਈਆਂ ਹਨ। ਇਰੀਗੇਸ਼ਨ ਦੇ 500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਘਪਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕੋਲੋਂ ਕਰਵਾਈ। ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ ਦੇ 20 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪਾਈਪਾਂ ਦੇ ਘੁਟਾਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕੋਲੋਂ ਕਰਵਾਈ। ਕਤਲਾਂ ਦੇ ਘੁਟਾਲੇ ਵਿਚ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਤੋਂ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੁੜੀ ਮਾਰ ਅਤੇ ਨੜੀ ਮਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਾਂਝ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣੀ। ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਅੱਜ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਰਾਓ। ਅੱਜ ਇਹ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਹੋਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ 400 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਕਿਥੋਂ ਆ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਹਨ, ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਹਨ, ਬਿਜਨੈਸ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਲੇਟੀਸ਼ੀਅਨ ਕੋਲ ਇਨੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਜਸੂਸੀ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਜਸੂਸੀ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੇ ਉਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਇਨਕੁਆਰੀ ਆਪ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਤੱਅਲਕ ਇਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਇਹ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਆਪ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਅੱਜ ਇਹ ਐਕਸਪੈਕਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਕਦੇ ਕੋਈ ਆਦਮੀ ਆਪਣੀ ਪੱਗ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਲਾਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਸੋ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਿੰਨੀ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਉਸਦੇ ਲਈ ਸ਼ਰਮਸ਼ਾਰ ਹਨ। ਅੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਿੰਨੀ ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਟੀਚਰਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵੈਟਰਨਰੀ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਪੂਰੀ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਾਫ ਸੁਥਰੇ ਅਕਸ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੀ ਹਕੀਕਤ ਹੈ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਥੱਬਿਆਂ ਦੇ ਥੱਬੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਆਉਂਦੇ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਵਾਂਗ ਹੁਣ ਭਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਮੈਰਿਟ ਨਾਲ ਭਰਤੀ ਹੋਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੜੇ ਅੱਛੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਭਰਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਛਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਅੱਜ ਉਹ ਇੱਥੇ ਬੈਠਦੇ ਅਤੇ ਸੁਣਦੇ। ਹੁਣ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਦਿਓ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਖਬਰ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ 8 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੰਬਾਕੂ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਲਏ ਹਨ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਕਹੀਏ ਕਿ ਹੁਣ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਦੇਖ ਲੈਣ ਦਿਓ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਕਹਿਣ ਨਾਲ ਕੀ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਬੜੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਆ ਗਈ ਹੈ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੋਈ ਘਪਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪੇ ਹੀ ਦੱਸ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਚੋਰ ਲੀਡਰ ਜਿਹੜੇ ਹਨ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਹਨ, ਚਾਹੇ ਇਧਰ ਦੇ ਹਨ ਚਾਹੇ ਉਧਰ ਦੇ ਹਨ, ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਸਿਆਣੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣੀ, ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਚੋਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪੇ ਹੀ ਲਾਂਭੇ ਕਰ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਲੋਕ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਾਲੀਟੀਸ਼ਨ ਜਿਹੜੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਪਾਲਦੇ ਹਨ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਪਾਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਢਿੱਡ ਭਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਨਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ, ਅੱਜ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੀ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜ਼ਿਮੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਥੇ ਬੈਠੇ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੇ ਕੈਪਟਨ ਸਾਹਿਬ ਜਿੰਨੇ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਫਿਰ ਤਾਂ ਸਮਝ ਆਵੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਮਦਰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ, ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਿਛਲੇ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰੌਲਾ ਰੱਪਾ ਪਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਸੁਣਨ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਈ ਤਾਂ ਉੱਠ ਕੇ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸਦੇ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ :

ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੱਜਣ ਨਾਲ ਕੀ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਠੱਗ ਨਾਲ ਕੀ
ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਨਿਭਾਉ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਅਕਸ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਕਿਸੇ ਫੌਜੀ ਨੇ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਕੰਮ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਛੋਟੇਪੁਰ]

ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਆਪੇ ਹੀ ਲੱਭ ਲੈਣਗੇ। ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਵੀ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪੇ ਹੀ ਲੱਭਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਕੋਈ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ ਲੱਭਿਆ ਸੀ, ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪੇ ਹੀ ਲੱਭਿਆ ਹੈ। ਸੋ, ਮੈਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਕ ਬੇਨਤੀ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਬੜੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲਾਹਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਲੋਕ ਛੋਟੂ ਰਾਮ ਵਾਂਗ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦਹੇਜ ਵਿਚ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਅਤੇ ਗੱਡੀਆਂ ਕਿਉਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਸਮਾਗਮ ਤੇ ਇੰਨਾ ਖਰਚਾ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਚਾਦਰ ਦੇਖ ਕੇ ਪੈਰ ਪਸਾਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਕਿਸਾਨ ਵੱਧ ਖਰਚਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਹੀ ਕਰਜ਼ੇ ਹੇਠ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਖਰਚਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਵੀ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਦੂਸਰਾ ਇਕ ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਝੋਨਾ ਖਰੀਦਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਝੋਨੇ ਤੇ 50 ਰੁਪਏ ਬੋਨਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ, ਇਕ ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ ਤਾਂ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਫਸਲ ਵਿੱਕ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਆੜਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵੱਲ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਆਉਂਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਪਰਚੇਜ਼ ਹੈ, ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਹੈ ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਝੋਨਾ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ 50/- ਰੁ. ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲਣ।

*4.45 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ) (*ਇਸ ਸਮੇਂ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਸਦਨ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਸੰਭਾਲੀ।)

ਮੇਰੀ ਗੁਜ਼ਾਰਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਕਰੈਡਿਟ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਿਸਾਲ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਕਿ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਚੀਫ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੋਈ ਐਜੀਟੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਕੋਈ ਧਰਨਾ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਮੋਰਚਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਇਹ ਸਾਫ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਦੁਖ ਹੈ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਅੱਜ ਤਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੈ ਕਿ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਤੇ ਲਾਈਵ ਟੈਲੀਕਾਸਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਸਾਰੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਬੋਲੇ ਹਨ ਪਰ ਜਿਸ ਦਿਨ ਲਾਈਵ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸ ਦਿਨ ਵੀ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਚੰਗੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਗਾਉਣਾ ਜਿੰਨੇ ਤੁਸੀਂ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਇਸਦਾ ਪਰਾਪਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜ਼ਰੂਰ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਖਰੀ ਸੈਸ਼ਨ ਹੈ, ਇਸ ਟੈਨਿਓਰ ਦਾ ਆਖਰੀ ਸੈਸ਼ਨ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਹ ਅਰਦਾਸ ਕਰਾਂਗਾ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਕਿ ਇਮਾਨਦਾਰ ਬੰਦੇ ਜਿਹੜੇ ਹਨ, ਉਹ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਇੱਥੇ ਆਉਣ ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਾਂਗਡੋਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸੰਭਾਲਣ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਜ਼ਰੂਰ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ। (ਥੰਪਿੰਗ)

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪੂਰੀ ਟਰਮ ਵਿਚ ਬੜਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਸੂਬੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਚੱਲਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਅਮਨ ਹੋਵੇ ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇ। ਅਗਰ ਦੋਵੇਂ ਗੱਲਾਂ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਸੂਬਾ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਖੁਲ੍ਹੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਦੀ ਸੁਜੈਸ਼ਨ ਮੰਨ ਕੇ, ਰਿਕੁਐਸਟ ਮੰਨ ਕੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉਪਰ ਬਹਿਸ ਕਰਵਾਉਣੀ ਮੰਨੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਤੁਸੀਂ ਮੰਨਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਸਮੇਂ ਨੂੰ, ਪੂਰੇ ਸੈਸ਼ਨ ਨੂੰ, ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫੈਸਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਲਿਆ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਲਿਆ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਉਦੋਂ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਪਾਣੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਬਿਲ ਲੈ ਕੇ ਆਏ। ਉਦੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ। ਸਮਾਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਸਮਝਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਘੱਟ ਬੋਲਾਂ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਬੋਲਣਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹਾਂਗੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੀ ਹੋਇਆ? ਕਿਉ ਹੋਇਆ? ਇਸ ਦੀ ਅੱਜ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ? ਮੈਂ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੀ। ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਰਹੇਗਾ ਵੀ। ਦੂਜੀ ਗੱਲ, ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨੀ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਪੰਜ ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਪੰਜ ਜ਼ੁਬਾਨਾਂ ਰਹਿਣੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵੀ ਜਿਉਂਦਾ ਜਾਗਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਇਹ ਮਾਣ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂਆਂ, ਸੂਫੀਆਂ, ਫਕੀਰਾਂ ਤੋਂ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਤੇ ਸਹਿਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਸਿੱਖੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੋਈ ਧਰਮ, ਕੋਈ ਜਾਤ, ਕੋਈ ਗੋਤ ਕਿਸੇ ਇਕੱਲੇ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਰ ਇੱਕ ਦੀ ਥਾਂ ਹੈ ਹਰ ਇੱਕ ਵਰਗ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅੱਜ ਇਹ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਿਥੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੀ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਵੈਦਿਕ ਕਾਲ, ਆਰੀਆ ਕਾਲ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਸੱਤ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸਿਮਟ ਕੇ ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਬੜੇ ਦੁਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ 1947 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਧਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਈ ਤਾਂ ਇਹ ਢਾਈ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ। ਅੱਜ ਇਹ ਢਾਈ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਡਾ ਪੰਜਾਬ ਹੈ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਅੱਜ ਇਥੇ ਖਾਲੀ ਖਾਲੀ ਕੁਰਸੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੈਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਕਰਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਕਤ ਪਿਛੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਮੈਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਇਲਮ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਨੇ ਮਹਾਂ-ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਛੋਟੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਕੁਰਸੀ ਮਗਰ ਭੱਜਦੇ ਰਹੇ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਲਗਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਉਸ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੱਜ ਖਾਲੀ ਕੁਰਸੀਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਹਰ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਏ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਜਿਸ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਅੱਜ ਸਾਡਾ ਪੰਜਾਬ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਸੂਬੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਹਿਮਾਚਲ ਬਣ ਗਿਆ, ਹਰਿਆਣਾ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਛੋਟਾ ਪੰਜਾਬ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਛੋਟਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਹ ਇੱਕ ਸੂਬੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਵਾਰ ਵਾਰ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਗ਼ੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੋਫਾੜ ਕੀਤਾ। ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਬਹਿਸ ਕਰਵਾ ਲਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਬੋਲਾਂਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਖਰੂਦ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਮਨ ਦੀ ਲੀਹ ਤੇ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਲੀਹ ਤੇ ਲਿਆਉਣਾ ਪਿਆ। ਮੈਂ ਯਾਦ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਸਵਰਗੀ ਲੀਡਰ ਸਰਦਾਰ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਵੋਟ ਪਾਏਗਾ, ਉਸ ਦੀ ਉਂਗਲੀ ਕੱਟ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਰਦਾਰ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਨਿਡਰ ਹੋ ਕੇ ਵੋਟ ਪਾਓ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਲੋਕ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅੱਜ ਇਹ ਰਾਜਭਾਗ ਲਈ ਤਰਲੋਮੱਛੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਨਹੀਂ। ਰਾਜਭਾਗ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਐਲਾਨ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜਭਾਗ ਅਸੀਂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਅਮਨ ਲਿਆਂਦਾ ਪਰ ਵਿਕਾਸ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਪਿੱਛੇ ਸੀ। ਵਿਕਾਸ ਵਾਲੀ ਗੱਡੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਾਡੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ, ਸੁਚੱਜਤਾ ਨਾਲ ਇਸ ਪਾਸੇ ਪਈ। ਮੈਂ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਬੜਾ ਲੰਬਾ ਚੌੜਾ ਸਮਾਂ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹਾਂ ਲੇਕਿਨ ਮੈਂ ਕਹਿੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਐਡਮਨਿਸਟ੍ਰੇਟਿਵ ਫੈਸਲੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲਏ, ਅਸੀਂ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਰੋਜ਼ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰ ਬਖਸ਼ੋ। ਅਸੀਂ ਖੁਲ੍ਹੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ ਬੱਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਭੇਜੀ ਗਈ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਭੇਜ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਲੋਕ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਫੁੱਟ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਵਿਛੜੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ ਵਰਲਡ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਵਾਈ। ਅਸੀਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਬੱਸਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ, ਸੜਕਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਅਸੀਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਾਡੇ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਜਿਹੜੇ ਭਰਾ ਉਧਰ ਹਨ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਮਿਲਣ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਪਣਾ ਗਲਤ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਕੇ, ਨਫਰਤ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ, ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿ ਦੇ ਕੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਹਿਰ ਉਗਲੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦਾ ਕਰੈਡਿਟ ਸਾਹਮਣੇ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿਚ ਅਮਨ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਮੂਲਵਾਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਤਾ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਗਲੋਬ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਲਗਾਈਏ, ਤਾਲੀਮ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਲਗਾਈਏ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਲਗਾਈਏ। ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਰਲਡ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਵਾਈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਛਾਪਣ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ, ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਆਈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਖਤਮ ਕੀਤੀ। ਅਸੀਂ ਪਿਛਲਾ ਬਕਾਇਆ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਵੀ ਸਵਾ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ ਢਾਈ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਸਾਡਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਵੀ ਫਿਗਰਾਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਲਾਅ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਕੇ ਉਚ ਵਿੱਦਿਆ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਇਹ ਜ਼ੀਰੋ ਹੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ 500 ਸਾਲਾ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਉਤੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਜ਼ੀਰੋ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਵਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਸੀਂ ਬੈਕਵਰਡ ਇਲਾਕੇ ਲਹਿਰਾਗਾਗਾ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿ ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਵੀ ਇਹ ਵਿੱਦਿਆ ਪਹੁੰਚਾਈ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ, ਰਾਮਪੁਰਾ ਫੂਲ ਅਤੇ ਮਾਨਸਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਭੂੰਦੜ ਦੇ ਡੇਹਲ੍ਹਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਨੇਬਰਹੁੱਡ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਉਪਰਾਲਾ ਜ਼ੀਰੋ ਸੀ। ਇਹ ਬੜੀਆਂ ਬੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੰਥ ਦੇ, ਸਿੱਖੀ ਦੇ, ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮਦਦਗਾਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਲੋਕ ਹਨ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਹਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੌਜ ਦੇ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਲੱਗੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ ਦੋ ਦਰਜਨ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਇਹ ਜ਼ੀਰੋ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੰਪੈਰੇਜ਼ਨ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬੀ.ਐਡ ਕਾਲਜ 20 ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਮੇਂ 96 ਹਨ। ਫਿਜ਼ੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਕਾਲਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੇਲੇ ਇੱਕ ਤੇ ਸਾਡੇ ਸਮੇਂ ਚਾਰ, ਗੌਰਮਿੰਟ ਕਾਲਜ ਇੱਕ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਮੇਂ ਚਾਰ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਾਲਜ 1 ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵੇਲੇ ਟੋਟਲ 87 ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੇਲੇ ਇੱਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਮੇਂ ਤਿੰਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਤੋਂ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਫਿਗਰਾਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਵੋਟਾਂ ਵੀ ਲੈ ਲਈਆਂ, ਗੁੰਮਰਾਹ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਬਿਜਲੀ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ ਪਰ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੋਢੇ ਉਤੇ ਚਲਾਇਆ। ਜੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਬਿਲ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੈਸਾ ਦੇਣਾ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਦੁਆਨੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਕਨੀਕੀ ਨੁਕਸ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਿਚਾਰਾ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਅੱਗੋਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਨਾ ਤੁਸੀਂ ਬਿਲ ਭਰਦੇ ਹੋ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਤੁਹਾਡਾ ਕੰਮ ਠੀਕ ਹੋ ਸਕੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰੇ ਕਿਸਾਨ ਦਰ ਦਰ ਭਟਕਦੇ ਰਹੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਜ਼ਾਕ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਹੁਣ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਮੁਆਫ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸਗੋਂ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚੋਂ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਲਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਦੇ 200 ਯੂਨਿਟ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਵਿਚ ਵੀ 137 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੁਪਿਆ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 197 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਕੋਟੇ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਬਿਜਲੀ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਹ ਹੈ ਨੀਅਤ, ਇਹ ਹੈ ਸੋਚ ਅਤੇ ਇਹ ਹੈ ਸੱਚਾਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਡੇਰੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ 24 ਘੰਟੇ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਕੱਠੇ 20 ਡੇਰੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਕੱਠੇ 15 ਡੇਰੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿਆਂਗੇ ਪਰ ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਕਨਵੇਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜ ਡੇਰੇ ਕਲਸਟਰ (ਇਕੱਠੇ) ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚੋਂ ਪੈਸੇ ਭਰ ਕੇ 24 ਘੰਟੇ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਤਾਂ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਸੀ ਪਰ ਕਰਦੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਿਚ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਿਚ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਲਗਾਵਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ 1991 ਤੋਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਪਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਲ 1985 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਕਿਉਰਿਟੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਬਿਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਲਾਈਨ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਵਿਚ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

ਅਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਕਹੋ ਕਿ ਸਾਲ 1992 ਤੱਕ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਪੈਂਡਿੰਗ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਆਰਿਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ, ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗੇ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਨ, ਉਦੋਂ ਅਸੀਂ 14 ਸੀ। ਅੱਜ ਇਹ ਰੋਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਪਣੇ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਅੱਗ ਪਰ ਦੂਜੇ ਦੇ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਬਸੰਤਰ। ਸਾਨੂੰ 14 ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲ ਇਹੀ ਮੰਗ ਰੱਖੀ ਸੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਚੁਣ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਦੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸਾਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦਿਓ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇੰਨੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਤੇ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਆਪ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਗੱਠੜੀ ਲੈ ਕੇ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਦੁਬਾਰਾ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਜਿੱਤ ਕੇ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਆਵਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਅਸੀਂ ਨਿਰਪੱਖ ਹਾਂ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਅਕਾਲੀ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਹੋਵੇ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਹੋਵੇ। ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਪਿਆਰ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 1992 ਤੱਕ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਅਸੀਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਮਹਿਕਮਾ ਸਰਦਾਰ ਬਾਜਵਾ ਜੀ ਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 1994-95 ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸੜਕ ਰਿਪੇਅਰ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਹਿਕਮਾ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਹੇਠ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਸੜਕਾਂ ਟੁੱਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਰਿਪੇਅਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤੋੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੜਕਾਂ ਸਨ ਪਰ ਰਿਪੇਅਰ ਅਸੀਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਅੱਜ ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਨਾਲ ਕੰਪੈਰੇਜ਼ਨ ਕਰਕੇ ਵੇਖੋ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਪਾਸੇ ਕਰਾਂਤੀ ਆਈ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਹਰ ਪਾਸਿਓਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲੈ ਕੇ ਗਏ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਅੱਧਾ ਵੀ ਨਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਹੋਵੇ ਪਰ ਅਸੀਂ ਸੱਤ ਕਾਲਜ ਖੋਲ੍ਹੇ ਹਨ। ਗੁਰਦਾਸਪਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਬਾਰਡਰ ਦਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੈ, ਕੋਟ ਜੈਮਲ ਸਿੰਘ, ਸੁਜਾਨਪੁਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਸੱਦੀ ਬਾਰਡਰ ਵਿਚ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਚ ਤੇ ਪੱਟੀ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਕਾਲਜ ਖੋਲ੍ਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸੱਤ ਗੁਣਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹੋਇਆ ਹੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਹੈਰਾਨਗੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਇਹ ਬਾਹਰ ਬੋਲਣਗੇ? ਅੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅੱਜ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤਿਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਪਿਛੇ ਹਨ, ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਪਿਛੇ ਹਨ, ਅਮਨ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਇਹ ਕਾਂਗਰਸ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਆ ਕੇ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟੁਟੇ ਹੋਏ ਖਾਲ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧੀ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਉਦੋਂ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੀ। ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਨਵੇਂ ਖਾਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਪੈਸਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਗਾਰੰਟੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਵਕਤ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਤੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਅਕਾਰਡ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਮਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਉਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਬਣ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਕਦੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਪਿਛੇ ਨਹੀਂ ਗਈ। ਸਾਡਾ ਤਾਂ ਵੱਡੇ ਵਡੇਰੇ ਲੀਡਰਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹੀ ਇਤਿਹਾਸ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣੀ ਹੈ, ਉਸ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਹੈ, ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਹੀ ਸਾਡੇ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਜੇ ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਲੇਕਿਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਮਨ ਲਿਆ ਸਕਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਵਿਕਾਸ ਲਿਆ ਸਕਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਫੌਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜੀਵ ਜੀ ਨੇ ਉਦੋਂ ਟੁਟੇ ਹੋਏ ਖਾਲਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਨ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਵਾਸਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਜੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਪੈਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਸੀ। ਇੰਨੇ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਵੋਟਾਂ ਲੈਂਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰ ਇਹ ਟੁਟੇ ਖਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕੇ। ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਫਾਈਨਾਂਸ ਮਨਿਸਟਰ ਤੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਵਿਚਾਰਾ ਕਿਸਾਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਅਸੀਂ ਡਾਈਵਰਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕਦਮ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਪੁੱਟਿਆ। ਅਸੀਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਅਗਰ ਉਸ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਸੁਧਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਿਉਂਦਾ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਟੁਟੇ ਹੋਏ ਖਾਲ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਜਿੰਨਾ ਪੈਸਾ ਮੰਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਆਸ ਸੀ, ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਪੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ 75 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਤਾਂ ਦੇ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿੰਨੀ ਕੁਮਿਟਮੈਂਟ ਸੀ, ਉਹ ਪੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਅਸੀਂ 120 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਖਾਲੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਪੂਰੇ ਰਿਪੇਅਰ ਕਰ ਦੇਈਏ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਾਲੇ ਪੂਰੇ ਮੁਰੰਮਤ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੱਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਦੇ ਲਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਐਫ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਸੁੰਡੀਆਂ ਨਹੀਂ ਮਰਦੀਆਂ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜਦੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ ਤਾਂ ਇਹ ਉਦੋਂ ਇਹੀ ਗੱਲ ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸੁੰਡੀਆਂ ਮਰਨ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਦਵਾਈ ਵਧੀਆ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਅੱਜ ਕੈਪਟਨ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਸਾਹਿਬ ਜਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਸੁੰਡੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੇ ਸੁੰਡ ਵੀ ਮਾਰ ਦਿਓ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਜੋਕਾਂ ਹਨ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਜ਼ਜ਼ਬਾਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਕੇ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦ ਹੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇ ਚਾਹੇ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਕੁਰਸੀ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਾਸਤੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿਚ ਹੀ ਕੁੰਡਾ ਖੜਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਆਪਸ ਵਿਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਕੰਪੈਰੇਜ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਓ ਦੇਖੋ, ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ 93-94 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਸੀ ਇਲੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਅਤੇ ਮਿਊਂਸਿਪਲਟੀਆਂ ਦੇ ਇਲੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦੀ। ਮਜਾਲ ਹੈ ਮਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਾਂ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹੋਣ। ਅਸੀਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵੀ ਕਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 6 ਮਹਿਕਮੇ ਵੀ ਦਿੱਤੇ (ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ, ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ — ਹੁਣ ਸੱਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ) ਹਾਂ ਜੀ ਹੁਣ ਸੱਤ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੈਲਥ ਵਗੈਰਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਹਾਲੇ ਬੋਲਣਾ ਹੈ ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਲਵਾਂਗੀ ਪਰ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਬਿਜਲੀ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਾਰੇ 12-13 ਹਜ਼ਾਰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ 43 ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 24 ਘੰਟੇ ਬਿਜਲੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ 24 ਘੰਟੇ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਅੱਤਵਾਦ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹਾਂਗੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ (ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਬੈਂਚਾਂ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੁਖ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਖ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਹੁਣ ਵੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਸੋਚਣ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਪਰਮਾਤਮਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਦੀ ਡਿਬੇਟ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਖਤਮ ਕਰਦੀ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਆਨਰੇਬਲ ਚੀਫ ਮਨਿਸਟਰ, ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਬੋਲਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਿਤੇ ਲੀਡਰ ਆਫ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਨੇ ਪਬਲਿਕ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹੀ ਸੀ ਕਿ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਔਰ ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਤਾਂ ਕੋਈ ਹੋਈ ਨਹੀਂ ਬਹਿਸ ਕੀ ਕਰਨਗੇ ਪਰ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਵਾਰ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਵੀ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਂਗੂ ਕਹਿ ਕੇ ਫਸ ਗਏ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਟੈਰੋਰਿਜ਼ਮ ਤੇ ਬਹਿਸ ਵਾਸਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦ ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਵਾ ਲਓ। ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਡਿਬੇਟ ਕਰੋ, ਅਸੀਂ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਹ ਡਿਬੇਟ ਹੋਈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਹੁਣ ਫਿਰ ਕਹਿ ਕੇ ਫਸ ਗਏ, ਮੈਂ ਫਿਰ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਡਿਬੇਟ ਕਰਾਂਗੇ। ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 10-12 ਦਿਨ ਬਹਿਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਤੁਸੀਂ ਡਿਬੇਟ ਕਰੋਗੇ ਅਸੀਂ ਬੈਠੇ ਰਹਾਂਗੇ। ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਕੀ ਡਿਬੇਟ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਪਬਲਿਕ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਈ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਕ੍ਰਿਟੀਸਿਜ਼ਮ ਕਰਨਾ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਟੀਸਿਜ਼ਮ ਫਾਰ ਦੀ ਸੇਕ ਆਫ ਕ੍ਰਿਟੀਸਿਜ਼ਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਬਹਿਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਟੈਰੋਰਿਜ਼ਮ ਦੀ ਡਿਬੇਟ ਵੇਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੋਇਆ, ਇਹ ਵੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਊਸ ਵਿਚ, ਚੇਅਰ ਨੂੰ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਅਰੇ ਮਾਰੇ। ਸਾਡੀ ਤਾਂ ਚਲੋ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਪਰ ਸਪੀਕਰ ਤਾਂ ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਦਾ ਕਸਟੋਡੀਅਨ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਬਾਹਰ ਬੈਠੇ ਹੋਣੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਾਲੇ ਚੋਗੇ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਆਪਣੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਵਾਂਗੂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਦਰਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੀ ਕਾਲੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਹਰੋਂ ਵੀ ਭੱਜ ਗਏ ਹਨ, ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਗਰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਝਾਕੀਏ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ, ਪਿਛਲੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਵੱਲ ਤਾਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 1973 ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਤਾ ਰੱਖਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਾਰੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਰੁਕ ਗਈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਹਾਲਾਤ ਵੀ ਵਿਗੜਦੇ ਗਏ। ਸਮਾਜ ਤੋੜਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੋਈਆਂ, ਜਿਸ ਦਾ ਰਿਜ਼ਲਟ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸੂਬੇ ਨੇ 12 ਸਾਲ ਅੱਤਵਾਦ ਹੰਢਾਇਆ। ਉਸ ਦੌਰਾਨ ਬੇਅੰਤ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ, ਕਿੰਨਾ ਖੂਨ ਡੁੱਲ੍ਹਿਆ, ਕਿੰਨੇ ਘਰ ਉਜੜੇ, ਮੈਂ ਚੀਫ ਮਨਿਸਟਰ ਹਾਂ ਤੇ ਹੋਮ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਇਥੇ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਇਥੇ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਮਾਹੌਲ ਕ੍ਰੀਏਟ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਲੋਕ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਹਰ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਫੇਰ 1995 ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਸਰਦਾਰ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਆਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 4-5 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸੂਬੇ ਦਾ ਮਾਹੌਲ, ਸੂਬੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਬੜੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸੁਧਰਨ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1997 ਵਿਚ ਇਹ ਆਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਇਕ ਸ਼ਾਂਤ ਪੰਜਾਬ, ਬਿਲਕੁਲ ਸ਼ਾਂਤ ਪੰਜਾਬ। ਆਪਣੇ ਰਾਜਭਾਗ ਦੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਹੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਆਪਰਚੁਨਿਟੀਜ਼ ਮਿਲੀਆਂ। ਇਹ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਦੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸੀ। ਇਹ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਲਿਆ ਸਕਦੇ ਸੀ, ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਫਾਈਨਾਂਸ਼ੀਅਲ ਸਟੈਬਿਲਟੀ ਲਿਆ ਸਕਦੇ ਸੀ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਦਾ ਏਜੰਡਾ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਸਤੇ, ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਦਲੇ ਜਾਣ। ਪਰ ਇਹ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ। ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨਹੀਂ? ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਸਾਡਾ ਇਲਾਕਾ ਨਹੀਂ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਵਾਸਤੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚਣਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ, ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਬਾਰੇ ਹੀ 5 ਸਾਲ ਸੋਚਿਆ, ਇਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਕਾਰਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਏਥੇ ਆਏ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, 100/- ਰੁਪਿਆ ਜਿਹੜਾ ਅਸੀਂ ਕਮਾਉਂਦੇ ਸੀ ਰੈਵੇਨਿਊ ਵਿਚ, 118/- ਰੁਪਏ ਖਰਚਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਖਰਚਾ ਵੀ ਸਿਰਫ ਤਨਖਾਹਾਂ ਔਰ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਪੈਸਾ ਉਧਾਰ ਲੈਂਦੇ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਫਾਈਨਾਂਸ ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਏ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦੱਸ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਅਗਰ 2 ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੇ ਸਕੋ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਫਾਈਨਾਂਸ਼ੀਅਲ ਸਟੇਬਿਲਟੀ ਲਿਆਉਣ ਵਾਸਤੇ ਕੁਝ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਤੇ ਫੇਰ ਸੂਬੇ ਦੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਵਾਸਤੇ ਪੈਸਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਫਾਈਨਾਂਸ ਮਨਿਸਟਰ, ਉਦੋਂ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਨ, ਅਤੇ ਫਾਈਨਾਂਸ ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀ ਨਾਲ ਕਈ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਸਾਡੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੀ ਔਖੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਬੇ ਦੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਰੁਕ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਧਰੋਂ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਿਹਾ। ਫੇਰ ਅਸੀਂ ਆਹਿਸਤਾ ਆਹਿਸਤਾ ਸਟੇਬਿਲਟੀ ਲਿਆਏ ਤੇ ਇਸੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ। ਫਿਸਕਲ ਰਿਸਪਾਂਸੀਬਿਲਟੀ ਐਕਟ ਬਣਾਇਆ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਤਾਂਕਿ ਸੂਬੇ ਦਾ ਕੁਝ ਬਣ ਸਕੇ। ਐਸੇ ਮਈਯਰਜ਼ ਅਡਾਪਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਟੇਬਿਲਟੀ ਆਈ ਤੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਵਾਸਤੇ ਪੈਸਾ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਹੁਣ ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸੂਬੇ ਦੇ 70 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ ਪਰ ਇੰਡਸਟਰੀ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਮਾਡਰਨ ਸਟੇਟ ਨਹੀਂ ਚਲ ਸਕਦੀ। ਹੁਣ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਕੱਲੀ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਤੇ ਵੀ ਡਿਪੈਂਡ ਹੋ ਕੇ ਚਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਨੂੰ ਨਾਲੇਜ ਬੇਸਡ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਾਸਤੇ ਸੋਚਣਾ ਪਿਆ ਤੇ ਟਰਾਡੀਸ਼ਨਲ ਇੰਡਸਟਰੀ ਜਿਹੜੀ ਸਾਡੀ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਇੰਡਸਟਰੀ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਫੇਰ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਵਾਸਤੇ, ਸਟੇਟ ਦੀ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਸੋਚਣਾ ਪਿਆ। ਉਸਦੇ ਵਾਸਤੇ ਪਾਵਰ ਜੇਨਰੇਸ਼ਨ ਹੋਣੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਾਵਰ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਨਾ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 10-12 ਸਾਲ ਦਾ ਸਿਆਪਾ ਜਿਹੜਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਪਾਣੀ ਲਈ ਹੀ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਮਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ। ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਦਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਦਨ ਵਿਚ ਇਸ ਮਸਲੇ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਲੇਕਿਨ ਇਨ੍ਹਾਂ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ। ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਸੀਂ ਇਥੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਾਣੀ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਈਏ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਦਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਗਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਐਸੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਸਾਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਲੇਕਿਨ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਤਾਂ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਤਿੰਨ ਨਦੀਆਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹਨ — ਬਿਆਸ, ਰਾਵੀ ਅਤੇ ਸਤਲੁਜ, 1970 ਵਿਚ ਬੀ.ਬੀ.ਐਮ.ਬੀ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਨਦੀਆਂ ਦਾ ਪਾਣੀ 70.1 ਐਮ.ਏ.ਐਫ. ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਹੁਣ ਜਿਹੜੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਈ, ਉਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇਹ ਪਾਣੀ ਸਿਰਫ 40.3 ਐਮ.ਏ.ਐਫ. ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕਿਉਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗਲੇਸ਼ੀਅਰਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਘਟਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਗਰੀਨ ਹਾਊਸ ਦਾ ਅਸਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਾਡੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਘਟਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਗਰਾਊਂਡ ਵਾਟਰ ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਯੂਜ਼ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਐਵਰੇਜ ਤਿੰਨ ਫੁੱਟ ਪਾਣੀ ਹਰ ਸਾਲ ਥੱਲੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਬੜੀ ਮੇਜਰ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਬਣ ਗਈ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਗਰਾਊਂਡ ਵਾਟਰ ਤੇ ਡਿਪੈਂਡੈਂਸ ਘਟਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸਾਨੂੰ ਵੈਲਿਊ ਐਡੀਸ਼ਨ ਯੂਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਗਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ਬਣ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਚੀਜ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਹ ਯਕੀਨ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਵਾਸਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਜੋ ਪੈਡੀ ਹੈ ਜਾਂ ਝੋਨਾ ਹੈ, ਇਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਾਣੀ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕੋਈ ਹੋਰ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਸਿਸਟਮ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਅਸੀਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਫਾਰਮਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਚ ਏਅਰਟੈੱਲ ਅਤੇ ਰਿਲਾਇੰਸ ਅੱਗੇ ਆਏ। ਸਾਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਗੋਦਰੇਜ ਵਾਲੇ ਵੀ ਆਉਣਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਘਟਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਵੀ ਘਟਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਗਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਪੰਜ ਸੌ ਗੁਣਾ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਫਿਊਚਰ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚ ਹੀ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਫਾਰਮਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੋ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਇਹ ਪਾਸੀਬਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਟਰਸ ਵਾਸਤੇ ਟਰੌਪੀਕਾਨਾ ਨਾਲ ਟਾਈ-ਅਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ 105 ਲੱਖ ਕਿੱਲਾ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚੋਂ 15% ਜ਼ਮੀਨ ਅਸੀਂ ਹਾਰਟੀਕਲਚਰ ਵਿਚ ਲਈ ਹੈ, ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਫਾਰਮਿੰਗ ਵਿਚ ਅਤੇ 8% ਆਰਗੈਨਿਕ ਫਾਰਮਿੰਗ ਵਿਚ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਫਸਟ ਫੇਜ਼ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਇਹ 33% ਜ਼ਮੀਨ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦੱਖਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਠਿੰਡਾ, ਮਾਨਸਾ, ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਮੁਕਤਸਰ ਦਾ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ ਬੜਾ ਮਾੜਾ ਹੈ। ਨਾ ਉਹ ਪੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਖੇਤੀ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਤਲੁਜ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਪਾਣੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਕੋਲੋਂ, ਉਹ ਵੀ ਬਹੁਤ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਾਸਤੇ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਇਹ ਇਕ ਮੇਜਰ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਬਣ ਰਹੀ ਸੀ। ਦੁਆਬੇ ਵਿਚ ਵੀ ਅਤੇ ਮਾਝੇ ਵਿਚ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਘਟਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵੈਲਿਊ ਐਡੀਸ਼ਨ ਯੂਜੇਜ਼ ਵਿਚ ਚੇਂਜ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅੱਛਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਇਕਾਨਮੀ ਜੋ ਕਿ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ, ਉਸ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਚੰਗਾ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ।

ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਲੈ ਲਓ। ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇੰਡਸਟਰੀ ਲਿਆਈਏ। ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ 10-12 ਸਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬੜੇ ਮਾੜੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਲੋਕ ਇੱਥੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇੰਡਸਟਰੀ ਲਿਆਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸਾਨੂੰ ਮੁੰਬਈ, ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ ਬੰਗਲੌਰ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਐਕਟ ਲਿਆਉਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਿਠਾਉਣਾ ਪਿਆ। ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਹੈੱਡਜ਼ ਨਾਲ ਗੱਲ ਵੀ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਇਕ ਸਾਜ਼ਗਾਰ ਮਾਹੌਲ ਸਟੇਟ ਵਿਚ ਬਣਾਉਣਾ ਪਿਆ। ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ ਤਾਂ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲਿਸਟ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ। It was cheaper for them to go to Kathmandu than to stay at Ludhiana. ਜਦੋਂ ਉਥੇ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਪਹੁੰਚਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਹ ਸੋਚਦੇ ਸਨ ਕਿ ਦੋ ਦਿਨ ਉਥੇ ਛੁੱਟੀ ਕੱਟ ਕੇ ਆ ਜਾਓ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਸੋ, ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਵਧੀਆ ਮਾਹੌਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਦੇਣਾ ਪਿਆ। ਕੋਈ ਵੀ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲਿਸਟ ਇਥੇ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪੈਸਾ ਇਥੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਨਵਾਂ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਐਕਟ ਲਿਆਉਣਾ ਪਿਆ।

ਅਸੀਂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੈਕਟਰ ਦੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਂਦੀ। ਮੈਗਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸਕੀਮ ਚਲਾਈ। What was mega project scheme? 100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਾਸਤੇ ਅਸੀਂ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਵੀ ਫੈਸਿਲਟੀਜ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੋਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰੋ। ਅੱਜ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇੰਡਸਟਰੀ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਅੱਜ ਇੱਕ ਨੰਬਰ ਵੰਨ ਡੈਸਟੀਨੇਸ਼ਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੌਰਮਿੰਟ ਤੇ ਕਾਂਫੀਡੈਂਸ ਹੈ। That is all due to confidence. ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਂਫੀਡੈਂਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। The Government has made Punjab as a destination for industry and for money to come for it because there is confidence in the Government, because the Govt. has created confidence. Unfortunately we have passed over a very major phase, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਬੜੀ ਪਰਾਬਲੱਮ ਸਾਡੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਹੋਈ। ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨਾਲਿਜ ਬੇਸਿਡ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵੀ ਆਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਮਾਹੌਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਫਲੀ 73,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ both in the township and industrial sector and in the knowledge based sector ਹੋਈ ਹੈ and I hope, ਮੇਰੀ ਅੱਜ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਕੁਮਿੱਟਮੈਂਟ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 31 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ, ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਾਲ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ, 73,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਇਕ ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ 20 ਲੱਖ ਜਾਬਜ਼ ਕਰੀਏਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। Under the C-Pyet programme, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵੇਲੇ 60 ਹਜ਼ਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ 30,000 ਹੋਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਸਮਾਲ ਸਕੇਲ ਇੰਡਸਟਰੀ ਢਾਈ ਲੱਖ ਜਾਬਜ਼ ਤੇ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਗਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਸਕੀਮ ਵਿਚ ਇਕ ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋਰ ਆ ਜਾਣਗੇ। ਜੇ 20 ਲੱਖ ਨੌਕਰੀਆਂ ਆ ਜਾਣ ਤਾਂ 24-25 ਲੱਖ ਜਾਬਜ਼ ਦੇ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 19 ਲੱਖ ਲੋਕ ਅਨਇੰਪਲਾਇਡ ਹਨ। ਇਹ ਟੋਟਲ ਪਾਪੂਲੇਸ਼ਨ ਦਾ 8% ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਅਨਇੰਪਲਾਇਡ ਜਾਂ ਅੰਡਰ ਇੰਪਲਾਇਮੈਂਟ ਹੈ। We are creating jobs so that we can atleast look after our new generation. 19 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੌਕਰੀਆਂ ਸਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਹੜੀ ਨਿਊ ਜੈਨਰੇਸ਼ਨ ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋ ਸਕਣਗੇ। This is what our intention is. ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਾਵਰ ਜੈਨਰੇਸ਼ਨ ਤੇ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਅੱਜ ਮੈਨੂੰ ਬੜਾ ਹਾਸਾ ਆਇਆ, ਆਹ ਵੇਖ ਕੇ (ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਟਿੰਗਜ਼ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ) ਆਹ ਵੇਖ ਲਓ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਟਿੰਗਾਂ ਹਨ, ਕਿ 'We will make Punjab power surplus', says Mr. Sukhbir Badal. And he says the magic figure is 5,000 MW. ਅਸੀਂ 2012 ਤੱਕ ਇਹ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ। You know there is a saying Speaker Sahib, that little knowledge is a dangerous thing. But Speaker Sahib, I can add to that no knowledge is an absolute disaster, and this man does not know that already we have 5900 MW ਜਿਹੜੀ ਅਸੀਂ ਜੈਨਰੇਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ and here are the figures. Present existing, installed capacity including share from Central sector projects is 5919 MW. And we are hoping that by the year 2011-12 we will take this upto 13,000 MW. This is what our intentions are. We have under implemention at the moment Lehra Mohabbat Phase-2, we have Goindwal Sahib which is coming up, Shahpur Kandi, Mukerian Hydel Project, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਤੁਹਾਡਾ ਹੀ ਏਰੀਆ ਹੈ and Goindwal Sahib is coming up. ਐਮ.ਓ.ਯੂ. ਸਾਈਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ We are hoping that from the Power Ministry, we will get about 1500 MW. ਪਾਵਰਮਿਨਿਸਟਰੀ ਤੋਂ 1500 ਮੈਗਾਵਾਟ ਦੀ ਕੁਮਿੱਟਮੈਂਟ ਹੋਈ ਹੈ। From Chhatisgarh, I hope the Prime Minister has made a commitment and we will get some power from there. ਇਧਰਲੇ ਪਾਸੇ ਹੁਣ ਨਵਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਮੈਗਾਵਾਟ ਦਾ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ ਇਕ ਲਹਿਰੇ ਔਰ ਇਕ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਵਿਚ ਲਾਉਣ ਲੱਗੇ ਹਾਂ। That is what is coming up. I hope that in the years to come in Doraha we are coming upto something. So, this

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

is nothing and this man (S. Sukhbir Singh Badal) is instead of thinking ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਾ ਵਧਾਓ। ਉਹ ਗੋਲਡਨ ਫਿਗਰ ਪਿੱਛੇ ਨੂੰ ਲਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, upto 5,000 MW. They must do their home work. They are young people. I can understand his father if he cannot understand figures, ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਯੰਗ ਪੀਪਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਡਰਸਟੈਂਡ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। I don't understand if he himself has done his business management or somebody else has done ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਨਾਲ ਹੀ ਹੈ ਉਹਦੇ, ਉਸਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ, ਮਿਸਟਰ ਨਵਜੋਤ ਸਿੱਧੂ, ਇਹ ਦੋਨੋਂ ਏਥੇ ਬੈਠੇ ਨੇ ਔਰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 5000 ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਪਹੁੰਚਾ ਕੇ ਹਟਾਂਗੇ। My point is that they must do their home work. After all some days they may have to shoulder some responsibility. So they must know what is happening. What our intension is that we want not only the Industrial Sector to find jobs and to create money for the State but we also want our agriculture to be strengthened. Power generation is a very crucial sector in this. ਅਸੀਂ ਪੀ.ਆਰ.ਆਈਜ਼. ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਾਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਥੇ ਆਏ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਘੁੰਮਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇਲੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਸੀ ਤਾਂ ਲੋਕ ਸਾਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਥੇ ਟੀਚਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ, ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਰਾਹੀਂ ਚੈਕ ਕਰਵਾਇਆ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਤਕਰੀਬਨ 35% ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ ਖਾਲੀ ਸਨ। ਇਸ ਸਟੇਜ ਤੇ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ 73ਵੀਂ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਲਿਆਂਦੀ। ਇਹ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕੁਮਿਟਮੈਂਟ ਵੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥੋੜ੍ਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਫੇਜ਼-ਵਾਈਜ਼ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵਾਂ ਕਾਡਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਜਵਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਪਟਿਆਲੇ ਦੀ ਟੀਚਰ ਚੁਣ ਲਈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਸ ਨੂੰ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਚ। ਉਹ ਉਥੇ ਜਾਂਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾ ਲਵੋ ਤੇ ਪੜ੍ਹ ਲਵੋ, ਇਸ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਨਵਾਂ ਇਹ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਡਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਕ ਟੀਚਰ ਉਥੇ ਹੀ ਰਿਕਰੂਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਰਿਟਾਇਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪ ਹੀ ਸ਼ਰਮ ਆਵੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਾਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਰੂਰਲ ਇੰਪਲਾਇਮੈਂਟ ਗਰੰਟੀ ਸਕੀਮ ਵੀ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿਹੜੀ ਕਿ 73ਵੀਂ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਪੀ.ਆਰ.ਆਈਜ਼. ਰਾਹੀਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਜੋ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਬੜੀ ਡਰਾਮੇਬਾਜ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ, ਸੁਨਾਮ ਦੀ ਚੋਣ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਚੋਣ ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਕ ਵਜ਼ੀਰ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਸ਼ਾਇਦ ਕਾਂਝਲਾ ਜੀ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿੱਕਰ ਦੇ ਦਰਖਤ ਥੱਲੇ ਮੰਜੀ ਡਾਹ ਕੇ ਬੋਰੀਆਂ ਭਰ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਆਹ ਫੜੋ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਭਰੋ। ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿਚੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ 500 ਰੁਪਏ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਰਕਾਰ ਦਿਆ ਕਰੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਸੁਨਾਮ ਦੀ ਚੋਣ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹੀ ਬੋਰੀਆਂ ਅਸੀਂ ਟੋਭੇ ਵਿਚੋਂ ਉਥੋਂ ਲੱਭੀਆਂ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਡਰਾਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਵੋਟਾਂ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਜਿਹੜਾ ਕੁਝ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਵਾਸਤੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਸਰਪੰਚਾਂ ਨੂੰ 600 ਰੁਪਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਆਨਰੇਰੀਅਮ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਨੰਬਰਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਨਰੇਰੀਅਮ ਦੇਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸਫਾਈ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਚੌਂਕੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਨਰੇਰੀਅਮ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਸ਼ਲ ਸਰਵਿਸ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਨਰੇਰੀਅਮ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏਜ਼. ਤਨਖਾਹ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਵਾਲੇ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਨੰਬਰਦਾਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ। ਵੀ.ਡੀ.ਐਫ. ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਅਸੀਂ 1892 ਪਿੰਡ ਚੁਣੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ 558 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਲਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੀ.ਆਰ.ਆਈਜ਼. ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨਜ਼ ਨੂੰ ਅਸੀਂ 4850 ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਰੂਰਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਵਿਭਾਗ ਨੇ 10004 ਟੀਚਰ ਵੀ ਲਗਾ ਲਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਕੂਲ ਬੜੇ ਅੱਛੇ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ 582 ਵੈਟਰਨਰੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਦੀ ਟਰਾਂਸਫਰ ਦਾ ਵੀ ਕੰਮ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਫੀਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਅੱਜ ਸੰਸਾਰ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। We have started National Rural Employment Guarantee Scheme. ਕੁਝ ਲੋਕ ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬਹੁਤੇ ਗਰੀਬ ਬੱਚੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ, 4 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਹੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਏ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ +2 ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਅਗਰ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਜਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕਿਧਰੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਲੈਣੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਅੱਜ ਕੰਪਿਊਟਰ ਆਉਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੁਸੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਜੇ ਕਿਸੇ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਲੈਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਚਲਾਉਣਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। We have done it from 8th to 10th class. ਅਸੀਂ 2-3 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਫੀਲਡ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਹਾਇਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸਵੈ-ਸਿਖਿਆ ਅਭਿਆਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 2880 ਸਕੂਲ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ 2433 ਹੋਰ ਕਵਰ ਹੋ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਜਾਣਗੇ। ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ, ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਟੀਚਰਜ਼ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, that is a bit of our bottleneck. ਅਸੀਂ ਵਰਲਡ ਪੰਜਾਬੀ ਸੈਂਟਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲਾਅ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਕ ਨਵਾਂ ਕੰਸੈਪਟ ਹੈ, ਰੂਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ। ਅੱਜ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਦੇਖੋ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਮਿਜਾਰਟੀ ਅਰਬਨ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਜਾਂ ਦੂਸਰੇ ਜੋ ਸਕੂਲ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨਜ਼ ਚਲਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੱਟ-ਆਫ ਪੁਆਇੰਟ ਚਲੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੱਟ-ਆਫ ਪੁਆਇੰਟ ਇੰਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਉਸਨੂੰ ਕੰਪੀਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਰੂਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਵਿਚ ਚਾਲੂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਕੇਵਲ ਰੂਰਲ ਏਰੀਏ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। This is a concept which I hope will succeed. I am hopeful that this thing will happen. ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਖੋਲ੍ਹੀ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ, ਸ਼ਾਇਦ ਉਸਦਾ ਨਾਂ ਲਵਲੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਛੇਤੀ ਚੇਂਜ ਕਰ ਲੈਣ, I hope that they will change their name but at the movement it is lovely Professional University. ਇਕ ਉਰਦੂ ਦੀ ਅਕੈਡਮੀ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਹ ਮੰਗ ਸੀ। 10,004 Primary schools. We have taken into PRIs ਪਰ ਇਸਦੇ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਹੈ, It is very interesting. 14,00,000 ਬੱਚੇ, I hope, will come eventually into it in 2007. We should take up this. ਇਕ ਸਾਲ ਵਿਚ ਟੀਚਰਜ਼ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਏ ਹਨ 5077 ਅਤੇ 15,000 ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਬੋਟਲਨੈਕ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਲਾਅ ਕਾਲਜ ਸਾਡੇ 1997 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 2002 ਤੱਕ ਇਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅੱਜ 20 ਹਨ। ਬੀ.ਐਡ ਕਾਲਿਜ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ 20 ਸਨ ਅਤੇ ਹੁਣ 96 ਹਨ ਅਤੇ 125 ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਤੱਕ ਚਲੇ ਜਾਣਗੇ। ਫਿਜ਼ੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਕਾਲਜ ਇਕ ਸੀ ਹੁਣ 4 ਹਨ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲ 7 ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਗੌਰਮਿੰਟ ਕਾਲਜ ਇਕ ਸੀ, ਹੁਣ 31 ਹਨ ਅਤੇ 40 ਤੱਕ ਚਲੇ ਜਾਣਗੇ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਾਲਜ ਇਕ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ 87 ਹਨ ਅਤੇ 90 ਤੱਕ ਚਲੇ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੇ ਡਿਪਟੀ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਹੁਣ ਤਿੰਨ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹਾਇਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਤੇ ਇੰਟਰ-ਨੈਸ਼ਨਲ ਲੈਵਲ ਤੇ ਕੰਪੀਟ ਕਰ ਸਕਣ। We are trying to go up and up. We have also National Institute of Bio-technology, Biotechnology Park at Mohali, ਮੁਹਾਲੀ ਵਿਚ ਇਹ ਜਲਦੀ ਲਗ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਅਸੀਂ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫੀਲਡ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅਰਬਨ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਾਫੀ ਕੁਝ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਾਲ 2007 ਵਿਚ ਪਰੋਪੋਜ਼ਡ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸ਼ੀਅਲ ਪਲਾਟ 3858 ਅਤੇ ਬਿਲਟ ਅਪ ਹਾਊਸਿਜ਼ 7717 ਹਨ। ਮਾਡਰਨ ਜ਼ਮਾਨਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਮਲਟੀਪਲੈਕਸਜ਼ ਜਿਹੜੀਆਂ ਅਪਰੂਵ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਪਟਿਆਲਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਜਗ੍ਹਾ ਐਲੋਕੇਟ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਅੱਠ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। We hope to achieve the progress by the end of this year. The total investment attracted into the Urban Development and into the Housing scheme during the years 1997-2000 is ZERO and the progress made in the land investment in the colonisation sector is 500 to 800 crores. This year in the private Sector, Mr. Speaker, our investment in the colonisation sector has gone upto 7500 crores. In this regard, MOU has already been signed. The Empowered Committee has approved in principle 44 projects covering roughly 10052 acres and the investment in this is Rs. 27,696 crores. S.A.S. Nagar Mohali is the most upcoming centre in the IT field. ਅਸੀਂ ਮੁਹਾਲੀ ਨੂੰ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਮੁਹਾਲੀ ਵਿਚ ਰਫਲੀ 25 ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲੱਗ ਰਹੇ ਹਨ, ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਤਿੰਨ, ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਚਾਰ, ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਚ ਨੌਂ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਦੋ ਔਰ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਗਾ ਹਾਊਸਿੰਗ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। 1997 ਤੋਂ 2000 ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦ ਕਿ ਅਸੀਂ 65 ਬਣਾਏ ਹਨ ਔਰ 34110 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਇਹ ਲੱਗ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਹੋਪ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ 100 ਬਣਾ ਦੇਵਾਂਗੇ, ਜਿਸ ਦੀ ਲਾਗਤ 50000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਕੜੇ ਬਹੁਤ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਦੱਸਾਂ ਤਾਂ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਫੈਕਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਖੜ੍ਹਾ ਕਿੱਥੇ ਹੈ। The figures which, Mr. Speaker Sahib, I am giving clearly states that now financially we are secure ਮੈਂ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬਾ ਨੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਵੈਟਰਨਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਚ ਚਲਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਗਰ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ। ਸੋ, ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਇੱਕ ਔਖੀ ਘੜੀ ਵਿਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਟਾਈਮ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਲਾਨ ਕਰ ਸਕੀਏ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣਾ ਹੈ। ਇੰਡਸਟਰੀ ਵੀ ਤਾਂ ਹੀ ਆਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ ਮਿਲੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਬੰਗਲੌਰ ਗਏ ਸੀ। ਉਥੇ ਅਸੀਂ ਵਿਪਰੋ ਤੇ ਇਨਫੋਸੈਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਸਾਡੇ ਹੋਟਲ ਤੋਂ ਜਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸੀ, ਡੇਢ ਘੰਟਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਔਰ ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੁਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਇਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ ਸੈਟ ਅੱਪ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ 10-15 ਮਿੰਟ ਵਿਚ ਫਾਸਲਾ ਕਵਰ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਨਵੇਂ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਬਣਾ ਕੇ ਇਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੀ ਅੱਜ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਮਾਹੌਲ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇੰਡਸਟਰੀਲਿਸਟ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਆਉਣਗੇ। We have given lot of overbridges and

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

all bottlenecks have been cleared. ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ। ਸਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਏਅਰ ਪੋਰਟ ਚੰਗਾ ਚੱਲ ਪਿਆ ਹੈ। ਹਲਵਾਰਾ ਔਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਏਅਰ ਪੋਰਟ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਈਮ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕਾਂਈਂਡ ਹਨ। ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਏਅਰ ਪੋਰਟ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਫਿਰ ਲੋਕ ਵੀ ਇੱਥੇ ਆਉਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ ਮੁਹੱਈਆ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇੱਥੇ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਨੂੰ ਚੰਗੇ ਇਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪਾਵਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਪੈਟਰਨ ਚੇਂਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕਲਸਟਰ ਚਲਾਈਏ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਜਿਹੜੀ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਹੌਜ਼ਰੀ ਇੰਡਸਟਰੀ ਹੈ, ਇਹ ਅੱਗੇ ਵਧੇ। ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਨ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਾਡਾ ਅੱਗੇ ਰਹੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਰਹਾਂਗੇ ਪਰ ਅਸੀਂ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਲੇਅ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਆਵੇ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਤੁਰਦਾ ਰਹੇ। ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਡਿੱਗ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੂਬੇ ਦੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਨਕੰਪੀਟੈਂਟ ਬੰਦਾ ਵੀ ਆ ਜਾਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਚਲਾ ਸਕੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਮੈਂਟਮ ਕੈਰੀ ਆਨ ਰਹੇਗੀ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਹੈ। ਸੋ, ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਚਾਰ-ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਕਰ ਲਏ ਹਨ। ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਸ ਕੰਮ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭੇਜਿਆ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। We have a happy relationship with our buearucracy. ਇੱਕ ਟੀਮ ਵਰਕ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਲੈ ਗਏ ਹਾਂ। ਔਖੀ ਘੜੀ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਰੇ ਅਗਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਚੁਣ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਫਿਰ ਥੱਲੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਜ ਮੇਰੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਧਾਈ ਕਿ ਅੱਜ ਸਾਡੀ ਲਾਸਟ ਸਿਟਿੰਗ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਹੈ। I am sorry ਕਿ ਕਦੇ ਕਦੇ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ (ਸਾਹਮਣੇ ਪਈਆਂ ਖਾਲੀ ਕੁਰਸੀਆਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਦੇਖਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। I think ਅੱਠਵੀਂ ਵਾਰ ਤੁਸੀਂ ਮੈਂਬਰ ਬਣੇ ਹੋ, I am sorry as we have given too much trouble to you. We are very thankful to you in the way you conducted this House and helped us go forward. My colleagues are saying that you should come for the 9th time also. It has been a great pleasure. Is is a good work and we would like to carry forward in the House.

Mr. Speaker : I am happy to mention about the giant leaps that were taken during the term of 12th Punjab Vidhan Sabha. First is the Golden Jubilee of Punjab Vidhan Sabha, which was celebrated in 2002 and the amount given for it was Rs. 1 crore. The families of martyrs and Legislators were also honoured. Then the group of Hon'ble Members

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;

[Mr. Speaker]

were sent to European and Asian Countries on a study tour spending Rs. 94 lakhs. Group of Hon'ble Members was also sent on a goodwill tour to Pakistan spending Rs. 10 lakh. Salary and other perks of the Hon'ble Members were upgraded from Rs. 7.5 thousands to 25 thousands per month. Pension to Ex-Members has been increased to minimum of Rs. 5 thousand plus DA thereon. Family pension has been increased to minimum of 2500 per month plus DA thereon. The medical facilities have been made open for families instead of Fixed Medical Allowance. Free medical facilities have been provided to the Ex-Legislators and the family Pensioners of the Ex-Legislators. Reading Room of the Library has been renovated at the cost of Rs. 18 lakhs given by the Punjab Government and Rs. 8 lakh more have been demanded by the Vidhan Sabha. Canteen facilities have been modernized spending Rs. 21 lakhs. MLA Hostel was totally modernized providing TVs and ACs in each room and the furniture has also been replaced with new ones and canteen service there has been upgraded. I thank the Punjab Government with whose help we have upgraded these facilities.

PRESENTATION OF THE REPORT OF THE SELECT COMMITTEE

Mr. Speaker : Now the presentation of Report. Chairman of Select Committee to present the Report of the Select Committee on the East Punjab Holdings (Consolidation and Prevention of Fragmentation) Amendment Bill, 2006.

Chairman, Select Committee (Sardar Jasjit Singh Randhawa) : Sir, I beg to present the Report of the Select Committee on the East Punjab Holdings (Consolidation and Prevention of Fragmentation) Amendment Bill, 2006.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

PAPERS LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

Mr. Speaker : Now the Minister to lay papers on the Table.

Local Government, Parliamentary Affairs, Labour & Employment and Elections Minister (Chaudhary Jagjit Singh) : Sir, I beg to lay on the Table :

1. The Annual Administration Report of the Punjab Water Supply and Sewerage Board for the year 2004-2005, as required under Section 42(2) of the Punjab Water Supply and Sewerage Board Act, 1976.

2. The 37th Annual Report of the Punjab State Warehousing Corporation for the year 2003-2004, as required under Section 31(11) of the Warehousing Corporation Act, 1962.

3. The Interim Report on the Third Punjab Finance Commission (2006), as required under Clause I(4) and Y(2) of Article 243 of the Constitution of India and Section 11 of the Punjab Finance Commission for Panchayats and Municipalities Act, 1994 alongwith the Explanatory Memorandum as to the action taken thereon.

4. The Punjab Registration of Births and Deaths Rules, 2004, as required under Section 30 of the Registration of Births and Deaths Act, 1969.

5. The Revised Annual Statement of Accounts of the Punjab Urban Planning and Development Authority for the year 2001-2002, as required under section 53(1) of the Punjab Regional and Town Planning and Development Act, 1995.

6. The 31st Annual Report of the Punjab State Civil Supplies Corporation Ltd. (PUNSUP) for the year 2004-2005, as required under Section 619-A of the Companies Act, 1956.

7. The Punjab District Planning Committee procedure of Transaction

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[Local Government, Parliamentary Affairs, Labour & Employment and Elections Minister]

of Business Rules, 2006, as required under Section 11(2) of The Punjab District Planning Committees Act, 2005.

8. The 30th Annual Report of the Punjab State Tubewell Corporation Ltd. for the year 2000-2001 alongwith statement showing the reasons for delay in laying the said report as required under Section 619-A of the Companies Act, 1956.

9. The 38th Annual Report of the Punjab State Warehousing Corporation for the year 2004-2005, as required under Section 31(11) of the Warehousing Corporation Act, 1962.

OFFICIAL RESOLUTIONS

(i) OFFICIAL RESOLUTION UNDER SECTION 65 OF THE ELECTRICITY (SUPPLY) ACT, 1948.

Mr. Speaker : Now the Deputy Chief Minister to move the Resolution.

Deputy Chief Minister (Smt. Rajinder Kaur Bhattal) : Sir, I beg to move that -

"Whereas in pursuance of the provisions of sub section (3) of section 65 of the Electricity (Supply) Act, 1948 (Central Act No. 54 of 1948), the Government of Punjab intends to raise the limit of maximum amount, which the Punjab State Electricity Board may at any time, have on loan under sub section (1) of section 65 of the said Act, from the existing limit of Rs. 6000 crores fixed with the approval of Vidhan Sabha vide Government of Punjab, Department of Power Memo No. 2/39/2001-PES/7400-01, dated 4th April, 2002 to Rs. 8000 crores (Rupees Eight Thousand Crores only) which can be done by it with the approval of the Punjab Vidhan Sabha.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Now, therefore, it is resolved and this House does hereby accord its approval to the fixing of the sum of Rs. 8000 crores (Rupees Eight Thousand Crores only) as the maximum amount, which the Punjab State Electricity Board may at any time have on loan under sub section(1) of section 65 of the Act, aforesaid."

Mr. Speaker : Motion moved -

"Whereas in pursuance of the provisions of sub section (3) of section 65 of the Electricity (Supply) Act, 1948 (Central Act No. 54 of 1948), the Government of Punjab intends to raise the limit of maximum amount, which the Punjab State Electricity Board may at any time, have on loan under sub section (1) of section 65 of the said Act, from the existing limit of Rs. 6000 crores fixed with the approval of Vidhan Sabha vide Government of Punjab, Department of Power Memo No. 2/39/2001-PES/7400-01, dated 4th April, 2002 to Rs. 8000 crores (Rupees Eight Thousand Crores only) which can be done by it with the approval of the Punjab Vidhan Sabha.

Now, therefore, it is resolved and this House does hereby accord its approval to the fixing of the sum of Rs. 8000 crores (Rupees Eight Thousand Crores only) as the maximum amount, which the Punjab State Electricity Board may at any time have on loan under sub section (1) section 65 of the Act, aforesaid.

Discussion. If any Hon'ble Member wants to speak.

(At this stage, nobody rose to speak).

Mr. Speaker : Question is -

"Whereas in pursuance of the provisions of sub section(3) of section (65) of the Electricity (Supply) Act, 1948 (Central Act No. 54 of 1948), the Government of Punjab intends to

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[Mr. Speaker]

raise the limit of maximum amount, which the Punjab State Electricity Board may at any time, have on loan under sub section (1) of section 65 of the said Act, from the existing limit of Rs. 6000 crores fixed with the approval of Vidhan Sabha vide Government of Punjab, Department of Power Memo No. 2/39/2001-PES/7400-01, dated 4th April, 2002 to Rs. 8000 crores (Rupees Eight Thousand Crores only) which can be done by it with the approval of the Punjab Vidhan Sabha.

Now, therefore, it is resolved and this House does hereby accord its approval to the fixing of the sum of Rs. 8000 crores (Rupees Eight Thousand Crores only) as the maximum amount, which the Punjab State Electricity Board may at any time have on loan under sub section (1) of section 65 of the Act, aforesaid."

The motion was carried.

(ii) OFFICIAL RESOLUTION REG. REPORTS OF LOKPAL

Mr. Speaker : Next Resolution. Minister to move the Resolution.

Minister for Local Government, Parliamentary Affairs, Labour & Employment and Elections (Chaudhary Jagjit Singh): Sir, I beg to move -

Whereas the following Extraordinary Memoranda alongwith their enclosures in the matters of -

(i) complaint No. 1 against Sh. Balmukund Sharma, Ex-Minister, Punjab;

(ii) complaint No. 2 against Sh. Lakhmir Singh Randhawa, Ex-Minister, Punjab;

(iii) complaint No. 4 against Sh. Shamsher Singh Dullo,

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

Ex-Minister, Punjab; and

(iv) complaint No. 7 against Sh. Lal Singh, Ex-Minister, Punjab and now Minister for Rural Development and Panchayats.

were laid on the Table of the House under Section 16(5) of the Punjab Lokpal Act, 1996, on 8.9.1999.

And whereas Governor of Punjab being the competent authority had rejected the reports of the Lokpal in the matters referred to above.

And further whereas the said reports have not been discussed in the House nor any recommendations whatsoever have been made thereon by the House and this issue has been/is being adversely projected by interested parties both in the media and judicial institutions.

Now, therefore, to settle this issue once for all, this House expresses its satisfaction and agrees with the decision of the Competent Authority taken in the matters of the Reports of the Lokpal, Punjab in the matters of -

i) complaint No. 1 against Sh. Balmukund Sharma, Ex-Minister, Punjab;

ii) complaint No. 2 against Sh. Lakhmir Singh Randhawa, Ex-Minister, Punjab;

iii) complaint No. 4 against Sh. Shamsher Singh Dullo, Ex-Minister, Punjab; and

iv) complaint No. 7 against Sh. Lal Singh, Ex-Minister, Punjab and now Minister for Rural Development and Panchayats.

laid on the Table of the House under Section 16(5) of the Punjab Lokpal Act, 1996, on 8.9.1999."

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Mr. Speaker : Motion moved -

"Whereas the following Extraordinary Memoranda alongwith their enclosures in the matters of -

v) complaint No. 1 against Sh. Balmukund Sharma, Ex-Minister, Punjab;

vi) complaint No. 2 against Sh. Lakhmir Singh Randhawa, Ex-Minister, Punjab;

vii) complaint No. 4 against Sh. Shamsher Singh Dullo, Ex-Minister, Punjab; and

viii) complaint No. 7 against Sh. Lal Singh, Ex-Minister, Punjab and now Minister for Rural Development and Panchayats.

were laid on the Table of the House under Section 16(5) of the Punjab Lokpal Act, 1996, on 8.9.1999."

And whereas Governor of Punjab being the competent authority had rejected the reports of the Lokpal in the matters referred to above.

And further whereas the said reports have not been discussed in the House nor any recommendations whatsoever have been made thereon by the House and this issue has been/is being adversely projected by interested parties both in the media and judicial institutions.

Now, therefore, to settle this issue once for all, this House expresses its satisfaction and agrees with the decision of the Competent Authority taken in the matters of the Reports of the Lokpal, Punjab in the matters of -

v) complaint No. 1 against Sh. Balmukund Sharma, Ex-Minister, Punjab;

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

vi) complaint No. 2 against Sh. Lakhmir Singh Randhawa, Ex-Minister, Punjab;

vii) complaint No. 4 against Sh. Shamsher Singh Dullo, Ex-Minister, Punjab; and

viii) complaint No. 7 against Sh. Lal Singh, Ex-Minister, Punjab and now Minister for Rural Development and Panchayats.

laid on the Table of the House under Section 16(5) of the Punjab Lokpal Act, 1996, on 8.9.1999."

Discussion, if any ?

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ (ਨੂਰ ਮਹਿਲ) : ਇਸ ਸੈਸ਼ਨ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ। ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਤਜਰਬਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਜਿਆਦਾ ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਰਸੋਂ ਸਾਡੇ ਨੂਰ ਮਹਿਲ ਇੱਕ ਛਿੰਝ ਹੋਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਪਰਵਿੰਦਰ ਝੂਮਛੇੜੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਕਮਾਲਪੁਰੀਆ ਸੀ। ਪਰਵਿੰਦਰ ਝੂਮਛੇੜੀ ਅਤੇ ਕਮਾਲਪੁਰ ਦੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਵਿੱਚ ਕੁਸ਼ਤੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ 51000/- ਰੁਪਏ ਇਨਾਮ ਦੇਣਾ ਸੀ। 45 ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਕੁਸ਼ਤੀ ਚਲਦੀ ਰਹੀ। ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੁਸ਼ਤੀ ਆਰ ਜਾਂ ਪਾਰ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਪਰਵਿੰਦਰ ਝੂਮਛੇੜੀ ਪਹਿਲਵਾਨ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਕਮਾਲਪੁਰੀਏ ਦੀ ਧੌਣ ਤੇ ਹੀ ਗੋਡਾ ਰੱਖੀ ਰਖਿਆ। ਜਦੋਂ 45 ਮਿੰਟ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਕਮਾਲਪੁਰੀਆ ਪਹਿਲਵਾਨ ਮੈਦਾਨ ਛੱਡ ਕੇ ਦੌੜਨ ਲੱਗਾ। ਜਿਹੜਾ ਕਮਾਲਪੁਰੀਆ ਸੀ ਉਹ ਸਾਡੇ ਨੂਰ ਮਹਿਲ ਨੇੜੇ ਹੀ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਮੇਰੇ ਕੰਨ ਵਿੱਚ ਕਹੀ ਜਾਣ ਕਿ ਕੁਸ਼ਤੀ ਖਤਮ ਕਰਾ ਦਿਓ 45 ਮਿੰਟ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁਣ ਆਰ ਪਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟੈਰੋਰਿਜ਼ਮ ਤੇ ਡਿਬੇਟ ਹੋਈ ਸੀ, ਕੈਪਟਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਸ ਵੱਡੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਦੀ ਧੌਣ ਤੇ ਹੀ ਗੋਡਾ ਰੱਖੀ ਰਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਉਹ ਇਸ ਡਿਬੇਟ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਵੱੜੇ। ਇਹ ਲੋਕਪਾਲ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਖੋਦਿਆ ਪਹਾੜ ਤੇ ਨਿਕਲਿਆ ਚੂਹਾ। ਸਾਡੇ ਜਿਹੜੇ ਵੀ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੰਪਲੇਂਟਾਂ ਕਰਾਈਆਂ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁੱਦਾ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਸਾਲ 2006 ਵਿੱਚ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੈਕਟਰੀ ਨੇ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਭੇਜੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

I am directed to invite your attention towards your letter No. SHS/2006/371, dated 13-03-2006, on the above subject.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[Sardar Gurbinder Singh Atwal]

2. In this regard, the position of the cases is given hereunder :-

(i) **Special Report of the Lokpal, Punjab, in the complaint No. 7, against Shri Lal Singh, Ex-Minister, Punjab.**

As per record vide this office letter No. PRB-3G-99/6594, dated 19th August, 1999, a copy of the extra Ordinary memorandum alongwith its appendices 'A', 'B' and 'C' approved by the then Governor of Punjab, were sent to Secretary, Punjab Vidhan Sabha, for being laid in the Punjab Vidhan Sabha, in the next session, as required under Section 16(5) of the Punjab Lokpal Act, 1999. The Punjab Vidhan Sabha Secretariat, vide their letter No. 96-LA-99/24729, dated 8th September, 1999, had informed to this office, that these had been laid on the Table of the House on 8th September, 1999. As the action, as per the provision of the Punjab Lok Pal Act, 1996 was completed, the matter was deemed to have been closed.

(ii) **Special report of the Lokpal, Punjab, in the complaint No. 4 against Shri Shamsher Singh Dullo, Ex-Minister, Punjab.**

As per record vide this office letter No. PRB-3G-99/6595, dated 19th August, 1999, a copy of the extra Ordinary Memorandum alongwith its appendices 'A', 'B' and 'C' approved by the then Governor of Punjab, were sent to Secretary, Punjab Vidhan Sabha, for being laid in the Punjab Vidhan Sabha, in the next session, as required under Section 16(5) of the Punjab Lokpal Act, 1999. The Punjab Vidhan Sabha Secretariat, vide their letter No. 96-LA-99/24728, dated 8th September, 1999, had informed to this office, that these had been laid on the Table of the House on 8th September, 1999. As the action, as per the provision of the Punjab Lok Pal Act, 1996 was completed, the matter was deemed to have been closed.

riginal with;
unjab Vidhan Sabha
igitized by;
anjab Digital Library

(iii) Special report of the lokpal, Punjab, in the complaint No. 1 against Shri Bal Mukund Sharma, Ex-Minister, Punjab.

As per record vide this office letter No. PRB-3G-99/6161, dated 2nd August, 1999, a copy of the extra Ordinary Memorandum alongwith its appendices 'A', 'B' and 'C' approved by the then Governor of Punjab, were sent to Secretary, Punjab Vidhan Sabha, for being laid in the Punjab Vidhan Sabha, in the next session, as required under Section 16(5) of the Punjab Lokpal Act, 1999. The Punjab Vidhan Sabha Secretariat, vide their letter No. 96-LA-99/24726, dated 8th September, 1999, had informed to this office, that these had been laid on the Table of the House on 8th September, 1999. As the action, as per the provision of the Punjab Lok Pal Act, 1996 was completed, the matter was deemed to have been closed.

(iv) Special report of the lokpal, Punjab, in the complaint No. 2 against Shri Lakhmir Singh, Ex-Minister, Punjab.

As per record vide this office letter No. PRB-3G-99/6162, dated 2nd August, 1999, a copy of the extra Ordinary Memorandum alongwith its appendices 'A', 'B' and 'C' approved by the then Governor of Punjab, were sent to Secretary, Punjab Vidhan Sabha, for being laid in the Punjab Vidhan Sabha, in the next session, as required under Section 16(5) of the Punjab Lokpal Act, 1999. The Punjab Vidhan Sabha Secretariat, vide their letter No. 96-LA-99/24727, dated 8th September, 1999, had informed to this office, that these had been laid on the Table of the House on 8th September, 1999. As the action, as per the provision of the Punjab Lok Pal Act, 1996 was completed, the matter was deemed to have been closed.

ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੂਲੋਂ ਇਕ ਦਲਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ। ਇਕ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਬਾਪ ਦੇ ਘਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਕੇ ਅਤੇ ਘੱਟ ਵਸੀਲਿਆਂ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਸਫਰ ਉਸ ਮਹਾਨ ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਉਂਗਲੀ ਫੜ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਤਾਂਡਵ ਨਾਚ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਹਾਲ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ]

ਕੀਤੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੂਲੋਂ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਖੰਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ ਅਤੇ 1980 ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਹਾਨ ਸਦਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣੇ। ਉਹ ਫੇਰ 1992 ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਦਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣੇ ਔਰ ਸਰਦਾਰ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿੱਚ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਂਡ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਮਨਿਸਟਰ ਬਣੇ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਦਾਰ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਥੀ ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, 31 ਅਗਸਤ, 1995 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਹੋਈ ਔਰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੂਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਂਡ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਮਨਿਸਟਰ ਰਹੇ ਲੇਕਿਨ ਜਦੋਂ ਸਰਦਾਰ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਲਵਾਰਸ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੂਲੋਂ, ਸਾਡੇ ਅੱਜ ਦੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੰਤਰੀ ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ, ਸਰਦਾਰ ਲਖਮੀਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਔਰ ਪੰਡਿਤ ਬਾਲ ਮੁਕੰਦ ਸ਼ਰਮਾ ਵਰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ, ਜੇ ਮੈਂ ਕਹਿ ਲਵਾਂ ਕਿ ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਵੈਂਡੇਟਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੀਚਾ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਕੇਸ ਲੱਭਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਤਾਂ ਇਹ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਔਰ ਲੱਭਿਆ ਕੀ, ਛੇਵੇਂ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਜਿਹੜੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਔਰ ਸੁਨਾਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਵਪਾਰ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਛੇਵੇਂ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਮਹਿਕਮੇਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਛਾਪੇ ਮਾਰੇ ਔਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 40 ਜਿਹੜੇ ਵੈਂਡ ਸੀ, ਠੇਕੇ ਸਨ, ਉਹ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਉਹ ਵਪਾਰੀ ਜਿਹੜੇ ਸਨ, ਉਹ ਇਰੈਗੂਲੈਰਿਟੀਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਦੀ ਇਵੇਜ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਦੋ ਨੰਬਰ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਲੋਕਪਾਲ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਚਲੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜਾ ਖੜਕਾਇਆ ਔਰ ਇਕ ਰਿੱਟ ਪੈਟੀਸ਼ਨ ਉੱਥੇ ਫਾਈਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੈ ਤੇ ਜਿਹੜੀ ਮੈਂ ਸਦਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਰਖਦਾ ਹਾਂ। ਜਿਹੜੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਪਾਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਾਏ ਉਸ ਪੈਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਵਿਚ ਲੋਕਪਾਲ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਦਾ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੈਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੂਲੋ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਤੇ ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਭਾਰ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ, ਉਹ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦੇਵੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਵਪਾਰ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਦਿਆਂਗਾ। ਦੂਜੀ ਜਿਹੜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੈਟੀਸ਼ਨ ਸੀ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੂਲੋਂ ਜਿਹੜਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਤੇ ਸਾਡੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਠੇਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਬਣਾਉ। ਇਹ ਦੋ ਪਰੋਪੋਜ਼ਲਾਂ ਲੈ ਕੇ ਉਹ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਗਏ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੈਟੀਸ਼ਨ ਤੇ ਇਹ ਆਰਡਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੈਟੀਸ਼ਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਲੇਕਿਨ ਮਹਿਕਮੇ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮਹਿਕਮਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ। ਲੇਕਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜਾ ਖੜਕਾਇਆ। ਉਹ ਵਪਾਰੀ, ਜਿਹੜੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਦੇ ਗੋੜੇ ਕੱਢ ਕੇ ਔਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਗੇੜੇ ਕੱਢ ਕੇ ਆਏ ਹੋਣ, ਉਹ ਵਪਾਰੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 40-40 ਵੈਂਡ ਬੰਦ ਰਹੇ ਹੋਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਅੱਜ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਔਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਪਾਤਰ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ ਤੇ ਖੱਜਲਖੁਆਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਵੈਂਡੇਟਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਨਾਲ ਕਿੜਾਂ ਕੱਢਣ ਲਈ, ਔਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਸਰਦਾਰ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੀਚਾ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਭਿਆ ਗਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਮੂੰਹ ਦੀ ਖਾ ਕੇ ਫੇਰ ਮਹਿਕਮੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਪਿਆ, ਜਦੋਂ ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੂਲੋਂ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਂਡ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਮਨਿਸਟਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਫੇਰ ਕੰਪੀਟੈਂਟ ਅਥਾਰਿਟੀ ਕੋਲ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਗਈ, ਤਾਂ ਵੀ ਮਹਿਕਮੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਬਦਲਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸਨੂੰ ਮੁਆਫ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। They just transferred that cancellation of vends to suspension for that period. ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਲਾਹਾ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਲੇਕਿਨ ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੂਲੋਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਲੋਕਪਾਲ ਨੇ ਸੱਦਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਐਕਸਪਲਾਨੇਸ਼ਨ ਮੰਗੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਂਡ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਮਨਿਸਟਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਵੀ ਕੰਪੀਟੈਂਟ ਅਥਾਰਿਟੀ ਕੋਲ ਉਹ ਗਏ ਤੇ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੀਆਂ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੀਆਂ ਰਿਟਰਨਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤੇ ਆਪਣਾ ਪਕਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਸਟਿਸ ਸੋਢੀ ਦੀ ਐਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਲੋਜ਼ ਸਮਝ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚਿੱਠੀ ਨਹੀਂ ਆਈ, ਨਾ ਕੋਈ ਸੱਦਾ ਆਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਬੁਲਾਵਾ ਆਇਆ। ਦੂਲੋਂ ਸਾਹਿਬ, ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੰਡਿਤ ਬਾਲ ਮੁਕੰਦ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਸਦਾ ਲਈ ਖਤਮ ਸਮਝ ਲਿਆ। ਅੱਜ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨੇਤਾ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਫਰਵਰੀ, 1997 ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਿਆਸੀ ਲਾਹਾ ਲੈਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਵਜ਼ੀਰ ਸਨ, ਖੱਜਲ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਬੰਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਰਾਬ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਿਆਰੇ ਅਤੇ ਨੇੜਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ** ਨੂੰ ਸੱਦਿਆ। ਲੋਕਪਾਲ ਐਕਟ ਪਹਿਲਾਂ 1995 ਵਿਚ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਉਹ ਕਾਗਜ਼ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲੋਕਪਾਲ ਐਕਟ ਬਣੇ, ਲੋਕਪਾਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਪੀਟੈਂਟ ਅਥਾਰਿਟੀ ਗਵਰਨਰ ਹੈ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਖੱਜਲ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਕਿੜਾਂ ਕਢਣੀਆਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਲੋਕਪਾਲ ਤੋਂ ਕੰਪਲੇਂਟਾਂ ਲੈ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਲੇਕਿਨ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ** ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ...

** Expunged as ordered by the Chair

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ : ** ਦਾ ਨਾਂ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਸਨਲੀ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਨਾ ਬੁਲਾਓ।

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ : ਠੀਕ ਹੈ, ਮੈਂ ਕੇਵਲ ਲੋਕਪਾਲ ਕਹਿ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਡਿਟੇਲ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਦੱਸਣੀ ਹੀ ਪਵੇਗੀ। ਉਸ ਜੱਜ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਲੱਭਿਆ ਗਿਆ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕਪਾਲ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰਿਪੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਸੀ.ਐਮ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਲੋਕਪਾਲ ਨੂੰ ਅਪਾਇੰਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਆਪੇ ਹੀ ਮੁਨਸਿਫ, ਆਪੇ ਹੀ ਵਕੀਲ। ਆਪੇ ਹੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਅਤੇ ਆਪੇ ਹੀ ਜੱਜ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਖੱਜਲ ਖੁਆਰੀ ਲਈ ਉਸ ਜੱਜ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਲੱਭਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ ਲੱਭਿਆ। ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿ ਲਓ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕੀਤਾ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਜੋ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ਨ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਗਵਰਨਰ ਨਾਲ ਡਿਸਕਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਲੇਕਿਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਪਣੇ ਨੇੜਲੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਲੋਕਪਾਲ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ਨ ਹੈ ਕਿ 10 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਕ ਭਤੀਜੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੈਕਟਰੀ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਭਤੀਜੇ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪ੍ਰਾਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਯਾਨੀ ਮਾਵਾਂ ਧੀਆਂ ਮੇਲਣਾਂ, ਪਿਉ ਪੁੱਤ ਬਾਰਾਤੀ। ਆਪਦਾ ਘਰ ਦਾ ਹੀ ਕੰਮ ਸੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬਾਹਰਲੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀ ਹੋਇਆ। ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੈਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸ ਜੱਜ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਲੱਗਣ ਦਾ ਅਖਤਿਆਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਜਸਟਿਸ ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਇਕੋ ਗੱਲ ਕਹੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਹੋਈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਕ ਗੱਲ ਹੋਰ। ਉਸ ਜੱਜ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਲੋਕਪਾਲ ਦੀ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਜਦੋਂ ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੈਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਰਿਟਨ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦੇਣੀ ਪਈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ "that there have been no meetings between the Chief Minister and the Chief Justice of Punjab & Haryana High Court with regard to the appointment of Lok Pal."

ਲੇਕਿਨ ਸਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਪੁਆਇੰਟ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ (ਲੋਕਪਾਲ ਦੀ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਛੁੱਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਜਦੋਂ ਫਿਰ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਗਲਤ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਏਥੇ ਬੱਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਫਿਰ ਸਰਕਾਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਗਈ, they did not want to change their stance ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਜਰੂਰ ਲਾਉਣਾ ਹੀ ਲਾਉਣਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿ ਦਿਆਂ ਕਿ ਜਸਟਿਸ ਸਿੰਗਵੀ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੀ, They have declared the appointment of

** Expunged as ordered by the Chair

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

justice Rai as Lokpal as null, void and stayed, ਉਹ ਜੱਜਮੈਂਟ ਕਿਉਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਇਹ ਵੀ ਮੈਂ ਆਪ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹੜਾ ਜੱਜ ਸਾਹਿਬ ਸੀ, ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਲਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋ ਪਲਾਟ ਸਰਕਾਰੀ ਰੇਟ ਤੇ ਲੈ ਲਏ ਇੱਕ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਤੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਪਣੀ ਘਰਵਾਲੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ। ਹੋਇਆ ਕੀ ਕਿ ਉਦੋਂ ਰੇਟ ਵਧਿਆ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹੀ ਪਲਾਟ ਸਰੰਡਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਜਦੋਂ ਪਲਾਟ ਸਰੰਡਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਸਾਰੇ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਗਈਆਂ। ਉਸੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋਇਆ। ਜਦੋਂ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦੀਦਾ ਸਰਕਾਰ ਆਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇ, ਨਾਲ ਐਫੀਡੇਵਿਟ ਦੇ ਕੇ ਉਹ ਦੋਨੋਂ ਪਲਾਟ ਪਿਛਲੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਰੈਸਟੋਰ ਕਰਵਾ ਲਏ। ਜੱਜ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਲਚ ਸੀ ਕਿ ਚਾਰ ਪੈਸੇ ਬਚਦੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਕੋਈ ਹਰਜ਼ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਸੀ। ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕਪਾਲ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਬਠਾਇਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਕਿੰਨਾ ਵਧੀਆ ਸੀ, ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਆਪ ਹੀ ਦੇਖ ਲਓ। ਲੋਕਪਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਿੰਨ ਐਕਟ ਬਣੇ। 1996 ਵਾਲਾ ਲੋਕਪਾਲ ਐਕਟ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪ ਬਣਾਇਆ। ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੇਲੇ ਲੋਕਪਾਲ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸਬਕ ਸਖਾਉਣਾ ਸੀ ਤਾਂ, ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਲੈਂਦੇ, ਐਫੀਡੇਵਿਟ ਲੈਂਦੇ, ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਦੇ। ਇਹ ਉਸ ਗੱਲ ਤੇ ਵੀ ਟਿਕੇ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜਾਣਿਆ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ। ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜਾਣਿਆ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਕੰਪੀਟੈਂਟ ਅਥਾਰਿਟੀ ਸੀ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਾਈ। ਕਦੇ ਕੋਈ ਐਸ.ਪੀ. ਸਰਦਾਰ ਲਖਮੀਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਮਗਰ ਭਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਕਦੇ ਇੱਕ ਆਈ.ਜੀ. ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਗਰ ਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਕੋਈ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਬਾਲ ਮੁਕੰਦ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਮਗਰ ਲਾਇਆ। ਇੱਕ ਐਸ.ਪੀ. ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੂਲੋਂ ਦੇ ਮਗਰ ਵੀ ਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਮੁਕਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਨੇ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਿਆ। ਜਿਹੜਾ ਕੰਪਲੇਨੈਂਟ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੰਪਲੇਂਟ ਹੋਰ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀ ਲੋਕਪਾਲ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਪਲੇਂਟ ਆਈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਫਰਕ ਆ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਈ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਲੱਭਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਈ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਸਾਡੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੋਕਪਾਲ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਦਾਰ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ, ਐਸ.ਪੀ. ਨੇ ਲਿਖ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ, ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ। ਲੇਕਿਨ ਇਹ ਫਿਰ ਵੀ ਸ਼ਾਂਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। He wrote a memorandum to the Governor. ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਐਨਕ ਲਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ।... (ਵਿਘਨ)...

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

EXTENSION OF THE TIME OF THE SITTING

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹਾਊਸ ਦਾ ਟਾਈਮ 6.30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਹੈ ਔਰ ਅੱਠ ਬਿੱਲ ਵੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਪਾਸ ਵੀ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਸੋ, is it pleasure of the House ਕਿ ਜਿੰਨਾਂ ਚਿਰ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਨਾ ਹੋ ਜਾਣ ਉਨੀਂ ਦੇਰ ਲਈ ਹਾਊਸ ਦਾ ਸਮਾਂ ਐਕਸਟੈਂਡ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਠੀਕ ਹੈ ਜੀ, ਠੀਕ ਹੈ ਜੀ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜਿੰਨਾਂ ਚਿਰ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ, ਉੱਨੀਂ ਦੇਰ ਲਈ ਹਾਊਸ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ii) OFFICIAL RESOLUTION REG. REPORTS OF LOKPAL *(Resumption)*

Sardar Gurbinder Singh Atwal : He was supposed to go for the justice, ਜਿਹੜਾ ਇਨਸਾਫ ਇਸ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ, ਉਸਦੇ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਜ਼ਰੂਰ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਠੀਕ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਆ ਗਈ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ : ਨਹੀਂ ਜੀ, ਮੈਂ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਪੜ੍ਹਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ need not the complaint to be sent to the public men. ਕੋਈ ਜਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਦੀ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਕਤਲ ਵੀ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੂੰ ਦੱਸ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ ਗਈ, ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਪਰਿਆ। ਏਥੇ ਸਾਡੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਆਪਰਚਿਊਨਿਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਨਾ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦ ਲਿਆ ਸੀ। ਕਮੈਂਟਸ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਕੰਪਲੇਂਟ ਭੇਜਣ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। This was written to the Governor. ਯਾਨੀ ਇੱਕ ਲੋਕਪਾਲ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਇਹ ਲਿਖ ਕੇ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਤੇਰੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤੂੰ ਗਲਤ ਹੈਂ। (ਘੰਟੀ) ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਇਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਲਿਖੀ, ਉਹ ਵੀ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਉਣੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਆ ਗਈ ਹੈ। Kindly conclude.

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ : ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਲੈਣੇ ਹਨ, ਨਾ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਲੈਣੀ ਹੈ ਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਲਾਉਣਾ ਹੀ ਲਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਨਸਾਫ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੜ੍ਹਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਵਕਤ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਲੰਮੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡਦਾ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਠੀਕ ਹੈ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਬੈਠੋ।

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ : ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵਜੀਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਰੋਜ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕਪਾਲ ਆ ਗਿਆ, ਲੋਕਪਾਲ ਆ ਗਿਆ। ਕਿਤੇ ਬਾਲ ਮੁਕੰਦ ਸ਼ਰਮਾ ਜਾਂਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕਪਾਲ ਆ ਗਿਆ। ਜੇ ਲਖਮੀਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਜਾਂਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕਪਾਲ ਆ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀ ਨਿਕਲਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਾ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲੋਂ ਕੁਝ ਨਿਕਲਿਆ, ਨਾ ਲੋਕਪਾਲ ਕੋਲੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨਿਕਲਿਆ। This is taken for all times ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਨਾਂ ਨਾ ਲੈਣ। ਇੱਕ ਗਲ ਹੋਰ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੁਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅੱਜ ਮੈਂ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਉੱਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ। The Supreme Court issued notice in SLP as well as in prayer for interim relief. (Showing the papers).. Look here. I am placing it on the Table (No paper was placed on the Table) ਔਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਖਬਰ ਕਢਵਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੂਲੋਂ ਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋ ਜਾਏਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੜ੍ਹ ਕੇ ਅੰਦਰ ਦੇ ਦਿਓ। This is what the Order of the Supreme Court was.

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਹਾਡੀ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਆ ਗਈ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ : ਧੰਨਵਾਦ ਸਰ।

ਡਾਕਟਰ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ (ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ) : (ਆਵਾਜ਼ਾਂ; ਛੱਡ, ਕੀ ਬੋਲਣਾ ਹੈ।) ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਦੇ ਲਈ ਬੋਲਣ ਦਿਉ। ਮੇਰਾ ਨਾਂ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਤੁਸੀਂ ਦੇਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰ ਵਾਲੇ (ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਨੇ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਲੋਕਪਾਲ ਦਾ ਬਿੱਲ ਬਣਿਆ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਤੁਸੀਂ ਐਚ.ਐਮ ਸੀ। ਸਰਦਾਰ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਵੇਲੇ ਇਹ ਐਕਟ 1995 ਵਿੱਚ ਬਣਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਐਮ. ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਇਨਕਲੂਡ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਸ਼ਕਾਇਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਮਿਤੀ 31.8.95 ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਮਨ ਦੇ ਮਸੀਹਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਤੇ ਤੋਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰਦਾਰ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਚਾਨਕ ਸ਼ਹਾਦਤ ਪਾ ਗਏ। ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਬਦਲ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੰਗ ਮੰਗ ਕੇ ਸ਼ਕਾਇਤਾਂ ਲਈਆਂ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕਪਾਲ ਕੀ ਹੈ। ਪਰ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਡਾਕਟਰ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ]

ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਲੋਕਪਾਲ ਕੇਵਲ ਇਕ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਅਫਸਰ ਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਕੰਪੀਟੈਂਟ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਉਹ ਪ੍ਰੈਸ ਵਿਚ ਖਬਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਇਨ-ਕੈਮਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਐਂਗਲ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਜੀਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਹੀ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਵਾਸਤੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ -

ਦੋਸਤੋਂ ਕੀ ਦੋਸਤੀ ਸੇ ਇਤਨੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਖਾਏ ਹੈਂ
ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਨੋਂ ਕੀ ਦੁਸ਼ਮਨੀ ਕਾ ਗਿਲਾ ਜਾਤਾ ਰਹਾ।

ਦੂਸਰਾ, ਅਲਟੀਮੇਟਲੀ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੇਲੇ ਵੀ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਵੈਸੇ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਗਵਰਨਰ ਫਾਈਨਲ ਅਥਾਰਿਟੀ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ, ਇੱਥੇ ਕਾਗਜ਼ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਾਂ that seems to be passed. ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਜੋ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਪੀ. ਬਣ ਗਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਉਹ ਕੇਸ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਇਹੀ ਨਹੀਂ ਗਏ ਬਲਕਿ ਸਾਡੇ ਵੀ ਪੁਰਾਣੇ ਮਿੱਤਰ ਨਾਲ ਹਨ। ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੇ ਮਿੱਤਰ ਮੈਨੂੰ ਜਾਅਲੀ ਡਾਕਟਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸਾਰੇ ਪੇਪਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਮੈਂ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੇਸ ਜਿੱਤਿਆ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿੱਤਿਆ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਕਲ ਤੇ ਤਰਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਹਾਈਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਯੂ.ਐਨ.ਓ. ਵਿੱਚ ਜਾਣ, ਇੱਥੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕਿਉਂ ਰੌਲਾ ਪਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਕੋਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਖਬਰ ਕਢਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਫੜਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ 1996 ਵਿੱਚ ਬੀਬੀ ਭੱਠਲ ਜੀ ਵੇਲੇ ਰਿਪੀਲ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਜੱਜ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਸੀ। ਉਹ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੈਕਟਰੀ ਦਾ ਜਵਾਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਰਿਟਾਇਰ ਜੱਜ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਲਗਾਉਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਤਾਂ ਪੈਸੇ ਲੈਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੇਵਲ ਸਿਟਿੰਗ ਜੱਜ ਕੋਲੋਂ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਰਵਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਵਾਸਤੇ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕੀ ਕਰਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕੀ ਨਿਕਲਿਆ। ਜੋ ਕੁਝ ਨਿਕਲਣਾ ਸੀ ਉਸ ਦਾ ਪਤਾ ਹੀ ਸੀ। ਦੋ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ, ਹਾਈਕੋਰਟ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਉਸ ਜੱਜ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਜਾਇਜ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਾਡੇ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਜੋ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਬਾਦਲ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਹਮ-ਖਾਹ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਬੁਲਾਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਖੱਜਲ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਬੰਦੇ ਉੱਥੇ ਪੁੱਜਦੇ ਨਹੀਂ ਪਰੰਤੂ ਪ੍ਰੈਸ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੈਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਵੇਰੇ ਖਬਰਾਂ ਲਗਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਨਾਲੇ ਦੇ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਧਰ ਵੋਟਾਂ ਪੈ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਧਰ ਲੋਕਪਾਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸ਼ਾਇਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਜਸਟਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਸ਼ਾਇਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਕੰਡੱਕਟ ਅਤੇ ਕਰੈਕਟਰ ਤੇ ਵੀ ਡੀਨਾਈ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਗੱਲ ਕਾਫੀ ਲੰਮੀ ਲਟਕਦੀ ਰਹੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ 1996 ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ 31.1.1996 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਅਤੇ 1996 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਮਿਸਜ਼ ਭੱਠਲ ਵੇਲੇ ਨਵਾਂ ਐਕਟ ਬਣ ਗਿਆ, ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜ ਮੁਕੱਰਰ ਹੋਣ ਦਾ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਕੰਪਲੇਂਟਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੇਵ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ 1996 ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ 1997 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਦੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕੰਪਲੇਂਟਸ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਸੇਵ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨਵੀਂ ਦੀ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੋਈ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਲਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਕੰਪਲੇਂਟ ਲਈ, ਸਿਰਫ ਇਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਬੇਸ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਿਆਸੀ ਲਾਹਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬੜਾ ਰੌਲਾ ਪੈਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਿਲਾ ਨਹੀਂ-

ਬਹੁਤ ਸ਼ੋਰ ਸੁਣਤੇ ਥੇ ਪਹਿਲੂ ਮੇਂ ਦਿਲ ਕਾ
ਜਬ ਚੀਰਾ ਤੋ ਕਤਰਾ-ਏ-ਖੂਨ ਨਿਕਲਾ।

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਐਲੀਗੇਸ਼ਨ ਲਗਾਏ ਸਨ, ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਮੈਂ ਸਰਦਾਰ ਲਖਮੀਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਐਲੀਗੇਸ਼ਨ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ 11ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਡਿਪਲੋਮਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ 12ਵੀਂ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ਦੱਸੋ ਜੀ ਇਸਦੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਗਲਤ ਹੈ ਜੀ। ਜੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਗਿਆਰਵੀਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ 12ਵੀਂ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਐਡਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਕੀ ਗਲਤ ਹੋ ਗਿਆ ਜੀ। ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੋ ਗਈ ਜੀ। ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਫੀਸ ਨਾਲ ਲੇਟ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ। ਉਹ ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਮਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦੇਣ, ਇਸਦੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਗਲਤ ਹੈ ਜੀ। ਫਿਰ ਦੂਲੋਂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 11 ਬੰਦਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲਈ, ਦੁਕਾਨ ਚਾਹੇ ਸੁਭਾਸ਼ ਡੇਅਰੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਸ਼ਿਵਦੱਤ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਰਿਸ਼ੀਪਾਲ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਜਿਹੜੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਡਾਕਟਰ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ]

ਰੇਡ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਨਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਖੋਹ ਲਈਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਜੰਦਰੇ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਬੁਲਾ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਕੇਸ ਹਾਰ ਗਏ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 1984 ਦੇ, 1988 ਦੇ ਮਕਾਨ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਉਹ ਵੀ ਫਰੋਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿਵਲ ਦਾ ਕੇਸ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਦਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਇਸਦੇ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਜੀ. ਲੋਕਪਾਲ ਅਤੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਲੋਕਪਾਲ ਨੇ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਦੇ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਂਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਦੇ ਦੂਲੋਂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਂਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਉਹ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ ਜੇ ਕਹੋ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਦਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਕੋਈ ਕੁਰਪਸ਼ਨ ਦਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵਿੰਡਿਕਟਿਵ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਹਾ ਲੈਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਇੱਥੇ ਕਈ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰ ਦੇਵੋ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦ ਇੱਕ ਜੱਜ ਆਪਾਂ 1999 ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਲਿਆ, ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏਜ਼ ਅਤੇ ਐਮ.ਪੀਜ਼ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਰਟ ਕੋਈ ਅਥਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਲੀਗਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸੈਪਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। Now this is the point. ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਗੰਧਲੀ ਸਿਆਸਤਬਾਜੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਆਦਤ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਹੋ ਤਾਂ ਮੈਂ ਰਿਕਾਰਡ ਸਦਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤਿੰਨ ਵੇਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ। ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ, ਸਰਦਾਰ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਬਣੇ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵੀ ਬਣੇ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਜਸਟਿਸ ਸਰਦਾਰ ਟੀ.ਐਸ.ਰਵੇਲ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਢੰਗਾਨੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ 17 ਦੇ 17 ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੀ ਐਲੀਗੇਸ਼ਨ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਉਹ ਐਲੀਗੇਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਠੇਕੇ ਵਾਲੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏ, ਉਹ ਐਲੀਗੇਸ਼ਨ ਸਰਦਾਰ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਰਿਆਸਤੀ ਨੇ ਲਾਏ ਹੋਏ ਹਨ, ਕਾਮਰੇਡ ਸੱਤਪਾਲ ਡਾਂਗ ਜੀ ਦੇ ਲਗਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਐਲੀਗੇਸ਼ਨ ਲਗਾਏ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਇੰਡੋਰਸ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਬਹਿਸ ਕਰਵਾਈ ਗਈ, ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਸਤੀਫਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਰੈਕਟਰ ਤੇ ਮੋਰਲ? ਇੱਥੇ ਕਈਆਂ ਨੇ ਬੋਲਦੇ ਬੋਲਦੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ, ਜੋ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸੀ, ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਸੂਬੇ ਲਈ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਸਾਰਾ ਪਤਾ ਹੈ। 1970 ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਢਾਹੀ ਸੀ। 1997 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਇਹ ਆਏ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਬੁਰੀ ਹਾਲਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਕਰਕੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਰਤੂਤਾਂ ਜੇ ਆਦਮੀ ਵਾਲੀਆਂ ਨਾ ਹੋਣ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਵੀ ਚੰਗੇ ਕਰਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਹੀ ਜਾਣ।

ਸੂਤ ਨਾ ਪੱਤ, ਜੁਲਾਹੇ ਨਾਲ ਠੱਕੋ ਠੱਕ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸ਼ਰਮਾ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਬੈਠੋ।

ਡਾਕਟਰ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਸਪੈਂਡ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਚੱਲ ਪਈ ਹੈ, ਹੁਣ ਇੱਥੇ ਲਲੂ ਪੰਜੂ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੀ ਔਕਾਤ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦੇ। ਇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਮੰਦਰ ਹੈ ਔਰ ਅਸੀਂ ਡੇਢ ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਲੋਕ ਸਾਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹਨ। ਲੋਕ ਸੁਣਦੇ ਹਨ। ਲੋਕ ਜਵਾਬ ਮੰਗਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਕੋਈ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਬਣਾਉਣ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਚੱਲੋ ਸੁਧਾਰ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਰੇ ਝੂਠ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਹੈ।

Mr. Speaker : Kindly take your seat.

ਡਾਕਟਰ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ : ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਲੀਡਰ ਹਨ, ਇਹ 1957 ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ, ਸਿਵਾਏ ਇੱਕ ਵਾਰ ਹਾਰਨ ਤੋਂ, ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪਲੀਜ਼ ਬੈਠੋ।

ਡਾਕਟਰ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜੋ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ, ਇਹ ਫਾਈਨਲ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚੈਲੰਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਊਸ ਇਸ ਨੂੰ ਅਕਸੈਪਟ ਕਰੇ। ਰਿਪੋਰਟ ਅਕਸੈਪਟ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਲੀਗਲ ਫਾਰਮੈਲਿਟੀ ਹੈ। It should die for ever. ਧੰਨਵਾਦ।

ਵਿੱਤ ਤੇ ਯੋਜਨਾ, ਸੰਸਥਾਈ ਵਿੱਤ ਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਗਲਾ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕਪਾਲ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਬਹਿਸ ਵਿੱਚ ਅਟਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਪੰਡਤ ਜੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜਿਆਦਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਫੈਕਟਸ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਇਸ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਫੈਕਟਸ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕਪਾਲ ਕਿਵੇਂ ਚੇਂਜ ਹੋਇਆ, ਲੋਕਪਾਲ ਦਾ ਜੱਜ ਕੌਣ ਸੀ ਔਰ ਉਸ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨਾਮੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮੁੱਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਾਂ ਹਿਸਟੋਰਕਲੀ ਫੋਬੀਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬੋਲਣਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਕੁਰੱਪਟ ਕਹਿਣਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਦੀ ਹਿਸਟਰੀ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਵਿੱਤ ਤੇ ਯੋਜਨਾ, ਸੰਸਥਾਈ ਵਿੱਤ ਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ]

ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਸਾ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਹੰਗਾਮਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਇਸ ਹਿਸਟਰੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੜਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਦੇ ਫਾਲਸ** ਗਲਤ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਵੀ ਇਹੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਝੂਠੇ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਲਗਾਓ ਅਤੇ ਜੋ ਤਾਕਤ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਓ ਤੇ ਫਿਰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਰਬਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰੋ। ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਾ ਛੱਡੋ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰੋ। ਹਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਿਕਸ ਕਰਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਹ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰ ਨੰਬਰ ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਐਕਸ ਮਨਿਸਟਰ ਹਨ, ਪ੍ਰੈਜੈਂਟਲੀ ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਸ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਝੂਠੇ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਲਗਾਓ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਹੋ ਤੇ ਫਿਰ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਾ ਛੱਡੋ। ਅਟਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਹਿਸਟਰੀ ਦੱਸੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਪਾਲ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਕੀਤੀ। ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਇਹ ਕੀਤੀ ਕਿ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਕਰ ਦਿਓ। ਫਿਰ ਕੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕੰਸਲਟੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸ਼ਬਦ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ 'ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ' ਜਾਂ 'ਚੀਫ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ' ਐਡ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ ਲੋਕਪਾਲ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨਾਲ ਵੀ ਕੰਸਲਟੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਗਏ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕਪਾਲ ਇੱਕ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜਾ ਇਹ ਐਪੁਆਇੰਟਮੈਂਟ ਇਲਲੀਗਲ ਹੈ। ਜੱਜ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਐਪੁਆਇੰਟਮੈਂਟ ਇਲਲੀਗਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਕੰਸਲਟੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਵੀ ਇਹ ਜਜਮੈਂਟ ਆਈ ਅਤੇ ਲੋਕਪਾਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ null and void ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਐਪੁਆਇੰਟਮੈਂਟ ਸਟੇਟ ਮੈਨੇਜਡ ਹੈ। ਇਹ ਜਜਮੈਂਟ ਦਾ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਕਿੱਥੇ ਹਨ? ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ।

ਸਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਜਵਾਬ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗਲਤ ਚਾਰਜ ਲਗਾਏ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਇਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ** ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਗਲਤ ਲਫਜ਼ ਲਿਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।

ਵਿੱਤ ਤੇ ਯੋਜਨਾ, ਸੰਸਥਾਈ ਵਿੱਤ ਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਗਲਤ ਲਿਖ ਲਓ ਜੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੋ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ** ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ** ਲਫਜ਼ ਅਨਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਹੈ।

** Expunged as ordered by the Chair

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਡਾਕਟਰ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ** ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ lie ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲਤ ਦੀ wrong ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਪ੍ਰੈਸੀਡੈਂਟ ਹੈ।

ਡਾਕਟਰ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ : ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਪ੍ਰੈਸੀਡੈਂਟ ਖਤਮ ਕਰੋ।

ਵਿੱਤ ਤੇ ਯੋਜਨਾ, ਸੰਸਥਾਈ ਵਿੱਤ ਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਤੇ ਵੀ ਉਹ ਬਾਜ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਫਿਰ ਲੋਕਪਾਲ ਨੇ ਆਪ ਕੇਸ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਰੇ ਕੁਲੀਗ ਅਟਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਸ.ਪੀ. ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਐਸ.ਪੀ. ਸੀ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਮਿੰਟ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਅਫਸਰ ਵੀ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਕੋਈ ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਇਨਫਲੂਐਂਸ ਨਹੀਂ ਝੱਲਦੇ। ਇਮਾਨਦਾਰ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰ ਕਹਿਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਐਸ.ਪੀ. ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ** ਗਲਤ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਚੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਸ ਤੇ ਕੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਲੋਕਪਾਲ ਨੇ ਖੁਦ, ਜੱਜ ਨੇ ਖੁਦ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ। ਫਿਰ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮ ਕੀਤੇ। ਫਿਰ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਕਿਊਜ਼ਡ ਡਿਕਲੇਅਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਪਰਚੂਨਿਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਰਜ਼ਿਊਮ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਪਰਜ਼ਿਊਮ ਹੋਣਾ ਕੋਈ ਐਵੀਡੈਂਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਪਰਜ਼ੰਪਸ਼ਨ ਹੈ। ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਜੈਕਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪਰਜ਼ਿਊਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਸਬੂਤ ਦਿਓ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। (ਪ੍ਰੈਸ ਗੈਲਰੀ ਵੱਲ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ) ਅੱਜ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਡਵਾਂਟੇਜ ਹੋਏਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਏਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਜੇ ਕਿਤੇ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਬੈਠੇ ਹੁੰਦੇ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਹ ਕਰਤੂਤਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਰਤੂਤਾਂ ਇਹ ਹਨ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਓ। ਫਿਰ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰੋ। ਫਿਰ ਜੱਜ ਵੀ ਆਪ ਲਗਾਓ ਅਤੇ ਚਾਰਜ ਪਰੂਵ ਕਰੋ, ਜਿਹੜੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਅੱਜ ਬਹਿਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਜਾ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਤਾਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇੱਕ ਹੀ ਗੱਲ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਲੇ ਝੂਠ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਇਹ ** ਗਲਤ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਝੂਠੇ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸਿਜ਼ ਚੁਕਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਮਰਜੀ ਦੇ ਲੋਕਪਾਲ ਨੂੰ, ਜੱਜ ਨੂੰ ਲਗਾਓ। ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਬਦਨਾਮ ਕਰੋ। ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਲੋਕ ਜਿਆਦਾ ਦੇਰ ਤੱਕ

** Expunged as ordered by the Chair

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਵਿੱਤ ਤੇ ਯੋਜਨਾ, ਸੰਸਥਾਈ ਵਿੱਤ ਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ]

ਨਹੀਂ ਝੱਲਦੇ। ਜੋ ਗੱਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਕਹਿ ਦੇਵਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਰੌਂਗ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਹਨ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਪੇਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੂੰਹ ਦੀ ਖਾਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਲੋਕਪਾਲ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਔਰ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਨੇ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਫਿਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ** ਗਲਤ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਔਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਾਕਤਾਂ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰੂਵ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕੁਝ ਵੀ ਪਰੂਵ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਕੋਟ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕੇਸ ਦਿੱਤਾ, ਉਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਮੈਂ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਲਕੁੱਲ ਗਲਤ ਹੈ ਔਰ ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਕੇਸ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ਉਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਗਏ। ਉੱਥੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਦੀ ਖਾਣੀ ਪਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਰਿਜੈਕਟ ਹੋਈਆਂ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੰਪੇਨ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁਰੱਪਟ ਕਹਿਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕੁਰੱਪਟ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੇ ਉੱਤੇ ਕਰੱਪਸ਼ਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਉਹ ਕੁਰੱਪਟ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਬਕ ਸਿੱਖ ਲੈਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜਿਹੜਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਰਮਾਨੈਂਟਲੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ** **ਗਲਤ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਧੰਨਵਾਦ। ਜੈ ਹਿੰਦ।

ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਪਲਾਈ, ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ, ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਜੋ ਮਤਾ ਚੌਧਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਲੋਕਪਾਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਉੱਤੇ ਬੋਲਣਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਵੀ ਨਾਮ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਅਕਸਪਲੇਨੇਸ਼ਨ ਵੀ ਦੇਣੀ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਟਾਈਮ ਜਿਆਦਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਹੀ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਨੀਅਤ ਦੇ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ, ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਲਿਆ ਕੇ ਲੋਕਪਾਲ ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਔਰ ਜਿਹੜਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਲੋਕਪਾਲ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰੀ ਲੋਕਪਾਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂਕਿ ਆਪਣੇ ਚਹੇਤੇ ਨੂੰ ਇਸ ਉੱਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਯਾਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਗਵਰਨਰ ਅਤੇ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਕੰਸਲਟੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਲੋਕਪਾਲ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਕਰਕੇ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ

** Expunged as ordered by the Chair

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਚੀਫ ਮਨਿਸਟਰ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸੀ.ਜੇ. ਆਪੇ ਹੀ ਐਪੁਆਇੰਟਿੰਗ ਅਥਾਰਿਟੀ ਬਣ ਗਏ ਜਦ ਕਿ ਲੋਕਪਾਲ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੋਚ ਕੀ ਸੀ? ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਯਾਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਐਸ. ਗਰਗ ਨੂੰ ਅੰਡਰ ਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਐਕਟ, ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਚੀਕ ਮਾਰੀ, ਬੜਾ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਐਸ. ਗਰਗ ਹੈ, ਇਹ ਚੌਧਰੀ ਹਰਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਆਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਰੌਲਾ ਪੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਐਸ. ਗਰਗ ਨੂੰ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣਾ ਪਿਆ। ਮੈਂ ਹੁਣ ਜਸਟਿਸ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਰਾਏ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗਾ। ਅੱਜ ਜੇਕਰ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਸਦੇ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਦਾ। ਜਦੋਂ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਰਾਏ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਐਜ਼ ਲੋਕਪਾਲ ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੈਲੰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਜਸਟਿਸ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਰਾਏ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਉਹ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਤਾਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੂਰੋਂ ਸੀ ਪਰ ਜਸਟਿਸ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਰਾਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸ. ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰਾਏ, ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦਾ ਸਕਾ ਪਿਉ ਸੀ, ਗੌਡ ਫਾਦਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਕਾ ਪਿਉ ਸੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕੋਈ ਵੀ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਆਲੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਰਿਲੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਲਗਾਇਆ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇੱਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ, ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਰਦਾਰ ਰਮੇਸ਼ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਹ ਸਕੇ ਭਤੀਜੇ ਸਨ ਔਰ ਉਹ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਕੱਤਰ ਸਨ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲੜਕੀ ਜਿਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਸੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਐਚ.ਐਸ. ਰਾਏ ਦਾ ਲੜਕਾ ਵੀ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਟੱਬਰ ਸਾਰਾ ਟੋਲਾ ਸਾਡੇ ਖਿਲਾਫ ਕਿੜ੍ਹ ਕੱਢਣ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਇਕੱਠਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕੰਸਲਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਦੁਬਾਰਾ ਰਿਪੀਟ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਲੋਕਪਾਲ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਸਬ-ਕਲਾਜ਼ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੀ ਕੰਸਲਟੇਸ਼ਨ ਮਸਟ ਹੈ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਪਾਲ ਲਗਾਉਣ ਵੇਲੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ, ਕੰਸਲਟੇਸ਼ਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਚਹੇਤਾ ਬੰਦਾ ਲੋਕਪਾਲ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਬਹੁਤ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰੇਕ ਸਟੇਜ ਦੇ ਉੱਤੇ ਜਸਟਿਸ ਰਾਏ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਹਰ ਸਟੇਜ ਤੇ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਪਲਾਈ, ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ, ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਮੰਤਰੀ]

ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਆਸ ਨਹੀਂ ਔਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਲੋਕਪਾਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਂਗੇ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇਗੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਟਿੰਗਜ਼ * ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਨਸਾਫ ਲਈ ਬੜਾ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ ਪਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਤੇ ਜੂੰ ਨਹੀਂ ਰੇਂਗੀ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਬ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਆਫ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਆਫ ਲੋਕ ਪਾਲ ਐਕਟ ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਲੋਕਪਾਲ ਕੰਪਲੇਂਟ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਵਜ਼ੀਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੋਕਪਾਲ ਕੋਈ ਕੰਪਲੇਂਟ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਿੱਧੀ ਕੰਪਲੇਂਟ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਥਰੂ ਕੰਪੀਟੈਂਟ ਅਥਾਰਿਟੀ ਹੀ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੰਪਲੇਂਟ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਖਿਲਾਫ ਕੰਪਲੇਂਟ ਲੈਣੀ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਬਥੇਰਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਹਾਂ, ਵਜ਼ੀਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਜੋ ਜੀਅ ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਉਹ ਕੀਤਾ। ਨਾ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਐਕਟ ਵੇਖਿਆ। ਨਾ ਐਪੁਆਇੰਟਮੈਂਟ ਵੇਲੇ ਐਕਟ ਦੇਖਿਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵੇਲੇ ਵੇਖਿਆ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇੱਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈ.ਜੀ. ਲੋਕਪਾਲ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੁਲਿਸ ਸਾਡੇ ਮਗਰ ਛੇ-ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਲੱਗੀ ਰਹੀ। ਨਾ ਸਾਡਾ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਬਖਸ਼ਿਆ ਗਿਆ, ਨਾ ਕੋਈ ਫੈਮਲੀ ਮੈਂਬਰ, ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਦੋਸਤ ਮਿੱਤਰ ਅਤੇ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਵਾਲਾ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਿੰਨਾ ਖੱਜਲ ਖੁਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਬੜਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫ਼ਸਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸਿੰਗਲਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਨਹੀਂ ਲਈ, ਕੋਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਾਵਰ ਦਾ ਨਜਾਇਜ਼ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਕੋਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ। ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਹਨ, ਇਹ ਬੇਸਲੈੱਸ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਫਿਰ ਲੋਕਪਾਲ ਨੇ, ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਬੰਦੇ ਸਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਝੂਠੀਆਂ ਕੰਪਲੇਟਾਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਇਕੱਲੇ ਇਕੱਲੇ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਜ਼ਲੀਲ ਕੀਤਾ। ਸਾਡੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਰਦ ਭਰੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦਿਓ, ਮੈਂ ਜ਼ਰੂਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਸਾਡੀ ਕੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਸਾਡੇ ਚਾਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਸਨ, ਪਰ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

* Placed in the Library.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਇੱਕੋ ਦਿਨ ਹੀ ਨਸ਼ਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤੇ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਲੋਕਪਾਲ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 13 ਵਿੱਚ ਸਾਫ ਸਾਫ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਲੱਗੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਫਾਈ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਓ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਹੀ ਭੇਜੀ ਗਈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਉਸ ਦਿਨ ਪੜ੍ਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਸਾਡੇ ਖਿਲਾਫ ਕੀ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਸਨ। ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੀ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਜਨਰਲ ਗੱਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਪਰਸਨਲ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ ਹਾਂ। ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਹਾਸੋਹੀਣੇ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਖਿਲਾਫ ਤਿੰਨ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਫਰੇਮ ਹੋਏ। ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਲੜਕੇ ਨੇ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਵਾਸਤੇ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਬਕਾਇਦਾ ਇੰਟਰਵਿਊ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਪੈਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਜੱਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇੰਟਰਵਿਊ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਬੋਰਡ ਨੇ ਸਿਲੈਕਟ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਪੰਪ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਜਸਟਿਸ ਰਾਏ ਨੇ ਮੇਰੇ ਖਿਲਾਫ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਪ੍ਰਜਿਊਮ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਅਸਰ-ਰਸੂਖ ਵਰਤਕੇ ਪੰਪ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਪਰਜ਼ਿਊਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਪਰੈਸ਼ਰ ਨਾਲ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਦੂਜਾ ਇਸ਼ੂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੀ ਇਸ ਤੇ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਜਿਹੜੀ ਕੰਪਨੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਚਲਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਰੀ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਵਜ੍ਹਾ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮਿਸ ਯੂਜ਼ ਆਫ ਪਾਵਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਦੋ ਭਰਾ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਕੰਮ-ਕਾਰ ਚਲਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਭੱਠਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਪੁੱਟਦੇ ਸੀ ਤੇ ਇੱਟਾਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸੀ। 26 ਕਿਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪੁੱਟੀ ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਚਲਾਉਣ ਵਾਸਤੇ 14 ਕਿਲੇ ਹੋਰ ਖਰੀਦਣੀ ਪਈ। ਮੇਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ, ਲਾਗਾ-ਦੇਗਾ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਗਲਤ ਐਲੀਗੇਸ਼ਨ ਹਨ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ। ਜ਼ਮੀਨ ਘੱਟ ਰੇਟ ਤੇ ਖਰੀਦੀ ਗਈ, 18,000/- ਦਾ ਅਸ਼ਟਾਮ ਘੱਟ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜ਼ਮੀਨ ਮੇਰੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਖਰੀਦੀ ਸੀ ਪਰ ਲੋਕਪਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਨਾਂ ਨੇ 18,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਘੱਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 18000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਮੈਂ ਪਰਜ਼ਿਊਮ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਐਲੀਗੇਸ਼ਨ ਠੀਕ ਹਨ। ਫਿਰ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਦੋਂ ਜਸਟਿਸ ਰਾਏ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਵੀ.ਸਹਿਗਲ ਨੂੰ ਲੋਕਪਾਲ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸੇ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਮੇਰੇ ਖਿਲਾਫ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਵੀ. ਸਹਿਗਲ, ਜੋ ਕਿ ਲੋਕਪਾਲ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਐਸ.ਪੀ. ਨੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ* ਦਿੱਤੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਦਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ। ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਵੀ. ਸਹਿਗਲ ਨੇ

* Placed in the Library.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਭਰਾ ਨੂੰ ਫੈਮਿਲੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਐਲੀਗੇਸ਼ਨ ਹਾਸੋ ਹੀਣੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੜੀ ਹਾਸੋ ਹੀਣੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਮਦਰ-ਇਨ-ਲਾਅ ਬਹੁਤ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਪਾਲ ਨੇ ਬੁਲਾਇਆ। ਮੈਂ ਰਿਕੁਐਸਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਅੱਸੀ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਾਰਟ ਪੇਸ਼ੈਂਟ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮੈਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੀ ਨਾਲ ਲਾਇਆ ਪਰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਉੱਥੇ ਬਿਆਨ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਭੇਜਿਆ। ਉਹ ਬਿਆਨ ਤਾਂ ਲੈ ਗਿਆ ਪਰ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਨੋਟਿਸ ਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕੋਠੀ ਕਦੋਂ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੇਰੀ ਕੰਪਲੇਂਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ। ਲੋਕਪਾਲ ਐਕਟ ਦਾ ਸਬ ਸੈਕਸ਼ਨ (4) ਸਾਫ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਪਾਲ ਸੂਓ ਮੋਟੋ ਕੋਈ ਐਕਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਸਿਰਫ ਕੰਪਲੇਂਟ ਤੇ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣਾ ਮਕਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਰੈਫਰੈਂਸ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਿਕ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮਕਾਨ ਮੇਰੇ ਲੜਕੇ ਨੇ ਸੰਨ 1980 ਵਿੱਚ 300 ਗਜ ਜਗ੍ਹਾ ਪਲਾਟ ਲੈਕੇ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਰਿਟਰਨ ਵੀ ਫਾਈਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਰਿਟਰਨ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਸਾਲ 88-89 ਦੀ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਰਿਟਰਨ ਨੂੰ ਹਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਕੋਲ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.ਡੀ. ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਮੇਰੇ ਖਿਲਾਫ ਚੋਣ ਲੜਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਭੇਜਿਆ ਕਿ ਦੇਖੋ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.ਡੀ. ਦੇ ਸ਼ਡਿਊਲ ਮੁਤਾਬਿਕ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਸ ਮਕਾਨ ਦੀ ਮਿਣਤੀ ਕਰਾਈ ਜਾਵੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਅਫਸਰ, ਇੱਕ ਐਕਸੀਅਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਘਰ ਭੇਜਿਆ ਅਤੇ ਕੋਠੀ ਦੀ ਮਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਿਣਤੀ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਪੁਲਿਸ ਕਿਉਂ ਆਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਤੇ ਤੁਸੀਂ ਝਗੜਾ ਨਾ ਕਰੋ। ਮਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਿਕਲਿਆ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮਾਰਬਲ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਰਸੋਈ ਅਤੇ ਬਾਥਰੂਮ ਵਿੱਚ ਮਾਰਬਲ ਦੀਆਂ ਟਾਈਲਜ਼ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਨਿਕਲਿਆ, ਇਸ ਲਈ ਚੀਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਕੁਝ ਲਿਖਣ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਬਰਦਸਤੀ ਉਸ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਖਿਲਾਫ ਲਿਖਵਾਇਆ।

ਕੋਠੀ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਮਾਰਬਲ ਨਹੀਂ ਲਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਜੱਜ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਈ ਪਰਜ਼ਿਊਮ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਕੋਠੀ ਹੈ, ਇਹ ਮਾਰਬਲ ਹਾਊਸ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 3 ਐਲੀਗੇਸ਼ਨ ਮੇਰੇ ਖਿਲਾਫ ਲਾਏ। ਸਾਡੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕਹਾਣੀ ਤਕਰੀਬਨ ਇਹੋ ਹੈ। ਮਿਤੀ 29.9.1998 ਨੂੰ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਲੋਕਪਾਲ ਨੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ। ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਲੀਗਲੀ ਐਗਜ਼ਾਮਿਨ ਕਰਾਇਆ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 25.1.1999 ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਤੁਸੀਂ ਐਲੀਗੇਸ਼ਨ ਲਾਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਬਾਰੇ ਐਵੀਡੈਂਸ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਪਰੀਜ਼ੰਪਸ਼ਨ ਦੇ ਬੇਸ ਤੇ ਕੋਈ ਐਲੀਗੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੋ ਐਲੀਗੇਸ਼ਨ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਰਿਵਿਊ ਕਰੋ। ਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਨਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਿਸਯੂਜ਼ ਆਫ ਪਾਵਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਭੇਜਦਾ ਹਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਦੋਬਾਰਾ ਰਿਵਿਊ ਕਰਕੇ ਫਾਈਲ ਕਰੋ। ਅਗੋਂ ਉਸ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਪੜ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਰਿਪੋਰਟ ਇਹੀ ਸਮਝੋ ਤੇ ਉਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੋਬਾਰਾ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਏਥੇ ਜਿਹੜਾ ਐਕਸਟ੍ਰਾਆਰਡੀਨਰੀ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ, ਮਿਤੀ 18-8-1999 ਨੂੰ ਅੰਡਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 16(5) ਆਫ ਲੋਕਪਾਲ ਐਕਟ, ਏਥੇ ਭੇਜੀ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ ਤੇ ਜਿਸ ਤੇ ਅੱਜ ਬਹਿਸ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਦੂਸਰੀ ਗੱਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਊਟ ਆਫ ਦਿ ਵੇਅ ਤੰਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੇ ਬਿਨਾਂ ਐਲੀਗੇਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਤਾਂ ਮੈਂ ਲੋਕਪਾਲ ਦੀ ਐਪੁਆਇੰਅਮੈਂਟ ਨੂੰ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੈਲੰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਐਲੀਗੇਸ਼ਨ ਲਾਏ ਕਿ ਲੋਕਪਾਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੈ। ਰਣਦੀਪ ਰਾਏ ਐਡੀਸ਼ਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਇਸ ਦਾ ਲੜਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਮੇਸ਼ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀ ਇਸ ਦਾ ਭਤੀਜਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਐਪੁਆਇੰਟਮੈਂਟ ਬਿਲਕੁਲ ਇਲਲੀਗਲ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਐਪੁਆਇੰਟਮੈਂਟ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕੰਸਲਟੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਇਆ। ਜਦੋਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬੀਦਾਵੇ ਦਿੱਤੇ, ਮੈਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਐਲੀਗੇਸ਼ਨ ਲਾਏ ਸੀ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਠੀਕ ਸਾਬਤ ਹੋਏ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਜੱਜਮੈਂਟ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਏ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਸਟ੍ਰਿਕਚਰ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਕੁਰਪਟ ਆਦਮੀ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਮੈਂ ਨਾਲ ਲਾਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਦੀ ਐਪੁਆਇੰਟਮੈਂਟ ਬਾਰੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੰਸਲਟੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸ ਪੋਸਟ ਤੇ ਲਗ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਬੰਦੇ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਹੀ ਮਾੜਾ ਸੀ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਣਾ ਹੈ, ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਲਗਾ ਦਿਉ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਮੰਜੀ ਠੋਕਾਂਗੇ। ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਸੀ। ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਸਿੰਘਵੀ ਜੀ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਡੀ. ਨੰਬਰ 3469 ਆਫ 1999 ਵਿੱਚ ਜੱਜਮੈਂਟ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 'Appointment of Shri Harbans Singh Rai as Lok Pal, Punjab, is declared null and void and stage managed'. ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਜੱਜਮੈਂਟ ਹੈ, ਉਸ ਜੱਜਮੈਂਟ ਦੀ ਕਾਪੀ* ਮੈਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਡੇ ਹਾਊਸ ਦੀ ਟੇਬਲ ਤੇ ਰਖਦਾ ਹਾਂ। ਜਿਹੜਾ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਹਿਲਾਂ ਦੂਸਰੇ

* Placed in the Library.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਲੋਕਪਾਲ ਨੇ ਫੈਸਲਾ* ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਮੈਂ ਹਾਊਸ ਦੀ ਟੇਬਲ ਤੇ ਰਖਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਇਹ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੀ, ਜਸਟਿਸ ਸਿੰਘਵੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਹਾਊਸ ਦੀ ਟੇਬਲ ਤੇ ਰਖਦਾ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਠੀਕ ਹੈ। ਰਖਾ ਦਿਉ।

ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਪਲਾਈ, ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਫੇਰ ਇਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਚਲੇ ਗਏ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਿ ਜਸਟਿਸ ਰਾਏ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਿਹੜਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਵਾ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਦੋਬਾਰਾ ਰਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਨਹੀਂ ਗਏ, ਬਲਕਿ ਸਰਕਾਰ ਗਈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਟੇਅ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਹੜਾ ਜਸਟਿਸ ਸਿੰਘਵੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਪਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਹਨ, ਉਹ ਇਲਲੀਗਲ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਤੇ ਰਿਜੈਕਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੰਡੀਕੇਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਸਰਕਾਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਐਕਸ਼ਨ ਟੇਕਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਉਸੇ ਆੜ ਵਿੱਚ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ, ਸਾਡੇ ਚਾਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਕੋਲ ਕੇਸ ਗਿਆ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਤੱਕ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੰਪਲੀਟ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਐਕਸ਼ਨ ਟੇਕਨ ਕੰਪਲੀਟ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਛਾਣਬੀਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਹੈ ਹੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ, ਐਕਸ਼ਨ ਕੀ ਲਈਏ। ਉਹ ਸ਼ਸ਼ੋਪੰਜ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਵੀ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮੱਤੇਵਾਲ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲੀਗਲ ਉਪੀਨੀਅਨ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਉਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ। ਜਸਟਿਸ ਅਮਰ ਦੱਤ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜੱਜਮੈਂਟ ਦਿੱਤੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਰ ਵੀ ਹਟੇ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਕੇਸ ਭਾਵੇਂ ਫਾਈਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਢਾਈ ਸਾਲ ਹੋਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਰਹੀ। ਡਾਕਟਰ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਚਲੇ ਗਏ ਕਿ ਜਦ ਸਾਡੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਬਣੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਖਿਲਾਫ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉੱਥੇ ਬਹਿਸ ਹੋਈ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਾਡੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਜਿਹੜਾ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮੱਤੇਵਾਲ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਮੈਂ ਹਾਊਸ ਦੀ ਟੇਬਲ ਤੇ ਲੇਅ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਫਿੱਟ ਲਾਹਣਤਾ ਪਈਆਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਰੱਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਇਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਚਲੇ

* Placed in the Library.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਗਏ। ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਅਟਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਦਾ ਆਰਡਰ ਹੈ। ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਕੋਈ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਈ। ਉਹ ਆਰਡਰ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੇ ਬੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੱਚੀ ਪੇਸ਼ੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਈ ਲੇਕਿਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਖਬਰ "ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ" ਵਿੱਚ ਲਗਵਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੂਲੋਂ, ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ, ਲਾਲ ਸਿੰਘ, ਡਾਕਟਰ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਕਰੋ। ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਹਾਂ ਕਿ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਡਰਾਮਾ ਵੀ ਇਹ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਰੋਟੀਆਂ ਸੇਕਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਿੱਠ ਲੱਗ ਗਈ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨੋਟਿਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਖਿਲਾਫ ਜਿਹੜਾ ਲੋਕਪਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਉਹ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਮਤਾ ਚੌਧਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਨ, ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਮਤਾ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ।

Mr. Speaker : Question is -

Whereas the following Extraordinary Memoranda alongwith their enclosures in the matters of -

(i) complaint No. 1 against Sh. Balmukund Sharma, Ex-Minister, Punjab;

(ii) complaint No. 2 against Sh. Lakhmir Singh Randhawa, Ex-Minister, Punjab;

(iii) complaint No. 4 against Sh. Shamsher Singh Dullo, Ex-Minister, Punjab; and

(iv) complaint No. 7 against Sh. Lal Singh, Ex-Minister, Punjab and now Minister for Rural Development and Panchayats.

were laid on the Table of the House under Section 16(5) of the Punjab Lokpal Act, 1996, on 8.9.1999.

And whereas Governor of

Punjab being the competent authority had rejected the reports of the Lokpal in the matters referred to above.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[Mr. Speaker]

And further whereas the said reports have not been discussed in the House nor any recommendations whatsoever have been made thereon by the House and this issue has been/is being adversely projected by interested parties both in the media and judicial institutions.

Now, therefore, to settle this issue once for all, this House expresses its satisfaction and agrees with the decision of the Competent Authority taken in the matters of the Reports of the Lokpal, Punjab in the matters of -

i) complaint No. 1 against Sh. Balmukund Sharma, Ex-Minister, Punjab;

ii) complaint No. 2 against Sh. Lakhmir Singh Randhawa, Ex-Minister, Punjab;

iii) complaint No. 4 against Sh. Shamsher Singh Dullo, Ex-Minister, Punjab; and

iv) complaint No. 7 against Sh. Lal Singh, Ex-Minister, Punjab and now Minister for Rural Development and Panchayats.

laid on the Table of the House under Section 16(5) of the Punjab Lokpal Act, 1996, on 8.9.1999."

The motion was carried unanimously.

RULING BY THE SPEAKER REG. PRIVILEGE MOTION

Mr. Speaker : Before taking up the next item on the Agenda paper, I would like to give my ruling in the form of a Clarificatory Statement on the notice of Privilege Motion given by some Hon'ble Members belonging to Shiromani Akali Dal, alleging that "efforts have

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

been made by the Vidhan Sabha Secretariat to tamper with the proceedings of the House pertaining to the sitting held on the 1st March, 2006".

Few days ago, a news item appeared in a section of the Press that the proceedings of the House dated March 1st, 2006 were altered to help and shield the Minister for Parliamentary Affairs who had allegedly been accused of some embezzlement in the matter of exempting a plot of land from the scheme of Amritsar Improvement Trust and the Bulletin was also altered by issuing the corrigendum on April 21st, 2006. In this connection, I would like to clarify that the facts are being twisted to derive political mileage out of this issue. In fact, when supplementaries to Starred Question No. 1540 relating to the subject and given notice of by S.Bir Devinder Singh, MLA were taken up on March 1st, 2006 there was a suggestion for the formation of a Committee of the House to look into the matter and the Leader of the House also subscribed to this suggestion saying that the Committee to be formed should also look into three other projects given clearance by the Government during the period of Akali regime and the Speaker said that "a Committee of the House will be formed if the House agrees". Thereafter, the Leader of Opposition also spoke followed by the Chief Minister but no decision regarding the formation of the said Committee was taken by the House.

Proceedings of the House are recorded verbatim and copies thereof sent to the concerned Hon'ble Members for confirmation. When copies of the relevant portions of the debate were sent to the concerned Hon'ble Members, some of them brought the fact to the notice of the Speaker and accordingly to set the record straight, corrigendum to the Bulletin of the House dated 1.3.2006 was issued on 21st April, 2006.

Punjab Vidhan Sabha Secretariat is an independent organization under the control of the Speaker and there is, therefore, no question of anybody including the Minister concerned to prevail upon any one to get the proceedings of the House altered or changed.

———

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

LEGISLATIVE BUSINESS

(i) THE CODE OF CRIMINAL PROCEDURE (PUNJAB AMENDMENT) BILL, 2006

Mr. Speaker : Minister to move the Bill.

Minister for Local Government, Parliamentary Affairs, Labour & Employment and Elections (Chaudhary Jagjit Singh): Sir, I beg to introduce the Code of Criminal Procedure (Punjab Amendment) Bill.

Sir, I also beg to move -

> That the Code of Criminal Procedure (Punjab Amendment) Bill be taken into consideration at once.

Mr. Speaker : Motion moved -

> That the Code of Criminal Procedure (Punjab Amendment) Bill be taken into consideration at once.

Discussion, if any ?

(At this stage, no Hon'ble Member rose to speak)

Mr. Speaker : Question is -

> That the Code of Criminal Procedure (Punjab Amendment) Bill be taken into consideration at once.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the House will proceed to consider the Bill Clause by Clause.

SUB-CLAUSE (2) OF CLAUSE 1

Mr. Speaker : Question is -

> That Sub-Clause(2) of Clause 1 stands part of the Bill.

The motion was carried.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

CLAUSE 2

Mr. Speaker : Question is -

That Clause 2 stands part of the Bill.

The motion was carried.

SUB-CLAUSE (1) OF CLAUSE 1

Mr. Speaker : Question is -

That Sub-Clause(1) of Clause 1 stands part of the Bill.

The motion was carried.

TITLE

Mr. Speaker : Question is -

That Title be the Title of the Bill.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the Hon'ble Minister to move that the Bill be passed.

Minister for Local Government, Parliamentary Affairs, Labour & Employment and Elections (Chaudhary Jagjit Singh) : Sir, I beg to move -

That the Code of Criminal Procedure (Punjab Amendment) Bill be passed.

Mr. Speaker : Motion moved -

That the Code of Criminal Procedure (Punjab Amendment) Bill be passed.

Mr. Speaker : Question is -

That the Code of Criminal Procedure (Punjab Amendment) Bill be passed.

The motion was carried unanimously.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

(ii) THE PUNJAB REGIONAL AND TOWN PLANNING AND DEVELOPMENT (AMENDMENT) BILL, 2006

Mr. Speaker : Minister to move the Bill.

Minister for Local Government, Parliamentary Affairs, Labour & Employment and Elections (Chaudhary Jagjit Singh): Sir, I beg to introduce the Punjab Regional and Town Planning and Development (Amendment) Bill.

Sir, I also beg to move -

That the Punjab Regional and Town Planning and Development (Amendment) Bill be taken into consideration at once.

Mr. Speaker : Motion moved -

That the Punjab Regional and Town Planning and Development (Amendment) Bill be taken into consideration at once.

Discussion, if any?

(At this stage, no Hon'ble Member rose to speak)

Mr. Speaker : Question is -

That the Punjab Regional and Town Planning and Development (Amendment) Bill be taken into consideration at once.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the House will proceed to consider the Bill Clause by Clause.

SUB-CLAUSE (2) OF CLAUSE 1

Mr. Speaker : Question is -

That Sub-Clause(2) of Clause 1 stands part of the Bill.

The motion was carried.

riginal with;
unjab Vidhan Sabha
igitized by;

CLAUSES 2 TO 25

Mr. Speaker : As there is no amendment to Clauses 2 to 25, if the House agrees, these Clauses be put together to the vote of the House together.

(Voices : *Yes, yes*)

Mr. Speaker : Question is -

That Clauses 2 to 25 stand part of the Bill.

The motion was carried.

SUB-CLAUSE (1) OF CLAUSE 1

Mr. Speaker : Question is -

That Sub-Clause(1) of Clause 1 stand part of the Bill.

The motion was carried.

TITLE

Mr. Speaker : Question is -

That Title be the Title of the Bill.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the Minister to move that the Bill be passed.

Minister for Local Government, Parliamentary Affairs, Labour & Employment and Elections (Chaudhary Jagjit Singh) : Sir, I beg to move -

That the Punjab Regional and Town Planning and Development (Amendment) Bill be passed.

Mr. Speaker : Motion moved -

That the Punjab Regional and Town Planning and Development (Amendment) Bill be passed.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Mr. Speaker : Question is -

That the Punjab Regional and Town Planning and Development (Amendment) Bill be passed.

The motion was carried unanimously.

(iii) THE BABA FARID UNIVERSITY OF HEALTH SCIENCES (SECOND AMENDMENT) BILL, 2006

Mr. Speaker : Minister to move the Bill.

Deputy Chief Minister (Smt. Rajinder Kaur Bhattal) : Sir, I beg to introduce the Baba Farid University of Health Sciences (Second Amendment) Bill.

Sir, I also beg to move -

That the Baba Farid University of Health Sciences (Second Amendment) Bill be taken into consideration at once.

Mr. Speaker : Motion moved -

That the Baba Farid University of Health Sciences (Second Amendment) Bill be taken into consideration at once.

Discussion, if any?

(At this stage, nobody rose to speak)

Mr. Speaker : Question is -

That the Baba Farid University of Health Sciences (Second Amendment) Bill be taken into consideration at once.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the House will proceed to consider the Bill Clause by Clause.

SUB-CLAUSE (2) OF CLAUSE 1

Mr. Speaker : Question is -

That Sub-Clause (2) of Clause 1 stands part of the Bill.

The motion was carried.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

CLAUSE 2

Mr. Speaker : Question is -

That Clause 2 stands part of the Bill.

The motion was carried.

SUB-CLAUSE (1) OF CLAUSE 1

Mr. Speaker : Question is -

That Sub-Clause (1) of Clause 1 stands part of the Bill.

The motion was carried.

TITLE

Mr. Speaker : Question is -

That Title be the Title of the Bill.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the Minister to move that the Bill be passed.

Deputy Chief Minister (Smt. Rajinder Kaur Bhattal) : Sir, I beg to move -

That the Baba Farid University of Health Sciences (Second Amendment) Bill be passed.

Mr. Speaker : Motion moved -

That the Baba Farid University of Health Sciences (Second Amendment) Bill be passed.

Mr. Speaker : Question is -

That the Baba Farid University of Health Sciences (Second Amendment) Bill be passed.

The motion was carried unanimously.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

(iv) THE EAST PUNJAB HOLDINGS (CONSOLIDATION AND PREVENTION OF FRAGMENTATION) (AMENDMENT) BILL, 2006

Mr. Speaker : Minister to move the Bill.

Revenue and Rehabilitation and Relief and Resettlement Minister (Sardar Jasjit Singh Randhawa) : Sir, I beg to move -

> That the East Punjab Holdings (Consolidation and Prevention of Fragmentation) (Amendment) Bill be withdrawn.

Mr. Speaker : Motion moved -

> That the East Punjab Holdings (Consolidation and Prevention of Fragmentation) (Amendment) Bill be withdrawn.

> Is it the pleasure of the House?

> **(Voices : *Yes, Yes*)**

Mr. Speaker : Question is -

> That the East Punjab Holdings (Consolidation and Prevention of Fragmentation) (Amendment) Bill be withdrawn.

> ***The motion was carried.***

(v) THE PUNJAB MOTOR VEHICLES TAXATION (AMENDMENT) BILL, 2006

Mr. Speaker : Minister to move the Bill.

Transport Minister (Shri Raghunath Sahay Puri) : Sir, I beg to introduce the Punjab Motor Vehicles Taxation (Amendment) Bill.

Sir, I also beg to move -

> That the Punjab Motor Vehicles Taxation (Amendment) Bill be taken into consideration at once.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Mr. Speaker : Motion moved -

That the Punjab Motor Vehicles Taxation (Amendment) Bill be taken into consideration at once.

Discussion, if any?

(At this stage, nobody rose to speak)

Mr. Speaker : Question is -

That the Punjab Motor Vehicles Taxation (Amendment) Bill be taken into consideration at one.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the House will proceed to consider the Bill Clause by Clause.

SUB-CLAUSE (2) OF CLAUSE 1

Mr. Speaker : Question is -

That Sub-Clause (2) of Clause 1 stands part of the Bill.

The motion was carried.

CLAUSE 2

Mr. Speaker : Question is -

That Clause 2 stands part of the Bill.

The motion was carried.

SUB-CLAUSE (1) OF CLAUSE 1

Mr. Speaker : Question is -

That Sub-Clause (1) of Clause 1 stands part of the Bill.

The motion was carried.

TITLE

Mr. Speaker : Question is -

That Title be the Title of the Bill.

The motion was carried.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Mr. Speaker : Now the Minister to move that the Bill be passed.

Transport Minister (Shri Raghunath Sahay Puri) : Sir, I beg to move -

> That the Punjab Motor Vehicles Taxation (Amendment) Bill be passed.

Mr. Speaker : Motion moved -

> That the Punjab Motor Vehicles Taxation (Amendment) Bill be passed.

Mr. Speaker : Question is -

> That the Punjab Motor Vehicles Taxation (Amendment) Bill be passed.

The motion was carried.

(vi) THE PUNJAB STATE COMMISSION FOR SCHEDULED CASTES (AMENDMENT) BILL, 2006

Mr. Speaker : Social Security Minister to introduce the Bill.

Welfare of Scheduled Castes & Backward Classes, Social Security & Development of Women & Children and Information Technology Minister (Shri Mohinder Singh Kaypee): Sir, I beg to introduce the Punjab State Commission for Scheduled Castes (Amendment) Bill.

Sir, I also beg to move -

> That the Punjab State Commission for Scheduled Castes (Amendment) Bill be taken into consideration at once.

Mr. Speaker : Motion moved -

> That the Punjab State Commission for Scheduled Castes

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

(Amendment) Bill be taken into consideration at once.

Discussion, if any?

(At this stage, nobody rose to speak)

Mr. Speaker : Question is -

That the Punjab State Commission for Scheduled Castes (Amendment) Bill be taken into consideration at once.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the House will proceed to consider the Bill Clause by Clause.

SUB-CLAUSE (2) OF CLAUSE 1

Mr. Speaker : Question is -

That Sub-Clause(2) of Clause 1 stands part of the Bill.

The motion was carried.

CLAUSES 2 and 3

Mr. Speaker : As there is no amendment to Clauses 2 and 3, if the House agrees, these clauses be put together to the vote of the House.

(Voices : *Yes, yes*)

Mr. Speaker : Question is -

That Clauses 2 and 3 stand part of the Bill.

The motion was carried.

SUB-CLAUSE (1) OF CLAUSE 1

Mr. Speaker : Question is -

That Sub-Clause(1) of Clause 1 stands part of the Bill.

The motion was carried.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

TITLE

Mr. Speaker : Question is -

That Title be the Title of the Bill.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the Minister to move that the Bill be passed.

Welfare of Scheduled Castes & Backward Classes, Social Security & Development of Women & Children and Information Technology Minister (Shri Mohinder Singh Kaypee) : Sir, I beg to move -

That the Punjab State Commission for Scheduled Castes (Amendment) Bill be passed.

Mr. Speaker : Motion moved -

That the Punjab State Commission for Scheduled Castes (Amendment) Bill be passed.

Mr. Speaker : Question is -

That the Punjab State Commission for Scheduled Castes (Amendment) Bill be passed.

The motion was carried.

(vii) THE PUNJAB SCHEDULED CASTES AND BACKWARD CLASSES (RESERVATION IN SERVICES) BILL, 2006

Mr. Speaker : Social Security Minister to introduce the Bill.

Welfare of Scheduled Castes & Backward Classes, Social Security & Development of Women & Children and Information Technology Minister (Shri Mohinder Singh Kaypee): Sir, I beg to introduce the Punjab Scheduled Castes and Backward Classes

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

(Reservation in Services) Bill.

Sir, I also beg to move -

That the Punjab Scheduled Castes and Backward Classes (Reservation in Services) Bill be taken into consideration at once.

Mr. Speaker : Motion moved -

That the Punjab Scheduled Castes and Backward Classes (Reservation in Services) Bill be taken into consideration at once.

Discussion, if any. Yes, Verkaji.

ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ (ਭ ਅਤੇ ਮ) ਅਤੇ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ (ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਵੇਰਕਾ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਮਸਲੇ ਤੇ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਮਸਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਅਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਹ ਦਲਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਸੀ ਕਿ ਇੱਥੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਔਰ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਬਿਲ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ. ਜੀ ਦਾ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮਜ਼ਹਬੀ ਸਿੰਘਾਂ ਅਤੇ ਬਾਲਮੀਕੀ ਬਰਾਦਰੀ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 50% ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 12½% ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵੰਡੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਬਿਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਸਿਰਫ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਕਲੈਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕਲੀਅਰ ਕਰਨਗੇ ਕਿ 12½ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜੋ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਹੈ, ਕੀ ਇਹ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਐਡਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੈ? ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਕਲੀਅਰ ਕਰਨ।

ਸਰਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ (ਫਗਵਾੜਾ, ਐਸ.ਸੀ.) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਆਪਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਿ ਆਪ ਨੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਟਾਈਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਐਸਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜੋ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੁਨਹਿਰੀ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੋ ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਹਨ, ਸਕਵੈਂਜਰ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਸਫਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ 12½% ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਹੁਤ ਅੱਛਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਜੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਵੀ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਆਪ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਉਸ ਵੱਲ ਇਹ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ]

ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਕਿਉਂਕਿ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਐਡਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਹੋਏਗੀ। ਜੋ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਕਾਲਜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਇਨਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨਜ਼ ਹਨ, ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਸਤੇ ਮੌਕਾ ਦਿਆਂਗੇ ਤਾਂ ਹੀ ਮਜ਼੍ਹਬੀ ਅਤੇ ਬਾਲਮੀਕੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਮੈਂ ਫਿਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਜ਼ਰੂਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਕਰ ਲੈਣ। ਜੇ ਬੱਚਾ ਪੜ੍ਹ ਹੀ ਨਾ ਸਕਿਆ, ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਹੂਲਤ ਨਾ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੇਗਾ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਔਰ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਭਲਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਕੁੱਝ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੋਗੇ?

ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ.) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਜੋ ਬਿਲ ਅੱਜ ਹਾਊਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੂਵ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਹ ਇੱਕ ਬੜਾ ਅਹਿਮ ਬਿਲ ਹੈ। ਬੜੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਇਸ ਚੀਜ ਦੀ ਡਿਮਾਂਡ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪਾਲਿਸੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਔਰ ਬੜੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਇਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੋਰਮ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਿਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਹੁਣ ਬਿਲ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਹੜੇ ਸ਼ਡਿਊਲਡ ਕਾਸਟ ਦੇ ਲੋਕ ਸਰਵਿਸ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਿਹੜੀ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਪਾਲਿਸੀ ਚਲਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਲੇਕਿਨ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਲ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਵਾਕਿਆ ਹੈ। 1974 ਤੋਂ, ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਪਾਲਿਸੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਇਸੇ ਸਦਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸੋਸ਼ਲ ਡੈੱਡਲਾਕ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ., ਸਰਦਾਰ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਮਾਸਟਰ ਗੁਰਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਚੌਧਰੀ ਜਗਤ ਰਾਮ ਆਦਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੇਤਾ ਇਸ ਸਦਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਦੋਂ ਇਹ ਮਸਲਾ ਚੁੱਕਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਿਹੜਾ ਸਾਡਾ ਸ਼ਡਿਊਲਡ ਕਾਸਟ ਵਰਗ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੋਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਔਰ ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡੈੱਡਲਾਕ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮਸਲਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚੁੱਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਮਸਲਾ ਜਦੋਂ ਕਾਫੀ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਲੰਬਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਕੋਲ ਇਹ ਮਸਲਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਪੂਰਾ ਘੋਖਿਆ ਕਿ ਮਸਲਾ ਹੈ ਕੀ, ਲੋਕ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕੀ ਹਨ। ਉਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਾਂਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਨੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲਾਗੂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਿਲਕੁੱਲ ਠੀਕ ਗੱਲ ਹੈ ਔਰ ਇਨ ਕੀ ਬਾਤ ਮਾਨੋ ਔਰ ਇਸ ਪਾਲਿਸੀ ਕੋ ਲਾਗੂ ਕਰੋ। ਇੱਕ ਹਫਤੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸੇ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਪਾਲਿਸੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਔਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1975 ਦੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਧੀ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਮਜ਼ਹਬੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਬਾਲਮੀਕੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਪੂਅਰਐਸਟ ਤੋਂ ਪੂਅਰ ਹਨ। ਅੱਜ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਥੱਲੇ ਬਹੁਤ ਤਰੱਕੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਦੇ ਬਾਰੇ ਬਹਿਸ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬਾਰੇ ਬੜਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਿਹੜਾ ਪਾਣੀ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ, ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਨੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਇਹ ਜੋ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਾ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੋਂ ਲਟਕਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਹ ਵੀ ਕਰੈਡਿਟ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਇਹ ਬਿਲ ਇੱਥੇ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਇਹ ਐਕਟ ਬਣਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਲ 1997 ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਦੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਾਲੇ ਇੱਥੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸ਼ਗਨ ਸਕੀਮਾਂ ਦਿਆਂਗੇ, ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦਿਆਂਗੇ ਪਰ ਦਿੱਤਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਅੱਜ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਡੈਡੀਕੇਟਿਡ ਫੰਡ ਸੋਸ਼ਲ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਫੰਡ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 85ਵੀਂ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ 81ਵੀਂ ਸੋਧ ਜਿਹੜੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਇਸ ਬਿਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਵਧਾਈ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ 1985 ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਸੀ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਅਸੀਂ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵਾਲੀ ਸਾਈਡ ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਇਹ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਲੈ ਕੇ ਆਓ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਟਰੇਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਦਲਿਤ ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸਾਡਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਅਸੀਂ ਵੈਲ ਆਫ ਦੀ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਧਰਨਾ ਵੀ ਮਾਰਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਵੀ ਦਿਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਕੀਤਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੰਘ ਗਏ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਪਰ ਅੱਜ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਕੰਮ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮੰਤਰੀ]

ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਦੋਂ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਗਏ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਚੌਧਰੀ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਅਹੁੱਦੇ ਦੇ ਉੱਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸੀਸਾਂ, ਦੁਆਵਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਸਾਂ, ਦੁਆਵਾਂ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਕਹਿਣਗੇ ਕਿ ਇਹ ਹੋਰ ਤਰੱਕੀ ਕਰਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਜੀ ਨੇ ਕਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਵੈਸੇ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਇਹ ਬਿਲ ਹੈ।

Establishment means any office of the State Government, a local authority or a statutory authority constituted by the State, Board or Corporation in which not less than 51% of the paid up capital is held by the Government of Punjab, includes a University, a College affiliated with the University, primary and secondary schools. ਅਸੀਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਵਰ ਕਰ ਸਕੀਏ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਜੀ ਪਰਮੋਸ਼ਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਰਮੋਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਜੋ 81ਵੀਂ ਸੋਧ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਬੜੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ ਬੜੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਸਟਰੱਗਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜੀ 81ਵੀਂ ਸੋਧ ਹੈ, 85ਵੀਂ ਸੋਧ ਹੈ, ਇਹ ਲਾਗੂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਬਿਲ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੇ ਇਸ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਪੈਸ਼ਲ ਇਸ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਹੀ ਇਸ ਵਰਗ ਦੇ ਲਈ ਕੁੱਝ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਲਈ ਦੂਜੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕਦੇ ਕੁੱਝ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਚਿਆ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੁੱਝ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Mr. Speaker : Question is -

That the Punjab Scheduled Castes and Backward Classes (Reservation in Services) Bill be taken into consideration at once.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the House will proceed to consider the Bill clause by clause.

SUB-CLAUSE (2) OF CLAUSE 1

Mr. Speaker : Question is -

That Sub-Clause(2) of Clause 1 stands part of the Bill.

The motion was carried.

CLAUSES 2 to 14

Mr. Speaker : As there is no amendment to Clauses 2 to 14, if the House agrees, these clauses be put together to the vote of the House.

(Voices : ***Yes, yes*****)**

Mr. Speaker : Question is -

That Clauses 2 to 14 stands part of the Bill.

The motion was carried.

SUB-CLAUSE (1) OF CLAUSE 1

Mr. Speaker : Question is -

That Sub-Clause(1) of Clause 1 stands part of the Bill.

The motion was carried.

TITLE

Mr. Speaker : Question is -

That Title be the Title of the Bill.

The motion was carried.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

Minister for Welfare of Scheduled Castes, Scheduled Tribes & Backward Classes, Social Security & Development of Women & Children and Information Technology (Shri Mohinder Singh Kaypee) : Sir, I beg to move -

That the Punjab Scheduled Castes and Backward Classes (Reservation in Services) Bill be passed.

Mr. Speaker : Motion moved -

That the Punjab Scheduled Castes and Backward Classes (Reservation in Services) Bill be passed.

Mr. Speaker : Question is -

That the Punjab Scheduled Castes and Backward Classes (Reservation in Services) Bill be passed.

The motion was carried unanimously.

(viii) THE PUNJAB STATE LEGISLATURE MEMBERS (PENSION AND MEDICAL FACILITIES REGULATION) AMENDMENT BILL, 2006.

Mr. Speaker : Minister to move the Bill.

Minister for Local Government, Parliamentary Affairs, Labour & Employment and Elections (Chaudhary Jagjit Singh) : Sir, I beg to introduce the Punjab State legislature Members (Pension and Medical Facilities Regulation) Amendment Bill.

Sir, I also beg to move -

That the Punjab State Legislature Members (Pension and Medical Facilities Regulation) Amendment Bill be taken into consideration at once.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Mr. Speaker : Motion moved -

That the Punjab State Legislature Members (Pension and Medical Facilities Regulation) Amendment Bill be taken into consideration at once.

Discussion, if any ?

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਬਿੱਲ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ 5000 ਰੁਪਏ ਆਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਡੀ.ਏ. ਵੀ ਨਾਲ ਆਉਣਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ 2500 ਰੁਪਏ ਆਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਡੀ.ਏ. ਲਿਖਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਿੰਟ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਨਾਲ ਐਡ ਹੋਣਾ ਹੈ।

Sardar Malkit Singh Birmi (Ludhiana Rural) : Sir, in this Bill sub-section 1(a) says : "In case a Member resigns or disqualified, then he shall not be entitled to get any pension or additional pension of the term during which he has resigned or disqualified as the case may be and this was also mentioned that in case the House is dissolved, then the member is entitled to get the full pension.

In case of unavoidable circumstances, somebody had to resign after serving in this August House for three-four years, and after that in case the Member resigns, he should not be denied these perks. This is my humble submission to the House to have a small amendment in the Bill.

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸ਼੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ ਜੀ।

ਡਾਕਟਰ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ (ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੀ ਕਲੈਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜੋ ਬਿੱਲ ਆਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਿੰਨੀ ਵਾਰ ਕੋਈ ਇੱਕ ਟਰਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਰਹੇਗਾ, ਉਸ ਦਾ 500 ਰੁਪਿਆ ਪਰ ਏਨਮ ਵਧੇਗਾ। ਇਹ ਵਾਧਾ 1000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਤਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਟੋਮੈਟੀਕਲੀ 2500 ਰੁਪਿਆ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਮਿਲਣਾ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਮਿਲਿਆ ਵੀ ਕੱਖ ਨਹੀਂ ਤੇ ਬਦਨਾਮੀ ਵੀ ਹੋ ਗਈ। ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਜਾਂ ਵਧਾਉਣ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਲੈਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮਤਲਬ ਮੈਂ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਬੈਠੋ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਸ਼੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ : ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦੱਸਣ ਜੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਵੀ ਦੱਸਣਗੇ, ਮੈਂ ਵੀ ਦੱਸ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੋ, ਪੰਜ ਸਾਲ ਮੈਂਬਰ ਰਹਿਣਾ ਹੈ ਪਰ ਕਈ ਐਸੀਆਂ ਟਰਮਜ਼ ਹਨ ਜਿੱਥੇ 2 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਅਸੈਂਬਲੀ ਡਿਜ਼ੋਲਵ ਹੋ ਗਈ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਹੋ ਗਈ। ਮੈਂ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠਾ ਐਸਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰੀ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਲਗਾਤਾਰ 5 ਸਾਲ ਕਦੇ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਟਰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੁਪਏ 1000/- ਜਾਂ 1500/- ਬਣਨਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ 2500/- ਰੁਪਏ ਪੈਂਸ਼ਨ ਮਿਲੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਦੇਖ ਲਓ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ।

(ਆਵਾਜ਼ਾਂ - ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਦੂਸਰਾ ਬੀਰਮੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕੁੱਝ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਕੁੱਝ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੋਗੇ।

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਨੂੰ 2500/- ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 5000/- ਕਰ ਦਿਓ ਜੀ। ਇਹ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਕਰ ਦਿਉ ਜੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਬੀਰਮੀ ਸਾਹਿਬ ਜੋ ਕੁੱਝ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਆ ਗਿਆ?

ਸਰਦਾਰ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬੀਰਮੀ : ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, I would request that you have mentioned, (ਆਵਾਜ਼ਾਂ - ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ), ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਜੀ। ਰਿਜਾਇਨ ਵਾਲਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, I have said if a person resigns then whether he should be denied of the same benefit. This is something else. You must clarify it. If the House is dissolved, he will get it ਅਗਰ ਉਹ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਰਿਜਾਈਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, then he should not be denied.

Mr. Speaker : In case a Member resigns or is disqualified then he shall not be entitled to get any pension or any additional pension of the term during which he has resigned or is disqualified, as the case may be. ਇਹ ਇਸ ਦੀ ਦਰੁਸਤੀ ਵਾਸਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਗਰ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਰਿਜਾਈਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਪੈਂਸ਼ਨ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਾਂ ਜੀ, ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਪਲਾਈ, ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ, ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਬੀਰਮੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਡਿਸਕੁਆਲੀਫਾਈਡ ਹੈ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਪੈਂਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਪਰ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਕਰਕੇ ਛੇ ਜਾਂ ਅੱਠ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਸ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਡਿਸਕੁਆਲੀਫਾਈਡ ਹੋਏ ਤਾਂ ਪੈਂਸ਼ਨ ਨਾ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਰਿਜਾਈਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੈਂਸ਼ਨ ਮਿਲੇ।

ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਪਲਾਈ, ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ, ਜ਼ੇਲ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਮੰਤਰੀ : ਹਾਂ ਜੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਠੀਕ ਹੈ।

ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਪਲਾਈ, ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ, ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਦੂਜਾ ਸੁਝਾਓ ਇਹ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਰਕਮ ਦੀ 2500/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 5000/- ਰੁਪਏ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਕੀ ਇਸ ਰਕਮ ਦੀ 5000/- ਰੁਪਏ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਕਰਨੀ ਹੈ? ਹਾਂ ਜੀ, ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ।

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਖਰੜ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ circumstances compel a member to resign. Now what kind of circumstances would compel a member? Circumstances could be that a Member envisages that now he is going to be disqualified under certain circumstances and he resigns 10 days before the judgment, then he is entitled for the pension? What kind of circumstances that should be covered?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਕੀ ਤੁਸੀਂ circumstances add ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ? ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤੁਸੀਂ?

(ਆਵਾਜ਼ਾਂ - ਜਦ ਰਿਜ਼ਾਈਨ ਹੀ ਕਰ ਗਏ)

ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਪਰ ਰਿਜ਼ਾਈਨ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰ ਗਏ, ਡਿਸਕੁਆਲੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤਾਂ ਹੋਈ ਨਹੀਂ ਫਿਰ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਕੀ "resign" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਡਿਲੀਟ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸਾਰੇ ਸਹਿਮਤ ਹਨ?

ਡਾਕਟਰ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜੇ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਹਨ, ਉਹ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਮਿਡ-ਟਰਮ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਦੋ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਗਰ ਕੋਈ ਐਮ.ਐਲ.ਏ., ਐਮ.ਪੀ. ਖੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਐਮ.ਪੀ. ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਐਵੇਂ ਦੇ circumstances ਆ ਗਏ, ਤਾਂ ਉਹ ਜਿਹੜਾ ਢਾਈ ਸਾਲ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੀ ਇਹ ਪੈਸੇ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਣਗੇ?

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ : ਇਹ ਤਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਬੰਦਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਪੀਰੀਅਡ ਵੀ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਰਹੇਗਾ, ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਣਗੇ। (ਵਿਘਨ)

(ਡਾਕਟਰ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਸੀਂ ਬੋਲ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਉ। ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਗੇ। ਚੌਧਰੀ ਸਾਹਿਬ।

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ : ਮੈਂ ਤਾਂ ਜੀ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਤਾਂ 5000/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿਉ ਤੇ ਇੱਕ ਜਿਹੜਾ resignation ਵਾਲਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਰ ਦਿਉ। Disqualification ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਨਾ ਕਰੋ। ਬਾਕੀ ਜਿਹੜੀ ਢਾਈ ਸਾਲ ਟਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਪਲਾਈ, ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ, ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜੀ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕੈਬਿਨੇਟ ਨੇ ਜੋ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਇਧਰ ਉਧਰ ਕਰਨਾ ਸਾਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗੇਗਾ ਜੀ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਨਹੀਂ, ਉਹ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਵੱਧ ਸਕਦੇ। 2500/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ 5000/- ਰੁਪਏ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਫਾਈਨੈਂਸ਼ੀਅਲ ਬਿਜ਼ਨਸ ਹੋਵੇਗਾ ਔਰ...

ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਪਲਾਈ, ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ, ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜੀ ਮੰਤਰੀ : ਸੋ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕੈਬਿਨੇਟ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਰਖੋ। ਜੋ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਆਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਉਹੀ ਹੈ, ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਂ, ਇੱਕ ਕਲੈਰੀਕਲ ਮਿਸਟੇਕ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੇ ਡੀ.ਏ. ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਿਰਫ ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਯਾਨੀ 2500/- ਰੁਪਏ ਨਾਲ ਡੀ.ਏ. ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ, 5000/- ਰੁਪਏ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਂ ਜੀ, ਬੀਰਮੀ ਸਾਹਿਬ ਕੁੱਝ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਸਰਦਾਰ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬੀਰਮੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋ ਪੈਸੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। That is agreeable ਪਰ ਇਹ ਕਰ ਦਿਓ ਕਿ if a person resigns, he will get the perks.

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ। ਕੈਬਿਨੇਟ ਫੇਰ ਦੇਖ ਲਏਗੀ। ਜੋ ਕੈਬਿਨੇਟ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਹੁਣ ਉਹੀ ਪਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਵਿਘਨ)

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ (ਚੌਧਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਾਸ ਕਰ ਦਿਓ ਜੀ ਇਸ ਨੂੰ.....

Sardar Bir Devinder Singh : Speaker Sahib, The Minister has already moved this matter and this is a joint responsibility. He is moving on behalf of the Council of Ministers and the House is supreme. When we are adopting I think that should be passed.

Mr. Speaker : Question is -

> That the Punjab State Legislature Members (Pension and Medical Facilities Regulation) Amendment Bill be taken into consideration at once.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the House will proceed to consider the Bill Clause by Clause.

SUB-CLAUSE (2) OF CLAUSE 1

Mr. Speaker : Question is -

> That Sub-Clause(2) of Clause 1 stands part of the Bill.

The motion was carried.

CLAUSE 2

Minister for Local Government, Parliamentary Affairs, Labour & Employment and Elections (Chaudhary Jagjit Singh) : Sir, I beg to move an amendment to this clause as under :

> "That in Sub Clause (a) (1) of Clause 2, the words 'plus D.A. thereon' be added in the third line between the words

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[Minister for Local Government, Parliamentary Affairs, Labour & Employment and Elections]

"mensem" and "for" as well as in the fourth line between the words "rupees" and "for".

Mr. Speaker : Motion moved -

"That in Sub-Clause (a) (1) of Clause 2, the words 'plus D.A. thereon' be added in the third line between the words "mensem" and "for" as well as in the fourth line between the words "rupees" and "for".

Mr. Speaker : Question is -

"That in Sub-Clause (a) (1) of Clause 2, the words 'plus D.A. thereon' be added in the third line between the words "mensem" and "for" as well as in the fourth line between the words "rupees" and "for".

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now I will put the amended clause for the approval of the House.

Mr. Speaker : Question is -

That Clause 2, as amended, stands part of the Bill.

The motion was carried.

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਕੀ 5000/- ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ? If the House agrees, ਕੀ 5000/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ?

(ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਹਾਂ ਜੀ, ਹਾਂ ਜੀ)

ਗਵਰਨਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇਗਾ। ਫਿਰ ਇਹ ਬਿੱਲ ਵਾਪਸ ਹੀ ਲੈਣਾ ਪਵੇਗਾ। (ਵਿਘਨ) ਜੋ ਕੁਝ ਆਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਤਾਂ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇਗਾ।

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ : ਚਲੋ, ਇਹ ਫਿਰ ਲੈ ਆਵਾਂਗੇ ਜੀ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹਾਂ ਜੀ, ਫੇਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

SUB-CLAUSE (1) OF CLAUSE 1

Mr. Speaker : Question is -

That Sub-Clause(1) of Clause 1 stands part of the Bill.

The motion was carried.

TITLE

Mr. Speaker : Question is -

That Title be the Title of the Bill.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the Minister to move that the Bill be passed.

Minister for Local Government, Parliamentary Affairs, Labour & Employment and Elections (Chaudhary Jagjit Singh) : Sir, I beg to move -

That the Punjab State Legislature Members (Pension and Medical Facilities Regulation) Amendment Bill, as amended, be passed.

Mr. Speaker : Motion moved -

That the Punjab State Legislature Members (Pension and Medical Facilities Regulation) Amendment Bill, as amended, be passed.

Mr. Speaker : Question is -

That the Punjab State Legislature Members (Pension and Medical Facilities Regulation) Amendment Bill, as amended, be passed.

The motion was carried unanimously.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

ANNOUNCEMENT BY THE SPEAKER REG. BEST PARLIAMENTARIAN AWARD

Mr. Speaker : I have the pleasure and honour to announce that Sardar Bir Devinder Singh, Hon'ble Member of this August House, has been nominated as the best Parliamentarian of the 12th Punjab Vidhan Sabha. (Thumping). A function will be held in the premises of the Punjab Vidhan Sabha to honour Hon'ble Member by Hon'ble Chief Minister, Punjab, in the presence of all the Hon'ble Members, an announcement of which will be made soon.

Mr. Speaker : Now the House stands adjourned *sine-die.*

7.46 P.M. (The Sabha then adjourned *sine-die.*)

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

APPENDIX

TO

PUNJAB VIDHAN SABHA DEBATES

Dated 19th September, 2006

Vol. XII-No. 3

UNSTARRED QUESTION AND ANSWER

ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ

238. **ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ :** ਕੀ ਮਾਲ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ-ਵਾਰ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਲ 2002 ਤੋਂ 2006 ਮਿਤੀ ਅੰਤ ਤਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਨਿਯਮਿਤ ਆਧਾਰ ਤੇ ਭਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?

ਸਰਦਾਰ ਜਸਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ : ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਸਾਲ 2002 ਤੋਂ 2006 ਤੱਕ ਹੁਣ ਤੱਕ ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਤੌਰ ਤੇ ਭਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਸਦਨ ਦੀ ਟੇਬਲ ਤੇ ਅਨੁਲੱਗ 'ੳ' ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਨੁਲੱਗ-ੳ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਕੈਟਾਗਰੀ	ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ	ਭਰੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ
1.	ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ	1	ਨਿੱਲ
2.	ਰਾਗੀ	6	ਨਿੱਲ
3.	ਸਿਪਾਹੀ - ਸੇਵਾਦਾਰ	4	ਨਿੱਲ
4.	ਮੁਅੰਜਨ	2	ਨਿੱਲ
5.	ਮੁਫਤੀ	1	ਨਿੱਲ
6.	ਵਾਟਰ ਕੈਰੀਅਰ	1	ਨਿੱਲ
7.	ਗਰੰਥੀ	28	ਨਿੱਲ
8.	ਪੁਜਾਰੀ	4	2

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

ਲੜੀ ਨੰ:	ਕੈਟਾਗਰੀ	ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ	ਭਰੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ
9.	ਸਵੀਪਰ	2	ਨਿੱਲ
10.	ਝਾੜੂ ਬਰਦਾਰ	1	ਨਿੱਲ
11.	ਫਰਾਸ	1	ਨਿੱਲ
12.	ਕਮੇਟੀ ਰੂਮ ਅਟੈਂਡੈਂਟ	1	ਨਿੱਲ
13.	ਸੇਵਾਦਾਰ	170	124
14.	ਕਾਨੂੰਗੋ	14	24
15.	ਪਟਵਾਰੀ	536	174
16.	ਕਲਰਕ	148	227
17.	ਡਿਪਟੀ ਸੈਕ੍ਰਟਰੀ	3	3
18.	ਅੰਡਰ ਸੈਕ੍ਰਟਰੀ	9	9
19.	ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ	10	10
20.	ਸਟੇਟ ਆਡੀਟਰ	1	ਨਿੱਲ
21.	ਸੀਨੀਅਰ ਮਾਲ ਲੇਖਾਕਾਰ	5	ਨਿੱਲ
22.	ਆਡੀਟਰ	2	ਨਿੱਲ
23.	ਕੰਪਾਈਲਰ	1	ਨਿੱਲ
24.	ਜੂਨੀਅਰ ਮਾਲ ਲੇਖਾਕਾਰ	11	1
25.	ਡਰਾਫਟਮੈਨ-ਕਮ-ਸਟੋਰ ਕੀਪਰ	4	ਨਿੱਲ
26.	ਸੁਪਰਡੰਟ ਗਰੇਡ-1	45	36
27.	ਸੀਨੀਅਰ ਸਕੇਲ ਸਟੈਨੋ ਗਰਾਫਰਜ਼	19	10
28.	ਸਟੈਨੋ ਟਾਈਪਿਸਟ	39	13
29.	ਡਰਾਈਵਰ	55	11
30.	ਸੀਨੀਅਰ ਸਹਾਇਕ	65	66
31.	ਸਵੀਪਰ - ਚੌਕੀਦਾਰ	14	6

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਲੜੀ ਨੰ:	ਕੈਟਾਗਰੀ	ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ	ਭਰੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ
32.	ਜਮਾਦਾਰ	8	3
33.	ਮਾਲੀ-ਕਮ-ਚੌਂਕੀਦਾਰ	16	4
34.	ਚੌਂਕੀਦਾਰ	10	2
35.	ਨਿੱਜੀ ਸਹਾਇਕ	15	13
36.	ਜੂਨੀਅਰ ਸਕੇਲ ਸਟੈਨੋਗਰਾਫਰਜ਼	8	5
37.	ਸੁਪਰਡੰਟ ਗਰੇਡ-2	19	12
38.	ਦਫਤਰੀ	3	ਨਿੱਲ
39.	ਸੁਪਰਡੰਟ (ਜ)	4	4
40.	ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ	7	29
41.	ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ	12	4
42.	ਸਾਥੀ	53	ਨਿੱਲ
43.	ਡੀ.ਆਰ.ਓ.	ਨਿੱਲ	4

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

APPENDIX-II

TO

PUNJAB VIDHAN SABA

DEBATES

Tuesday, 19th September, 2006

Vol. XII-No.3

STARRED QUESTION AND ANSWER

ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

*1853. ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਕੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ-

(ੳ) ਮਾਰਚ, 2002 ਤੋਂ ਮਿਤੀ ਅੰਤ ਤੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਆਤਮਹੱਤਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਜੋ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਹੋਈਆਂ :

(ਅ) ਕੀ ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਣਿਤ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ ?

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : (ੳ) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਮਾਰਚ 2002 ਤੋਂ 6.9.2006 ਤੱਕ 2802 ਆਤਮਹੱਤਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 7 ਆਤਮਹੱਤਿਆਵਾਂ ਭਾਰੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਹੋਈਆਂ।

(ਅ) ਖੁਦਕਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 2 (ਦੋ) ਵਿਅੱਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਅਨੁਲੱਗ ਤੇ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ।

** Reply to Starred Question No. 1853 received on 21.1.2008.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਅਨੁਲੱਗ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ	ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਬਾਰੇ, ਵਿਸਥਾਰ।
1.	ਕਪੂਰਥਲਾ	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ, ਪਿੰਡ ਬੁਟਾਲਾ, ਸਬ-ਤਹਿਸੀਲ ਢਿੱਲਵਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਪੂਰਥਲਾ ਨੇ ਮਿਤੀ 3.10.2005 ਨੂੰ ਗਰੇਨ ਮਾਰਕੀਟ, ਨਡਾਲਾ ਵਿਖੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ (ਵਿਧਵਾ) ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ (ਪੁੱਤਰ) ਨੂੰ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ (ਮਾਤਾ) ਰਾਹੀਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਾਹਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
2.	ਬਠਿੰਡਾ	ਸ੍ਰੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਵਿਧਵਾ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਅਮਰ ਸਿੰਘ, ਪਿੰਡ ਸਿਲਬਰਾ, ਤਹਿਸੀਲ ਫੂਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ 3 ਲੱਖ 65 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਬਤੌਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Lib

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

©2006

Published under the authority of the Punjab Vidhan Sabha and Typesetting & Printed by the Controller, Printing & Stationery, Punjab at Punjab Govt. Press, S.A.S. Nagar.

PGP, Mohali/5736/12-06

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ANNEXURE

TO

PUNJAB VIDHAN SABHA

DEBATES

Tuesday, the 19th September, 2006

Vol. XII – No. 3

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

	Page
Unstarred Questions (Converted as such from being Starred Questions) and Answers	(3) 1
Appendix	i

Punjab Vidhan Sabha Secretariat, Chandigarh

Price : Rs._________.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

PUNJAB VIDHAN SABHA

Tuesday, the 19th September, 2006

ANNEXURE

This Annexure contains Unstarred Questions (Converted as such from being Starred Questions) and Answers

---

UNSTARRED QUESTIONS (CONVERTED AS SUCH FROM BEING STARRED QUESTIONS) AND ANSWERS

ਸਾਂਝੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ

1834. (ਸੀ.ਯੂ.) **ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਸ ਰਾਜ ਧੁੱਗਾ** : ਕੀ ਜਨ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੰਡੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੀਆਂ ਜਨਤਕ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਸਟੈਂਡ ਪੋਸਟ (ਪਾਣੀ ਦਾ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ) ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕੀਮ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਣ ਕੀ ਹਨ ?

ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਜੌਹਰ : ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਰਾਜ ਦੇ ਕੰਢੀ ਏਰੀਏ ਵਿੱਚ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਕਾਮਨ ਪਬਲਿਕ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਸਟੈਂਡ ਪੋਸਟਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਸਕੀਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਬਿਨਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 1835 (ਸੀ.ਯੂ.)**

ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

1854. (ਸੀ.ਯੂ.) **ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ** : ਕੀ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ -

(ੳ) ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿੱਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ-ਵਾਰ ਅਤੇ ਮਿੱਲ-ਵਾਰ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ-ਕਿੰਨੀ ਹੈ;

(ਅ) ਕੀ ਉਪਰੋਕਤ ਭਾਗ (ੳ) ਵਿਚ ਵਰਣਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਖੰਡ ਮਿੱਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਣ ਕੀ ਹਨ ?

** For U.S.Q. No. 1835 (C.U.) and reply thereto, please see Appendix to Annexure to this debates.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਸਰਦਾਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ : (ੳ) ਮਿਲਵਾਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀਵਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿੱਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :-

ਲੜੀ ਨੰ:	ਮਿੱਲ ਦਾ ਨਾਂ	ਪੱਕੇ ਕਰਮਚਾਰੀ	ਮੌਸਮੀ ਪੱਕੇ ਕਰਮਚਾਰੀ	ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ	ਹੋਰ	ਕੁਲ
1.	ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ	159	299	175	0	633
2.	ਬਟਾਲਾ	171	199	45	97	512
3.	ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ	255	290	2	0	547
4.	ਭੋਗਪੁਰ	135	38	32	0	205
5.	ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	327	335	14	1	677
6.	ਬੁਢੇਵਾਲ	188	289	31	49	557
7.	ਮੋਰਿੰਡਾ	176	389	11	12	588
8.	ਨਕੋਦਰ	230	291	1	0	522
9.	ਅਜਨਾਲਾ	221	243	33	0	497
10.	ਫਰੀਦਕੋਟ	217	243	0	0	460
11.	ਤਰਨਤਾਰਨ	215	264	11	91	581
12.	ਜ਼ੀਰਾ	207	284	1	3	495
13.	ਪਟਿਆਲਾ	225	260	1	0	486
14.	ਜਗਰਾਉਂ	201	246	0	0	447
15.	ਬੁਢਲਾਡਾ	0	0	0	0	0
16.	ਮਲੋਟ	44	83	0	0	127
	ਜੋੜ	2971	3753	357	253	7334

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

(ਅ) ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ :-

ਲੜੀ ਨੰ:	ਮਿੱਲ ਦਾ ਨਾਂ	ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਨਖਾਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ	ਤਨਖਾਹ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰਨ	31.03.2006 ਤੱਕ ਦਾ ਕੁੱਲ ਘਾਟਾ (ਰੁਪਏ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ) (ਅੰਦਾਜ਼ਨ)
1.	ਤਰਨਤਾਰਨ	ਜਨਵਰੀ 2006	ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘਾਟਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮਿੱਲ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਿੱਲ ਸਮਾਪਤੀ ਅਧੀਨ ਹੈ।	-3716.83
2.	ਪਟਿਆਲਾ	ਜਨਵਰੀ 2005	ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘਾਟਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮਿੱਲ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਿੱਲ ਸਮਾਪਤੀ ਅਧੀਨ ਹੈ।	-2457.69
3.	ਨਕੋਦਰ	ਅਪ੍ਰੈਲ 2006	ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘਾਟਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮਿੱਲ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਹਨ।	-2008.00
4.	ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ	ਫਰਵਰੀ 2006	ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘਾਟਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮਿੱਲ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਹਨ।	-3189.49
5.	ਫਰੀਦਕੋਟ	ਮਈ 2006	ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘਾਟਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮਿੱਲ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਿੱਲ ਸਮਾਪਤੀ ਅਧੀਨ ਹੈ।	-4478.99
6.	ਜਗਰਾਉਂ	ਜੁਲਾਈ 2005	ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘਾਟਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮਿੱਲ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਿੱਲ ਸਮਾਪਤੀ ਅਧੀਨ ਹੈ।	-5719.36
7.	ਜ਼ੀਰਾ	ਮਈ 2005	ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘਾਟਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮਿੱਲ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਿੱਲ ਸਮਾਪਤੀ ਅਧੀਨ ਹੈ।	-2736.07

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ

1855. (ਸੀ.ਯੂ.) ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਕੀ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਣਜ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ "ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਜ਼ੋਨ" ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮਿਤੀ ਅੰਤ ਤੱਕ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ?

ਸ਼੍ਰੀ ਅਵਤਾਰ ਹੈਨਰੀ : ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਐਸ.ਈ.ਜ਼ੈਡ. ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੈਸ: ਡੀ.ਐਲ.ਐਫ. ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਲਿਮ: ਵੱਲੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਐਸ.ਈ.ਜ਼ੈਡ. ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ 1217 ਏਕੜ ਭੌਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਹੇਠ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਮਿਤੀ 10.08.2006 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਧੀਨ ਵਿਭਾਗ

1865. (ਸੀ.ਯੂ.) ਸਰਦਾਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ : ਕੀ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਕੀ-ਕੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਕਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਕੀ ਹੈ ?

ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ : ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ 7 ਵਿਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕੰਮ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਅਨੁਲੱਗ 'ੳ' ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਨੁਲੱਗ 'ੳ'

ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ :-

1. ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਇਸਤਰੀ ਤੇ ਬਾਲ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ :-

(ੳ) ਸੰਗਠਿਤ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਸੇਵਾਵਾਂ :-

(1) ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਅਧੀਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਸੰਤੁਲਿਤ ਖੁਰਾਕ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਟੀਕੇ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਨਹੀਂ।

(2) ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਕਾਮਿਆਂ/ਹੈਲਪਰਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਚੈਕ ਕਰਨਾ ;

(3) ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਕਾਮੇ/ਹੈਲਪਰ ਦੀ ਭਰਤੀ ਸਮੇਂ ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਆਪਣੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਮਹਿਕਮੇ ਨੂੰ ਕਰੇਗੀ।

(ਅ) ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਕੀਮਾਂ :-

(1) ਗਰਾਮ ਸਭਾ/ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਬੁਢਾਪਾ, ਵਿਧਵਾ, ਮੋਹਤਾਜ ਔਰਤਾਂ, ਆਸ਼ਰਿਤ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਅਪੰਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਲਾਭਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੇਗੀ।

(2) ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਵੰਡ ਸਮੇਂ ਸਰਪੰਚ ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵੰਡ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(ੲ) ਬਾਲਿਕਾ ਸਮਰਿਧੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਿਆਇਤੀ ਬੱਸ ਸਫਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ :-

(1) ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ/ਗਰਾਮ ਸਭਾ ਲਾਭਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕਰੇਗੀ।

(ਹ) ਜਨ ਸ੍ਰੀ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਕੰਨਿਆ ਜਾਗਰਿਤੀ ਜਯੋਤੀ ਸਕੀਮ :-

(1) ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ/ਗਰਾਮ ਸਭਾ ਲਾਭਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕਰੇਗੀ।

(2) ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗੀ ਕਿ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਨੂੰ ਬਣਦੀ ਐਲ.ਆਈ.ਸੀ. ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਸਹੀ ਭੁਗਤਾਨ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

2. ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ

(1) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਵਜ਼ੀਫੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੰਤਰੀ]

(2) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕਸ ਦੀ ਵੰਡ ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ।

(3) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਬੇਘਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਲਾਟ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਗਰਾਮ ਸਭਾ ਦੇ ਆਮ ਇਜਲਾਸ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

3. **ਜਨ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ**

(1) ਪੇਂਡੂ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਖ਼ਪਤਕਾਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਪੰਪ ਅਪਰੇਟਰਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਕੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਖ਼ਪਤਕਾਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੀਮ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਲੋੜ ਸਮਝੇ ਤਾਂ ਵਾਧਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

4. **ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ**

(1) ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸਕੀਮ/ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਜਨ ਕਲਿਆਣ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਲਾਭਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗਾਈਡਲਾਈਨਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਗਰਾਮ ਸਭਾ ਕਰੇਗੀ।

(2) ਸੰਪੂਰਨ ਗਰਾਮ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਗਰਾਮ ਸਭਾ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦ ਕੇ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਕਰੇਗੀ।

(3) ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਆਪ ਹੀ ਕਰਵਾਏਗੀ।

(4) ਜੇਕਰ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ/ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰ ਦਾ ਕੰਮ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰੇਗੀ।

(5) ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ/ਕੰਟਰੋਲ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਅਫਸਰਾਂ/ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਕੰਮ-ਕਾਜ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰੇਗੀ।

(6) ਰੂਰਲ ਹਾਊਸਿੰਗ, ਗਰੀਬੀ ਹਟਾਊ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਲਾਇਬਰੇਰੀਆਂ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹਿਕ ਵਰਤੋਂ ਢਾਂਚਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

5. ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ

(1) ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ 1112 ਪੇਂਡੂ ਸਬਸਿਡੀਅਰੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਵੱਲੋਂ 30,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰ ਠੇਕੇ ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰ ਇੱਕ ਪੈਰਾ-ਮੈਡੀਕਲ ਸਟਾਫ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗਾ ਇਕ ਸਫਾਈ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਿੱਲਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵੀ ਕਰੇਗਾ।

(2) ਪੇਂਡੂ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰਾਂ ਲਈ 7500/- ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

(3) ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਚੈੱਕ ਕਰੇਗੀ।

(4) ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਾਫ਼ ਸਫਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵੀ ਕਰੇਗੀ।

(5) ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਜੱਚਾ-ਬੱਚਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤ ਕਰੇਗੀ।

6. ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ

(1) ਰਾਜ ਵਿੱਚ 5771 ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਅਧੀਨ ਸੌਂਪੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

(2) ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ 9084 ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(3) ਇਨ੍ਹਾਂ ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਸਬੰਧੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਟੀਚਰ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼, 2006 ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ।

(4) ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ/ਗਰਾਮ ਸਭਾ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਟੀਚਰਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਆਦਿ ਚੈੱਕ ਕਰੇਗੀ।

(5) ਗਰਾਮ ਸਭਾ/ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਸਬੰਧਤ ਟੀਚਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾ ਕੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੰਤਰੀ]

7. ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ

(1) ਰਾਜ ਵਿੱਚ 582 ਪੇਂਡੂ ਪਸ਼ੂ ਹਸਪਤਾਲਾਂ/ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਲਈ ਬੀ.ਬੀ. ਐਸ.ਸੀ. ਰੈਂਕ ਦੇ ਡਾਕਟਰ, ਵੈਟਰਨਰੀ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰ ਵਜੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਵੱਲੋਂ ਠੇਕੇ ਤੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ।

(2) ਵੈਟਰਨਰੀ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ 19,850/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਠੇਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਉਹ ਇੱਕ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਗੇ, ਸਫਾਈ ਸੇਵਾਦਾਰ ਵੀ ਰੱਖਣਗੇ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਆਦਿ ਦੇ ਬਿਲ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣਗੇ।

(3) ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਰਵਿਸ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡਰਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏਗਾ।

ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਲੋਡ ਵਿਚ ਵਾਧਾ**

1866. **(ਸੀ.ਯੂ.) ਸਰਦਾਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ** : ਕੀ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਟਿਊੱਬਵੈਲਾਂ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਲੋਡ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨਾ ਲੋਡ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ) : ਟਿਊੱਬਵੈਲਾਂ ਦੇ ਲੋਡ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ 2005-06 ਅਤੇ 2006-07 (8/06 ਤੱਕ) ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਅਰਜੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲੋਡ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਵਾਧਾ ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

	2005-06	2006-07 (Up to 8/06)
ਟਿਊੱਬਵੈਲਾਂ ਦੇ ਲੋਡ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਰਜੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	43668 ਨੰ:	144852 ਨੰ:
ਇਸ ਕਾਰਨ ਲੋਡ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਵਾਧਾ	88009 ਨੰ:	357365 ਕਿਲੋਵਾਟ

** Reply to U.S.Q. No. 1866 (C.U.) received on 18.12.2007.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਝੋਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਮੌਸਮ ਦੌਰਾਨ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋਏ ਟ੍ਰਾਂਸਫਾਰਮਰਜ਼**

1867. (ਸੀ.ਯੂ.) ਸਰਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ : ਕੀ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ :-

(ੳ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ ਵਿੱਚ 1 ਜੂਨ ਤੋਂ 15 ਅਗਸਤ, 2006 ਤੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕਿੰਨੇ ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰਜ਼ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰਜ਼ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਆਦਾ ਲੋਡ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ;

(ਅ) ਕ੍ਰਮਵਾਰ 25 ਕਿਲੋਵਾਟ ਅਤੇ 63 ਕਿਲੋਵਾਟ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰਜ਼ ਨੂੰ 63 ਕਿਲੋਵਾਟ ਅਤੇ 100 ਕਿਲੋਵਾਟ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕੀ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ?

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ) : (ੳ) ਮੋਗਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ 1 ਜੂਨ ਤੋਂ 15 ਅਗਸਤ, 2006 ਤੱਕ 1213 ਖਰਾਬ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 722 ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰ ਓਵਰਲੋਡਿੰਗ ਕਾਰਨ ਖਰਾਬ ਹੋਏ।

(ਅ) 25 ਕੇ.ਵੀ.ਏ. ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰ ਨੂੰ, 63 ਕੇ.ਵੀ.ਏ. ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰ ਨਾਲ ਬਦਲਣ ਲਈ, ਸਟੈਂਡਰਡ ਨਾਰਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ 25 ਕੇ.ਵੀ.ਏ. ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰ ਉਤੇ ਲੋਡ 80% ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਜੇਕਰ ਲੋਡ 20 ਬੀ.ਐਚ.ਪੀ. ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 63 ਕੇ.ਵੀ.ਏ. ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰ ਨੂੰ 100 ਕੇ.ਵੀ.ਏ. ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰ ਨਾਲ ਬਦਲਣ ਲਈ ਨਾਰਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ 63 ਕੇ.ਵੀ.ਏ. ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰ ਤੇ ਲੋਡ 80% ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਜੇਕਰ ਲੋਡ 51.5 ਬੀ.ਐਚ.ਪੀ. ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਾਰਕਫੈਡ ਦੁਆਰਾ ਕਣਕ ਦੀ ਖਰੀਦ

1869. (ਸੀ.ਯੂ.) ਸਰਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ : ਕੀ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ :-

(ੳ) ਸਾਲ 2006 ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਪੂਲ ਲਈ ਮਾਰਕਫੈਡ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਕਣਕ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ ਕਿੰਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਣਕ ਕਿਸ ਦਰ ਤੇ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ;

** Reply to U.S.Q. No. 1867 (C.U.) received on 18.12.2007.

Original with; Punjab Vidhan Sabha Digitized by; Panjab Digital Library

[ਸਰਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ]

(ਅ) ਕੀ ਮਾਰਕਫੈਡ ਨੇ ਸਾਲ 2006 ਦੌਰਾਨ ਵਪਾਰਕ ਮੰਤਵ ਲਈ ਵੀ ਕਣਕ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿੰਨੀ ਕਣਕ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦਰ ਤੇ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ?

ਸਰਦਾਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ : (ੳ) ਮਾਰਕਫੈੱਡ ਨੇ ਸਾਲ 2006 ਦੌਰਾਨ ਸੈਂਟਰਲ ਪੂਲ ਲਈ 17,96,706 ਐਮ.ਟੀ. ਕਣਕ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿੱਥੇ ਮੁੱਲ ਜੋ ਕਿ 650/- ਰੁਪਏ ਤੇ 50/- ਰੁਪਏ ਬੋਨਸ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਸੀ, ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ।

(ਅ) ਹਾਂ ਜੀ, ਮਾਰਕਫੈੱਡ ਨੇ 19,192 ਐਮ.ਟੀ. ਕਣਕ 702.75/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਦੇ ਔਸਤਨ ਮੁੱਲ ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਮੰਤਵ ਲਈ ਵੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ।

ਬਿਨਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 1873 (ਸੀ.ਯੂ.)**

ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦ

1874. (ਸੀ.ਯੂ.) ਸਰਦਾਰ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਮੱਲ੍ਹਾ : ਕੀ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਸਾਲ 2006 ਦੌਰਾਨ ਮਿਉਂਸਿਪਲ ਕੌਂਸਲ, ਜਗਰਾਉਂ ਦੁਆਰਾ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਟੈਂਡਰ ਕਿਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਕਤ ਸਮਾਨ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ?

ਚੌਧਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ : ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ, ਜਗਰਾਉਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ 2006 ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਹੇਠ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਖਾਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ :-

ਟੈਂਡਰ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਟੈਂਡਰ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਰਾਸ਼ੀ	ਕੰਟਰੈਕਟਰ ਦਾ ਨਾਂ	ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ
03.02.2006	3.69	ਸ੍ਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ	3,67,649-00
09.06.2006	16.00	ਸ੍ਰੀ ਜਗਮੋਹਨਦੀਪ	
11.07.2006	27.00	- ਉਕਤ -	44,70,535-00
18.08.2006	17.50	- ਉਕਤ -	

** For U.S.Q. No. 1873 (C.U.) and reply thereto, please see Appendix to Annexure to this debates.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ

1879. (ਸੀ.ਯੂ.) ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਖੜਾ : ਕੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ :-

(ੳ) ਸਮਾਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਾਲ-ਵਾਰ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਾਂ 2005-06 ਅਤੇ 2006-07 ਤੋਂ ਮਿਤੀ ਅੰਤ ਤੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਬੁਢਾਪਾ-ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾ- ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ;

(ਅ) ਸਾਲ 1997-2002 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬੁਢਾਪਾ/ਵਿਧਵਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਕੇਸ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਸਾਲਾਂ 2002 ਤੋਂ 2006 ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ?

ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ. : ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਲੱਗ 'ੳ' ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖੀ ਜਾਵੇ ਜੀ।

ਅਨੁਲੱਗ 'ੳ'

ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ

(ੳ) ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਸਮਾਣਾ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਲ 2005-06 ਅਤੇ 2006-07 ਤੋਂ ਮਿਤੀ ਅੰਤ ਤੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :-

ਲੜੀ ਨੰ:	ਸਮਾਂ	ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਭੇਜੀ ਗਈ।
1.	2005-06	ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨ	11,571
		ਵਿਧਵਾ ਪੈਨਸ਼ਨ	2,651
2.	2006-07	ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨ	11,413
	(ਜੁਲਾਈ 2006 ਤੱਕ)	ਵਿਧਵਾ ਪੈਨਸ਼ਨ	3,533

(ਅ) ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਸਮਾਣਾ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 1997-2002 ਅਤੇ 2002-06

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀ ਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰੀ]

ਦੌਰਾਨ ਬੁਢਾਪਾ/ਵਿਧਵਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ:-

ਲੜੀ ਨੰ:	ਸਮਾਂ	ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ।
1.	1997-02	ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨ	3,780
		ਵਿਧਵਾ ਪੈਨਸ਼ਨ	1,226
2.	2002-06	ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨ	7,028
	(ਜੁਲਾਈ 2006 ਤੱਕ)	ਵਿਧਵਾ ਪੈਨਸ਼ਨ	1,620

ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਭਰਤੀ**

1880. (ਸੀ.ਯੂ.) ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਖੜਾ : ਕੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਫਰਵਰੀ, 2002 ਤੋਂ ਮਿਤੀ ਅੰਤ ਤੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ-ਵਾਰ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਫਰਵਰੀ, 2002 ਤੋਂ ਮਿਤੀ 8.9.2006 ਤੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ 27933 ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀਵਾਰ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :-

ਗਰੁੱਪ ਏ	ਗਰੁੱਪ ਬੀ	ਗਰੁੱਪ ਸੀ	ਗਰੁੱਪ ਡੀ
1324	365	23265	2979

ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਬਸਿਡੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ

1881. (ਸੀ.ਯੂ.) ਸ਼੍ਰੀ ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਸ਼ਰਮਾ : ਕੀ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਣਜ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਪੈਂਡਿੰਗ ਪਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਬਸਿਡੀ ਦਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਵਾਰ ਵੇਰਵਾ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਕੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ?

** Reply to U.S.Q. No. 1880 (C.U.) received on 6.8.2007.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਸ੍ਰੀ ਅਵਤਾਰ ਹੈਨਰੀ : 'ਸਟੇਟਮੈਂਟ' ਸਦਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਟੇਟਮੈਂਟ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਾਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਪਦਾਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :

ਲੜੀ ਨੰ:	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ	ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਪਦਾਨ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ (ਕਰੋੜਾਂ ਵਿਚ)
1.	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨਤਾਰਨ	63.55
2.	ਸੰਗਰੂਰ	41.79
3.	ਮੁਕਤਸਰ	13.02
4.	ਜਲੰਧਰ	29.29
5.	ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ	1.85
6.	ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	17.95
7.	ਕਪੂਰਥਲਾ	6.47
8.	ਮੋਗਾ	17.68
9.	ਮਾਨਸਾ	5.41
10.	ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	17.07
11.	ਲੁਧਿਆਣਾ	85.81
12.	ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	9.94
13.	ਪਟਿਆਲਾ	63.67
14.	ਰੂਪਨਗਰ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ	17.03
15.	ਬਠਿੰਡਾ	21.31
16.	ਫਰੀਦਕੋਟ	11.99
17.	ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	41.81
	ਕੁੱਲ	465.64

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਣਜ ਮੰਤਰੀ]

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਬਾਂਡ ਸਕੀਮ ਮਿਤੀ 17.8.2006 ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਬਸਿਡੀ ਦੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਸਾਲ 2007-08 ਤੋਂ ਬਾਂਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਲ 2005-06 ਦੌਰਾਨ 50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੀਲੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜਿਸ ਦੀ ਵੰਡ ਯੋਗ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵੈਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ 45.87 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵੰਡੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੋਰ 100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਲ 2006-07 ਦੌਰਾਨ ਰੀਲੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਜਲਦੀ ਹੀ ਵੈਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਾਲਿਸੀ ਅਤੇ ਗਾਈਡਲਾਈਨਜ਼ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਫਗਵਾੜਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਨਹਿਰਾਂ/ਰਜਬਾਹੇ

1885. (ਸੀ.ਯੂ.) ਸਰਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ : ਕੀ ਉਪ-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ -

(ੳ) ਫਗਵਾੜਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਨਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਰਜਬਾਹਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਨਾਮ ਕੀ-ਕੀ ਹਨ ;

(ਅ) ਉਪਰੋਕਤ ਭਾਗ (ੳ) ਵਿਚ ਵਰਣਿਤ ਰਜਬਾਹਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਜਬਾਹਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਣ ਕੀ ਹਨ ?

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : (ੳ) ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਫਗਵਾੜਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁੱਖ ਨਹਿਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਗਵਾੜਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖਤ ਦੋ ਰਜਬਾਹੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ :

1. ਬੰਗਾ ਰਜਬਾਹਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਫਗਵਾੜਾ ਮਾਈਨਰ।
2. ਮੁਕੰਦਪੁਰ ਰਜਬਾਹਾ।

(ਅ) ਭਾਗ (ੳ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਦੋ ਰਜਬਾਹੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਫਗਵਾੜਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਆਪਣੇ ਟੇਲ ਰਕਬੇ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਘੱਟ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਸਾਏ ਰਜਬਾਹਿਆਂ

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਦੀ ਮੂਲ ਫੀਡਿੰਗ ਨਹਿਰ, ਬਿਸਤ ਦੁਆਬ ਕੈਨਾਲ ਦੀ ਪਾਣੀ ਲੈਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਇਸ ਦੇ ਹੈਡ ਤੇ 1452 ਕਿਊਸਕ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਿਕਾਸ ਦੀ ਥਾਂ ਘਟ ਕੇ ਕੇਵਲ 1000 ਕਿਊਸਕ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ।

ਅੱਗ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ

1890. **(ਸੀ.ਯੂ.) ਡਾਕਟਰ ਉਪਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ** : ਕੀ ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ 8 ਮਈ, 2006 ਨੂੰ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਤਲਵੰਡੀ ਚੌਧਰੀਆਂ, ਰਣਧੀਰਪੁਰ ਆਦਿ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਆਏ ਝੱਖੜ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਫੈਲੀ ਅੱਗ ਨਾਲ ਹੋਈ ਭਾਰੀ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਕਾਰਣ ਹੋਏ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਨੀ ਅਤੇ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੋਈ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ/ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕੀ ਕਸੌਟੀ ਅਪਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ?

ਸਰਦਾਰ ਜਸਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ : ਹਾਂ ਜੀ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤੀ 08-09.05.2006 ਨੂੰ ਆਏ ਤੂਫਾਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵੱਜੋਂ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਰਣਧੀਰਪੁਰ ਅਤੇ ਤਲਵੰਡੀ ਚੌਧਰੀਆਂ ਸਮੇਤ 28 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਨੀ ਅਤੇ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਤੀ 26.11.2001 ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਵਲ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਫੌਰਨ ਤਜਵੀਜ਼ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਿਨਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 1891 (ਸੀ.ਯੂ.), 1895 (ਸੀ.ਯੂ.) ਅਤੇ 1897 (ਸੀ.ਯੂ.)**

** For U.S.Q. Nos. 1891, 1895 and 1897 (C.Us.) and replies thereto, please see Appendix to Annexure to this debates.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

APPENDIX

TO

ANNEXURE

TO

PUNJAB VIDHAN SABHA

DEBATES

Tuesday, the 19th September, 2006

Vol. XII – No. 3

UNSTARRED QUESTIONS (CONVERTED AS SUCH FROM BEING STARRED QUESTIONS) AND ANSWERS

ਢੋਲਬਾਹਾ-ਬਾੜੀ ਖੱਡ ਸੜਕ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ**

1835. (ਸੀ.ਯੂ.) ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਸ ਰਾਜ ਧੁੱਗਾ : ਕੀ ਲੋਕ ਕਾਰਜ (ਭਵਨ ਅਤੇ ਮਾਰਗ) ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿੱਚ ਢੋਲਬਾਹਾ-ਬਾੜੀ ਖੱਡ ਸੜਕ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਸੜਕ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ?

ਸਰਦਾਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ : ਢੋਲਬਾਹਾ ਬਾੜੀ ਖੱਡ ਸੜਕ, ਜਿਸ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 10.40 ਕਿ:ਮੀ: ਹੈ, ਦੀ ਰਿਪੇਅਰ 6/2007 ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸੜਕ ਦੀ ਹਾਲਤ ਅੱਛੀ ਹੈ।

ਬਾੜੀ ਖੱਡ ਤੋਂ ਬਹੇੜਾ ਸੜਕ, ਜਿਸ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 3.80 ਕਿ:ਮੀ: ਹੈ, ਉਸਾਰੀ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ 31.3.2008 ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

** Reply to U.S.Q. No. 1835 (C.U.) received on 25.02.2008.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਜਗਰਾਉਂ-ਰਾਏਕੋਟ ਸੜਕ ਦੀ ਉਸਾਰੀ**

1873. (ਸੀ.ਯੂ.) **ਸਰਦਾਰ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਮੱਲ੍ਹਾ** : ਕੀ ਲੋਕ-ਕਾਰਜ (ਭਵਨ ਅਤੇ ਮਾਰਗ) ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਜਗਰਾਉਂ ਦੀ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਹੱਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਗਰਾਉਂ-ਰਾਏਕੋਟ ਸੜਕ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਿਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ?

ਸਰਦਾਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਸੜਕ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲੰਬਾਈ 3.13 ਕਿ:ਮੀ: ਹੈ। ਆਰ.ਡੀ. 0.00 ਤੋਂ 1.13 ਕਿ:ਮੀ: ਤੱਕ ਸੜਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਜਗਰਾਉਂ ਦੀ ਹੱਦ ਅਧੀਨ ਇਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੇ ਸਤੰਬਰ 2005 ਵਿਚ 15.13 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਐਸ.ਡੀ.ਬੀ.ਸੀ. ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਆਰ.ਡੀ. 1.13 ਤੋਂ 3.13 ਕਿ:ਮੀ: ਤੱਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਜਗਰਾਉਂ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਅਧੀਨ ਹੈ।

ਕਪੂਰਥਲਾ-ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਸੜਕ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ**

1891. (ਸੀ.ਯੂ.) **ਡਾਕਟਰ ਉਪਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ** : ਕੀ ਲੋਕ ਕਾਰਜ (ਭਵਨ ਅਤੇ ਮਾਰਗ) ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ :-

(ੳ) ਕੀ ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਕਪੂਰਥਲਾ-ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਸੜਕ ਬਰਾਸਤਾ ਫੱਤੂਢੀਂਗਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਖਸਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ?

(ਅ) ਉਕਤ ਸੜਕ ਦੇ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਤੋਂ ਸ਼ਾਲਾਪੁਰ ਬੇਟ ਤੱਕ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਮਿਕਸ ਕਾਰਪੈਟ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੋਂ ਵਿਛਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੇ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨਾ ਖਰਚਾ ਆਇਆ ਸੀ?

ਸਰਦਾਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ : (ੳ) ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਟਰੈਫਿਕ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਇਸ ਸੜਕ ਦੀ ਹਾਲਤ ਠੀਕ ਹੈ। ਇਸ ਸੜਕ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲੰਬਾਈ 34.40 ਕਿ:ਮੀ: ਹੈ। 0.00 ਕਿ:ਮੀ: ਤੋਂ 17.00 ਕਿ:ਮੀ: ਤੱਕ ਦੀ ਸੜਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ

** Reply to U.S.Q. No. 1873 (C.U.) received on 25.02.2008 and reply to U.S.Q. No. 1891 (C.U.) received on 27.02.2008.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਮੰਨਜ਼ੂਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਲੈਟਰ ਆਫ ਐਕਸੈਪਟੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਮ ਇਸ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। 17.00 ਤੋਂ 34.40 ਤੱਕ ਦੀ ਸੜਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਬਾਰਡ 12 ਅਧੀਨ ਮੰਨਜ਼ੂਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਦਾ 25% ਕੰਮ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਧੰਨ ਰਾਸ਼ੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋਣ ਤੇ ਬਾਕੀ ਦਾ ਕੰਮ ਵਰਖਾ ਰੁੱਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

(ਅ) ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਤੋਂ ਸਾਲਾਪੁਰ ਬੇਟ ਤੇ ਪੀ.ਸੀ. ਪਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ 6/2006 ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸੜਕ ਦੀ ਹਾਲਤ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਅੱਛੀ ਹੈ।

ਨਬਾਰਡ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ**

1895. **(ਸੀ.ਯੂ.) ਸਰਦਾਰ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਲੋਪੋਕੇ** : ਕੀ ਲੋਕ ਕਾਰਜ (ਭਵਨ ਅਤੇ ਮਾਰਗ) ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਜਨਵਰੀ, 2004 ਤੋਂ ਮਿਤੀ ਅੰਤ ਤੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਨਬਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਉਸਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ/ਉਸਾਰੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ?

ਸਰਦਾਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ : ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਜਨਵਰੀ, 2004 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਅਧੀਨ ਨਾਬਾਰਡ ਵਲੋਂ ਮੁਹਈਆ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਧੰਨ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾਲ 15 ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ/ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

ਲੜੀ ਨੰ:	ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਸੜਕ ਦਾ ਨਾਂ	ਤਾਜਾ ਸਥਿਤੀ
I	ਨਬਾਰਡ-9 (16 ਕੰਮ)	1) ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਜੈਮਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਿਆਸ ਸੜਕ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨਾ।	ਮੁਕੰਮਲ
II	ਨਬਾਰਡ-9 (89 ਕੰਮ)	2) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਸੋਹੀਆਂ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਚੂੜੀਆਂ ਸੜਕ।	ਮੁਕੰਮਲ
		3) ਰਈਆ ਲਿੱਧੜ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਸੜਕ।	ਮੁਕੰਮਲ

** Reply to U.S.Q. No. 1895 (C.U.) received on 25.02.2008.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਲੜੀ ਨੰ:	ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਂ	ਸੜਕ ਦਾ ਨਾਂ	ਤਾਜਾ ਸਥਿਤੀ
		4) ਏ.ਪੀ.ਕੇ. ਰੋਡ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਮਹਿਤਾ ਸੜਕ ਵਾਇਆ ਕੱਥੂਨੰਗਲ ਚਮੁੰਡਾ ਦੇਵੀ ਟਾਹਲੀ ਸਾਹਿਬ ਗਦਰਜਾਦਾ ਮੱਤੇਵਾਲਾ ਬੋਪਾਰਾਏ ਸੜਕ।	ਮੁਕੰਮਲ
III	ਨਬਾਰਡ-10	5) ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਚੂੜੀਆਂ ਰਮਦਾਸ ਸੜਕ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ।	ਮੁਕੰਮਲ
		6) ਹਰਸਾ ਛੀਨਾ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਚੂੜੀਆਂ ਸੜਕ ਨੂੰ ਚੌੜਾ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ।	ਮੁਕੰਮਲ
		7) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਚੋਗਾਵਾਂ ਰਣੀਆ ਸੜਕ ਨੂੰ ਉਚਾ ਚੁੱਕਣਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ੂਬਤ ਕਰਨਾ।	ਮੁਕੰਮਲ
		8) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਮਜੀਠਾ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਚੂੜੀਆਂ ਸੜਕ।	ਮੁਕੰਮਲ
		9) ਮਜੀਠਾ ਸੋਹੀਆਂ ਸੜਕ।	ਮੁਕੰਮਲ
		10) ਏ.ਪੀ.ਕੇ. ਸੜਕ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਮਹਿਤਾ ਸੜਕਾਂ (ਵਾਇਆ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸ਼ੁੱਕਰਚੱਦ (ਨਿਜਾਮਪੁਰ)।	ਮੁਕੰਮਲ
		11) ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਜੈਮਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਸਠਿਆਲਾ ਸੜਕ।	ਮੁਕੰਮਲ
IV	ਨਬਾਰਡ-12	12) ਅਜਨਾਲਾ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਚੂੜੀਆਂ ਸੜਕ।	63 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮੁਕੰਮਲ
		13) ਜੀ.ਟੀ. ਰੋਡ ਤੋਂ ਗੜ੍ਹੀ ਸੜਕ।	ਮੁਕੰਮਲ
		14) ਵਲਟੋਹਾ ਤੋਂ ਅਮਰਕੋਟ ਸੜਕ।	83 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮੁਕੰਮਲ
		15) ਨਾਰਲੀ ਛੀਨਾ ਬਿਧੀਚੰਦ ਸੜਕ।	ਮੁਕੰਮਲ

———

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

ਘੱਗਰ ਪੁਲ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ**

1897. **(ਸੀ.ਯੂ.) ਸਰਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ** : ਕੀ ਲੋਕ ਕਾਰਜ (ਭਵਨ ਅਤੇ ਮਾਰਗ) ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ-ਡੇਰਾਬੱਸੀ ਸੜਕ ਤੇ ਘੱਗਰ ਪੁੱਲ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ?

ਸਰਦਾਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ : ਇਸ ਪੁਲ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡਿਆ ਵੱਲੋਂ ਕੌਮੀ ਮਾਰਗ 22 ਨੂੰ ਚੌਹ ਮਾਰਗੀ ਕਰਨ ਦੇ ਪਰੋਜੈਕਟ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਮ 31.3.2009 ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

** Reply to U.S.Q. No. 1897 (C.U.) received on 25.02.2008.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

©2008

Published under the authority of the Punjab Vidhan Sabha and typesetting & printed by the Controller, Printing & Stationery, Punjab at Punjab Govt. Press, S.A.S. Nagar.

PGP, Mohali/6161/02-08

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

4

ਵਿਧਾ[illegible]
ਪੰਜਾ[illegible] ਸਭਾ
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ।

RESUME

OF

BUSINESS TRANSACTED

BY THE

PUNJAB VIDHAN SABHA

DURING

THE TWELFTH SESSION, 2006

WITH

APPENDICES CONTAINING DAILY BULLETINS AND COMMITTEE OF THE VIDHAN SABHA

PUNJAB VIDHAN SABHA SECRETARIAT, CHANDIGARH
DECEMBER, 2006

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;

PREFACE

The following pages contain Resume of Business transacted by the Twelfth Vidhan Sabha during its Twelfth Session, 2006, held from 14th September, 2006 to 19th September, 2006, together with the Bulletins issued daily after the adjournment of each Sitting of the Sabha.

2. It is hoped that the publication would be found useful by Members and others who may wish to know in detail what work was done each day by the Vidhan Sabha in the above mentioned Session.

3. Any suggestion for further improvement of this publication in future would be very gratefully welcomed.

CHANDIGARH :
The 22nd December, 2006.

NACHHATTAR SINGH MAVI,
SECRETARY.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

TABLE OF CONTENTS

Sr. No.	Subject		Page(s)
1	Summoning, Sittings and Prorogation of the Vidhan Sabha	..	1
2	Programme Observed	..	2
3	Panel of Chairmen	..	5
4	Obituary References	..	6
5	Legislation	..	7
6	Synopsis of Bills passed by the Vidhan Sabha	..	14
7	Resolutions	..	18
	(i) Official	..	18
	(ii) Non-Official	..	20
8	Papers Laid	..	21
9	Reports Presented/Laid	..	26
10	Adjournment Motion	..	27
11	Question of Privilege	..	28
12	Other Motions	..	29
13	Motion under Rule 77	..	30
14	Call Attention Notices under Rule 66	..	31
15	Statement by Minister	..	32
16	Comparative Statement of Speeches made and Time taken	..	33
17	Figures relating to Questions	..	34
18	Questions Statement	..	35
19	Statement showing the number of Starred Questions answered, Date-wise and Party-wise	..	36
20	Statement showing the number of Starred Questions deemed to have been answered under Rule 38, Date-wise and Party-wise	..	37

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Sr. No.	Subject		Page(s)
21	Statement showing the number of Starred Questions listed in the names of different Ministers, Date-wise	..	38
22	Statement showing the number of Starred Questions, Postponed, Date-wise and Party-wise	..	39
23	Unparliamentary/Undesirable Expressions	..	40
24	Suspension of Members from the Service of the House	..	42
25	Wit and Humour	..	43
	APPENDIX-I		
26	Bulletins pertaining to the Twelfth Session, 2006	..	44
	APPENDIX-II		
27	Nominated Committee	..	62
	Index	..	(i)

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

1. SUMMONING, SITTINGS AND PROROGATION OF THE VIDHAN SABHA

The Twelfth Punjab Vidhan Sabha was summoned by an Order of the Governor dated the 30th August, 2006 to meet for its Twelfth (12th) Session in the Punjab Vidhan Sabha Hall, Vidhan Bhavan, Chandigarh, at 2-00 P.M. on the 14th September, 2006 and it continued to meet till the 19th September, 2006 when it adjourned *sine-die*. It was later prorogued by an Order of the Governor dated the 12th October, 2006.

During the Session, the Sabha held three Sittings.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

2. PROGRAMME OBSERVED

Date	Programme observed
Thursday, the 14th September, 2006 (2.00 P.M. to 2.54 P.M.)	Obituary references to the deaths of— 1. Chaudhri Bansi Lal, Former Chief Minister, Haryana and former Union Defence Minister; 2. Shri Suraj Bhan, Ex-Union Minister and Ex-Chairman of National Commission for Scheduled Castes and Tribes; 3. Shri Pramod Mahajan, Ex-Union Minister; 4. Smt. Sajida Begum, Ex-MLA; 5. Sardar Gurdev Singh Bakhshiwala, Ex-MLA; 6. Smt. Surinder Kaur, Noted Punjabi Singer; 7 Shri Bismillah Khan, Greatest Classical Musician-cum-Shehnai Maestro; 8. Shri Sardara Singh, Freedom Fighter; 9. Shri Baj Singh, Freedom Fighter; 10. Shri Bhagwan Singh Dua, Freedom Fighter; 11. Shri Gurcharan Singh, Freedom Fighter; 12. Shri Pritam Singh Khairajpura, Freedom Fighter; 13. Shri Harnek Singh, Freedom Fighter; 14. Shri Tehal Singh, Freedom Fighter; and 15. Sardar Balwant Singh, Farmer.
Friday, the 15th September, 2006 (10.00 A.M. to 3.11 P.M.)	I. Adjournment Motion under Rule 59 regarding a sensational revelation about a multi-crore scam with the public which has been highlighted by a news channel by conducting a sting operation relating to the construction of a City Centre at Ludhiana. (Discussed) II. Motion under Rule 97 regarding the suspension of the Members of the House belonging to Shiromani Akali Dal and BJP who are present in the House from the service of the House for the remainder period of the Session. (Carried)

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Date	Programme observed
	III. Presentation and adoption of the First Report of the Business Advisory Committee.
	IV. LEGISLATIVE BUSINESS
	(i) The Punjab Value Added Tax (Second Amendment) Bill, 2006 (Passed)
	(ii) The Punjab Excise (Amendment) Bill, 2006 (Passed)
	(iii) The Punjab Municipal (Admendment) Bill, 2006 (Passed)
	(iv) The Punjab Municipal Corporation (Amendment) Bill, 2006 (Passed)
	(v) The Punjab Municipal Fund Bill, 2006. (Passed)
	(vi) The Punjab State Vigilance Commission Bill, 2006 (Passed)
	(vii) The Punjab Plastic Carry Bags (Manufacture, Usage and Disposal) Control (Amendment) Bill, 2006 (Passed)
	(viii) The Punjab School Teachers' Re-employment Bill, 2006. (Passed)
	(ix) The Punjab Private Health Sciences Educational Institutions (Regulation of Admission, Fixation of Fee and Making of Reservation) Amendment Bill, 2006 (Passed)
	(x) The Punjab Herd Registration Bill, 2006 (Passed)
	(xi) The Punjab Courts (Amendment) Bill, 2006 (Passed)
Saturday, the 16th September, 2006 Sunday, the 17th September, 2006	Holiday
Monday, the 18th September, 2006	Off-day

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Date		Programme observed
Tuesday, the 19th September, 2006 (2.00 P.M. to 7.46 P.M.)	I.	Motion under Rule 16 regarding adjournment of the Assembly sine-die (Carried)
	II.	Motion under Rule 77 regarding the Developmental Activities undertaken by the Government in the State was discussed in the House
	III.	OFFICIAL RESOLUTION
	(i)	Official Resolution regarding Electricity (Supply) Act, 1948 (Carried)
	(ii)	Official Resolution regarding Punjab Lokpal Act, 1996 (Carried)
	IV.	LEGISLATIVE BUSINESS
	(i)	The Code of Criminal Procedure (Punjab Amendment) Bill, 2006 (Passed)
	(ii)	The Punjab Regional and Town Planning and Development (Amendment) Bill, 2006 (Passed)
	(iii)	The Baba Farid University of Helath Sciences (Second Amendment) Bill, 2006 (Passed)
	(iv)	The East Punjab Holdings (Consolidation and Prevention of Fragmentation) Amendment Bill, 2006 (Withdrawn)
	(v)	The Punjab Motor Vehicles Taxation (Amendment) Bill, 2006 (Passed)
	(vi)	The Punjab State Commission for Scheduled Castes (Amendment) Bill, 2006 (Passed)
	(vii)	The Punjab Scheduled Castes and Backward Classes (Reservation in Services) Bill, 2006 (Passed)
	(viii)	The Punjab State Legislature Members (Pension and Medical Facilities Regulation) Amendment Bill, 2006 (Passed)

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

3. PANEL OF CHAIRMEN

On the 13th September, 2006, the Speaker nominated the following Members to the serve on Panel of Chairmen under Rule 13(1) of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Punjab Vidhan Sabha (Punjab Legislative Assembly) :—

1. Chaudhary Santokh Singh, MLA
2. Sardar Bir Devinder Singh, MLA
3. Captain Kanwaljit Singh, MLA
4. Sardar Sucha Singh Chhotepur, MLA

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

4. OBITUARY REFERENCES

References to the deaths of the following were made by the Deputy Chief Minister and other Members on the 14th September, 2006 :—

1. Chaudhri Bansi Lal, Former Chief Minister, Haryana and former Union Defence Minister;
2. Shri Suraj Bhan, Ex-Union Minister and Ex-Chairman of National Commission for Scheduled Castes and Tribes ;
3. Shri Pramod Mahajan, Ex-Union Minister ;
4. Smt. Sajida Begum, Ex-MLA ;
5. Sardar Gurdev Singh Bakhshiwala, Ex-MLA ;
6. Smt. Surinder Kaur, Noted Punjabi Singer ;
7. Shri Bismillah Khan, Greatest Classical Musician cum Shehnai Maestro ;
8. Shri Sardara Singh, Freedom Fighter ;
9. Shri Baj Singh, Freedom Fighter ;
10. Shri Bhagwan Singh Dua, Freedom Fighter ;
11. Shri Gurcharan Singh, Freedom Fighter ;
12. Shri Pritam Singh Khairajpura, Freedom Fighter ;
13. Shri Harnek Singh, Freedom Fighter ;
14. Shri Tehal Singh, Freedom Fighter ; and
15. Sardar Balwant Singh, Farmer.

The Speaker associated himself with the sentiments expressed by the Members in the House. All the Members stood in silence for two minutes as a mark of respect to the memory of the deceased .

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

5. LEGISLATION

The Sabha transacted Legislative Business on 15-9-2006 and 19-9-2006.

I. Official Bills

The Sabha passed 18 Bills. (*See* Table)

II. Non-Official Bills

Nil

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

TABLE

Sr. No	Title of the Bill	Minister Introducing	Date of Introduction	Date of Consideration	Number of Speeches				Time taken in minutes				Amendment proposed				Amendments not moved/ withdrawn/ held out of order/leave refused				Amend-ments carried				Total Time taken in minutes for the disposal of the Bill	Date of Passing	Remarks
					Try.	SAD	BJP	IND.	Try.	SAD	BJP	IND.	Try.	SAD	BJP	IND.	Try.	SAD	BJP	IND.	Try.	SAD	BJP	IND.			
1.	The Punjab Value Added Tax (Second Amend-ment) Bill, 2006	Excise and Taxation Minister	15-09-06	15-09-06	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15-09-06	
2.	The Punjab Excise (Amendment) Bill, 2006	Excise and Taxation Minister	15-09-06	15-09-06	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15-09-06	
3.	The Punjab Municipal (Amendment) Bill, 2006	Local Government Minister	15-09-06	15-09-06	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15-09-06	
4.	The Punjab Municipal Corpo-ration (Amend-ment) Bill, 2006	Local Government Minister	15-09-06	15-09-06	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15-09-06	

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

5.	The Punjab Municipal Fund Bill, 2006	Local Government Minister	15-09-06	15-09-06	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15-09-06	
6.	The Punjab State Vigilance Commission Bill, 2006	Local Government Minister	15-09-06	15-09-06	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15-09-06	
7.	The Punjab Plastic Carry Bags (Manufacture, Usage and Disposal) Control (Amendment) Bill, 2006	Industries and Commerce and Environment Minister	15-09-06	15-09-06	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15-09-06	
8.	The Punjab School Teacher's Re-employment Bill, 2006	Education Minister	15-09-06	15-09-06	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15-09-06	

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

TABLE

Sr. No.	Title of the Bill	Minister Introducing	Date of Introduction	Date of Consideration	Number of Speeches				Time taken in minutes				Amendment proposed				Amendments not moved/ withdrawn/ held out of order/leave refused				Amend-ments carried				Total Time taken in minutes for the disposal of the Bill	Date of Passing	Remarks
					Try.	SAD	BJP	IND	Try.	SAD	BJP	IND	Try.	SAD	BJP	IND	Try.	SAD	BJP	IND	Try.	SAD	BJP	IND			
9.	The Punjab Private Health Sciences Educational Institutions (Regulation of Admission, Fixation of Fee and Making of Reservation) Amendment Bill, 2006	Deputy Chief Minister	15-09-06	15-09-06	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15-09-06	
10.	The Punjab Herd Registration Bill, 2006	Animal Husbandry, Fisheries &	15-09-06	15-09-06	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15-09-06	

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

		Dairy Develop-ment Minister																									
11.	The Punjab Courts (Amend-ment) Bill, 2006	Local Government Minister	15-09-06	15-09-06	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15-09-06	
12.	The Code of Criminal Pro-cedure (Punjab Amendment) Bill. 2006	Parlia-mentary Affairs Minister	19-09-06	19-09-06	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19-09-06	
13.	The Punjab Regional and Town Planning and Development (Amendment) Bill, 2006	Parlia-mentary Affairs Minister	19-09-06	19-09-06	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19-09-06	
14.	The Baba Farid University of Health Sciences (Second Amend-ment) Bill, 2006	Deputy Chief Minister	19-09-06	19-09-06	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19-09-06	

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

TABLE

Sr. No.	Title of the Bill	Minister Introducing	Date of Introduction	Date of Consideration	Number of Speeches				Time taken in minutes				Amendment proposed				Amendments not moved/ withdrawn/ held out of order/leave refused				Amend-ments carried				Total Time taken in minutes for the disposal of the Bill	Date of Passing	Remarks
					Try.	SAD	BJP	IND	Try.	SAD	BJP	IND	Try.	SAD	BJP	IND	Try.	SAD	BJP	IND	Try.	SAD	BJP	IND			
15.	The East Punjab Holdings (Consolidation and Prevention of Fragmentation) Amendment Bill, 2006	Revenue Relief and Resettle-ment Minister	17-3-06	19-9-06	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	withdrawn	
16.	The Punjab Motor Vehicles Taxation (Amendment) Bill, 2006	Transport Minister	19-09-06	19-09-06	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19-09-06	
17.	The Punjab State Commission for Scheduled Castes (Amendment) Bill, 2006	Social Security Minister	19-09-06	19-09-06	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19-09-06	

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

18.	The Punjab Scheduled Castes and Backward Classes (Reservation in Services) Bill, 2006	Social Security Minister	19-09-06	19-09-06	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	19-09-06	
19.	The Punjab State Legislature Members (Pension and Medical Facilities Regulation) Amendment Bill, 2006	Parliamentary Affairs Minister	19-09-06	19-09-06	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	19-09-06	

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

6. SYNOPSIS OF BILLS PASSED BY THE VIDHAN SABHA

1. The Punjab Value Added Tax (Second Amendment) Bill, 2006.

(Introduced and passed on the 15th September, 2006).

This Bill replaces the Punjab Value Added Tax (Second Amendment) Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 9 of 2006) which was promulgated to amend the Principal Act, to provide maximum relief to the consumers by not charging the Value Addition Tax on the increased rates of Petrol and Diesel effected on the 6th June, 2006.

2. The Punjab Excise (Amendment) Bill, 2006.

(Introduced and passed on the 15th September, 2006)

This Bill replaces the Punjab Excise (Amendment) Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 10 of 2006) which was promulgated to amend the Principal Act, to provide an efficacious system to deal with the menance of smuggling of illicit liquor.

3. The Punjab Municipal (Amendment) Bill, 2006.

(Introduced and passed on the 15th September, 2006)

This Bill replaces the Punjab Municipal (Amendment) Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 4 of 2006) which was promulgated to amend the Principal Act, to abolish the Octroi Barriers set up for assessment and collection of Octroi.

4. The Punjab Municipal Corporation (Amendment) Bill, 2006.

(Introduced and passed on the 15th September, 2006)

This Bill replaces the Punjab Municipal Corporation (Amendment) Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 5 of 2006) which was promulgated to amend the Principal Act, to abolish the Octroi barriers set up for assessment and collection of Octroi.

5. The Punjab Municipal Fund Bill, 2006.

(Introduced and passed on the 15th September, 2006)

This Bill replaces the Punjab Municipal Fund Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 6 of 2006) to assign to the Municipalities an amount of tax, levied and collected under the Punjab Value Added Tax Act, 2005 and to provide for the constitution of the Punjab Municipal Fund with a view to compensate the Municipalities for the loss of revenue suffered due

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

to the abolition of octroi in the State of Punjab and for the matters connected therewith or incidental thereto.

6. **The Punjab State Vigilance Commission Bill, 2006**

(Introduced and passed on the 15th September, 2006)

This Bill replaces the Punjab State Vigilance Commission Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 8 of 2006) to constitute a State Vigilance Commission for the State of Punjab to exercise superintendence and control over the functioning of Vigilance and Police establishment in respect of investigation of offences under the Prevention of Corruption Act, 1988 more effectively.

7. **The Punjab Plastic Carry Bags (Manufacture, Usage and Disposal) Control (Amendment) Bill, 2006**

(Introduced and passed on the 15th September, 2006)

This Bill replaces the Punjab Plastic Carry Bags (Manufacture, Usage and Disposal) Control (Amendment) Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 7 of 2006), which was promulgated to amend the Principal Act, to defer the implementation of Sections 14 and 17 of the Punjab Plastic Carry Bags (Manufacture, Usage and Disposal) Control Act, 2005 for a further period of one year i.e. up to 16th May, 2007.

8. **The Punjab School Teachers' Re-employment Bill, 2006**

(Introduced and passed on the 15th September, 2006)

This Bill replaces the Punjab School Teachers' Re-employment Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 2 of 2006) which was promulated to prevent disruption of studies of students in the Government schools in the State of Punjab on account of retirement of teachers on attaining the age of superannuation in the midst of academic session. All such teachers would continue in service through the process of deemed re-employment up to 31st March.

9. **The Punjab Private Health Sciences Educational Institutions (Regulation of Admission, Fixation of Fee and Making of Reservation) Amendment Bill, 2006**

(Introduced and passed on the 15th September, 2006)

This Bill replaces the Punjab Private Health Sciences Educational Institutions (Regulation of Admission, Fixation of Fee and Making of Reservation) Amendment Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 3 of 2006) which was promulgated to amend the Principal Act, to remove some difficulties being faced by the Private Health Sciences Institutions.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

10. The Punjab Herd Registration Bill, 2006
(Introduced and passed on the 15th September, 2006)

This Bill replaces the Punjab Herd Registration Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 1 of 2006), which was promulgated to provide for breed improvement of dairy animals by registering and identifying them with a view to protect the interests of the persons who rear and purchase dairy animals and to create and maintain reliable database of pedigree and production and for the matters connected therewith or incidental thereto.

11. The Punjab Courts (Amendment) Bill, 2006
(Introduced and passed on the 15th September, 2006)

This Bill replaces the Punjab Courts (Amendment) Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 11 of 2006) which was promulgated to amend the principal Act, to provide Forum to the public to submit their appeals against the orders of the Subordinate Courts at the local level.

12. The Code of Criminal Procedure (Punjab Amendment) Bill, 2006
(Introduced and passed on the 19th September, 2006)

This Bill seeks to amend the principal Act so as to obviate the wastage of manpower experienced by the police force deployed for the purpose of production of persons in custody before the Magistrate, to avoid unnecessary State expenditure and to minimize the chances of escape of persons from custody during transit and quicken the pace of trial while reducing delay in recording of evidence.

13. The Punjab Regional and Town Planning and Development (Amendment) Bill, 2006
(Introduced and passed on the 19th September, 2006)

This Bill seeks to amend the principal Act so as to amend the part of the Act dealing with the preparation of Master/Regional Plans etc.

14. The Baba Farid University of Health Sciences (Second Amendment) Bill, 2006
(Introduced and passed on the 19th September, 2006)

This Bill seeks to amend the principal Act, to omit the eligibility condition required for the post of Registrar in the University.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;

15. **The Punjab Motor Vehicles Taxation (Amendment) Bill, 2006 (Introduced and passed on the 19th September, 2006)**

This Bill seeks to amend the principal Act so as to rationalize the tax structure of mini buses.

16. **The Punjab State Commission for Scheduled Castes (Amendment) Bill, 2006**

(Introduced and passed on the 19th September, 2006)

This Bill seeks to amend the principal Act, to lay down the condition for appointment of Member-Secretary and Chairperson of the Commission and the term of office thereof.

17. **The Punjab Scheduled Castes and Backward Classes (Reservation in Services) Bill, 2006**

(Introduced and passed on the 19th September, 2006)

This Bill seeks to provide for reservation in services for the members of Scheduled Castes and Backward Classes in the State of Punjab.

18. **The Punjab State Legislature Members (Pension and Medical Facilities Regulation) Amendment Bill, 2006**

(Introduced and passed on the 19th September, 2006)

This Bill seeks to amend the principal Act to raise the basic pension to Ex-MLAs.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

7. RESOLUTIONS

(i) OFFICIAL

1. The following Resolution was moved on the 19th September, 2006 by the Deputy Chief Minister :—

"WHEREAS in pursuance of the provisions of sub-section (3) of section 65 of the Electricity (Supply) Act, 1948 (Central Act No. 54 of 1948), the Government of Punjab intends to raise the limit of maximum amount, which the Punjab State Electricity Board may at any time, have on loan under sub-section (1) of section 65 of the said Act, from the existing limit of Rs. 6000 crores fixed with the approval of Vidhan Sabha vide Government of Punjab, Department of Power Memo No. 2/39/2001-PE5/7400-01, dated 4th April, 2002 to Rs. 8000 crores (Rupees Eight Thousand Crores only) which can be done by it with the approval of the Punjab Vidhan Sabha.

NOW, THEREFORE, it is resolved and this Hosue does hereby accord its approval to the fixing of the sum of Rs. 8000 crores (Rupees Eight Thousand Crores only) as the maximum amount, which the Punjab State Electricity Board may at any time have on loan under sub-section (1) of section 65 of the Act, aforesaid."

The motion was put to the vote of the House and carried.

2. The following Resolution was moved on the 19th September, 2006 by the Parliamentary Affairs Minister :—

"WHEREAS the following Extraordinary Memoranda alongwith their enclosures in the matters of—

(i) complaint No. 1 against Shri Balmukund Sharma, Ex-Minister, Punjab ;

(ii) complaint No. 2 against Shri Lakhmir Singh Randhawa, Ex-Minister, Punjab ;

(iii) complaint No. 4 against Shri Shamsher Singh Dullo, Ex-Minister, Punjab ; and

(iv) complaint No. 7 against Shri Lal Singh, Ex-Minister, Punjab and now Minister for Rural Development and Panchayats.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

were laid on the Table of the House under Section 16(5) of the Punjab Lokpal Act, 1996, on 8th September, 1999.

AND WHEREAS Governor of Punjab being the competent authority had rejected the reports of the Lokpal in the matters referred to above.

AND FURTHER WHEREAS the said reports have not been discussed in the House nor any recommendation whatsoever have been made thereon by the House and this issue has been/is being adversely projected by interested parties both in the media and judicial institutions.

NOW THEREFORE, to settle this issue once for all, this House expresses its satisfaction and agrees with the decision of the Competent Authority taken in the matters of the Reports of the Lokpal, Punjab in the matters of—

(i) complaint No. 1 against Shri Balmukund Sharma, Ex-Minister, Punjab ;

(ii) complaint No. 2 against Shri Lakhmir Singh Randhawa, Ex-Minister, Punjab ;

(iii) complaint No. 4 against Shri Shamsher Singh Dullo, Ex-Minister, Punjab ; and

(iv) complaint No. 7 against Shri Lal Singh, Ex-Minister, Punjab and now minister for Rural Development and Panchayats,

laid on the Table of the House under Section 16(5) of the Punjab Lokpal Act, 1996, on 8th September, 1999."

The motion was put to the vote of the House and carried unanimously.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

(ii) NON-OFFICIAL RESOLUTIONS

Sr. No.	Subject	Total	Treasury Benches	S.A.D.	B.J.P.	C.P.I.	Independents
1.	No. of Notices received	2	2	—	—	—	—
2.	No of Notices Admitted	2	2	—	—	—	—
3.	No. of Notices disallowed	—	—	—	—	—	—
4.	No. of Notices Referred Back	—	—	—	—	—	—
5.	No. of Resolutions Balloted	—	—	—	—	—	—
6.	Total No. of Resolutions lapsed on prorogation	2	2	—	—	—	—
7.	No. of Ballots held	—	—	—	—	—	—
8.	Date(s) on which Ballots held	—	—	—	—	—	—
9.	Date on which Business other than Govt. Business was transacted	—	—	—	—	—	—

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

8. PAPERS LAID

Sr. No.	By whom laid	Date on which laid	Subject
1	2	3	4
1.	Minister for Parliamentary Affairs	15-9-2006	1. (i) The Punjab Herd Registration Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 1 of 2006) ; (ii) The Punjab School Teachers' Re-employment Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 2 of 2006) ; (iii) The Punjab Private Health Sciences Educational Institutions (Regulation of Admission, Fixation of fee and Making of Reservation) Amendment Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 3 of 2006) ; (iv) The Punjab Municipal (Amendment) Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 4 of 2006) ; (v) The Punjab Municipal Corporation (Amendment) Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 5 of 2006) ; (vi) The Punjab Municipal Fund Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 6 of 2006) ; (vii) The Punjab Plastic Carry Bags (Manufacture, Usage and Disposal) Control (Amendment) Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 7 of 2006) ;

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

1	2	3	4
			(viii) The Punjab State Vigilance Commission Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 8 of 2006)
			(ix) The Punjab Value Added Tax (Second Amendment) Ordinance, 2006 (Punjab Ordiannce No. 9 of 2006) ;
			(x) The Punjab Excise (Amendment) Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 10 of 2006) ; and
			(xi) The Punjab Courts (Amendment) Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 11 of 2006),
			as required under Article 213(2)(a) of the Constitution of India.
			2. The 39th Annual Report and Accounts of Punjab Agro Industries Corporation Ltd. for the year 2004-2005, as required under Section 619-A of the Companies Act, 1956.
			3. The Notification regarding implementation of "Right to Information Act, 2005"-Non applicability of the Act to the Intelligence and Security Organizations, as required under Section 24(5) of the Right to Information Act, 2005.
			4. The Annual Statement of Accounts of the Punjab State Electricity Board for the year 2004-2005 alongwith statement showing the objects for placing the above said Accounts, as required under Section 69(5) of the Electricity (Supply) Act, 1948.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

1	2	3	4
			5. The 16th Annual Report of the Punjab Khadi and Village Industries Board for the year 1998-1999, as required under Section 28 of the Punjab Khadi and Village Industries Board Act, 1955.
			6. The Annual Report of the Punjab Health Systems Corporation for the year 2004-2005, as required under Section 21(4) of the Punjab Health Systems Corporation Act, 1996.
			7. The 5th Annual Report of the Punjab State Bus Stand Management Company Limited for the year 1999-2000, as required under Section 619-A of the Companies Act, 1956.
			8. The Annual Reports of the Punjab Public Service Commission for the years 2000-2001 and 2001-2002, as required under Article 323(2) of the Constitution of India alongwith Explanatory Memorandum..
			9. Notification No. 282/PB/2006 dated 19th June, 2006 and Notification No. 282/PB/2005 dated 12th December, 2005 regarding Delimitation of Parliamentary and Assembly Constituencies in the State of Punjab, as required under Section 10(3) of the Delimitation Act, 2002.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

1	2	3	4
2.	Minister for Parliamentary Affairs	19-9-2006	1. The Annual Administration Report of the Punjab Water Supply and Sewerage Board for the year 2004-2005, as required under Section 42(2) of the Punjab Water Supply and Sewerage Board Act, 1976.
			2. The 37th Annual Report of the Punjab State Warehousing Corporation for the year 2003-2004, as required under Section 31(11) of the Warehousing Corporaton Act, 1962.
			3. The Interim Report on the Third Punjab Finance Commission (2006), as required under Clause I(4) and Y(2) of Article 243 of the Constitution of India and Section 11 of the Punjab Finance Commission for Panchayats and Municipalities Act, 1994 alongwith the Explanatory Memorandum as to the action taken thereon.
			4. The Punjab Registration of Births and Deaths Rules, 2004 as required under section 30 of the Registration of Births and Deaths Act, 1969.
			5. The Revised Annual Statement of Accounts of the Punjab Urban Planning and Development Authority for the year 2001-2002, as required under Section 53(1) of the Punjab Regional and Town Planning and Development Act, 1995.

riginal with;
unjab Vidhan Sabha
igitized by;
anjab Digital Library

1	2	3	4
			6. The 31st Annual Report of the Punjab State Civil Supplies Corporation Ltd. (PUNSUP) for the year 2004-2005, as required under Section 619-A of the Companies Act, 1956.
			7. The Punjab District Planning Committees, Procedure of Transaction of Business Rules, 2006, as requirred under Section 11(2) of 'The Punjab District Planning Committees Act, 2005.'
			8. The 30th Annual Report of the Punjab State Tubewell Corporation Ltd. for the year 2000-2001 alongwith statement showing the reasons for delay in laying the said Report, as required under Section 619-A of the Companies Act, 1956.
			9. The 38th Annual Report of the Punjab State Warehousing Corporation for the year 2004-2005, as required under Section 31(11) of the Warehousing Corporation Act, 1962.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

9. REPORTS PRESENTED/LAID

Sr. No.	By whom presented/laid	Date on which presented/ laid	Subject
1	2	3	4
		BUSINESS ADVISORY COMMITTEE	
1.	Speaker	15-9-2006	First Report of the Business Advisory Committee.
		SELECT COMMITTEE	
2.	Chairman	19-9-2006	Report of the Select Committee on the East Punjab Holdings (Consolidation and Prevention of Fragmentation) Amendment Bill, 2006.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

10. ADJOURNMENT MOTION

Only one Notice of Adjourment Motion was received which was mentioned in the House. The details of the same are given below.

Sr. No.	Date of Motion	Date on which mentioned in the House	Member(s) giving Notice	Subject	Decision
1	2	3	4	5	6
1.	14-9-2006	15-9-2006	Sardar Parkash Singh Badal and four other Hon'ble Members	Loss to the State Exchequer due to grant of contract to a private company for raising City Centre, Ludhiana by diverting from the set Rules and Procedures.	After Discussion, the Chief Minister made a statement.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

11. QUESTION OF PRIVILEGE

Notices of two Privilege Motions were received. However, the following was disposed of in the House.

Sr. No.	Date	Member(s) giving notice	Subject matter	Remarks
1	2	3	4	5
1	14-9-06	1. Sardar Manpreet Singh Badal 2. Sardar Balwinder Singh Bhunder and 3. Sardar Gobind Singh Longowal	Change of Bulletin No. 7 by corrigendum dated 21-4-2006 and tampering with the proceedings of the House dated 1.3.2006	While giving ruling, Hon'ble Speaker observed that the proceedings of the House are recorded verbatim and copies thereof are sent to the Hon'ble Members for confirmation. As there was a suggestion for formation of a Committee of the House to look into the matter and the Leader of the House also subscribed to this suggestion saying that the Committee to be formed should also look into three other projects given clearance by the Government during the period of the Akali regime, the Hon'ble Speaker had observed that a Committee of the House will be formed, if the House agrees. Thereafter, on suggestion from some Hon'ble Members, to set the record straight, corrigendum of the bulletin of the House dated 1.3.2006 was issued on 21st April, 2006 and hence there is no question of anybody including the Minister concerned to prevail upon anyone to get the proceedings of the House altered or changed.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

12. OTHER MOTIONS

Sr. No.	Minister/Member moving	Moved on	Discussed on	Subject	Remarks/ Decision
1	2	3	4	5	6
1.	Sardar Parkash Singh Badal, MLA alongwith others	15-9-06	15-9-06	Adjournment Motion under Rule 59 regarding a sensational revelation about a multi-crore scam with the public which has been highlighted by a news channel by conducting a sting operation relating to the construction of a City Centre at Ludhiana.	Discussed
2.	Deputy Chief Minister	15-9-06	15-9-06	Motion under Rule 97 regarding the suspension of the Members of the House belonging to Shiromani Akali Dal and BJP who are present in the House from the service of the House for the remainder period of the Session.	Carried
3.	Minister for Parliamentary Affairs	15-9-06	15-9-06	Adoption of the recommendations contained in the First Report of the Business Advisory Committee.	Carried
4.	Minister for Parliamentary Affairs	19-9-06	19-9-06	Motion under Rule 16 regarding Adjournment of House sine-die.	Carried
5.	Minister for Parliamentary Affairs	19-9-06	19-9-06	Motion under Rule 77 regarding the Developmental Activities undertaken by the Government in the State.	Discussed

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

13. MOTION UNDER RULE 77

Only one Notice of Motion under Rule 77 was received which was admitted. The detail of the same is given below.

Sr. No.	Member(s) giving notice	Notice received on	Discussed on	Subject matter
1	2	3	4	5
1	Chaudhary Jagjit Singh, Minister for Parliamentary Affairs	15-9-2006	19-9-2006	Developmental Activities under-taken by the Government in the State.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;

14. CALL ATTENTION NOTICES UNDER RULE 66

In all, 20 notices of calling attention to matters of urgent public importance were received. Out of these, seven were admitted. Out of these seven, four call attention notices could not be taken up in the House because of suspension of the Members belonging to Shiromani Akali Dal and BJP from the House and one call attention notice could not be taken up in the House due to paucity of time. The other notices were disallowed by the Speaker in his Chamber on one ground or the other.

The detail of the remaining two admitted Notices which were taken up in the House, is given below :—

Sr. No.	Call Attention No.	Member(s) Calling Attention	Date	Subject	Remarks
1	2	3	4	5	6
1	8	S. Bir Devinder Singh	19-9-06	Regarding resentment amongst the electricity consumers because of huge gap between its generation and consumption and the unannounced power cuts.	The Deputy Chief Minister made a statement.
2	9	S. Bir Devinder Singh	19-9-06	Regarding resentment amongst the parents of children studying in Government Elementary School in village Shahi Majra of District SAS Nagar because of the use of contaminated food stuffs in the mid-day meal scheme.	The Education Minister made a statement.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

15. STATEMENT BY MINISTER

Chief Minsiter/Ministers made a total number of three statements including two statements in reply to Call Attention Notices. The detail in regard to remaining one statement is as follows :—

S.No.	Date	Made by	Subject matter
1	15.9.2006	Chief Minsiter	Regarding the irregularities committed in the construction of a City Centre at Ludhiana.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

16. COMPARATIVE STATEMENT OF SPEECHES MADE AND TIME TAKEN

Number of Speeches made by					Time taken by				
Treasury Benches					Treasury Benches				
Members excluding Ministers	Ministers	Members of S.A.D.	Members of B.J.P.	Independents	Members excluding Ministers	Ministers	Members of S.A.D.	Members of B.J.P.	Independents
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					H.M.	H.M.	H.M.	H.M.	H.M.
8	12	2	2	1	1.15	3.01	0.48	0.17	0.33
30.77 Per cent	46.15 Per cent	7.70 Per cent	7.70 Per cent	7.70 Per cent	21.18 Per cent	51.12 Per cent	13.56 Per cent	4.81 Per cent	9.33 Per cent

NOTES :— (1) Observations/Statements, Rulings, etc. by the Chair and time taken there on are not included in the above Statements.

(2) Question Hour has been excluded from the Statement.

(3) Speeches made and Time Taken by the Chief Parliamentary Secretaries and Parliamentary Secretaries have been included in the category of Ministers.

(4) Time taken on Adjournment Motions, Call Attention Notices, Privilege-Motions, No Confidence Motions, Points of Orders, Motions in respect of Legislation, Personal Explanations, Congratulatory Speeches, Presentation of Reports and other Papers etc., is also excluded from the Statement.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

17. FIGURES RELATING TO QUESTIONS

1	Total No. of Sittings of the Sabha	3
2	Total No. of Notices of Questions received.	
	Starred Questions	103
	Unstarred Questions	20
	Short Notice Questions	2
3	Total No. of Sittings at which Questions were not taken up	01
4	Total No. of Members from whom Notices were received	22
5	Total No. of Questions placed on Order Paper—	
	Starred Questions	40
	Unstarred Questions	16
	Short Notice Questions	Nil
6	Total No. of Starred Questions to which oral answers were given	31
7	Total No. of Starred Questions deemed to have been answered under Rule-38	6
8	Total No. of Starred Questions converted into Unstarred Questions	18
9	Total No. of Unstarred Questions replied to	14
10	Total No. of Starred Questions Postponed	2
11	Maximum No. of Questions addressed to any one Minister (Chief Minister on 15-9-2006)	4
12	Maximum No. of Questions orally answered by any one Minister (Chief Minister on 15-9-2006)	4

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

18. QUESTIONS STATEMENT

Type of Questions	No. of notices received	No. of notices admitted	No. of notices disallowed/ referred back	No. of notices clubbed with other notices on the same subject	No. of Postponed Questions	No. of Questions not put	No. of Questions answered	No. of Starred Questions converted into Unstarred Questions on prorogation of the Session	No. of Questions deemed to have been answered under Rule 38	No. of notices withdrawn	No. of Supple-mentaries asked	No. of notices lapsed on proro-gation
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Starred Questions	103	84	19	-	2	1	31	18	6	-	71	26
Unstarred Questions	20	16	2	2	2	-	14	-	-	-	-	-
Short Notice Questions	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

19. STATEMENT SHOWING THE NUMBER OF STARRED QUESTIONS ANSWERED, DATE-WISE AND PARTY-WISE

Date	INC	SAD	BJP	Independent	Total
15-9-2006	5	8	—	—	13
19-9-2006	5	13	—	—	18
				Total :	31

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

20. STATEMENT SHOWING THE NUMBER OF STARRED QUESTIONS DEEMED TO HAVE BEEN ANSWERED UNDER RULE 38, DATE-WISE AND PARTY-WISE

Date	INC	SAD	BJP	Independent	Total
15-9-2006	2	4	—	—	6
19-9-2006	—	—	—	—	—
				Total :	6

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

21. STATEMENT SHOWING THE NUMBER OF STARRED QUESTIONS LISTED IN THE NAME OF DIFFERENT MINISTERS, DATE-WISE

Date	Chief Minister	Deputy Chief Minister	Local Government Minister	Rural Development and Panchayats Minister	Public Works (B&R) Minister	Health and Family Welfare Minister	Food and Supplies Minister	Education Minister	Revenue and Rehabilitation Minister	Cooperation Minister	Forests Minister	Transport Minister	Information Technology Minister
15-9-06	4	4	-	3	-	1	2	2	2	-	1	-	1
19-9-06	4	2	4	1	4	1	-	1	1	1	-	1	-

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

22. STATEMENT SHOWING THE NUMBER OF STARRED QUESTIONS POSTPONED, DATE-WISE AND PARTY-WISE

Date	INC	SAD	BJP	Independent	Total
15-9-2006	1	—	—	—	1
19-9-2006	—	1	—	—	1
				Total :	2

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

23. UNPARLIAMENTARY/UNDERSIRABLE EXPRESSIONS

Sr. No.	Expression	Occasion	Date
1	2	3	4
1.	ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਇਸ ਸਨਸਨੀਖੇਜ਼ ਖੁਲਾਸੇ ਨਾਲ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਕਲੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਭੱਜ ਗਿਆ ਹੈ।	When used with reference to the ruling party.	15-9-06
2.	ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਮਿਰਚਾਂ ਲਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਉਤੇ ਤਾਂ ਝੂਠੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਏ ਹਨ।	When used with reference to the Chief Minister.	15-9-06
3.	ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਇਹ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਵੱਡਾ ਦਲਾਲ ਹੈ।	When used with reference to a Minister.	15-9-06
4.	ਵਿੱਤ ਤੇ ਯੋਜਨਾ, ਸੰਸਥਾਈ ਵਿੱਤ ਤੇ ਬੈਕਿੰਗ ਅੰਤੇ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਦਲਾਵਾਂਗਾ।	When used with reference to the Opposition Party.	15-9-06
5.	ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਤੈਨੂੰ ਹੱਥ ਦਿਖਾਵਾਂਗੇ।	When used with reference to a Minister.	15-9-06
6.	ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੰਤਰੀ : ਛੱਜ ਤਾਂ ਬੋਲੇ ਛਾਨਣੀ ਕੀ ਬੋਲ਼ੇ।	When used with reference to the Opposition Party.	15-9-06
7.	ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਜਿੰਨਾਂ ਵੀ ਸਾਰਾ ਲੈਜਿਸਲੇਟਿਵ ਬਿਜਨੈਸ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਦਾ ਟੋਕਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਧਿਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।	When used with reference to the Opposition Party.	19-9-06

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Sr. No.	Expression	Occasion	Date
1	2	3	
8.	ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਜਦੋਂ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਸਬੰਧਤ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਸਦਨ ਦੇ ਜੋ ਨੇਤਾ ਹਨ, ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋ ਜੋ ਕਿ ਮੱਛੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।	When used with reference to the Opposition Party.	19-9-06
9.	ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ : ਕਈ ਵਾਰੀ ਰਾਮ ਗਾਵਾਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਰਵਾਹਾ ਵੀ ਸੋਟੀ ਜਿਹੀ ਹਲਾ ਕੇ ਗਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਸਤਾ ਦਿਓ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਰਸਤੇ ਵਿਚੋਂ ਪਾਸੇ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਡਿਸਪਲਿਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਮਰਯਾਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਏਥੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਇਹ ਵੀਰ ਗਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਲੰਘ ਗਏ।	When used with reference to the Opposition Party.	19-9-06
10.	ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ : ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਕਾਸ-ਪੁੱਤਰ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਹਨ, ਉਹ ਵਿਨਾਸ਼ ਪੁੱਤਰ ਹਨ।	When used with reference to the Leader of the Opposition.	19-9-06
11.	ਡਾਕਟਰ ਰਮੇਸ਼ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ : ਇਹ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਰੇ ਝੂਠ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।	When used with reference to the Opposition Party.	19-9-06

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

24. SUSPENSION OF MEMBERS FROM THE SERVICE OF THE HOUSE

Sr. No.	Date	Name of Members who were suspended	Occasion
1	2	3	4
1	15-9-06	Members of the House belonging to Shiromani Akali Dal and Bharatiya Janata Party who were present in the House.	For deliberately obstructing the proceedings of the House against the repeated orders of the Chair and thereby committing the contempt of the House.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

25. WIT AND HUMOUR

Sr. No.	Expression	Occasion	Date
1	2	3	4
1.	ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ : ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵੇਖ ਕੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਹਨ।	When used with reference to a Minister.	15-9-06
2.	ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ (ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ) ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਸਿਹਤ ਤਕੜੀ ਵਿਖਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਾਹਰ ਘੋਲ ਲਗਾ ਕੇ ਵੇਖ ਲੈਣ।	When used with reference to a Member.	15-9-06

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

APPENDIX-I

26. BULLETINS PERTAINING TO THE TWELFTH SESSION 2006

BULLETIN NO. 1

Thursday, the 14th September, 2006

(2.00 P.M. to 2.52 P.M.)

THANKING ALMIGHTY :

At the outset the August House thanked the Almighty for the providential escape of the Leader of the House alongwith his two Cabinet colleagues and officers in the crash landing of the helicopter in District Gurdaspur on the 12th September, 2006.

OBTIUARY REFERENCES :

The Deputy Chief Minister made references to the deaths of :—

1. Chaudhri Bansi Lal, Former Chief Minister, Haryana and Former Union Defence Minister;
2. Shri Suraj Bhan, Ex-Union Minister and Chairman of National Commission for Scheduled Castes and Tribes;
3. Shri Pramod Mahajan, Ex-Union Minister;
4. Smt. Sajida Begam, Ex-MLA;
5. Sardar Gurdev Singh Bakhshiwala, Ex-MLA;
6. Smt. Surinder Kaur, noted Punjabi Singer;
7. Shri Bismillah Khan, greatest Classical Musician cum Shehnai Master;
8. Shri Sardara Singh, Freedom Fighter;
9. Shri Baj Singh, Freedom Fighter;
10. Shri Bhagwan Singh Dua, Freedom Fighter;
11. Shri Gurcharan Singh, Freedom Fighter;
12. Shri Pritam Singh Khairapura, Freedom Fighter;
13. Shri Harnek Singh, Freedom Fighter;
14. Shri Tehal Singh, Freedom Fighter;

While appreciating the contributions made by them in their respective fields, she expressed deep grief and sorrow on the passing away of the said great personalities. She also urged that a message of

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

condolence may be passed by the House and a copy of the same be sent to the bereaved families and while doing so, she spoke for 11 minutes.

Thereafter the following Members paid rich tributes to the departed souls and spoke for the time given against each :—

1.	S. Parkash Singh Badal (SAD) Leader of the Opposition. He also paid tributes to S. Balwant Singh, a farmer of District Tarn Taran who expired while taking part in a farmer's protest rally at Chandigarh.	8 minutes
2.	Shri Tiksan Sud, B.J.P.	16 minutes
3.	Sardar Sucha Singh Chhottepur, Independent	12 minutes

The Hon'ble Speaker also associated himself with the sentiments expressed by the Members and said that as per the desire of the House, a copy of condolence messages would be sent to the bereaved families of the deceased.

Thereafter the Members of the House stood in silence for two minutes as a mark of respect to the departed souls.

The House then adjourned till 10.00 A.M. on Friday, the 15th September, 2006.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

BULLETIN NO. 2.

Friday, the 15th September, 2006

(10.00 A.M. to 3.11 P.M.)

1. STARRED QUESTIONS

Total No. Questions on the Order Paper	Answered	Not put	Postponed	No. of Supple-mentaries	Answered under Rule-38	Extension Sought
20	13	—	—	45	6	1

2. ANNOUNCEMENT BY THE SPEAKER

The Speaker made an announcement regarding nomination of the following Members to serve on the Panel of Chairmen under Rule 13(1) of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Punjab Vidhan Sabha (Punjab Legislative Assembly) :—

1. Chaudhry Santokh Singh ;
2. Sardar Bir Devinder Singh ;
3. Captain Kanwaljit Singh ;
4. Sardar Sucha Singh Chhotepur.

3. ANNOUNCEMENT BY THE SECRETARY

The Secretary made an announcement regarding laying on the Table of the House a Statement showing the Bills which were passed by the Twelfth Vidhan Sabha during its 11th Session which had since been assented to by the Governor.

4. THANKING THE HOUSE

The Chief Minsiter thanked the Member of the House for the sentiments expressed by them for his miraculous escape in the helicopter land crash incident alongwith his colleagues.

5. STATEMENT BY THE CHIEF MINISTER

The Chief Minister made a statement regarding the irregularities committed in the construction of a City Centre at Ludhiana.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

6. **RULING BY THE SPEAKER REGARDING ADJOURNMENT MOTION UNDER RULE 59**

The Speaker gave a ruling while admitting the Adjournment Motion signed by Sardar Parkash Singh Badal and 4 other MLAs pertaining to the issue of loss to the State Exchequer due to grant of contract to a private company for raising City Centre, Ludhiana by diverting from the set Rules and Procedures. The Speaker observed that as the issue had been raised in the print/electronic media for the last couples of days, therefore, he was also of the view that the public should know the reality.

7. **ADJOURNMENT MOTION UNDER RULE 59**

Sardar Parkash Singh Badal and four other Members have given notice of the following adjournment motion :—

> "We, the following Members give a notice of motion for an adjournment of the business of the Vidhan Sabha (Assembly) for the purpose of discussing a definite matter of urgent public importance, namely :—
>
> There has been a sensational revelation about a multi-crore scam with the public which has been highlighted by a news channel by conducting a sting operation relating to the construction of a City Centre at Ludhiana on a 25 acre piece of land with an estimated cost of Rs. 3000 crores by a private builder in connivance with the State Government and the Chairman of the Ludhiana Improvement Trust. The Chairman of the Ludhiana Improvement Trust, first of all, in connivance with the Local Bodies Minister of Punjab, obtained the approval for the construction of the said City Centre, despite the fierce opposition by the senior Government officers and thereafter, he tampered with the tenders and got allotted the contract to one of his favourite Delhi based Company viz. 'Today Homes Infrastructure Private Limited in the ratio of 70:30 and that too despite the severe opposition by the bureaucracy. He has also started selling the show rooms being constructed in the said city centre on premium and while doing so, he was hand in glove with the General Manager and the other officers, of the said Company. So far, a loss amounting to Rs. 630 crores has been caused to the State exchequer. As per media reports, the Chairman, Ludhiana Improvement Trust, the Chief Minsiter, Punjab, and the Local Bodies Minister.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

were all hand in glove in this scam. In this case, a former Chairman of the Ludhiana Improvement Trust has alleged that a senior leader had asked for a sum of Rs. 100 crores from him as a party fund. He was unable to meet such an exorbitant demand and thus he tendered his resignation.

This tantamounts to robbing the poor and the innocent people of the State of their rights. The State government which claims to have waged a crusade against corruption and also to have been living up to the standards of providing a transparent administration, already stands exposed on account of several misappropriations, but this particular incidence has eroded the entire credibility of the government.'

We demand that the entire business of the House be adjourned and this imporant and serious issue be discussed first and such a mammoth scam be got investigated into by CBI."

The motion was admitted and the following Members took part in the discussion and spoke for the time as mentioned against their names:—

1.	S. Parkash Singh Badal (SAD) Leader of the Opposition	40 minutes
2.	Ch. Jagjit Singh, Minister for Local Government	20 minutes

8. ADJOURNMENT OF THE HOUSE TWICE

Dissatisfied for not ordering CBI inquiry by the Chief Minister, the Members of the SAD & BJP present in the House, came in the well of the House raising slogans and due to the pandemonium, the House was adjourned* for half an hour and again when the House re-assembled at 12.42 P.M. the Members of the SAD & BJP came in the well of the House demanding CBI inquiry and due to the pandemonium the House was once again adjourned** for half an hour and re-assembled at 1.25 P.M.

*12.12 P.M

**12.55 P.M

Shri Tikshan Sud, BJP participated in the discussion for a minute. Amidst slogans shouting the Chief Minsiter made a statement and spoke for 6 mintues.

9. Amidst slogan shouting, **Calling Attention Notices No. 1, 3 and 4** were not read out by the members concerned though they were called upon.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

10. **MOTION UNDER RULE 97**

Since the Members of the SAD & BJP were still raising slogans in the well of the House and they were warned not to obstruct the proceedings of the House, the Deputy Chief Minister moved the following motion which was put to the vote of the House and carried :—

That the Members of the House belonging to Shiromani Akali Dal and BJP who are present in the House and who are deliberately obstructing the proceedigns of the House against the repeated orders of the Chair and have thereby committed contempt of the House be suspended from the service of the House for the remainder period of the Session.

11. **ADJOURNMENT OF THE HOUSE**

Immediately after the suspension of the Members, the House was adjourned for an hour at 1.30 P.M. which re-assembled at 2.30 P.M., but all the Members of the SAD & BJP did not withdraw from the House, instead when the House re-assembled, came in the well of the House from their seats and started raising slogans pointed towards the Chief Minsiter and the Chair till the adjournment of the House.

12. **FIRST REPORT OF THE BUSINESS ADVISORY COMMITTEE**

The Speaker presented to the House the First Report of the Business Advisory Committee regarding the business to be transacted by the Punjab Vidhan Sabha in its sittings on 15th and 19th September, 2006.

The following motion moved by the Parliamentary Affairs Minister was put to the vote of the House and carried :—

"That this House agrees with the recommendations contained in the First Report of the Business Advisory Committee".

13. **PAPERS LAID ON THE TABLE**

The Parliamentary Affairs Minister laid on the Table of the House, papers mentioned under Item No. V in today's List of Business.

14. **LEGISLATIVE BUSINESS**

(i) **The Punjab Value Added Tax (Second Amendment) Bill, 2006. (Replacing Ordinance).**

The Excise and Taxation Minister introduced 'the Punjab Value Added Tax (Second Amendment) Bill, 2006 and also moved that the Bill be taken into consideration at once.

The motion was put to the vote of the House and carried.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

During clause-wise consideration of the Bill, Sub-Clause (2) of Clause 1, Clauses 2 and 3, Sub-Clause (1) of Clause 1 and the Title were put to the vote of the House and carried separately.

The motion moved by the Excise and Taxation Minister 'That the Punjab Value Added Tax (Second Amendment) Bill, 2006 be passed' was put to the vote of the House and carried.

(ii) The Punjab Excise (Amendment) Bill, 2006 (Replacing Ordinance)

The Excise and Taxation Minister introduced 'The Punjab Excise (Amendment) Bill, 2006' and also moved that the Bill be taken into consideration at once.

The motion was put to the vote of the House and carried.

During Clause-wise consideration of the Bill, Sub-Clause (2) of Clause 1, Clauses 2 to 4, Sub Clause (1) of Clause 1 and the Title were put to the vote of the House and carried separately.

The motion moved by the Excise and Taxation Minister 'That the Punjab Excise (Amendment) Bill, 2006 be passed' was put to the vote of the House and carried.

(iii) The Punjab Municipal (Amendment) Bill, 2006, (Replacing Ordinance)

The Local Government Minister introduced 'The Punjab Municipal (Amendment) Bill, 2006' and also moved that the Bill be taken into consideration at once.

The motion was put to the vote of the House and carried.

During Clause-wise consideration of the Bill, Sub-Clause (2) of Clause 1, Clauses 2 and 3, Sub-Clause (1) of Clause 1 and the Title were put to the vote of the House and carried separately.

The motion moved by the Local Government Minister 'That the Punjab Municipal (Amendment) Bill, 2006 be passed' was put to the vote of the House and carried.

(iv) The Punjab Municipal Corporation (Amendment) Bill, 2006 (Replacing Ordinance)

The Local Government Minister introduced 'The Punjab Municipal Corporation (Amendment) Bill, 2006' and also moved that the Bill be taken into consideration at once.

The motion was put to the vote of the House and carried.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

During Clause-wise consideration of the Bill, Sub-Clause (2) of Clause 1, Clauses 2 and 3, Sub-Clause (1) of Clause 1 and the Title were put to the vote of the House and carried separately.

The motion moved by the Local Government Minister 'That the Punjab Municipal Corporation (Amendment) Bill, 2006 be passed' was put to the vote of the House and carried.

(v) The Punjab Municipal Fund Bill, 2006 (Replacing Ordinance)

The Local Government Minister introduced 'The Punjab Municipal Fund Bill, 2006' and also moved that the Bill be taken into consideration at once.

The motion was put to the vote of House and carried.

During Clause-wise consideration of the Bill, Sub-Clause (2) of Clause 1, Clauses 2 to 14, Sub-Clause (1) of Clause 1 and the Title were put to the vote of the House and carried separately.

The motion moved by the Local Government Minister 'That the Punjab Municipal Fund Bill, 2006 be passed' was put to the vote of the House and carried.

(vi) The Punjab State Vigilance Commission Bill, 2006, (Replacing Ordinance)

The Local Government Minister introduced 'The Punjab State Vigilance Commission Bill, 2006' and also moved that the Bill be taken into consideration at once.

The motion was put to the vote of the House and carried.

During Clause-wise consideration of the Bill, Sub-Clause (2) of Clause 1, Clauses 2 to 26, Sub-Clause (1) of Clause 1 and the Title were put to the vote of the House and carried separately

The motion moved by the Local Government Minister 'That the Punjab State Vigilance Commission Bill, 2006 be passed' was put to the vote of the House and carried.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

(vii) The Punjab Plastic Carry Bags (Manufacture, Usage and Disposal) Control (Amendment) Bill, 2006 (Replacing Ordinance)

The Industries and Commerce and Environment Minister introduced 'The Punjab Plastic Carry Bags (Manufacture, Usage and Disposal) Control (Amendment) Bill, 2006' and also moved that the Bill be taken into consideration at once.

The motion was put to the vote of the House and carried.

During Clause-wise consideration of the Bill, Sub-Clause (2) of Clause 1, Clauses 2 and 3, Sub Clause (1) of Clause 1 and the Title were put to the vote of the House and carried separately.

The motion moved by the Industries and Commerce and Environment Minister 'That the Punjab Plastic Carry Bags (Manufacture, Usage and Disposal) Control (Amendment) Bill, 2006 be passed' was put to the vote of the House and carried.

(viii) The Punjab School Teachers' Re-employment Bill, 2006. (Replacing Ordinance)

The School Education Minister introduced 'The Punjab School Teachers' Re-employment Bill, 2006' and also moved that the Bill be taken into consideration at once.

The motion was put to the vote of the House and carried.

During Clasue-wise consideration of the Bill, Sub-Clause (2) of Clause 1, Clauses 2 to 4, Sub-Clause (1) of Clause 1 and the Title were put to the vote of the House and carried separately.

The motion moved by the School Education Minister 'That the Punjab School Teachers' Re-employment Bill, 2006 be passed, was put to the vote of the House and carried.

(ix) The Punjab Private Health Sciences Educational Institutions (Regulation of Admission, Fixation of Fee and Making of Reservation) Amendment Bill, 2006 (Replacing Ordinance)

The Deputy Chief Minister introduced 'The Punjab Private Health Sciences Educational Institutions (Regulation of Admission, Fixation of Fee and Making of Reservation) Amendment Bill, 2006' and also moved that the Bill be taken into consideration at once.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

The motion was put to the vote of the House and carried.

During Clause-wise consideration of the Bill Sub-Clause (2) of Clause 1, Clauses 2 to 8, Sub-Clause (1) of Clause 1 and the Title were put to the vote of the House and carried separately.

The motion moved by the Deputy Chief Minister 'That the Punjab Private Health Sciences Educational Institutions (Regulation of Admission, Fixation of Fee and Making of Reservation) Amendment Bill, 2006 be passed' was put to the vote of the House and carried.

(x) The Punjab Herd Registration Bill, 2006, (Replacing Ordinance)

The Animal Husbandary, Fisheries & Dairy Development Minister Introduced 'The Punjab Herd Registration Bill, 2006' and also moved that the Bill be taken into consideration at once.

The motion was put to the vote of the House and carried.

During Clause-wise consideration of the Bill, Sub-Clause (2) of Clause 1, Clauses 2 to 23, Sub Clause (1) of Clause 1 and the Title were put to the vote of the House and carried separately.

The motion moved by the Animal Husbandry, Fisheries & Dairy Development Minister 'That the Punjab Herd Registration Bill, 2006 be passed' was put to the vote of the House and carried.

(xi) The Punjab Courts (Amendment) Bill, 2006. (Replacing Ordinance)

The Local Government Minister introduced 'The Punjab Courts (Amendment) Bill, 2006' and also moved that the Bill be taken into consideration at once.

The motion was put to the vote of the House and carried.

During Clause-wise consideration of the Bill, Sub-Clause (2) of Clause 1, Clauses 2 and 3, Sub Clause (1) of Clause 1 and the Title were put to the vote of the House and carried separately.

The motion moved by the Local Government Minister 'That the Punjab Courts (Amendment) Bill, 2006 be passed' was put to the vote of the House and carried.

The House thereafter amidst fierce slogan shouting and pandemonium adjourned at 3.11 PM till 2.00 PM on Tuesday, the 19th September, 2006.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

BULLETIN NO. 3

Tuesday, the 19th September, 2006.

(From 2.00 P.M. to 7.46 P.M.)

1. **(a) Starred Questions :** Starred Questions were, wherever applicable, answered under Rule 45(3)

Total Questions	Answered	Not Put	Post-poned	No. of Supple-mentaries	Answered under Rule 38	Ex-tension Sought
20	18	1	--	26	--	1

(b) **Unstarred : 4**

2. **CALLING ATTENTION NOTICES :**

(i) **Sardar Bir Devinder Singh, MLA** drew the attention of the Government towards the resentment amongst the electricity consumers because of huge gap between its generation and cosumption and the unannounced power cuts. (No. 8)

The Deputy Chief Minister made a statement.

(ii) **Sardar Bir Devinder Singh, MLA** drew the attention of the Government towards the resentment amongst the parents of children studying in Government Elementary School in Village Shahi Majra of District SAS Nagar because of the use of contaminated food stuffs in the mid-day meal scheme. (No. 9)

The Education Minister made a statement.

(iii) Call Attention No. 11 was not put as the Member concerned was not present in the House.

3. **MOTION UNDER RULE 16 :**

The following motion moved by the Parliamentary Affairs Minister was put to the vote of the House and after S. Bir Devinder Singh, MLA spoke for 2 minutes, it was carried.

"That the Vidhan Sabha (Assembly) at its rising this day shall stand adjourned *sine-die*."

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

4. **MOTION UNDER RULE 77 :**

The Parliamentary Affairs Minister moved the following motion and while doing so, spoke for 16 minutes :

"That the developmental activities undertaken by the Government in the State be discussed in the House."

Thereafter the following Members took part in the discussion and spoke for the time as mentioned against their names :—

1.	S. Lal Singh, Minister for Food & Supply	14 minutes
2.	S. Bir-Devinder Singh, Cong.	39 minutes
3.	S. Partap Singh Bajwa, PWD Minister	15 minutes
4.	S. Sucha Singh Chhotepur, Independent	21 minutes
5.	Smt. Rajinder Kaur Bhattal, Deputy Chief Minister	20 minutes

The Chief Minister, by way of reply, spoke for 35 minutes

5. **PRESENTATION OF THE REPORT :**

The Chairman, Select Committee presented the Report of the Select Committee on the East Punjab Holdings (Consolidation and Prevention of Fragmentation) Amendment Bill, 2006.

6. **PAPERS LAID ON THE TABLE :**

The Parliamentary Affairs Minister laid on the Table of the House Papers mentioned at Sr. No. VI in today's List of Business.

7. **OFFICIAL RESOLUTIONS :**

(i) Official Resolution under Section 65 of the Electricity (Supply) Act 1948.

The following motion moved by the Deputy Chief Minister was put to the vote of the House and carried :

"WHEREAS in pursuance of the provisions of sub-section (3) of section 65 of the Electricity (Supply) Act, 1948 (Central Act No. 54 of 1948), the Govt. of Punjab intends to raise the limit of maximum amount, which the Punjab State Electricity Board may at any time, have on loan under sub section (1) of section 65 of the said Act, from the existing limit

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

of Rs. 6000 crores fixed with the approval of Vidhan Sabha, —*vide* Government of Punjab, Department of Power Memo No. 2/39/2001-PES/74001-01, dated 4th April, 2002 to Rs. 8000 crores (Rupees Eight Thousand Crores only) which can be done by it with the approval of the Punjab Vidhan Sabha.

NOW THEREFORE, it is resolved and this House does hereby accord its approval to the fixing of the sum of Rs. 8000 crores (Rupees Eight Thousannd Crores only) as the maximum amount which the Punjab State Electricity Board may at any time have on loan under sub section (1) of section 65 of the Act, aforesaid."

(ii) The Parliamentary Affairs Minister moved the following Resolution :

"WHEREAS the following Extraordinary Memoranda alongwith their enclousures in the matters of—

(i) Complaint No. 1 against Shri Balmukand Sharma, Ex-Minster, Punjab ;

(ii) Complaint No. 2 against Shri Lakhmir Singh Randhawa, Ex-Minister Punjab ;

(iii) Complaint No. 4 against Shri Shamsher Singh Dullo, Ex-Minister, Punjab ; and

(iv) Complaint No. 7 against Shri Lal Singh, Ex-Minister, Punjab and now Minister for Rural Development and Panchayats

were laid on the Table of the House under Section 16(5) of the Punjab Lokpal Act, 1996 on 8th September, 1999.

AND WHEREAS Governor of Punjab being the competent authority had rejected the reports of the Lokpal in the matters referred to above.

AND FURTHER WHEREAS the said reports have not been discussed in the House nor any recommendation whatsoever have been made thereon by the House and this issue has been/is being adversely projected by interested parties both in the media and judicial institutions.

NOW THEREFORE, to settle this issue once for all, this House expresses its satisfaction and agrees with the decision of the Competent Authority taken in the matters of the Reports of the Lokpal, Punjab in the matters of—

(i) Complaint No. 1 againt Shri Balmukund Sharma, Ex-Minster, Punjab;

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

(ii) Complaint No. 2 against Shri Lakhmir Singh Randhawa, Ex-Minister, Punjab;

(iii) Complaint No. 4 againat Shri Shamsher Singh Dullo, Ex-Minister, Punjab ; and

(iv) Complaint No. 7 against Shri Lal Singh, Ex-Minister, Punjab and now Minister for Rural Development and Panchayats

laid on the Table of the House under Section 16(5) of the Punjab Lokpal Act, 1996 on 8th September, 1999."

The following Members took part in the discussion and spoke for the time mentioned against their names :-

1. Sardar Gurbinder Singh Atwal, Cong.	21 minutes
2. Dr. Ramesh Dutt Sharma, Cong.	10 minutes
3. Shri Surinder Singla, Finance Minister	10 minutes
4. S. Lal Singh, Minister for Food & Supply	23 minutes

The motion was put to the vote of the House and carried unanimously.

8. RULLING ON PRIVILEGE MOTION

On the notice of Privilege Motion given by some Hon'ble Members of SAD alleging that 'efforts have been made by the Vidhan Sabha Secretariat to tamper with the proceedings of the House pertaining to the sitting held on 1st March, 2006, the Speaker gave the following ruling :—

Few days ago, a news item appeared in a section of Press that the proceedings of the House dated March 1st, 2006 were altered to help and shield the Minister for Parliamentary Affairs who had allegedly been accused of some embezzlement in the matter of exempting a plot of land from the scheme of Amritsar Improvement Trust and the Bulletin was also altered by issuing the corrigendum on April 21st, 2006. In this connection, I would like to clarify that the facts are being twisted to derive political mileage out of this issue. In fact, when supplementaries to Starred Question No. 1540 relating to the subject and given notice of by S. Bir Devinder Singh, MLA were taken up on March 1st, 2006, there was a suggestion for the formation of a Committee of the House to look into the matter and the Leader of the House also subscribed to this suggestion saying that the Committee to be formed should also look into three other projects given clearance by the Government during the period of Akali regime and the

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

Speaker said "a Committee of the House will be formed if the House agrees". Thereafter, the Leader of Opposition also spoke followed by the Chief Minister but no decision regarding the formation of the said Committee was taken by the House.

Proceedings of the House are recorded verbatim and copies thereof sent to the concerned Hon'ble Members for confirmation. When copies of the relevant portions of the debate were sent to the concerned Hon'ble Members, some of them brought the fact to the notice of the Speaker and accordingly to set the record straight, corrigendum to the Bulletin of the House dated 1.3.2006 was issued on 21st April, 2006.

Punjab Vidhan Sabha Secretariat is an independent organization under the control of the Speaker and there is, therefore, no question of anybody including the Minister concerned to prevail upon any one to get the proceedings of the House altered or changed.

9. LEGISLATIVE BUSINESS

(i) The Code of Criminal Procedure (Punjab Amendment) Bill, 2006.

The Parliamentary Affairs Minister introduced the Code of Criminal Procedure (Punjab Amendment) Bill, 2006 and also moved that the Bill be taken into consideration at once.

The motion was put to the vote of the House and carried.

During clause-wise consideration of the Bill, Sub-Clause (2) of Clause 1, Clause 2, Sub Clause (1) of the Clause 1 and the Title were put to the vote of the House and carried separately.

The motion moved by the Parliamentary Affairs Minister, 'that the Code of Criminal Procedure (Punjab Amendment) Bill, 2006 be passed', was put to the vote of the House and carried unanimously.

(ii) The Punjab Regional and Town Planning and Development (Amendment) Bill, 2006.

The Parliamentary Affairs Minister introduced 'the Punjab Regional and Town Planning and Development (Amendment) Bill, 2006' and also moved that the Bill be taken into consideration at once.

The motion was put to the vote of the House and carried.

During clause-wise consideration of the Bill, Sub-Clause (2) of Clause 1,. Clauses 2-25, Sub Cluase (1) of Clause 1 and the Title were put to the vote of the House and carried separately.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

The motion moved by the Parliamentary Affairs Minister, "That the Punjab Regional and Town Planning and Development (Amendment) Bill, 2006 be passed", was put to the vote of the House and carried unanimously.

(iii) The Baba Farid University of Health Sciences (Second Amendment Bill, 2006

The Deputy Chief Minister introduced 'The Baba Farid University of Health Sciences (Second Amendment) Bill, 2006' and also moved that the Bill be taken into consideration at once.

The motion was put to the vote of the House and carried.

During clause-wise consideration of the Bill, Sub-Clause (2) of Clause 1, Clause 2, Sub Clause (1) of Clause 1 and the Title were put to the vote of the House and carried separately.

The motion moved by the Deputy Chief Minister "That the Baba Farid University of Health Science (Second Amendment) Bill 2006 be passed', was put to the vote of the House and carried unanimously.

(iv) The East Punjab Holdings (Consolidation and Prevention of Fragmentation) (Amendment) Bill, 2006

On the request of Revenue, Relief and Resettlement Minister, the Bill, with the consent of the House, was withdrawn.

(v) The Punjab Motor Vehicle Taxation (Amendment) Bill, 2006.

The Transport Minister introduced the Punjab Motor Vehicle Taxation (Amendment) Bill, 2006 and also moved that the Bill be taken into consideration at once.

The motion was put to the vote of the House and carried.

During clause-wise consideration of the Bill, Sub-Clause (2) of Clause 1, Clause 2, Sub-Clause (1) of Clause 1 and the Title were put to the vote of the House and carried separately.

The motion moved by the Transport Minister, "That the Motor Vehicle Taxation (Amendment) Bill, 2006 be passed', was put to the vote of the House and carried.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

(vi) The Punjab State Commission for Scheduled Castes (Amendment) Bill, 2006

The Social Security Minister introduced 'the Punjab State Commission for Scheduled Castes (Amendment) Bill, 2006' and also moved that Bill be taken into consideration at once.

The motion was put to the vote of the House and carried.

During clause-wise consideration of the Bill, Sub-Clause (2) of Clause 1, Clauses 2 and 3, Sub Clause (1) of Clause 1 and the Title were put to the vote of the House and carried separately.

The motion moved by the Social Security Minister "That the Punjab State Commission for Scheuled Castes (Amendment) Bill; 2006 be passed", was put to the vote of the House and carried.

(vii) The Punjab Scheduled Castes and Backward Classes (Reservation in Services) Bill, 2006.

The Social Security Minister, introducted 'the Punjab Scheduled Castes and Backward Classes (Reservation in Services) Bill, 2006' and also moved that the Bill be taken into consideration at once.

The motion was put to the vote of the House and carried.

The following Members took part in the discussion and spoke for the time mentioned against their names :—

1.	Sh. Raj Kumar Verka,	Cong.	2 minutes
2.	S. Joginder Singh Mann,	Cong.	1 minutes

The Minister for Social Security, by way of reply, spoke for 9 minutes.

During clause-wise consideration of the Bill, Sub-Clause (2) of Clause 1, Clauses 2 to 14, Sub Clause (1) of Clause 1 and the Title were put to the vote of the House and carried separately.

The motion moved by the Social Security Minister, "That the Punjab Scheduled Castes and Backward Classes (Reservation in Services) Bill, 2006 be passed", was put to the vote of the House and carried unanimously.

(viii) The Punjab State Legislature Members (Pension and Medical Facilities Regulation) Amendment Bill, 2006.

The Parliamentary Affairs Minister introduced 'The Punjab State Legislature Members (Pension and Medical Facilities Regulations) Amendment Bill, 2006' and also moved that the Bill be taken into consideration at once.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;

The motion was put to the vote of the House and carried.

The following Members took part in the discussion and spoke for the time mentioned against their names :—

1.	S. Malkiat Singh Birmi,	Cong.	1 minute
2.	Dr. Ramesh Dutt Sharma	Cong.	½ minute
3.	S. Bir Devinder Siingh,	Cong.	1 minute

During clause-wise consideration of the Bill, Sub-Clause (2) of Clasue 1, Clause 2 as amended, Sub Clause (1) of Clause 1 and the 'Title were put to the vote of the House and carried separately.

The motion moved by the Parliamentary Affairs Minister "That the Punjab State Legislature Members (Pension and Medical Facilites Regulation) Amendment Bill, 2006 be passed", was put to the vote of the House and carried unanimously.

10. BEST PARLIAMENTARIAN AWARD :

Sardar Bir Devinder Singh MLA, has been declared as the Best Parliamentarian of the 12th Punjab Vidhan Sabha to be honoured in a function in Punjab Vidhan Sabha by the Chief Minister in the presence of the Hon'ble Members.**

11. EXTENSION OF TIME :

With the consent of the House, the time of the sitting of the House was extended till the completion of today's List of business.

The Deputy Speaker occupied the Chair from 3.25 P.M. to 4.45 P.M.

7.46 P.M. The House then adjourned sine-die.

**S.Balwinder Singh Bhunder, MLA (SAD) was also selected as Best Parliamentarian from Opposition Benches. As the Hon'ble Member was not present in House at that time, his name, therefore was not announced.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Punjab Digital Library

APPENDIX-II

27. NOMINATED COMMITTTEE

BUSINESS ADVISORY COMMITTEE

[Nominated by the Speaker on 13th September, 2006 under Rule 208(1)]

1.	Dr. Kewal Krishan, Speaker	.. *Ex-officio* Chairman
2.	Chaudhary Jagjit Singh, Minister for Local Government, Parliamentary Affairs, Labour & Employment and Elections.	.. Member
3.	Sardar Lal Singh, Minister for Food & Civil Supplies and Rural Development & Panchayats	.. Member
4.	Sardar Parkash Singh Badal, M.L.A. Leader of Opposition	.. Member
5.	Rana Gurmit Singh Sodhi, Chief Parliamentary Secretary ; and	.. Member
6.	Shri Tikshan Sud, M.L.A.	.. Member

SPECIAL INVITEES

1. Shri Surinder Singla, Minister for Finance and Health & Family Welfare ;
2. Shri Avtar Henry, Minister for Industries, Commerce and Environment;
3. Sardar Balwinder Singh Bhunder, M.L.A. ; and
4. Shri Om Parkash Soni, M.L.A.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

INDEX

To

Resume of Business transacted by the Punjab Vidhan Sabha during its Twelfth Session, 2006.

Subject		Page(s)
'A'		
Adjournment Motion	..	27
Appendix-I	..	44
Appendix-II	..	62
'B'		
Bill(s)—		
Synopsis of ------Passed	..	14
Bulletins	..	44
'C'		
Call Attention Notices under Rule 66	..	31
Committee nominated by the Speaker	..	62
Comparative Statement of speeches made and Time taken	..	33
'F'		
Figures relating to Questions	..	34
'L'		
Legislation	..	7
'M'		
Motion (s)		
Adjournment --------	..	27
Other -----------	..	29
--------Under Rule 77	..	30
'N'		
Non-official Bills	..	7
Non-Official Resolutions	..	20
'O'		
Obituary References	..	6
Official Bills	..	7
Official Resolutions	..	20

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Other Motions .. 29

'P'

Panel of Chairmen .. 5
Papers Laid. .. 21
Programme Observed .. 2

'Q'

Questions (s)
--------Statement .. 35
Figures relating to ----- .. 34
-------of Privilege .. 28

'R'

Reports Presented/laid .. 26
Resolutions .. 18
Official .. 18
Non-Official— .. 20

'S'

Statements by Ministers .. 32
Statement showing the number of Starred Questions answered, Date-wise and Party-wise. .. 36
Statement showing the number of Starred Questions deemed to have been answered under Rule 38, Date-wise and Partywise. .. 37
Statement showing the number of Starred Questions listed in the name of different Ministers, Date-Wise. .. 38
Statement showing the number of Starred Questions postponed, Date-wise and Party-wise. .. 39
Summoning, Sittings and Prorogation of the Vidhan Sabha. .. 1
Synopsis of Bills passed by the Vidhan Sabha .. 14
Suspension of Members from the Service of the House .. 42

'U'

Unparliamentary/Undesirable Expressions .. 40

'W'

Wit & Humour .. 43

8768/PVS—Govt. Press, U.T., Chd.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

© 2006

Published under the authority of the Punjab Vidhan Sabha and printed by the Controller, Printing & Stationery, U.T. Chd.

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

Annexure dated dt 19.9.2006

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

3943/3-' ,-2007-5,00,000-ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰੈਸ, ਪਟਿਆਲਾ।

ਸੀ. ਓ. ਸੀ. ਐਸ. ਨੰ : 22

ਨੋਟਿੰਗ NOTES

ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ CORRESPONDENCE

ਫਾਈਲ ਨੰ :
FILE No.
ਭਾਗ
Volume

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ

GOVERNMENT OF PUNJAB

ਵਿਭਾਗ
Department ______

ਸ਼ਾਖਾ
Branch/Section ______

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

[illegible] ਜਾਂ ਨਹੀ whether note regarding case has been kept in the branch/section Note book or not	
ਸਬੰਧਤ ਸਹਾਇਕ ਦੇ ਹਸਤਾਖ਼ਰ Initials of the concerned Assistant	
ਰਿਕਾਰਡਰ ਦੇ ਹਸਤਾਖ਼ਰ Initials of the recorder	

ਪਿਛਲੇ ਹਵਾਲੇ Previous References	ਬਾਅਦ ਦੇ ਹਵਾਲੇ Later References

B-19157

Original with;
Punjab Vidhan Sabha
Digitized by;
Panjab Digital Library

riginal with;
njab Vidhan Sabha
igitized by;
Panjab Digital Library